

བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་

བཤད་ལྷིང་པོ།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
མེར་ཁྲེས་རིག་མཛད་ཆེན་མོའི་ཚུམ་ལྷིག་ཁང་།

༄༅།བཞི་བརྒྱ་པའི་ནམ་བཤད་ཡིག་ས་བཤད་
སྟོང་པོ་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུས་མཛད་པ་
བཞུགས་སོ།།

མཛད་པ་པོ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
མེད་མེད་ཆེན་མོ་ཙུང་ལྷོ་གཤམ་ཁང་།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱི་འཇུག་

SJRB-0419

བཀྲ་ཤིས་ལྷན་པོའི་གིང་དཔར་ལ་གཞི་བཙུག་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྤྱི་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་སྤྱི་ཞུ་ལྷན་པོའི་དབུ་བཙུག་ཡིན།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེལ་སྤྱི་བྱས།

༡༠༩༣ ལོའི་རྒྱ་བདུན་པར་ཆོས་སྤྱི་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་པར་བྱས།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་པར་བྱས།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྤྱི་བྱས། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཆོས་སྤྱི་བྱས།

པར་སྤྱི་བྱས་ཀྱི་བདག་དཔར་སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

རྩོམ་པ་པོ་ལྟུང་ལྟུང་།	iii
ཞུ་སྤྲིན་པའི་གསལ་བཤད།	vi
བཞི་བརྒྱ་པའི་ནམ་བཤད་ལེགས་བཤད་སྟེང་པོ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་མཛད་པ།	༡
རབ་བྱེད་དང་པོ་རྟག་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡
རབ་བྱེད་གཉིས་པ་བདེ་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༤
རབ་བྱེད་གསུམ་པ་གཙང་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༦
རབ་བྱེད་བཞི་པ་བདག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༧
རབ་བྱེད་ལྔ་པ་བྱང་རྩལ་ལེམས་དཔའི་སྟོང་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༢༡
རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༧༠
རབ་བྱེད་བདུན་པ་འདོད་ཡོན་ལ་ཞེན་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༠༩
རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་སྟོང་མ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་འབྲེལ་པ།	༡༡༤
རབ་བྱེད་དབྱེ་བ་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༡༥
རབ་བྱེད་བརྒྱ་པ་བདག་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༩༧
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཅིག་པ་དུས་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༦༣
རབ་བྱེད་བརྒྱ་གཉིས་པ་སྟེ་བདག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།	༡༢༥

རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དབང་དོན་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བ།.....	༡༩༠
རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པ་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བ།.....	༡༠༥
རབ་བྱེད་བཙུ་ལྔ་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བ།	༡༡༩
རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བ།.....	༡༡༠
པར་བྱང་སྟོན་ཆིག་.....	༡༩༧

དེ་སྔོན་མདོར་བསྡུས།

དགའ་ལྷན་གྱི་ཐོག་གཉིས་པ་རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་འབྲུག་
(གྱི་ལོ་༡༣༩༩)ལོར་གཙང་ཉང་སྟོང་གི་ཡུལ་དུ་ཡབ་སྟོན་པོ་བླ་ཡི་རིགས་རྒྱུད་ཏུ་དཔོན་པ་དང་།
ཡུམ་རྩོམ་ཤེས་རབ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འབྱུངས།

དགའ་ལོ་བརྩ་བར་གནས་སྟེང་དུ་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་
མཆོན་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་གསལ། གངས་ཅན་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་གྱི་བྱུང་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་
སོགས་བསྐྱབས། བཀའ་བཞི་པ་རིན་ཆེན་རྩོམ་དང་། རྩོམ་པོ་རེད་མདུལ་བ་གཞོན་ལུ་སྟོ་བློས་
དང་། ཉ་དཔོན་པ་སོགས་ལས་བྱམས་ཆོས་དང་རིགས་ཆོགས། མདོན་པ་གོང་འོག །ཆད་མ་རྩེ་
བདུན། འདུལ་བ་སོགས་མདོ་བྲིགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་སོགས་གསང་སྟགས་
ཀྱི་གཞུང་མང་པོར་ཡང་མཁས་པར་སྦྱངས། དགའ་ལོ་ཉིར་ལུ་བར་ཉ་དཔོན་ཀུན་དགའ་དཔལ་
བཟང་པོས་མཁན་པོ་དང་། རེད་འདུལ་བ་གཞོན་ལུ་སྟོ་བློས་ཀྱིས་ལས་སྟོབ། གངས་ཅན་པ་ཀུན་
དགའ་དཔལ་གྱིས་གསང་སྟོན་མཛད་དེ་མཁན་སྟོབ་དགེ་འདུན་གངས་ཆོང་གི་དབུས་སུ་བསྟེན་
པར་རྩོགས། ས་སྦྱ་དང་། གསང་བྲུ། ཅེད་ཐང་སོགས་སུ་དགའ་བརྩའི་བྲུ་སྟོར་མཛད་དེ་མཁས་
པའི་གྲགས་པ་རྒྱས་ཤིང་དགའ་བརྩ་པ་ཞེས་པའི་མཆོན་ཡང་ཐོགས། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དགའ་བརྩའི་
བྲུ་སྟོར་མཛད་པའི་སྟོལ་ཡང་ཐོག་མར་འདི་ནས་བྱུང་བར་གྲགས།

འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྟུན་པའི་གྲགས་པ་རྒྱུང་རིང་པོ་ནས་གསན་ཅིང་
དབུས་བྲིགས་སུ་བྲུ་སྟོར་དུ་ཕེབས་པ་ན་ཙོང་པ་དང་དོགས་པ་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྩེ་
ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་གཉམ་སྟོད་ར་གྲོང་དུ་སྟོབ་པའི་ཆོགས་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མ་པ་བཀའ་ཆོས་གསུང་
བཞིན་པ་དང་དངོས་སུ་མཇལ་ཏེ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་དགའ་གནས་ལས་བརྩམས་པའི་དྲི་བ་དུ་མ་
ལུལ་བ་ལ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དགའ་གནས་དོགས་སེལ་གྱི་ལན་ཐོགས་མེད་དུ་གནང་བ་

དང་། རྗེ་སྤྲེའི་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དཔག་ས་པར་དགའ་བས་ཡིད་དབང་
མེད་དུ་འགྲོག་སྟེ་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཤིང་བྱག་བྲས། རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་སློབ་
མའི་གཙོ་བོར་གྱུར།

དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་བཀའ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་
མདོ་སྒྲགས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོར་གྱུར། རྗེའི་སློབ་
མ་མང་པོ་འདི་བའི་སློབ་མར་ཡང་གྱུར་ཅིང་བྱ་སློབ་རྣམས་ལ་དབུ་ཆ་དང་སོགས་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཀྱང་
མང་དུ་གནང་།

རྗེ་སྤྲེའི་མས་འགྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་བྱག་འདེབས་མཛད་དུས་
ལས་ཁུར་མཐའ་དག་གི་སྒྲགས་འགན་བཞེས་ཤིང་ལེགས་པར་བྱུང་བར་མཛད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཞིང་གཞན་དུ་གཤེགས་ཁར་བྱ་སློབ་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་གདན་འདྲེམས་པའི་
དབུས་སུ་རྗེ་འདི་ལ་དབུ་ལྷ་དང་སྐུ་བཅེད་གནང་སྟེ་རྒྱལ་ཆ་བ་དུ་བཞུགས་དགོས་པར་དོན་གྱིས་
གོ་བར་མཛད་ཅིང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་དུ་གཤེགས་རྗེས་བྱ་སློབ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མགྱོག་
གཅིག་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲུང་ལོ་ར་དུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་མག་(བྱི་
ལོ་༡༧༩༥)ལོར་དགའ་ལྡན་ཁྲིར་ཐེབས་ཏེ་གདན་ས་བསྐྱངས།

ཁྱིལ་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞུགས་པའི་རིང་གཞི་གསུམ་གྱི་བྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པ་
དང་འཆད་ཚོད་ཚུམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྟེ། མདོ་སྒྲགས་གཞུང་ཆེན་མོའི་འཆད་ཉན་དང་།
སྒྲགས་ཕྱོགས་སྤྱི་དང་བྱུང་བར་དུ་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་དབྱེས་རྒྱུ་དུས་འཁོར་རྣམས་གྱི་
ཅ་བཤད། རིམ་གཉིས་གྱི་ཁྲིད་སོགས་རྗེ་སྤྲེའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་མཐའ་དག་ལུང་རིགས་ཀྱི་
མ་མེད་པའི་སློན་པ་འཆད་པར་མཛད་པས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱུང་བར་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་རྗེའི་
སློབ་མ་ཡོངས་ཀྱིས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུ་བར་སྤྱི་བོའི་གཙུག་དུ་བཀུར་བར་མཛད།

མེ་ར་དང་འབྲས་སྐྱེད་སྤྱི་གསང་ལྟ། འོལ་ཁ། གནས་སྤྱིང་སོགས་སུ་འང་ཐེབས་ཏེ་གཏུག་
མར་གནས་པ་དང་སྒྲོགས་ནས་ཐེབས་པའི་དགེ་འདུན་སྟེ་སྟོན་འཛིན་པ་སྟོན་པལ་བཟུལ་བ་ལ་
ཆད་མ་རྣམ་འབྲེལ། དབུ་མ་ཅ་འཇུག །འང་རེས་རྣམ་འབྲེད་སོགས་མདོ་སྒྲགས་གཞུང་ཆེན་

མོ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་གནས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་དོགས་གཅོད་མཛད། ཡི་དམ་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་ཀྱི་བཤད་ཁྱིད་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་རྗེས་གནང་སྟོལ་བར་མཛད་པ་སོགས་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་བསྟན་པ་བཤད་སྒྲུབ་འཆད་ཉན་གྱི་སློན་ས་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པར་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ་དགའ་ལྡན་གསེར་ཁྱིའི་བསྟོ་བཞག་གནང་ཞིང་རང་ཉིད་ཟུར་བཞུགས་ཀྱིས་ཟབ་ལམ་རིས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད།

དགྲུང་ལོ་རེ་དགུ་ལ་ཐེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཚུ་གྱི་(ཕྱི་ལོ་༡༩༣༩)ལོའི་ལྷ་ལྷ་པར་ཅེ་པོ་ཏ་ལར་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན།

སྟོབ་མ་ཡང་མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་སོགས་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་པལ་ཆེ་བ་འདི་བའི་སྟོབ་མར་ཡང་གྲུང་ཅིང་། མཁས་པ་རིན་ཆེན་བགྱིས། བཤ་ཆེན་བྱམས་པ་གྲིང་བ། རིན་ཆེན་དཔལ། འདུལ་དཀར་བ་གྲགས་པ་དཔལ་ལྡན་སོགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་མང་དུ་བྱུང་།

གསུང་རྩིས་ལ་ཆད་མ་མདོའི་རྣམ་བཤད། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། ཆད་མ་རྣམ་དེས་ཀྱི་ལྷོ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ། ཆད་མ་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་ལྷོ་ཆེན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད། ཆད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་བ། མདོན་བ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བའི་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཐང་བའི་རྣམ་བཤད། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བའི་རྣམ་བཤད། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད། ལྷོད་འཇུག་ཆེན་མའི་རྣམ་བཤད། ལྷུང་ལྷ་མའི་ལྷོ་ཆེན་པོ་སོགས་པ་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་འགྲེལ་པ་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བསྟུས་དོན། ཆད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྟུས་དོན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟུས་དོན། རྗེའི་གསུང་ཐེན་གྱིས་སུ་མཛད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་བཅས་ཁྱོན་བསྟོམས་གསུང་རྩིས་པོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བཞུགས་སོ། །

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩིས་སྒྲིག་པས་བཏུས་བསྒྲིགས་བྱས།

༢༠༢༣༡༠༡༡༢༡ ལ།

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྡོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་བཀའ་བློན་ལས། བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བརྟན་དང་འགྲོ་བ་མེད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་
ཀྱི་སྒྲེགས་བས་ཁྲི་ཕྱག་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ནའང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་འགྲོགས་
པའི་མེད་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཅ་ཆེད་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་བྱིན་ཟེན་པ་དང་།
ལྷག་འཕྲོས་གང་མང་ཞིག་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉིང་ཡོད་པར་བརྟེན་དུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན་ཅ་ཆེ་བའི་གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་དུས་ལ་བབ་པའི་
ལས་འགན་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཙོང་
སྤྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་ཅ་ཆེད་གསུང་རབ་དེ་དག་ཉར་ཆགས་དང་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གི་
ལས་ཀ་འདི་གཉེར་བཞིན་ཡོད།

དེང་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཙོང་སྤྲིག་གྲས་
པའི་དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྱབ་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་
སྤང་མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བརྒྱུན་དང་ཞུ་སྤྲིག་གྲེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་
ཤོར་ནའང་ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་གིད་པས་བསྐྱེད་དང་བཅོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་
འཛོག་གིས་བདག་ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་ཞིང་། གལ་ཏེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་
གཅིག་བཅོས་དགོས་ལྗང་ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཙོང་སྤྲིག་ཁང་ལ་མཆོན་ན། པར་གཞི་ཆད་ལྡན་ཞིག་མ་བྱིར་བརྒྱུད་ནས་དེའི་ཡིག་
འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཙོང་སྤྲིག་གྲེད་རྒྱ་ཅ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་པར་གཞི་མི་འདྲ་
བ་གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་ཅུས་ཤིག་སྤྱར་བཞིན་ཡོད།

མ་ཕྱིར་ཡིག་འོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཙུག་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤམས་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་བར་གཞི་སོ་སོར་སྒྲག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་གསལ་བཤམས་བྱས་ཡོད།

ཙམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་ཙམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་དེབ་ཚོགས་སྐབས་ངེས་དགོས་པ་འགའ་ཞིག་ངོ་སྟོན་ཅུང་ཙམ་ཞུ་ན། གཞུང་གི་དཔྱད་སྲིད་སྤྱད་ཀྱིས་[]འདིའི་ནང་དུ་བཅུག་པ་ནི་མ་ཕྱིའི་ནང་གི་འོག་མཆན་དང་དཔྱད་སྲིད་མཆན་ཡིན། ཡང་གཞུང་དཔྱད་སྲིད་སྤྱད་ཀྱིས་ “ འདི་བཀོད་ཡོད་ན་དེ་ནི་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པའི་ཡི་གེ་འཕྲིན་ཆོག་ཅིག་གི་མདུན་དུ་བཀོད་ཡོད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་མཆན་གྲངས་ཀྱི་མང་ཡིག་བཀོད་ཡོད་པས་མཆན་གྲངས་དེ་དང་མཐུན་པའི་མཐའི་མཆན་ཡིག་ཏུ་གསལ་བཤམས་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། ཡང་བརྗེས་སྟོན་གྱི་བཞེད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཐ་སྐྱོད་དང་ཐད་སྟོར་སྐྱོང་སྤྱོད་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་བྱུང་ན་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤམས་ཐེངས་གཅིག་བྱས་པས་ཆོག་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་མ་རྒྱུས་ལ་མདུན་དུ་སྤྱད་ཀྱིས་ ” འདི་བཀོད་པ་ཙམ་ལས་རེ་རེ་བཞིན་མཆན་བྲིས་མེད།

མཐའ་མཆན་ཚོགས་སྐབས་དེབ་དེ་དབེ་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་ཆེ་དེའི་མ་ཕྱིར་བཟུང་བའི་བར་གཞི་ལ་མ་ཕྱི་ཞེས་དང་། བར་གཞི་གཞན་དག་ལ་སྟེ་དགེ་བར་མ་དང་། བཟ་ཤིས་སྒྲུབ་པོ། ཞོལ། སྒྱུ་འབྲུམ། རྒྱ་བྱང་བར་མ་ནམས། སྟེ། བཟ། ཞོལ། སྒྱ། རྒྱ། སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། མཐའ་མཆན་གྱི་ཁོད་དུ་སྤྱད་ཀྱིས་ཙན་ *བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མ་ཕྱིའི་ཡིག་འོར་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས་ལ། ཡང་སྤྱད་ཀྱིས་ * འདིས་ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤམས་ཀྱི་ཆོག་མཆོན་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། ཡང་སྤྱད་ཀྱིས་ཙན་ -བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་བསྐྱབས་ཆད་པ་དང་། +བསྐྱབས ལྟ་བུ་བྱུང་ན་བསྐྱབས་སྤྱད་མ་བྱུང་བའི་དོན་དུ་གོ་དགོས།

དབེར་ན། མཐའ་མཆན་དུ། མ་ཕྱི། ༥༩ན་༥༧། བསྐྱབས *བསྐྱབས སྒྱ། ༡༠༩ན་༦༧། རྒྱ། ༡༡༠ན་༩༧། བསྐྱབས ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཆེ་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གྲངས་ ༥༩མདུན་ངོས། ཡིག་ཐེང་༥པ་ན། བསྐྱབས་ཅེས་བྲིས་ཡོད་པ་མཆོན་ཞིང་། *བསྐྱབས ནི་མ་ཕྱིའི་

ཡིག་ནོར་བསྐབ་དེ་ཉིད་ལྷ་སྒྲིག་པས་བསྐྱབས་སུ་བཅས་ཡོད་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གོ་དགོས། ཡང་
གཞུང་དེའི་ཐད་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་༡༠༥མདུན་ངོས། ཡིག་ཐེང་༤པ་ན། རྒྱ་བང་
པར་མའི་ཐྲེབ་གངས་༡༡༠རྒྱབ་ངོས། ཡིག་ཐེང་༥པ་ན། བསྐྱབས་ཞེས་བཞོད་འདུག་ཅེས་གོ་
དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ལྷ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྱུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འཁྲལ་ཤོར་བ་
སོགས་གཟིགས་ཆེ་ཀྱན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་
རྣམས་ནས་འདི་གའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་ངོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱལ་ལྷ་
རྒྱ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ལུས་ཏེ་སྤྲུས་
ཀ་རེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།

སེར་གྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༠ལྷ་ས་༠༩་ཆེས་༡༥ལ།

ཕྱི་ལོ་ཆོས་རྒྱུད་པ་བཞུགས་སོ།

དེ་ལ་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་བསྟན་

བཅོས་གྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་འདི་ལ་དོན་བཞི་སྟེ། མཚན་གྱི་དོན། འབྱུར་གྱི་ཕྱག
གཞུང་གི་དོན་དང་། མཐུག་གི་དོན་འོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ། ཅ་ཏུ་ཤ་ཏ་ཀ་ནི་བོད་གྱི་སྐད་དུ་བཞི་བརྒྱ་པ་དང་
ཤ་སྟུ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་པ་དང་། ཀ་རི་ཀ་ནི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་ན་མ་ནི་
ཞེས་བྱ་བའོ། །བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་
ནི་ཤུ་རྩ་ལྔ་རེ་ཡོད་ལ། ཆིགས་བཅད་རེ་རེས་ཀྱང་པལ་ཆེར་དོན་ཚན་རྣམས་པ་རེ་
སྟོན་ཅིང་། ཆིགས་བཅད་བཞི་བརྒྱ་ཡོད་པས་ན་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྩ་བའི་
སྟེགས་བམ་དུ་ཤ་ཏ་ཀ་ཤ་སྟུ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་པ་ཞེས་འབྲུང་བ་ནི། འགྲེལ་
པར་བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་པ་འདི་ནི། བཞི་འཛིན་སྐྱ་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་དང་། རྟོག་
རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱར་བརྗོད་པ་སྟེ། །འཛིན་པ་འཚོས་
ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སོ། ཞེས་ཅ་ཏུ་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་མངོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
དགོས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་བརྒྱས་མཚོན་པའི་མཐའ་ཡས་པ་སེལ་བར་
བྱེད་པས། བསྟན་བཅོས་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱེད་ལས་གྱི་སྟོན་མིང་བཏགས་པ་མཛད་
པ་ཡིན་ལ། བརྒྱ་པ་ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་དོན་ལོག་པར་
བཀའ་བ་མི་འཐད་པར་བཤད་དོ། །མཚན་དོན་འདི་ལྟར་འབྲུང་བ་ནི་རྩ་བའི་དགོངས་
པར་དོན་གྱིས་འཐོབ་པས། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་འགྲེལ་པ་མཛད་
པས་གསལ་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཞེས་ཏེ་ལྷག་པ་ཤེས་

རབ་ཀྱི་བསྐབ་བ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། བརྗོད་བྱའི་
གཙོ་བོ་ཡིན་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

༼རབ་བྱེད་དང་པོ་ཏྲག་པར་འཛིན་པ་སྟོང་བའི་ཐབས་ བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ།༽

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོན་དང་། སོ་སོའི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་ཆེ་བ་དང་། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་
དང་། གནས་པའི་ཕྱོགས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་ལྷ་འདི་
ནི། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་སྟོབ་མར་གནང་བར་འདོད་གྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་འདི་ཡི་དེ་ཉིད་
ལུགས་ལས་ལུགས་གཞན་མིན། །འདི་ལྷར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྷ་ནི་སིང་ལྷ་
ལའི་སྤྱིང་དུ་འབྱུངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་ཞིག་^༡ སྟེ། མཐར་རྒྱལ་ཆབ་བོར་ནས་རབ་
ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷར་འོངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེ་
གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་ཐུགས་སུ་ཚུད་ནས་དེ་དག་
གི་དོན་ཉམས་སུ་མངས་པས། སྤྱི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
བརྟེན་པ་ཞིག་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པའི་སྟོད་བསྡུས་སུ་ནལ་འབྱོར་སྤྲེལ་
ཀྱི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་སྐྱ་ལུས་ཐོབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་

༡ ས་ཕྱི། ཤལ་ན། སྤྱི། ཤལ་ན། ཏོ། ལྷ། ཤལ་ན། ལོ།

༢ ས་ཕྱི། རྟན་ན། ལྷ། རྟན་ན། ཞིག་ སྤྱི། རྟན་ན། ཤིག་

ཉིད་ལ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་ཐོབ་པ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་རྫོགས་རིམ་ཐོབ་ཅེས་འབྱུང་
ཡང་དོན་སྲ་མ་ལྟར་བཞེད་དོ། །དེས་ན་སྐུ་ཆེན་སྟོང་ལ་སོ་སྐྱེར་བཤད་པ་ཡང་འགལ་
བ་མེད་ཅིང་། ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པའི་འབྲེལ་བར་སྟོབ་དཔོན་འདིས་ས་
བརྒྱད་པ་ཐོབ་པར་བཤད་དོ། །འདིས་མཛད་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་ཡོད་
པ་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་པ་ལས། དེ་འདི་ད་ལྟའི་སྟན་དངགས་མཁན་གྱིས་རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་བྲས་ཞེས་བརྩམས་པ་ཆོས་སྐྱོང་གིས་བརྒྱ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་གཉིས་སུ་བྲས་ཏེ། རབ་བྱེད་དང་སོ་བརྒྱད་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་
བརྒྱ་པ་དང་། བྱི་མ་བརྒྱད་ལ། ཚོད་པ་བརྒྱ་པ་ཞེས་བཤད་། སྤྱིང་པའི་དོན་ཡང་ཀུན་
བརྟགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་
འབྲེལ་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་
གཞུང་ལུགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་བྲས་ནས་སྤྱི་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་གཞུང་ལུགས་སོ་
སོར་སྤྱི་བ་ཤིན་ཏུ་བ་བཅོལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་སྤྲུལ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱིང་པའི་དོན་
ཡང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྩེད་ཅམ་ཡང་མེད་
པ་གསལ་བར་གཏན་ལ་པལ་བས། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་
ལེན་ནས་སྟུང་པའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་ལུགས་དེ་དག་གི་ནི།

སྤེད་པ་ལས་སྐྱོལ་བ་ལ་བདག་མེད་ལྷ་མོ་རྟོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་ལ། བསྟན་
བཅོས་འདིར་དེ་དགོས་པ་གསལ་བར་བསྟུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོན་པ་སྟན་བཅོས་འདི་བཅུམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སྟོབ་
དཔོན་སྟུ་སྟུབ་གྱིས་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོཞེ་ན། སྟུན་མེད་དེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་རང་བཞན་གྱི་ཕྱེ་
བ་དག་གི་འདོད་པ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མས་དགག་པ་མཛད་པ་ན། དབུ་མའི་
བསྟན་བཅོས་ནི། སྟོལ་བ་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ནི་རྩོད་པ་
ལྟར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་^༡ ལྷམ་དུ་དོགས་པ་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ནི། རྩོད་
པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་མིན་གྱི། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་གྱིས་དངོས་པོའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་ལ།
ཐེག་པ་དམན་པའི་གང་ཐག་རྣམས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡང་ཞར་ལ་བསྟན་ཏོ། །དོན་དེ་དག་ཀྱང་དབུ་མ་རིན་ཆེན་
ཐེང་བ་སོགས་སུ་བསྟན་ཟེན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟུན་མེད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་ལ། གཙང་བདེ་ཉག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞེས་རྩོད་
བ་སྐྱེས་སུ་ཆུང་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྟོང་བ་ཕྱོད་དུ་འབྱོར་དགོས་པའི་ཚུལ་ཆེས་
གསལ་ལ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། མགོན་པོ་སྟུ་སྟུབ་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་རྣམ་

༡ མ་ཕྱེ། རབ་ལན། -སོ་

སྟུ། རྟན་ལན། ཟ། རྟན་ལན། +སོ་

གཞག་མཛད་པ་ལས། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོགས་འགོག་པའི་ཚུལ་ཆོག་ཟུར་བྱེན་ལ་
 ཀླུ་ས་པར་མཛད་པས་སྒྲོས་པའི་སྒྱུན་མེད་ལ། ཅ་བར་མཛོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་མ་
 བཞོད་པ་ཡང་། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་གཞུང་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའི་ཆ་ཤས་ཅམ་དུ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་དུ་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྟན་བཅོས་འདིས་ལམ་གྱི་རིམ་བ་རྗེ་ལྟར་བསྟན་ཅེ་ན། འགྲེལ་བར། གང་
 ལས་འདི་ག་རྟོན་པའི་^༡དངོས་པོ་རྗེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན། །ནམ་པར་བྱེན་ནས་རིམ་
 གྱིས་དོན་དམ་སྟོན་གྲུང་བ། ཞེས་བཤད་པས། རབ་བྱེད་དང་པོ་བཞིས་ཟག་བ་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་ནས་འཁོར་བ་
 ལ་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཀླུ་ས་པར་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་རབ་བྱེད་དང་པོས།
 ཕྱང་པོ་ལྔ་རྟུ་དང་རྟེན་ལ་རག་ལས་ནས་སྐྱེ་བས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཆི་བ་
 མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཀླུ་ས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟག་འཛིན་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་
 དགོས་པར་བསྟན་ལ། རབ་བྱེད་གཉིས་པས། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་རང་དོན་མཐར་
 ཟུག་པའི་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་ལ། ཟག་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱང་པོ་དེ་
 ཡང་གཞོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བར་འཛིན་
 པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་པོ་^༢སོང་ཚུལ་བསྟན་ནོ། །རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། གང་སྤྱུག་
 བསྐྱེད་པ་དེ་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་^༣བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འཁོར་བ་གཙང་བར་འཛིན་པའི་
 བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་ཚུལ་བསྟན་ལ། རབ་བྱེད་བཞི་པས། གང་མི་གཙང་ཞིང་དོར་བར་

^༡ མ་ཕྱེ། རྟེན། པའི་ ལྷ། རབ་ཟ། བ་ཡི་ ལྷ། རབ་ཟ། པའི་
^༢ མ་ཕྱེ། རབ་ཟ། པོ་ང་ ལྷ། རབ་ཟ། ལྷ། རབ་ཟ། པོ་ང་
^༣ མ་ཕྱེ། རབ་ཟ། བསྐྱེད་ ལྷ། རབ་ཟ། ལྷ། བ རབ་ཟ། བསྐྱེད་

བྱ་བ་དེ་ནི་བདག་དང་། བདག་གིས་བསྐྱེད་ནས་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་མི་འོས་པས་ང་རྒྱལ་
གི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་རིགས་པའི་བདག་སྤྱིན་ཅི་ཞིག་སྤོང་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་
རབ་བྱེད་བཞི་པོ་དེས་སྦྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱངས་ནས་ལས་
ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་གནས་པ་ལ་མེ་དོང་དུ་ཚུད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་
བསྐྱེད་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དེས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ལ་ཐོབ་འདོད་
བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དོན་གྱི་འཁུགས་གྱི་བསྟན་ལ། དམན་པའི་
རིགས་ཅན་ཡིན་ན་ཐར་པ་ཅམ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

རབ་བྱེད་ལྔ་པས་ནི། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་
པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་རང་དོན་ཡང་རྩོགས་
པར་མི་བྱས་ན་གཞན་དོན་རྩོགས་པ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྟོས་སྟམས་དུ་མཐོང་ནས། རབ་བྱེད་
དྲུག་པས་ཉོན་མོངས་སྦྱེ་ཚུལ་སོགས་རྒྱུ་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བ་
དང་། གནས་པ་དང་། འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པས། རབ་
བྱེད་བདུན་པས་ཡུལ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྦྱེ་བ་འགོག་
པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །རབ་བྱེད་བརྒྱད་པས་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་
གནས་ཡུགས་མ་རྩོགས་ཤིང་། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཉོན་
མོངས་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་སྤོང་འདོད་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་ཡུགས་
གྱི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཅམ་གྱི་སྟོན་པ་ཀྱང་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ་སོགས་སྟོབ་
པའི་རྒྱ་སྟོན་བྱེད་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་རབ་བྱེད་པ་དང་པོ་བརྒྱད་

གྲིས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་བསྟན་ལ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བྱི་མ་བརྒྱུད་
གྲིས། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྲིབ་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རབ་བྱེད་དགུ་པས། འདུས་
བྱས་ལ་རྟག་པའི་སྟོང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་དངོས་པོ་རྟག་པ་
དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན། བཅུ་པས། བྱང་དང་ཕྱིའི་བདག་མེད་པར་བསྟན་ལ། བཅུ་
གཅིག་པར། དུས་རྟག་པ་དགག་པར་བསྟན། བཅུ་གཉིས་པར། མཐར་ལྟ་འགོག་པ་
རྒྱས་པར་བསྟན། བཅུ་གསུམ་པར། དབང་པོ་དང་དོན་བདེན་པ་མེད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བསྟན། བཅུ་བཞི་པར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་རང་
བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་འཐད་པར་
བསྟན་པ་སོགས་གྱི་སྟོན་མཐར་འཛིན་དགག་པ་བསྟན་ཏེ། །བཅོ་ལྔ་པས། འདུས་
བྱས་སྤྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བསྟན། བཅུ་དྲུག་པས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ངན་
པའི་ལྷན་ཀ་ལྟག་མ་སྤང་བའི་སྟོན་ས། སྟོབ་དཔོན་དང་། སྟོབ་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་
དབབ་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་ཏེ། །དེས་ན་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བཤད་པའི་སྟོན་ས། ཀུན་
རྩོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་སོ་སའི་དོན་ལ་གཉིས། ཀུན་རྩོབ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་སྤྱེས་བུ་

འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྤྱད་ས་ཏེ་སློན་སེམས་སྤྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། འདྲུག་སེམས་
བསྤྱེད་ནས་སྤྱེད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། འཆི་བ་རྗེས་ངན་རྒྱས་པར་བསམས་པའི་སློན་སེམས་ཏྲག་འཛིན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་སློང་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སློན་སེམས་
སློན་སེམས་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སློང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་དང་། འཁོར་བ་ནི་
གཅང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསམས་པའི་སློན་སེམས་གཅང་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
སློང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་
གི་བར་བཟུང་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་སློན་སེམས་བདག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སློང་ཚུལ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེ་ལུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་ལུའི་མཆོན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བ་རྗེས་སུ་ངན་པའི་སློན་སེམས་ཐར་ལམ་ལ་བཙོན་པའི་
བག་ཡོད་ལ་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། མི་ཏྲག་པ་སློན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། མི་ཏྲག་པ་སློན་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། འཕགས་པའི་ལམ་^༡་བསྐྱེད་པ་ལ་བཙོན་པ་བསྤྱེད་པའི་གོགས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་ནི་འཆི་བ་ལ་མི་འཆི་སྟམ་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློང་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འཆི་བ་མི་ཏྲག་པ་བསམས་ནས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་གོམས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཚུད་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ལ་
བདེན་པར་ཞེན་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་ཞིང་། འཆི་བདག་གི་

^༡ མ་ཕྱི། རྟེན་ན། བསྐྱེད་ སྟེ། རྟེན་ན། ལྷ། རྟེན་ན། སྐྱེབ་

བདུད་ཀྱི་གཞན་དབང་གྱུར་པའི་སྤྱེས་བྱ་གང་ལ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པའམ། ས་འོག་ས་^༡་སྤྱེད་ས་^༢་ས་^༣་སྤྱིའི་^༤འཛིག་ཉེན་གསུམ་ལ་དགའ་
མགྱུར་དབང་བྱེད་པའི་མངའ་བདག་རང་ཉིད་འཆི་བདག་གི་རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱིས་
"བསྐྱུལ་^༥་བར་བྱེད་པ་པོ་མེད་ཅིང་། རང་གིས་ཀྱང་གཞན་"བསྐྱུལ་^༥་བ་མིན་པས་རང་
ཉིད་གྱིས་ཆད་པ་གཙོད་པར་བྱེད་པས་རང་ཉིད་འཆི་བདག་ཅེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་འཆི་བདག་གཤེད་མ་རལ་གྱི་ཚོན་པོ་གདེངས་པ་ལྟ་བུ་སྟོག་བཅད་
པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡོད་ཅིང་གསོན་མི་གསོན་འཆི་བདག་དེ་ལ་རག་
ལས་པ་ཡོད་པ་དེས་འཆི་ལྟས་གྱིས་བེན་པའམ་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་བག་ཡོད་
པས་འཕགས་ལམ་བསྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་བར་མི་བྱེད་པར་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཙོམ་
པའི་རྣལ་མ་སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཙུན་པ་བཞིན་དུ་གཉིད་ལོག་ཅིང་འཆི་བདག་
བྱིར་བཙོམ་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་མི་བྱེད་ན་དེ་ལས་མ་རུངས་ཤིང་བག་མེད་ལ་
ལྷན་པ་གཞན་ཅི་ཡོད་དེས་ན་མི་ཉག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམས་ནས་དལ་འབྱོར་
གྱི་ཉེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན། ལྷོན་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་
པོའི་མར་མེ་འདེགས་པ་ཁ་ཅིག་མགྱུ་བར་མ་བྱས་པས་དེ་དག་གིས་ལྷོན་པོ་གསོད་
པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་ལོག་པར་འཛིན་ཏུ་བཅུག་ལ། ལྷོན་པོས་ཀྱང་རྒྱལ་
པོས་"གསལ་དེ་དགས་ནས་བསྐྱིམ་པ་དང་བཅས་པ་ལྟར་རང་ཅག་ཀྱང་བག་ཡོད་ལ་

༡ མ་ཕྱེ། རྟེན། སྤྱེད་ས་ སྤྱེ། རྟེན། ལྷ། བེན། སྤྱི

༢ མ་ཕྱེ། རྟེན། སྤྱིའི་ སྤྱེ། རྟེན། ལྷ། བེན། ལྷི

༣ མ་ཕྱེ། རྟེན། བསྐྱུལ་ སྤྱེ། བེན། ལྷ། བེན། སྤྱུལ་

༤ མ་ཕྱེ། རྟེན། བསྐྱུལ་ སྤྱེ། བེན། ལྷ། བེན། སྤྱུལ་

༥ མ་ཕྱེ། བེན། སྤྱེ། བེན། གསལ་ ལྷ། རྟེན། བསང་

གནས་ཏེ། འཆི་བདག་གི་^༡མི་གཞོན་པའི་ཐབས་ལ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །ཡང་དཔེར་
ན་སྐྱེས་བྱ་ཞིག་ལས་བཟང་པོ་ཞོར་ནས་འབྲོག་དགོན་པར་འདིགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བའི་ཐོང་ཞིག་ཏུ་ཡིད་བརྟན་པར་བྱས་པས་བཙུག་ཞིང་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན་ཏུ་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐོང་འཆི་བདག་གི་ཆད་པ་ཉེ་བར་བག་མེད་པས་གནས་ན་འཆི་
བདག་གིས་ངེས་པར་འཛོམས་པས། དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དང་། རང་
ཉིད་འཆི་བའི་འདིགས་པ་ལས་མ་གྲོལ་བཞིན་ཏུ་དེའི་ཉེས་དམིགས་མི་སེམས་པར་
གཞན་འཆི་བ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱང་ན་མི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་
སྤངས་ནས་ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རགས་པའི་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་། སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་
བསྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། གསོན་པ་འཆི་བ་སྒྲོག་བྱེད་མིན་ཞིང་དེ་ཙམ་ལ་ཡིད་
བརྟན་མི་བྱ་བ་དང་། འཆི་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱན་མོང་ཡིན་པས་མི་འདིགས་པ་མི་རིགས་པ་
དང་། ན་བ་དང་རྒྱ་བ་བཙུག་པ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆི་བ་ལ་མི་འདིགས་པ་མི་
རིགས་པ་དང་། ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པས་འཆི་བ་ལ་མི་འདིགས་པ་ཆེས་མི་
རིགས་པ་དང་། དཔའ་པོ་ལ་འཆི་བའི་འདིགས་པའི་རྒྱ་མིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གསོན་པ་ཡུན་རིང་བར་བསམས་ནས་མི་འདིགས་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིག་རྟེན་གསུམ་ལ་མངའ་བསྐྱུར་བའི་འཆི་བདག་ཡོད་ཀྱང་སྤྱ་

རོལ་ན་འཆི་བ་སྒྲོག་བྱེད་གསོན་པ་ཡོད་པས་གསོན་པའི་བར་དུ་འཆི་བ་ལ་མི་
འདིགས་སོ་ཞེ་ན། གསོན་པ་ནི་འཆི་བ་སྒྲོག་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་འཆི་བའི་དོན་དུ་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཆ་ཤི་སྟེ་བའི་རྒྱུན་ཅན་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱིས་པ་
ཐམས་ཅད་འཆི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་པོར་སྟེས་པར་གྱུར་ཅིང་གཤེད་མས་
"གསང་^༡་བྱ་གསོད་པར་བགྱི་བ་ལྟར་བར་དུ་ཡང་ཆ་བ་དང་ན་བ་དང་རྒྱད་པ་སོགས་
རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་སྐད་ཅིག་གྲང་མི་སྟོད་པར་འཆི་བདག་གི་བྱང་དུ་འགྲོ་
བའི་རང་ཚུལ་ཅན་གྱི་གསོན་པ་ལ་ནི་ཡིད་བརྟན་ཅུང་ཟད་གྲང་བྱར་མི་བྱང་སྟེ། འཆི་
བ་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར་ཏེ་གསང་བྱ་མགོ་བོ་གཙོད་པ་ལྟར་རོ། །གསོན་པ་བྱ་བ་
བྱེད་པ་མིན་པ་ལྟར་ཏེ། སྟེས་རབས་ལས། མི་དབང་དཔའ་བོ་ཐོག་མའི་མཚན་མོར་
ནི། །གང་ནས་འདིག་རྟེན་མངལ་ན་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ནས་བརྒྱུམས་ཏེ་དེ་ནི་ཉིན་རེ་
ཞིང་། །འགྲོས་བཤོལ་མེད་པར་འཆི་བདག་བྱང་དུ་འགྲོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་
རོ། །དཔེར་ན་ཀླུ་པོ་གཏུམ་པོ་སྟོང་ཇེ་མེད་པས་དུས་དེ་ཅམ་ལ་མ་སྟེབ་ན་གསོད་
པས་བསྐྱེགས་པའི་ཕོ་ཉ་བའི་བྱ་བ་ནི་འོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྟོད་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་
འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གང་བྱེད་གྲང་ཆེ་བྲི་མི་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་
པས་གསོན་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ། །ཀྱུན་དུ་རྒྱ་མོ་ཞིག་བྱིས་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་
སྟུམ་སྟེ། སྟོན་འདུག་པའི་རྩ་མོ་ལ་འགོ་མ་བར་ཞུགས་པ་དང་། རྩ་མོ་འདིགས་ནས་
ལངས་ཏེ་བརྒྱགས་པ་དང་དེ་ཡང་དེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་རང་ཅག་
སྟེས་པ་ནམས་འཆི་བའི་གཞན་དབང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་གཞན་གསོད་པའི་

^༡ མ་ཕྱི། འཇུག། སྟེ། འཇུག། གསང་། ཟ། འཇུག། གསོད་

ཕྱིར་གཤེད་བྱེད་སྤང་བ་དང་། གཞན་གསང་མ་རྒྱས་པས་སྒྲོང་བ་པོ་དེ་ཉིད་གསོད་
བ་ལྟར་སྐྱེས་པས་ནི་འཆི་བ་ཉིད་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གསོན་པ་མེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེར་སང་ནི་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བ་ཡིན་ལ། སྤར་ལོ་བཅུ་དྲུག་
འདས་ཤིང་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་བཞི་ད་དུང་གནས་པས་དེའི་བར་དུ་བདེ་བ་ལ་འོངས་སྒྲོད་
ཅིང་། ཕྱིས་འཆི་བདག་ལྡོག་པ་ལ་འབད་པས་གསོན་པའི་དུས་རིང་བས་དེ་ལ་རེ་
འཆའ་བ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདས་པའི་དུས་སྤང་དུ་
ལྟར་མཐོང་ཞིང་མ་འོངས་པའི་ཆེ་སྤང་དུ་ལས་གཞན་དུ་རིང་པོ་ལྟར་མཐོང་ན་སྟེ་དེ་
ལྟར་བསྐྱེད་ནས་བག་མེད་པར་སྒྲོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་
ལས། འཆི་བའི་རྒྱུན་ནི་མང་བ་སྟེ། གསོན་པ་ཡི་ནི་ཅུང་ཟད་གཅིག་ །དེ་དག་རྣམས་
ཀྱང་འཆི་བ་ཡང་། །དེ་བས་རྟག་དུ་ཆོས་མཛོད་ཅིག་ །ཅེས་པ་ལྟར་ནས་འཆི་ངེས་པ་
མེད་པས་ཁྱོད་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཆེ་རིང་སྤང་མཉམ་བའམ་འོན་ཏེ་འདས་པ་སྤང་
ཞིང་མ་འོངས་པ་རིང་བས་^༡མི་མཉམ་པ་ལྟར་སེམས་པ་དེ་ནི་གསལ་བར་འཆི་བས་
འཛིགས་པ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལམ་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཞུགས་པའི་མི་
ཞིག་ཆོས་རྒྱུན་པས་འཛིགས་བཞིན་དུ་མི་འཛིགས་པ་སྐྱད་བྱས་ནས་བརྟན་པའི་འོ་
དོད་འཁོད་ཅིང་སྤྱ་ལེན་པ་དང་འབྲའོ། །ཡང་དཔེར་ན་གྲོང་གི་ཁང་མིག་གཅིག་ཏུ་
ཕྱིས་པ་བརྒལ་གཅིག་གིས་མཆོན་མོ་བསྐྱད་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བཤུང་བ་བཏང་
སྟེ་གཞན་རྣམས་སྤྲ་མོར་ལངས་ཏེ་དོང་ལ། བྲམ་ཟེ་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་གནས་པ་ལ་ཁང་
སྒྲོང་གིས་ལྷན་པོ་སྤྲད་པའི་གནས་མ་བསྐྱུན་གྱི་བར་དུ་བཤུང་བ་སྤྲད་དུ་སོལ་ཅིག་

༡ མ་ཕྱི། འན་ན། བས་ སྤྱི། འན་ན། བའི་ རྒྱ། འན་ན། བས་

ཅེས་སྐྱུ་མ་པ་དང་། བཅའ་ཟེ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་བཤང་བ་སེལ་གྱི་གཞན་གྱི་མི་
སེལ་ལོ། ཞེས་སྐྱུ་མ་པར་གྲགས་ཏེ་མི་གཙང་བར་མཚུངས་པ་ལ་རང་གི་བཤང་བ་
གཙང་བར་བཟུང་ནས་བདག་གིར་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པའི་མ་
འོངས་པའི་ཆེ་རིང་བར་བཏྲ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་རིང་བར་ངེས་མི་རྒྱས་ཀྱང་འཆི་བ་སེམས་
ཅན་ཀྱང་གྱི་སྤུང་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་བྱ་མི་དགོས་
སོ་ཞེན། ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། འཆི་བ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱི་མཐུན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་མེད་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་འཆི་བདག་གི་གཞོད་
བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བ་སྤྱབ་བསྐྱུ་ཞིང་ཀྱང་ལ་མཐོང་ན་སྤྱབ་
བསྐྱུ་ལ་གྱི་སྤྱོ་མི་འབྱུང་བ་ནི་གཅིག་པོ་དེ་སྤྱབ་དོག་གི་སྒྲོ་ནས་སྤྱབ་བསྐྱུ་བར་གྱུར་
བ་ཡིན་ལ་འཆི་བ་ཡང་སྤྱབ་དོག་གི་སྒྲོ་ནས་སྤྱབ་བསྐྱུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རམ་"དེ་
ནི་མིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་ཐོས་སྤྱབ་བསྐྱུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤུང་མོང་བ་ཉིད་སྤྱབ་
བསྐྱུ་བསྐྱོག་པའི་རྒྱ་མིན་པས་སྤྱབ་པའི་གནས་ལ་སྤྱབ་པར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོས་གོང་བ་གཅིག་ལ་ཐོག་མར་དབྱ་སྒྲངས་པས་སྤྱབ་"བར་^༡ གྱུར་ལ། ཕྱིས་
ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲངས་པ་ན་སྤྱབ་བསྐྱུ་མི་བྱེད་པའི་དང་པོ་དེ་ནི་སྤྱབ་དོག་གིས་སྤྱབ་
བསྐྱུ་བ་ཡིན་ལ། འཆི་བའི་སྤྱབ་བསྐྱུ་མི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །དེསྤྱབ་བར་གནས་པའི་
གྲོགས་མང་བས་སྤྱབ་བསྐྱུ་རྒྱུང་བ་ལ་མི་ཤན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ན་བ་དང་ག་བ་མེད་པས་འཆི་བ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་

༡ མ་ཕྱི། འབྲན། དེ་ནི། སྤྱི། འབྲན། རྒྱ། འབྲན། ཞེན།

༢ མ་ཕྱི། འབྲན། རྒྱ། འབྲན། བར་སྤྱི། འབྲན། བསྐྱུ་བར་

གསོ་དབྱུང་དང་བཅུད་ལེན་གྱིས་སྤྱིར་བཙུགས་སྤྱིར་བའི་སྤྱིར། འཆི་བ་ལ་མི་
འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། ཉ་བ་དང་ཆ་བ་ཅུང་ཟད་བཙུགས་སྤྱིང་པས་འཆི་བ་ལ་མི་
འཇིགས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། གསོ་དབྱུང་གིས་ནད་བཙུགས་པ་དང་ཆ་བ། བཅུད་
ལེན་གྱིས་བཅུ་ཟད་གསོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེས་དེ་དག་ལ་ཁྱོད་རེ་”ཞིག་མི་
འཇིགས་སྤྱིང་ཆུག་མོད་ཆད་པ་སྤྱི་མ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་
བཙུགས་པས་ཁྱོད་ཆེས་གསལ་བར་དེ་ལ་འཇིགས་དགོས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་
ན་རྒྱལ་པོའི་སློན་པོ་རེངས་པ་ཞིག་པོ་ཉ་བ་གཞན་མངགས་པ་དེས་བཙུགས་པར་གྱུར་
ལ། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་དཔག་ལ་ཆས་པ་བཙུགས་སྤྱིང་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁྱུས་
མཁན་གྱིས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གོས་ཅུད་གཟན་པ་ཐབས་གྱིས་བསྐྱུན་པར་བྱེད་ལ་རྒྱལ་
པོའི་ན་བཟང་བསྐྱུག་པ་མཁུ་བར་བྱ་མི་རྒྱས་པ་བཞིན། འབྲེལ་བར། ཆོག་པ་བཙུགས་
བྱངས་པ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ན་བཟང་བསྐྱུག་པ་ལ་བསྐྱོད་པའི་ཆོག་སྤྱིང་དངགས་ལེགས་
པར་སྤྱིར་བའི་ཁྱུ་བས་བཙུགས་རྒྱས་པ་སྤྱིང་ལ། འཆི་བ་དག་ནི་ཁྱུ་བས་བཙུགས་མི་རྒྱས་
པའི་མི་མཐུན་དཔེ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། བཙུགས་དཀའ་བ་དེ་ཡང་བཙུགས་རྒྱས་ཀྱང་འཆི་
བ་ཁྱུ་བས་བཙུགས་མི་རྒྱས་པས་འཆི་བ་ལ་ཆེས་འཇིགས་དགོས་པར་བསྐྱུན་ནོ། །

བཞི་བ་ལ་གཉིས། འཆི་བ་ཀྱང་གྱི་སྤྱིང་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་མངོན་སྲུང་དུ་མཐོང་
བས་འཆི་བ་ལ་འཇིགས་དགོས་པ་དང་། ཉམ་འཆི་རེས་པ་ཅན་དུ་མ་མཐོང་བས་
འཇིགས་མི་དགོས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱོག་དུ་མེད་པའི་འཆི་བ་ཡོད་མོད་གྱི་ད་

ལྟར་ངེས་པ་མ་ཟིན་པས་མི་འདིགས་སོ་ཞེ་ན། འཆི་བ་ནི་རྟོགས་པར་དགའ་བ་མིན་
 ཉེ་གསལ་དུ་བརྒྱུགས་ལྟམས་ལ་འཆི་བ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་གཅིག་གིས་
 གཅིག་འཆི་བ་ཡང་མཐོང་བ་ལྟར་འཆི་བ་ཡང་རང་ཅག་སོ་སོ་སྤྱེ་སོ་ཀྱན་གྱི་ཐུན་
 མོང་བ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཤི་བའི་མཐོང་ཞིང་ད་ལྟ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་
 འཆི་བ་ཞིན་པ་དང་འཆི་བར་སྤངས་བར་འགྱུར་ན་འཆི་བ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་
 བྱས་ནས་ཁྱོད་ལ་འཆི་བ་དག་གི་འདིགས་པ་རྒྱ་ཅིས་མེད་འཆི་བའི་འདིགས་པ་
 "བསམས་" བར་བྱའོ། །གསོད་པའི་ཐུགས་རྣམས་བཞུགས་པས་ཐུགས་གཅིག་
 གསོད་པ་མཐོང་བ་ཞིན་དུ་གཞན་དག་སོ་གསོད་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ་མི་བྱ་བར་
 དགེ་བ་ལ་བག་ཡོད་པ་གནས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཆི་བ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་ཀྱང་དུས་མ་ངེས་པས་
 འཆི་བ་བསྐྱོག་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པས་ཅི་བྱ་སྟམ་ན་མི་རིགས་ཉེ། འཆི་བའི་དུས་ལ་
 ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉག་གོ་སྟམ་དུ་སེམས་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པ་ཉིད་དེ་ནས་
 འཆི་ངེས་པ་མེད་པས་དེ་རིང་ཉིད་ནས་འཆི་བའི་ཐོན་བྱེད་དགོས་ཉེ། དེ་རིང་མ་ཤི་
 རྒྱུ་ལ་སངས་ལ་སོགས་པ་ནམ་ཞིག་གི་དུས་ན་འཆི་བ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་
 བར་འགྱུར་བས་གསོན་པའི་དུས་ལ་རེ་བ་དོར་ནས་འཆི་བ་བསམས་ནས་ཐར་ལམ་
 སྤྱོད་པ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། དཔེར་ན་སྤྱི་ལོ་བ་གཤེན་པ་ལ་ལུལ་དེའི་མི་ཀྱན་
 རིམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ལོ་བ་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །

ལྟ་བུ་ལ་གཉིས། "བདར་" མ་ཁོན་ལ་འཆི་བའི་འདིགས་པ་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་

༡ མ་ཕྱི། འཛུགས། བསམས་ སྤྱི། འཛུགས། བསམས་ ལྟ། ༡༠ན་༡༣། བསམས་
 ༢ མ་ཕྱི། འཛུགས། བདར་ སྤྱི། འཛུགས། ལྟ། ༡༠ན་༡༣། བསམས་

པ་དང་། རང་གི་སློག་བསྐྱར་བའི་བྱིར་སྤྲེག་པ་བྱེད་པ་མི་འོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་འཆི་བར་ངེས་མོད་ཀྱི་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ནི་“བརྟུང་མ་ཁོ་
ན་མི་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དཔའ་བོ་རྣམས་ནི་རྟེན་བཀྱར་དང་གྲགས་པ་སྦྱབ་
པའི་བྱིར་ཏུ་གཡུལ་ངོར་མཆོན་རྟོན་པོ་ལུས་ལ་བབ་པས་ཀྱང་ཉམ་ང་བ་མེད་པས་
འཆི་བ་ལ་མི་འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། ཆེ་འདིའི་མ་འོངས་པའི་དོན་
རྟེན་བཀྱར་སོགས་ལ་འབད་པས་ལྟ་ཞིང་འོངས་སྟོན་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ལུས་གསོན་པ་
ཟད་པ་ལ་བལྟ་བ་མ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་སློག་འཆོང་བའི་བྱ་བས་མ་འོངས་པའི་
རྟེན་བཀྱར་”བསྦྱབ་^༡ པ་ཁྱོད་ལ་བདག་ཉིད་ནི་རྣམ་དཔྱིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
པ་སུ་ཞིག་སྦྱ་སྒྲེ་སུ་ཡང་མིན་གྱི་སྤོངས་པ་ཁོ་ནར་སྦྱ་བར་བྱེད་དོ། དེས་ན་སློག་དང་
བྲལ་བ་ལ་བརྟག་པ་བྱ་ཡི་རྟེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ། །བྲམས་ལྡན་ཞེས་
འདོན་པ་འབྲེལ་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཆོང་པའི་བྱ་ཆགས་འབྲེལ་མང་པོ་ཅན་
ཞིག་པར་ཆགས་པ་ཁོ་ན་ལྟའི་ཚུར་འབྲེལ་བ་ལ་”བལྟ་^༢ པ་མིན་པས་དེ་ནས་ཆགས་
འབྲེལ་བཞོད་སྟོ་བྲས་པས་དེ་མ་ཐག་སོངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བྲམ་ཟེ་ཞིག་ལ་བྱ་
གསུམ་ཡོད་པ་སུ་གཤེ་ཆེ་བྱིམ་ཐབ་ལ་བྱ་གཅིག་བཅོང་བར་སྦྱས་པ། རྒྱལ་པོ་ཞིག་
གིས་མཐོང་ནས་སྒྲངས་པས། བས་སུ་བོ་བཟུང་། མས་ཐ་ཚུང་བཟུང་བས་འབྲིང་པོ་
དེར་རྒྱལ་བྱ་ལ་ཁོ་བོ་བཅོངས་པར་གྱུར་གྱི་ཁྱིད་པར་མཛོད་ཅེས་རང་གིས་རང་
བཅོངས་པ་དང་འབྲའོ། །

^༡ མ་ཕྱེ། ༤བཙན། བརྟུང་ སྟེ། ༡༠ན་༡ན། ཟླ། ༡༠ན་༤ན། བསྐྱར་

^༢ མ་ཕྱེ། ༤བཙན། བསྦྱབ་ སྟེ། ༡༠ན་༣ན། སྦྱབ་ ཟླ། ༡༠བཙན། བསྦྱབ་

^༣ མ་ཕྱེ། ༡༠ན་༡ན། ཟླ། ༡༠བཙན། བལྟ་ སྟེ། ༡༠ན་༤ན། ལྟ་

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ནོར་གྱི་དོན་ཏུ་སློག་གཏོང་བ་སྤང་བ་ཡིན་ན། རང་གི་
 སློག་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཕྱིག་པ་སྤྱད་པར་འོས་སོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཕྱི་
 མར་སྤྱག་བསྐྱུལ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བའི་གཏའ་མར་བཞག་པར་བྱས་ཏེ་ཆེ་འདིའི་བཟའ་
 བཏུང་ཅུང་ཟད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤིག་པའི་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་ན་བྱེད་དེས་པར་སྤྱོད་ནི་མཁས་
 པ་དག་བཙུག་པ་རྣམས་ལྟར་བདག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཟད་དོ། །དཔེར་ན་
 སྤྱང་འཆོང་མས་གཡོ་ཅན་བཙོངས་པ་དང་། ཆང་མང་པོ་འཁྱུང་བ་ལ་རིན་མ་བྱིན་པ་
 གཏའ་མར་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་^༡ བསྐྱོམ་^༢ པ་ལ་གཉིས། གསོན་པ་སྤྱད་ཅིག་རེ་རེ་
 བར་ཟད་པས་དེ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་བྱ་བ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་གསོན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་
 རྣམས་པ་མི་འདོད་པ་འགལ་བས་རྒྱུན་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཡུན་རིང་དུ་གསོན་དུ་རེ་བས་ཆེ་འདིར་བདག་ཉིད་བཙོངས་ནས་
 སྤིག་པ་སྤྱོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དུས་གཉིས་པར་མི་སྤྱོད་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
 པས་སེམས་ཅན་སྤྱ་ལའང་གསོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ལས་
 གཞན་མེད་ལ་རྟག་པར་འཁྱུལ་བའི་རྒྱས་ཟེན་པའི་སྤྱེ་པོས་དེ་དེས་པར་མི་རིགས་པ་
 དེས་ན་འཛིག་རྟེན་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཤེས་པ་དགོན་པས་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་
 “བསྐྱོམ་^༡ པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱང་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་པའི་
 གོས་ཆོལ་བ་བཞིན་དང་ལྟའི་བྱ་འགྲོ་མགྲོགས་ཀྱི་འགྲོས་པར་སྤང་ལ་སྤྱོད་པའི་རྟ་
 སོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་སྤྱབ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཅིག་མར་འཛིག་པའི་གསོན་པ་ལས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠བཤན། བསྐྱོམ་ ལྷ། ༡༠བཤན། ལྷ། ༡༡ནཤན། སྐོམ་
 ༢ མ་ཕྱི། ༡༠བཤན། བསྐྱོམ་ ལྷ། ༡༠བཤན། ལྷ། ༡༡ནཤན། སྐོམ་

དུས་ཐུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གསོན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་དེ་རྒྱན་མི་འཆད་པས་ཆེ་རིང་
བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་ཞེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཞིག་སྟེ་ཁྱོད་ཆེ་ཡུན་
རིང་དུ་གསོན་པ་ལ་དགའ་ཞིང་སྐྱོད་ཀྱང་དང་གཉེར་མ་སོགས་དང་ལྡན་པའི་ཆུན་
"བ"འི་ཉིད་ལ་ཁྱོད་མི་དགའ་ན་རྗེས་སུ་བཅེ་བས་ན་ཨེ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོང་ལོག་འདི་ནི་
དམ་པ་མིན་པའི་སྦྱེ་པོ་ནི་ཁྱོད་རང་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ན་ལ་དམ་པ་ལྟ་བུར་སྦྱང་གི་
མཁས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མིན་པས་ཆས་པ་མི་འདོད་པས་རྒྱན་ལ་ཆགས་པར་མི་
བྱའོ། །དཔེར་ན་སྦྱེད་མོས་ཆལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆུན་པོ་ཞིག་ལ་གཞོན་ནུ་ཁ་ཅིག་
གིས་ཁྱོད་གཟུགས་ངན་ནོ་ཞེས་བཞད་གང་དུ་བྱེད་ཅིང་དེ་རྣམས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་
གསོན་པར་ཡང་འདོད་པ་དང་འབྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདོར་བསྟན་པ་དང་། བཀལ་ལན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་ཤི་མི་འདོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་བྱ་ལ་ཡོད་པ་ཐུང་བ་གྱི་
རྒྱར་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་ལ་ཡོད་པ་མིན་པས་བྱ་སོགས་འཆི་བ་ལ་ཐུང་བ་བྱེད་པར་
རིགས་སོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། འཆི་བདག་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱེས་བྱ་
ཁྱོད་རང་སྟེག་པ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ལ་ཐུང་བ་བྱ་བར་འོས་ན་རང་འཆི་བ་
རྗེས་སུ་བྲན་པ་ཡལ་བར་བོར་ནས་བྱ་སོགས་པ་རྣམས་ཤི་བའི་ཕྱིར་ཅི་སྟེ། ཐུ་
ངན་བྱེད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འཆི་བདག་གིས་སྦྱོ་བར་བྱ་བར་གྱུར་བཞིན་དུ་
དེ་སེམས་པ་བོར་ནས་གཞན་ཤི་འོ་ཞེས་ཐུང་བྱེད་པའི་སྦྱ་བ་པོ་ནི་རི་ལྟ་བུར་ན་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༠བཅན། བ སྦྱ། ༡༡ན་༡ན། ཟ། ༡༡བཅན། བོ

༢ མ་ཕྱེ། ༡༠བཅན། སྦྱང སྦྱ། ༡༡ན་༡ན། རང ཟ། ༡༡བཅན། སྦྱང

དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲད་པར་འོས་པར་མི་འགྱུར་སྤྲད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་
འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྲན་ཟེའི་བྲན་མཆན་མ་བཏབ་
པ་གཞན་གྱི་བྲན་དུ་གོ་བར་བྱེད་ཀྱི་རང་ཉིད་བྲན་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་མི་སེམས་པ་བཞིན་
དུ་རང་ཉིད་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་བརྗེད་ནས་སུ་ཤིའོ་ཞེས་སྤྲ་བན་བྱེད་པ་ཡང་
དེ་དང་འབྲལོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྩལ། །བྱ་མ་བྲིས་པར་པ་རོལ་ཏུ་སོང་བས་སྤྲ་བན་བྱེད་རིགས་པ་
དགག་པ་དང་། བྱ་ལ་ཆེས་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་གཞན་གྱི་
རོར་བུ་ཤི་བ་ལ་སྤྲ་བན་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། ཉེ་དུ་བྱི་མ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཟབ་
མོ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཉེ་དུ་ཤི་བ་ལ་སྤྲ་བན་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། ཉེ་དུ་སོགས་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུ་བ་ལ་ཆགས་པ་བྱེད་མི་རིགས་པ་དང་། དུས་ཆོགས་སུན་ཆོགས་
ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་འོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་ཉིད་སྤོངས་པར་བཅད་ཀྱི་དོན་གྱིས་འགྲོ་བ་
བྲིས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། རང་འཆི་བ་ལ་སྤྲ་བན་བྱ་བ་རིགས་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱ་
ཉིད་དུ་བདག་གིར་བྱས་པ་མ་བྲིས་པར་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་སྤྲ་བན་བྱ་
བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གང་གི་ཆེ་འགའ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་བྱ་
གྱིས་ཞེས་མ་བཅོལ་བར་དེ་རང་གི་ལས་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གྱུར་པ་དེའི་
ཆེ་དེ་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོའོ་ཞེས་པ་ལ་བྲི་བ་མ་བྱས་པར་འགྲོ་བ་རིགས་པར་མི་འགྱུར་
བར་མིན་ནོ་སྟེ་འགྲོ་འོང་གཉིས་ཀ་རང་དགར་སྟོད་པ་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་
སོ། །དཔེར་ན་བྱུང་མེད་ཞིག་སྟོ་བྱར་དུ་འོངས་ནས་སྟེད་མོས་ཆལ་ན་གནས་པ་ཞིག་

གི་ཚུང་མར་ཁས་སྦྲངས་ལ་དེ་གང་ནས་འོངས་པ་ཡང་མི་ཤེས་སོ། །དུས་ཕྱིས་དེ་མ་
བྱིས་པར་སོང་བ་ན་དེའི་དུས་ཟུང་ན་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་དེ་གང་ནས་འོངས་
ཤེས་སམ་ཞེས་བྱིས་པས་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲུའོ། །འོན་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་འགྲོ་བ་ཡང་དེ་
དང་འབྲ་བས་ཅིའི་ཕྱིར་ཟུང་ན་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟར་གང་ནས་འོངས་པ་དང་གང་དུ་འགྲོ་
མི་ཤེས་པ་ཤི་བ་ལ་ཟུང་ན་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་ཏུ་ན་དེ་འགྲོ་བ་མ་བྱིས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཁྱོད་རང་ཉིད་གཉི་
ཟུག་པའི་ཕྱིར་ན་བྱ་ཡི་ནི་བ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བའི་མཆན་མ་བསྟན་པ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པར་ཟད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡི་འཛིག་རྟེན་བ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་འོ་ཞེས་དོན་གྱིས་འགྲོ་
བར་སློབ་ཉིད་གཉིར་མ་དང་། སྒྲ་དཀར་བ་སོགས་དང་ལྗན་པ་རྒྱས་པས་སྟོན་པར་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་བྱ་བ་གཅིག་པ་ཞིག་ཁྱེད་གྱི་ཕྱིར་ཏུ་པས་བཏང་ལ་འགྲོ་
བར་ཆས་པ་དང་ཟུང་ན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་འབད་ནས་སྦྱེས་པའི་
འབྲས་བྱ་ཤི་བ་ལ་ཟུང་ན་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་།
པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྟན་མི་མ་སྟན་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། བྱ་ལ་
པའི་ཆགས་པ་གཞན་ལས་ལྟོས་པར་བརྟན་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་སློབ་པར་བསྟན་མོད་གྱི་དེ་ལྟར་ཡང་བྱ་ལ་
ཆེར་ཆགས་པའི་ཟུང་ན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཆགས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རི་ལྟར་པ་
ལ་བྱ་ཡིད་ལ་སྟུག་བ་སྦྱེ་བ་དེ་ལྟར་བྱ་དེ་ལ་པ་ལ་སྟུག་བ་སྦྱེ་བ་མིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་
པ་བྱ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་དག་ལ་སྟེད་བ་སྦྱེ་བ་ལྟར་འོག་མ་དག་སྦྱེ་བོ་གོང་མ་ལ་

སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། འཛིག་ཉེན་པ་བྱ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་དག་ལ་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་
ལྟར་འོག་མ་དག་སྐྱེ་བོ་གོང་མ་ལ་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དཀའ་བ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་
བསྐྱེད་པའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ཤེས་པ་ལྟོད་པས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་ལ་
འདོར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲིད་པ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལས་འཕེན་པས་འཛིག་ཉེན་པ་འདི་ནི་
པལ་ཆེར་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་འོག་ཏུ་འགོ་བ་དེའི་ཕྱིར་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་
ན་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པས་སྐྱེ་བོ་གོང་མ་གྱུན་ལ་གྱུས་པ་སྦྱར་ཟླར་བར་བྱའོ། །དཔེར་
ན་ཤིན་གྱུན་གྱིས་བྲིལ་བུའི་སྐྱད་རིས་གྱིས་རྒྱུད་ཐོས་པས་བརྒྱག་པ་བཞིན་དུ་བྱས་
པ་མི་གཞོ་བས་ཆོས་བཤེས་པས་མཐོ་རིས་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རང་གི་ཡིད་དང་རྗེས་སུ་མ་སྦྱོར་བ་དང་མི་མ་སྦྱོར་པའི་
བྱ་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་བུ་པའི་རྗེས་སུ་མི་མ་སྦྱོར་བ་
ལ་འགའ་ཡང་ཡིད་དུ་སྦྱག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་མ་སྦྱོར་
པ་ལ་ཆགས་སོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་ཆགས་པ་ཆོང་དང་ནི་འབྲ་བ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་ཟད་
གྱི་བུའི་རྒྱ་མཆོང་གིས་ཆགས་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་ལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་
སྦྱག་པ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དུས་བྱས་པ་དང་མྱོན་པོ་ནམས་གྱིས་རེངས་སོ་ཞེས་ཞུས་
པས་འབྲུགས་ནས་བསད་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་ཤིངོ་ཞེས་ཞུས་པ་དང་རྒྱལ་
པོ་དགྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་མ་སྦྱོར་མི་མ་སྦྱོར་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱ་ལ་པའི་ཆགས་པ་
བརྟན་པོ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཆགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཆགས་ཡུལ་བྱ་ལ་

སོགས་པ་དང་བུལ་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་སྤྱར་པོར་
ཐོག་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་སོ། །ཆགས་པའི་འཆིང་བ་སྟོད་པར་མི་འགྱུར་ན་རེས་
བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་ཐོག་རིགས་པ་ལ་ཆགས་པ་ལ་འདེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་བུལ་བར་མཐོང་བ་ཡིས་མཆོད་པའི་ཆགས་པ་མི་བརྟན་པ་ཉིད་སྟོས་
ཤིག་པའོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་སྤྱིང་ནས་འགྲོ་བ་ན་མི་མ་ཡིན་གྱིས་
བྱ་བ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་སྟོན་པོ་གཅིག་གིས་བདག་གི་བྱ་རྣམས་་་་བསྐྱེད་ཀྱི་འཆལ་ལོ་
ཞེས་བྱ་རྒྱལ་པོ་ལ་བཅོས་ནས་རྒྱུར་འཆོངས་ཏེ་ར་བྱེད་ལ་རྒྱལ་པོ་ཐོང་ཞེས་བྱས་
པས་བྱ་བ་ཏར་བར་འགྱུར་ལ། བྱ་རྣམས་པ་ཤི་བ་ཐོས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ། རྒྱལ་
པོས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་པས་པ་ཤི་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུར་སེམས་པ་བཞིན་དུ་བྱ་
བར་ཡང་གཏན་དུ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱ་ཤི་བ་སོགས་ལ་ཡིད་ལྷན་བྱ་བ་མི་རིགས་ཀྱང་འཛིན་ཏེན་གྱི་
མ་སྤུན་འཇུག་ལ་སྟོས་ཏེ་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་བྱ་དགོས་ཞེན། མི་རིགས་ཏེ། སྤྱ་
འབལ་བ་སོགས་ལུས་ལ་གཞོད་པས་གཟིར་བ་བྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ཡི་མེད་
སྟུང་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁྱོད་བདག་ཉིད་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་འཆོས་པའི་གཟིར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་གཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པས་བདག་ལ་བྱེད་པར་མི་
རིགས་སོ། །དཔེར་ན་བྱུང་མེད་གཅིག་བྱུང་མེད་གཞན་ལ་ལྷེབ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།
ཞེས་བདག་ཉིད་གསོད་ཅིང་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྟེམས་པ་དང་འདྲའོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟིར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་མོད་ཀྱི་ཉི་དུ་ཕྱི་མ་དང་འབྲེལ་བ་

ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏུ་གཟེར་བ་ཡང་སྤང་དུ་མེད་དོ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་
དབང་གིས་བྱ་དང་བྱ་མོར་གྱུར་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་པར་འགོད་པ་ལྟ་བུར་འཛིག་
རྟེན་པ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་འབྲུམ་པར་བྱེད་པ་འོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་
པའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུང་བ་གཞན་འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་མ་ལ་རྒྱ་ཚུ་
འདེབས་པར་བྱེད་པ་དང་འབྲུ་བ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པས། རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

དཔེར་ན་སྤྱན་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་གི་ཐང་དུ་པ་ཤི་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཐང་དུ་མ་
ཤི་ནས་སྤང་བ་དང་མན་ཚུན་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲུ་བས་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འགྲོགས་པ་ཡུན་རིང་བ་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྲལ་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་གཉེན་དང་འདུ་བ་བདེ་བའི་རྒྱ་
ཡིན་པས་ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། གང་གི་སྤྱེ་འདུ་བ་དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་
པར་དེའི་བྲལ་བ་རྗེ་ལྟར་དགའ་བའི་རྒྱར་སེམས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རིགས་པར་
ཐལ། འདུ་བ་དང་ནི་བྲལ་བ་བདག་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་བར་སྤང་བ་མིན་ནམ་སྤྱེ་གཅིག་ཁོ་
ནར་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བཟ་ཤིས་མའི་རྗེས་སུ་ནག་མ་ངེས་པར་འབྲང་བ་དང་།
ཁ་ཐས་དུག་བཅས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ཀྱང་མཐར་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
དང་འབྲུ་བར་ཤོས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཐར་འབྲལ་བར་ངེས་ཀྱང་འགྲོགས་པ་ཡུན་རིང་བས་བྲལ་བའི་

སྤྱག་བསྐལ་དེ་ལ་ཅིས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྲལ་བ་དང་མཉམ་བ་ཡུན་སྤང་ལ་འདྲ་
བ་ཡུན་རིང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་འདས་པའི་དུས་ལ་
ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་ཡང་ཐ་མ་ཡོད་པ་མིན་ན་རྒྱ་མཚན་
ཅིས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་འདྲ་བ་མཐོང་ཞིང་དུས་རིང་པོར་གྱུར་ཡང་
བྲལ་བ་མཐོང་བ་མིན་ཞིང་དེ་ལ་སྐྱོ་བར་མི་བྱེད་དུས་ཅུང་ཟད་ཀྱི་འདྲ་བ་ལ་ཆགས་
བ་དེས་དུས་རིང་པོར་བྲལ་བ་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །མི་ཁ་ཅིག་ །བྲེས་ན་གནས་
པའི་ཚུང་མ་གཞན་གྱིས་བདག་གིར་བྲས་བ་ཡུལ་དུ་སླེབ་མ་ཐག་སྤྱག་བསྐལ་བར་
གྱུར་བཞིན་དུ་འཛིག་ཏེན་བ་རྣམས་དུས་རིང་པོར་བྲལ་བ་ལ་མྱ་ངན་མི་བྱེད་པ་ཅུང་
ཟད་བྲལ་བ་ལ་མྱ་ངན་བྱེད་པ་མི་རིགས་སོ། །

སྤྱག་བ་ནི་བྲལ་བ་ཡུན་རིང་ཡང་སོས་ཁ་མེ་ཏྲོག་རྒྱས་པ་དང་། མྱོན་དུས་ཆེ་བ་
གསལ་བ་སོགས་དུས་ཆོགས་ཕུན་ཆོགས་ཀྱིས་སེམས་ཁྲིད་ནས་བྲལ་བའི་སྤྱག་
བསྐལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་ཡུད་ཅམ་ལ་སོགས་པའི་དུས་དེ་
རྣམས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་གསོན་པའི་སྐད་ཅིག་ཟད་པར་བྱེད་པས་ངེས་
པར་སློག་འཕྲོག་པའི་དབང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་དབང་གྱུར་བ་དེ་
དག་ལ་རྣམ་བ་ཀུན་ཏུ་ཁྱོད་འདོད་ཆགས་མི་བྱའོ། །དཔེར་ན། བན་མོ་གན་མོ་རྩེ་
མོས་སྤྱག་བསྐལ་འཁོར་མར་བསྐྱེད་ཡང་རྩེ་མོ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་ཀྱི་མྱ་ངན་མི་
བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དུས་ཆོགས་ལ་ཆགས་པའི་འཛིག་ཏེན་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ངེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཆད་ལས་ལ་ལྟོས་པར་མི་རིགས་
པ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཆགས་པ་བཏང་ནས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དབེན་པ་བསྐྱེན་

རིགས་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱི་གཉེན་དང་འབྲལ་བར་དཀའ་
བས་དེས་འཛིགས་ནས་ནགས་སུ་མི་འགྲོའོ་ཞེ་ན། རྫོང་གོས་ངན་པ་ཁྱོད་གཉེན་
བཤེས་དང་བྲལ་བའི་འཛིགས་པ་ཡིས་དཔེན་པ་བསྟེན་པའི་ཆེད་དུ་བྱིས་ནས་ངེས་
པར་མི་འབྱུང་ན་གཉེན་བཤེས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་འཆི་བདག་གིས་ངེས་པར་བྱེད་
པས་སྒྲུང་དོར་ལ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་ངེས་པར་ནི་བྱ་དགོས་པའི་ལས་དེ་ནི་ངེས་པར་
འཆི་བདག་གིས་ཆད་པས་བཅད་པའི་དབང་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར། དེས་ན་འཆི་
བདག་གི་ཆད་པས་མ་བསྐྱལ་བར་ནགས་སུ་སོང་སྟེ་ཐར་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་
བྱའོ། །དཔེར་ན་གྲོང་པ་རྣམས་ངེས་པར་འབྲལ་དགོས་པའི་དབྱ་སྟག་བསྐྱལ་གྱིས་
མ་གཟིར་བར་དུ་མི་འབྲལ་བ་ལྟར་མི་བྱའོ། །

གཉེས་པ་ནི། ཉེ་དུ་རྣམས་ངེས་པར་བཏང་དགོས་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཡང་བྱ་
བསྐྱེད་དེ་བྱིས་ཀྱི་ཁུར་པོག་ནས་ངེས་པར་ནགས་སུ་འགྲོའོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་བྱ་བསྐྱེད་པ་
ལ་སོགས་བྱ་བ་འདི་བྱས་ནས་གསལ་བར་ཉེ་ངེས་པར་ནི་བྱིས་དཔེན་པའི་ནགས་
སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སེམས་ན་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་བཏང་
བར་བྱ་བ། འདོད་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱིན་པ་དེ་བྱས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་
ཞིག་ཡོད། དང་པོ་ནས་དོར་བར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་དགོས་པ་མེད་པའི་རྩོད་དང་
བ་དང་ཤིང་ཐོག་ཨ་སྤྱི་མི་གཙང་བས་གོས་པ་བཀྱས་ནས་འདོར་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པའི་པན་ཡོན་ནི། གལ་ཏེ་ནགས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་
ཡིན་མོད་ཀྱི། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཆགས་པས་འཛིགས་ནས་འགྲོ་མི་རུས་སོ་

ཞེན། འཆི་བ་མི་རྟག་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ན་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་
ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རྟེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་
ཅིང་སྤྱར་དུ་འཆིའོ་སྤྱར་དུ་སེམས་པ་གང་ལ་སྤྱར་དུ་འཆི་བར་ཐག་ཆོད་པའི་ཡོད་
པར་གྱུར་པ་དེ་ནི། འདུ་འཇི་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་བདག་ལ་ཡང་སྲིད་པའི་ཆགས་
པ་ཡོངས་སུ་བཏང་བའི་ཕྱིར་འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་འཇིགས་འཇིགས་པ་སྤངས་
ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་ནགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བྱ་དང་བྲལ་བ་ལ་
འཇིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ཁ་ཟས་དུག་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོར་
གཏུབ་འཇུག་པ་དང་། ཁ་ཟས་དུག་ཅན་འདོར་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་
བ་ལྟར་ངེས་པར་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བཤད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་འཆི་བདག་གི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་འཆི་ངེས་པ་དང་ནམ་འཆི་ངེས་པ་
མེད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་ཁྲིད་ལེགས་པར་ཚུད་ན་
ལམ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་འབད་པ་མེད་པར་སྐྱེ་ལ་གཞན་དུ་ན་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་སོ་རྟོ་བ་^༡ གསུང་བ་ལྟར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སྒོ་ལ་མ་སྐྱེས་པར་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་
བའི་ལམ་འགགས་པ་ཡིན་པས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤར་བའི་མི་རྟག་པ་གཉིས་
ཀ་རྒྱ་ལྟར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

རྟེན་བཀྱར་སྟེད་པའི་འཆིང་བ་གཙོད་བྱེད་ཅིང་། །དཔེན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་
བརྩོན་པའི་བསྐྱལ་མ་མཆོག་ །གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་གསང་བའི་དམ་པ་ནི། །ཐོག་མར་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༩བལ། ཟླ། ༡༩ནཱ། བསམས་སྟེ། ༡༩ནཱ། བསམ

^༢ མ་ཕྱི། ༡༩བལ། ཟླ། ༡༩ནཱ། བ་ཟླ། ༡༩ནཱ། བསམ

^༣ མ་ཕྱི། ༡༩ནཱ། བསྐྱབ་སྟེ། ༡༩བལ། ཟླ། ༡༩ནཱ། བསྐྱབ

འཆི་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པའོ། ཞེས་པ་བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
བ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྦྱོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཉག་
པར་འཛིན་པ་སྤངས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་གཉིས་པ་བདེ་བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ སྦྱོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འགྲེལ་པ།༽

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སྟག་བསྟུ་བྱེད་སྦྱོང་བའི་སྦྱོན་པ་བདེ་བར་འཛིན་
པ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་།
ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།
རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟུ་ཉེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རགས་པའི་
ལུས་སྟག་བསྟུ་བྱེད་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་སྦྱོན་པ་སྤང་བའི་
གསུངས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྟག་བསྟུ་བྱེད་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་
གསུམ། སྟག་བསྟུ་བྱེད་ལྟན་པའི་ལུས་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་
རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་སྦྱོན་པ་སྤང་བའི་སྦྱོན་པ་སྤང་བའི་སྦྱོན་པ་སྤང་བའི་
གཉིས། ལུས་སྟག་བསྟུ་བྱེད་སྦྱོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བའི་སྦྱོན་པ་སྤང་བའི་
ལུས་ལ་ཉ་ཅང་ཆགས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ནི་ནང་གི་གནོད་པ་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཅ་
བཞི་དང་། ཕྱིའི་གནོད་པ་དབྱིག་པ་དང་པོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྤངས་སུ་བསྟུན་པས་

སྤྱག་བསྐལ་གྱི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་བྱུང་པས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་
གཟེགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་ལྟར་མངོང་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལུས་དེ་
མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡུན་རིང་པོ་འཆི་བཞི་དེ་
ལས་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད་བསོད་
ནམས་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ལུས་དག་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་
མིན་ནམ་སྤྲུལ་པའི་དོགས་པ་གཙོད་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་མི་རྟག་པའི་
གཏམ་གྱིས་སེམས་སྐྱོ་ཞིང་ལུས་དོན་མ་ཡིན་པ་འདྲན་པ་འདིས་ཅི་བྱ་སྤྲུལ་དུ་
བརྣམས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ནི་དག་ལྟར་ཞེས་སོགས་བཤད་པར་བྱཏོ། །དཔེར་
ན་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་འཆིང་བ་གཅིག་གིས་སྤྱེལ་བའི་རྒྱན་པོ་བསྐྱང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་བསྐྱང་བྱ་ཡིན་ན་ཟས་གོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱག་པར་
ཆགས་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། མི་རྣམས་བགེས་སྒོ་མ་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱག་བསྐལ་གང་ཅུང་ཟད་འབྲུང་བ་དེ་ནི་ལུས་ཉིད་ལས་སྤྱེ་ཞིང་ཟས་སྒོ་མ་གྱིས་ཆོས་
པ་སོགས་ལུས་ལ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་འབྲུང་བ་དེ་ནི་ཕྱིའི་རྒྱུན་གཞན་ཁོ་ན་ལ་རག་
ལས་ན་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་གྱི་སྒོ་དུ་བྱུང་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་འདི་ལ་ཁྱོད་ཅི་སྟེ་
གྲུས་འབད་པས་དགེ་བ་“བསྐྱབ་”^༡ རུས་པ་དང་། ཟས་གོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་མི་
འབྲུང་བ་དེ་ཅམ་དུ་བཅད་པར་བྱཏོ། །དཔེར་ན་ཤ་ཟ་མོ་གཟུགས་མཛེས་པའི་ཆ་
བྱད་སྒོན་པ་ཞིག་མི་ཞིག་གིས་ཤིང་རྟ་ལ་བསྒྲོན་པ་དང་། དེ་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་
མདུན་དུ་ཤ་ཟ་མི་སྤྱག་པ་ཞིག་བྱང་བ་རལ་གྱི་ནོན་པོས་བཅད་པ་དང་ཤ་ཟ་གཉིས་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༧༤༤། བསྐྱབ་ སྤྱི། ༡༤༤༤། ཟ། ༡༥༤༤། སྤྱབ

སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ ལོ་ནི་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་འཕར་ལ་ཞུ་བའི་ལོ་རྒྱུ་དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷ་ཞིག་གིས་བྱུང་མེད་དེ་བསད་ན་ཐམས་ཅད་བསད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲིམ་སོ། །“དེས་ཀྱི་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལྟར་མི་ཉག་པ་དང་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་སྒྲིམ་ནས་ལྷ་མོ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ཏེ། ལྷ་མོ་འབྱུང་བ་ལ་འབད་པར་བྱས་ན་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདུན། ལྷ་མོ་འདི་ཚོར་བ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཆེ་བ་བསམ་པ་དང་། ཚོལ་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་སྒྲིམ་པ་བསམ་པ་དང་། ལྷ་མོ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་ལས་མ་འདས་པ་བསམ་པ་དང་། ལྷ་མོ་བསྐྱེད་པ་གཞོན་པ་བྱེད་ཚུལ་བསམ་པ་དང་། ལྷ་མོ་བསྐྱེད་པ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་བསམ་པ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་བསམ་པ་དང་། དེས་ན་ལྷ་མོ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་ལ་སྒྲིམ་པ་བསྐྱེད་པར་འོས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་མི་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་བསམ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ཡང་དེ་ཕྱིར་བཙོས་སུ་ཡོད་པས་སྟོབས་ཆུང་ཞིང་བདེ་བ་ཆེ་བས་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་འཛིགས་སོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་ལྷ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་དང་བ་འཇམ་པོ་ལ་འདུག་སྟེ་ལྷ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་སྤྱོད་པ་བཞིན་པ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་ལས་ཀྱིས་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ན་བདེ་བ་ཉམས་ནས་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་སྒྲིམ་པ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་གྲུ་བསྐྱེད་པ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྷན་པས་བདེ་བ་ལས་

ཆེར་མི་ལ་མི་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་སྟོབས་ཆེན་པོ་དེ་ཚུང་དུ་སྟུམ་དུ་སེམས་པར་བྱེད་
དམ་སྟེ་སེམས་པ་མི་རིགས་པས་སྤྱག་བསྐལ་བསམས་ལ་སྟོབས་བྱའོ། །དཔེར་ན་
སྟོབས་སྟོབས་^༡ གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་ཆེན་པོས་མགྱིན་བཟངས་ཀྱི་ཚུང་མ་འཕྲོག་པ་བྱས་
མོད་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་དེ་ལ་བདེ་བ་ཚུང་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་
འདས་དུ་བྱིང་བའི་འཁོར་བ་ལ་བདེ་བར་སེམས་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ནོན་པ་དང་ཚུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཛིག་
རྟེན་པ་རྣམས་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་མངོན་པར་བྱོགས་ཤིང་སྤྱག་བསྐལ་ལ་^༢ འཛོམས་^༣
མོད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བདེ་བར་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་རྟེན་དཀའ་སྟེ།
བདེ་བའི་རེ་བས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་གསོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོ་སྐད་
ཅིག་གིས་འཛིག་ཅིང་མི་རྟག་པ་འདི་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བྲོས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་
ནི་སྟེས་བྱ་ལ་གྲིབ་མ་རྗེས་སུ་སྟེག་པ་དང་འབྲ་བར་སྤྱག་བསྐལ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་
སྤང་བར་དགའོ། །དཔེར་ན། སྤང་ཆེན་ཕྱོས་པས་འཛིགས་པ་ཁྲིན་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱིན་
ནས་བདག་ཐར་བར་སེམས་པ་དང་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་དགོན་པ་ལ་མོས་ན་མོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་
འཛིགས་རིགས་པ་དང་། ཆགས་པས་ལུས་ལ་གྲུས་པ་དག་ལ་གྲུས་པ་དང་མཚུངས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་ནི་རྟག་ཏུ་ཉེ་བ་དང་ཉེ་ཡང་འབད་བས་བསྐྱབ་མི་
དགོས་པར་འདོད་པས་རྟེན་པར་འབྱུར་གྱི་འདོད་པས་བདེ་བ་རྟེན་པ་ག་ལ་ཡིན་ཏེ་
སྤྱག་བསྐལ་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་དགོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་ཆེན་ལ་གང་བ་དགོན་པ་བཞིན་

^༡ མ་ཕྱེ། ༡༩བཟ། ཟླ། ༡༢བཟ། བསྟོགས་ ཟླ། ༡༢ནན། བསྟོགས་

^༢ མ་ཕྱེ། ༡༢བཟ། འཛོམས་ ཟླ། ༡༢ནཙ། འཛོམས་ ཟླ། ༡ནན། འཛོམས་

ནོ། །འཛིག་རྟེན་པ་ཁྱོད་རྒྱ་ཅིས་བདེ་བ་དགོན་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མོད་པ་
ལ་ཅིས་ཏེ་ཁྱོད་མི་འཛིགས་འདོད་པའི་བདེ་བ་དགོན་པ་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་ན་མི་
འདོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མོད་པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བྱ་བར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་
པོའི་མཛོད་ཕྱག་པ་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་བདེ་བ་མི་འཛོལ་བ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུས་གཞོན་གཅན་ལ་ཆེར་མས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
བ་ལྟར་ཅུང་ཟད་བདེ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་པོ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་སྟོན་དུ་གྱུར་བ་
སྟེ་གང་ཟག་དེས་ལུས་ལ་གྲུས་པ་དང་དག་ལ་གྲུས་པ་དེ་དག་གཉིས་ནི་མཚུངས་
པར་སྒྲུབ་སྟེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྲད་པར་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་ལ་ཉལ་
བའི་མི་གཅིག་རྒྱལ་པོས་མཐོང་ནས་དེ་སྟོང་རྩེས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་པས་ཡུངས་
ཀར་གྱི་འབྲུ་གཅིག་གིས་རེག་པས་ཀྱང་གཉིད་མི་རྟེན་པ་དེ་ལྟར་གྱུར་བ་ལྟར་བདེ་
བའི་ཡོ་བྱད་རི་ལྟར་བསྟེན་པ་དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་ལུས་ནི་ཡུན་རིང་པོར་བདེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་
མོངས་སྟོན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་ཤིན་ཏུ་འགོར་བས་ཀྱང་བདེ་བའི་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་
ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཐེལ་
གྱིས་གཞོན་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཁྱ་བྱུག་གི་སྤྲུག་བྱ་བྱ་རོག་གིས་
རི་ཅམ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཁྱ་བྱུག་ཁོ་ནའི་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། བྱ་རོག་གི་མིན་པ་བཞིན་དུ་
ལུས་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་མ་ཤི་བར་ཆོར་བ་

བདེ་བ་ཁོན་དང་ལྷན་པར་མཐོང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མི་རིགས་
སོ་ཞེ་ན། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་
ལ་རང་གི་ཕུན་ཆོགས་ཉམས་དོགས་པ་དང་གཞན་གྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་མི་བཟོད་པའི་
ཡིད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་རྒྱན་ཏུ་ལྷན་ཏེ་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་སོངས་པའི་ཐ་མལ་པ་རྣམས་
ལ་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལུས་ལས་སྦྱེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་འཛོམས་པར་བྱེད་
དོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་སྤྲང་པོ་ཆེ་ལ་བསྐྱོན་པའི་མི་འདུལ་སྤྱོད་མཁས་པ་དགའ་བ་
དང་། དེ་མཐོང་ནས་སྤྲང་པོ་ཆེ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་མི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། མི་མཁས་
པ་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་དང་སྤྲང་བས་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་འད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་
ཟིལ་གྱིས་མཉན་པས་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པའི་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་མེད་དེ། བདེ་བ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་སྤྲང་པའི་རྟོག་པ་ལ་རག་
ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་གཏོང་བ་པོའི་སྣམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་
འབྱུང་ན་འབྱོར་པ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱན་ཆད་ཀྱིས་དོགས་པའི་རྟོག་པས་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་
བརྗོག་པར་འབྱུང་བ་བདེ་བ་^༡སྦྱེ་བ་དང་འགག་པ་རྟོག་པའི་དབང་དུ་སྤྲང་ཅིང་བདེ་
བས་བསྐྱས་པའི་རྟོག་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཛོམས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་
སྤྲང་པ་དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཀྱང་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་
ཆོར་བ་བདེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཆེན་ཆུན་གཉིས་ལས་གཅིག་རང་གི་བྱ་ཤི་

༡ མ་ཕྱི། ༡༣བཤན། ཟླ། ༡༤ནུན། མཇུག་ ༡༦བཤན། -བ

བ་ལས་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཀྱང་”^༡ སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་བ་བཞིན་ནོ། །

སྤྱག་པ་ནི། བདེ་བ་རྟེན་དཀའ་ཡང་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པའི་བྱིས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མང་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་པས་ལུས་ཀྱི་གཞན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཆོར་བ་བདེ་བ་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཐལ། བྱིས་པ་དང་གཞོན་ནུ་དང་དར་ལ་བབ་པ་དང་ཀླས་པ་སོགས་ནི་”ལྟ་འདྲི་ལྟར་དུས་འགྲོ་བ་དེ་ལྟར་ཀླས་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕེལ་ལ་བདེ་བ་རྒྱབ་ནས་བྱེད་པ་དེའི་བྱིས་བདེ་བ་ལུས་འདིའི་གཞན་པོ་ཞག་རེ་ཅམ་སྟོན་པའི་འགྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིས་རོ། །དཔེར་ན་ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བའི་སྐྱེས་བུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ངལ་བ་དང་ལམ་རྒྱགས་ཟད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་འཕེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་ནི། ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་བདེ་བའི་རྒྱུ་བཅོས་སྤྱ་ཡོད་པས་སྟོབས་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། ལུས་འདི་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མང་པོ་སྟེ་ནང་གི་རྒྱན་ནད་རྣམས་དང་། གཞན་བྱིའི་རྒྱན་མང་པོ་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་དེ་སྟེད་དུ་ནི་མི་རྣམས་ལ་བདེ་བའི་རྒྱ་དག་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིས་རོ། །དེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱུད་མར་འགྱུར་བས་སྟོབས་བྱ་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་རང་གི་བྱིས་ཐབ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་མང་པོ་དང་འབྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྷ། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་

^༡ མ་ཕྱི། ༡ནམ་མཁུ། སྤྱ། ༡བམ་མཁུ། -བ་ སྤྱ། ༡ལམ་མཁུ། +བ་

^༢ མ་ཕྱི། ༡ནམ་མཁུ། སྤྱ། ༡ལམ་མཁུ། ལྟ་ སྤྱ། ༡བམ་མཁུ། ལྟ་

མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བཞོན་པ་ཞོན་པ་སོགས་
ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་དང་པོ་ནས་མེད་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་ཆོར་བ་སེལ་པ་ལ་བདེ་བ་རང་མཚན་པར་ཞེན་པ་དང་། བདེ་བ་རང་
མཚན་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེ་བ་ཅུང་ཟད་འཕེལ་བ་མཐོང་བས་རང་མཚན་པའི་བདེ་
བ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་རང་མཚན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་
ཡོད་ཀྱང་བདེ་བ་རང་མཚན་པའི་རྒྱ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་བ་མེད་ན་འཕེལ་བ་མི་རིགས་པ་ལ་འཕེལ་བ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེན། མིན་ཏེ། བོང་ནས་བོང་དུ་འཕེལ་བ་ཞིན་
པའི་བདེ་བ་ལས་ངེ་ལྟར་བསྒྲོག་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་མཐོང་བར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་
སྤྱག་བསྐྱལ་འཕེན་བཞིན་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་མཐར་བདེ་བ་འབང་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་འཕེལ་ན་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་གདུང་བར་
འབྱུང་ལ། བདེ་བ་འཕེལ་བའི་མཐའ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོར་“ལ”^༡ རུ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྟན་ཕྱིད་འདོད་པས་ལོག་ཏུ་ལྷུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེ་བའི་རྒྱ་ཁ་ཟས་སོགས་“བསྟེན”^༢ གྲགས་ན་བདེ་བ་རང་གི་
རྒྱུན་དང་ལྟན་ཅིག་བདེ་བ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་འབང་ཞིག་འབྱུང་བར་མཐོང་
གི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ། དེའི་རྒྱ་བསྟེན་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱུན་རྣམས་དག་དང་ལྟན་ཅིག་

༡ མ་ཕྱི། ༡བཤམ། སྤྱ། ༡བཤམ། ལ རྒྱ། ༡འཕྱེད། ལས

༢ མ་ཕྱི། ༡བཤམ། སྤྱ། ༡བཤམ། བསྟེན རྒྱ། ༡འཕྱེད། བཞེན

དུ་བརྒྱུག་པ་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན། ཀླུ་ལོ་ཐུང་ན་མེད་གི་
བཙོན་ར་ཉམས་དགའ་བ་ཞེས་སོགས་དང་པོར་རང་གང་དགའ་བའི་སྟོང་ལམ་གྱི་
དུ་འཇུག་ལ་དེ་ནས་སྟོང་ལམ་གཞན་བསྟེན་པ་མེད་པས་ཕྱིས་སྟུག་བསྐྱལ་བར་
འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་དུག །འཆི་བཞིན་པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་རིགས་པ་དང་། གཞོད་
བཞིན་པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་རིགས་པ་དང་། དག་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་འདུས་
པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་རིགས་པ་དང་། བརྒྱག་བཞིན་པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་
རིགས་པ་དང་། ངལ་དུབ་གི་ལས་གྱིད་བཞིན་པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་རིགས་པ་
དང་། བདེ་བ་ཅུང་ཟད་གི་དོན་དུ་སྟུག་བསྐྱལ་གི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་
རིགས་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ལྟན་ཅིག་བདེ་བ་དང་ལྟན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་ན་བདེ་བ་ཡོད་དོ་
ཞེ་ན། འདུ་གྱེད་ནམས་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་དེ་
ཡང་དུས་གསུམ་ལ་མི་འཁྲུལ་བས་ཁྱོད་སྤར་འཛིག་ཅིང་འཆི་བཞིན་པ་ལ་དུས་སོང་
ཞིང་། ད་ལྟར་ཡང་འགྲོ་བ་དང་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན་འཆི་བཞིན་པ་ནི་བདེ་
བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ནམས་པ་ཀུན་ཏུ་འང་རིག་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་བྲན་ངན་པ་ཞིག་
གིས་བྲིམ་བདག་གི་རྩས་མང་པོ་ཆུད་གསོན་པས་ཁྱོད་ནི་བྲས་པ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་
གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ང་ལ་ཡིད་ལ་བཞེན་པ་ཁྱོད་ཉིད་བྲས་པ་ཆུད་གསོན་པ་ཡིན་
ནོ་ཟེར་བ་ལྟར་བྲིས་པ་ནམས་ཀྱང་འཆི་བཞིན་པ་ལ་བདེའོ་སྟུང་དུ་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྟུག་བསྐྱལ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།

ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བཞེས་པ་དང་སྐྱོམ་པ་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པར་གྱུར་
ན་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱས་གནོད་བཞིན་པ་ནི་བདེའོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་རིགས་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མནལ་མ་ཁ་ཅག་བྲིས་གྱི་དབང་དོན་དུ་གཉེར་བས་དེ་
བྱས་པས་སྤྱག་བསྐལ་བར་འགྱུར་ཀྱང་བདེ་བར་སྐྱོམ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་བཞི་གང་རུང་རེ་རེ་ལ་རང་གི་ལུས་འབྱུང་པའི་རུས་པ་
མེད་པས་འབྱུང་བ་ཀུན་ལ་སྟེ་ཀུན་ཆོགས་པ་ལས་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་
རྒྱང་གིས་གཞན་རྣམས་འཛོར་བ་དང་། མེས་ས་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱ་སྐྱེམ་པ་སོགས་པན་
ཚུན་གནོད་པ་བྱེད་པར་ཁྱབས་པ་ཡིན་ལ། པན་ཚུན་མི་མ་སྤྱན་ཞིང་འགལ་བ་
ཆོགས་པ་རྣམས་བདེའོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་རྟ་དང་ཅེ་
སྦྱང་དང་སྦྱལ་དང་འདབ་ཆགས་དང་། རི་དྲགས་དང་རྩ་སྤྱོད་ཀྱིས་པ་གསོད་དང་
དུག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལ་བདེ་བ་མེད་པ་དང་འབྲེལ། །

བཞི་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་གང་བ་དང་ཆ་བ་སོགས་རྣམས་ལ་ཕྱིར་འཆོས་
པའི་ཐབས་སྟོབས་ལྷན་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གནོད་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱག་བཞིན་པ་ནི་
བདེའོ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འང་རིགས་པ་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཞགས་པ་དང་དབྱུག་
པ་ཅན་གྱིས་བདས་པའི་རྒྱན་པོ་ལ་བདེ་བ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ན་ལྟ་སྤྱོད་བདེ་བར་ཉལ་འདུག་གོ་ཞེས་པའི་
ཐ་སྟད་ཡོད་པས་བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ལུས་སེམས་ཀྱི་འབད་ཚེལ་
མེད་པར་ཉལ་བ་དང་འགོ་འདུག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཡང་ས་

“སྟེངས་^༡ན་ཡོད་པ་མིན་ན་ངལ་དུ་བ་གྱི་ལས་བྱེད་བཞིན་པ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་
བ་ཀྱན་ཏུ་འང་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་བདེ་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཁན་སོ་ལྷན་
གཟེར་བའི་ཀླུ་པོའི་སྤྲུལ་ཏྲུ་སྤྲུག་པ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། བདེ་བ་མེད་ན་བདེ་བའི་དོན་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེང་བ་མི་འཐད་པ་ལ་
བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེང་བ་མཐོང་བས་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་
མཁས་པ་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་གྱི་དོན་དུ་སྤྲིག་པ་སྤྲད་པས་ཆེ་འདིར་འཆི་བ་སོགས་དང་
ཕྱི་མར་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྟེང་བར་འགྱུར་བས། མཁས་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བ་
འདོད་པས་ཆེ་འདི་དང་གཞན་དུ་བདག་ཉིད་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྲིག་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་པས་མི་མཁས་པ་བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་པའི་
འབྲས་བྱ་ངན་འགྲོ་ཡོད་ན་དེ་ལ་བདེ་བ་ཞེས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་འང་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དཔེར་ན་མ་ཆོར་བར་འཇུག་པའི་དབྱེ་ལ་རྟག་ཏུ་འཛིགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་
བདག་ཉིད་སྤྲིག་པ་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་རྐང་བ་གཉིས་གྱིས་འགྲོ་བ་ལ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་གསུལ་ནས་རྟ་དང་གྲང་པོ་སོགས་ལ་ཞོན་པ་མཐོང་བས་བདེ་བ་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། བདེ་བའི་རྒྱར་འདོད་པ་དེ་དག་དབྱེད་པའི་ཆེ་དང་པོ་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་
དུ་བརྩམས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞོན་པ་ཞོན་པ་དང་བཟའ་བུ་ང་ལོངས་སྟོན་སྤྲད་པ་སོགས་
ལ་མི་རྣམས་གྱི་བདེ་བ་དང་པོ་ནས་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པར་སྤྲད་ན་སྤྲུག་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཞེན། སྟེངས་ སྤྱ། ༡༠བ་མན། ཟ། ༡༡བཞེན། སྟེང

^༢ མ་ཕྱི། ༡༠ན་མན། སྤྲད་ སྤྱ། ༡༡ན་མན། སྟོད་ ཟ། ༡༡ན་མན། སྤྲད

བསྐྱེད་པའི་ཞེག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གང་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚུལ་པ་མེད་
པ་དེ་ལ་མཐར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོར་འཕེལ་བ་ག་ལ་ཡོད། དང་པོ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་
གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་བཅུ་མས་པ་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྤྱི་ལྷ་སྤྱན་པོ་
ཞེག་པ་མའི་ཁུར་སྤྱི་ཕྱིར་བཀའ་བ་སེལ་བའི་རྒྱར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པའི་རྒྱ་ཚན་གྱི་བདེ་བ་ནི་ཡོད་དོ་
ཞེ་ན། སྤྱག་པོ་འགའ་ཞེག་ག་མེར་གྱི་སྣོད་དུ་སྤྱགས་པ་ན་བཅོ་པོ་མའི་སྣོད་དུ་སྤྱགས་
པ་མཐོང་ནས་སྤྱག་པ་ལ་བདེ་བ་མེད་པར་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་བདག་ནི་དབང་ཐང་
དུན་སུམ་ཆོག་པ་པོ་སྤྱམ་དུ་རི་ལྟར་སྤྱག་པོ་འགའ་ཞེག་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལྷགས་རྒྱུ་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
ཆོར་བ་སེམས་པ་ལ་རང་མཆོན་པའི་བདེ་བར་བརྩམས་པ་དེའོ་སྤྱམ་དུ་སེམས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ཉི་མས་གདུངས་ནས་གི་བ་
མ་ལ་འདུག་པའི་ཆེ་ཆོག་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་ལྷགས་རྒྱུ་དུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོར་
བ་སེམས་པ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་བདེ་བ་ཞེས་བྲུ་ལ། ཆོ་བས་ཉེན་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷགས་ཡལ་མ་ཐག་གང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མགོ་འཛུགས་པས་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡེ་མེད་པའི་ཆོར་བ་མི་སྲིད་ལ་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ནི་
དེའི་གཞིར་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལྷགས་རྒྱུ་དུ་ཅམ་ཡང་དགོས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་
འཛིག་ཉེན་པ་ནམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆོན་པ་ཡོད་ལ། བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་
མེད་ཅེས་བྲུའོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་མེད་ཅེས་ཁས་ཁྲུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྤྱར་

འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྟོན་པོ་དེ་མེར་པོ་དང་“སྤྲིགས་”ཀྱང་
 སྟོན་པོ་འདི་སྟོ་སྟེ་ཡི་མེར་པོ་འདི་སྟོ་མི་སྟེ་བ་དང་། རིང་པོ་དེ་དེ་བས་ཆེས་རིང་བ་དང་
 བསྤྲིགས་ན་ཐུང་ཏུ་འདི་སྟོ་སྟེ་བའི་ཁྱད་བར་ལྟར་ཤེས་པར་”བྱའི་¹། རྟགས་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་མཆོད་དང་འབྲེལ་བ་གོ་བར་མི་བྱའོ། །དཔེར་ན་ལྟ་སྟངས་ཀྱིས་
 བསྟུན་པ་ལ་བདེ་བར་སེམས་བ་དང་འབྲའོ། །

ལྟ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུང་ཏུ་བརྩམས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་གཞན་
 ལྟོག་པར་མཐོང་བས་བདེ་བར་རང་མཆོད་བ་ཡོད་པ་མི་འབྲུག་བ་དང་། སོ་སོ་སྟེ་བོ་
 ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལེགས་པར་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བདེ་བ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེ་བ་ཡོད་དེ། སྤག་བ་གཅིག་ནས་སྤག་བ་གཉིས་པར་ཁུར་སྟོ་ཞིང་
 དེ་ལ་བདེ་བའི་སྟོ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདེ་བ་མེད་ན་དེ་མི་སྟོང་བ་ཞིག་གོ་ཞིན། སྤག་
 བ་གཡས་པས་ཁུར་ཡུན་རིང་ཏུ་ཁྱེར་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ་ན་གཡོན་
 པར་སྟོལ་དེ་ཡང་དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུང་ཏུ་བརྩམས་པས་སྤྱར་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཆེན་པོ་སྟེས་བ་ལྟོག་པར་འབྱུང་བ་ཅན་ཏུ་ཟད་གྱི་དེར་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་
 མིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་གསར་བ་གཞན་རྩོམ་པ་ལའང་བདེ་བ་ཅི་ཡོད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་
 པོ་འགག་བཞིན་པ་ལ་ཡང་བདེ་བ་ཅི་ཡོད། སྟེ་བ་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་འགའ་ཞིག་
 འགག་པས་བདེའོ་སྟུང་ཏུ་མི་རིགས་བ་དེའི་བྱིར་བྱབ་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་
 པའི་མདོ་ལས། ཀ་ཏ་ཡ་ན་འདི་བྱ་སྟེ་བ་ན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་སྟེའོ། །འགག་པ་ན་

¹ མ་ཁྱེ། ༡༠བ་(ན།) སྤྲིགས སྟེ། ༡༡བ་(ན།) ཟ། ༡༡བ་(ན།) བསྤྲིགས
² མ་ཁྱེ། ༡༠བ་(ན།) བྱའི སྟེ། ༡༡བ་(ན།) བྱ་ཡི ཟ། ༡༡བ་(ན།) བྱའི

ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ཁོན་ལགག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་སྤྲུལ་ཏེ་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་
སེམས་སོ་ཞེས་པ་ལོ། །རྒྱས་པར་དགའ་བོ་མངའ་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་
པར་བྱལོ། །དཔེ་ནི་ཁྱར་ཁྱར་བས་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐལ་རང་མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་བདེ་བས་
བསྐྱེབས་པས་མི་མངོན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐལ་རང་མཚན་པ་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་
སྤྱག་བསྐལ་དེ་ནི་ཚོར་བ་བདེ་བས་གཡོགས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་མི་མཐོང་ན་སྤྱག་
བསྐལ་ལས་སྟོབས་ཆེ་བའི་བདེ་བ་ཡོད་དགོས་ན་རྒྱ་གང་གིས་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱེབ་
པར་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བདེ་བ་རང་
མཚན་པ་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །དཔེར་ན་མི་ཞིག་སྤང་བོ་ཆེས་བདས་པས་ཁྱོན་པ་རྟིང་
པར་སྤྱང་ཞིང་ལམ་སྟེད་དུ་རྩ་དུར་བའི་རྩ་བ་བྱི་བས་ཟ་བཞིན་པ་ལ་འཇུས་པས་
ཐོགས་པ་འོག་ནས་སྤྱལ་ཆེན་པོས་བསྐྱགས་པ་དོས་ནས་ལྟོ་འབྲེ་ཆེན་པོས་
བསྟེགས་སྟེང་ནས་སྤང་ཅིའི་ཐིགས་པ་བབ་པ་བྱུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞིག་བདེ་བར་
སེམས་པ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་སྤང་ཆེན་བྱིས་
བདས་ཀྱ་བའི་ཁྱོན་པར་སྤྱང་ཆེ་སྟེད་དུ་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་རྩ་དུར་བའི་རྩ་བ་ལ་
འཇུས་པས་ཐོགས་པ་འོག་ནས་ངན་སོང་གི་སྤྱལ་བྱིས་བསྐྱགས་དོས་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་ལྟོ་འབྲེས་སྟེག་པ་ཆེའི་རྩ་དུར་པ་རྩ་བ་རྣམ་སྟོན་གྱི་བྱི་བས་ཟ་བཞིན་པ་
ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟེད་པའི་སྤང་ཅིའི་ཐིགས་པའི་རྩ་བྱུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་དེ་
དང་འབྲ་བས་སྤྱག་བསྐལ་མ་གཏོགས་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
དོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་འགྲེལ་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱལོ། །གཉིས་པ་དེས་ན་སྟོན་པས་

ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ན་སྟོན་པས་ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཉི་ཚེན་ངོ་ཞེས་བསྟན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ལུས་
སྤྱག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་གཉི་ལྷག་གི་དབང་གིས་དེ་མི་རྟོགས་ཤིང་བདེ་
བར་བཟུང་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བས་སྟོན་པས་བྱོད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བདེ་བར་
བཟུང་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་བྱ་
དགོས་སོ། །དེས་ན་དེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ། ཆེ་
ཞེས་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་སྐྱེ་བ་པའོ། ཞེས་སྤྱག་
བསྐྱེད་རང་མཚན་པ་ལ་བདེ་བར་སྒོངས་པ་གཉི་ལྷག་ཀྱང་གྱི་ཐ་མར་ཏེ་ཐ་ཤལ་བར་
གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་བཟན་གཅིག་སྤྱུ་ཆངས་ཏེ་ལས་བྱེད་བྱས་ནས་བོར་བར་བྱུང་
པ། དེ་ལ་མས་གང་བཟུང་བ་དེ་ལ་ལེགས་པར་བཟུང་ཤིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་། དེས་
ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་བོང་མཐུག་ནས་བཟུང་ལ་གཞན་གྱིས་མ་འཛིན་ཞེས་སྒྲུས་ཀྱང་གང་
བཟུང་བ་དེ་ལེགས་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་མི་གཏོང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བོ་གཉི་
ལྷག་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བཟུང་བ་ལ་སྟོན་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ཡིད་འབྱུང་བར་
གྱིས་ཤིག་ཅེས་སྐྱོབ་པར་མཛད་པའོ། །

གསུམ་པ་བྲབ་པ་འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་མི་
རྟག་པ་ཡིན་མོད་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལ་སོགས་པ་
གང་མི་རྟག་པ་ལ་འཛིག་བྱེད་གྱིས་དེས་པར་གཞོད་པས་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱེད་ལ་
གང་ལ། ཡིད་འབྱུང་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞོད་པ་ཡོད་པ་དེ་བདེ་བ་མིན་པས་

དེའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་
ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ལན་ཚུའི་འབྱུང་ཁུངས་སྤྱ་གང་ལྟར་བ་ལན་ཚུ་ཅན་
དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་
དངོས་དང་། བདེ་བ་རང་མཆན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཁྲན་ཀ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོར་བ་བསྐྱེད་ནས་
ཟླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དགོད་པའི་ཆེད་དུ་མདོ་ལས་སྦྱེ་བ་སྤྱག་བསྐལ་ལོ་ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། སྟོན་པས་ཆོས་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་
པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྤྱག་བསྐལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་འཛིག་རྟེན་
དང་། །“རྟག་ནས་”སྤིང་བའང་དེ་དག་ཡིན་ཞེས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་ཉིད་གསུམ་ལྟན་
པའི་ཕྱིར། །ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྤྱག་བསྐལ་ལོ། ཞེས་དང་། ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་
དང་། །དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་
ཕབ་ནས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་སྤྱག་ཅིང་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱར་བའི་དོན་དུ་མཛད་དེ། དེ་ཡང་སྟོན་པས་དགེ་སྦོང་དག་ལ་
ཁྱེད་ཅག་ཡུན་རིང་པོར་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ན་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་མ་
གྱུར་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆུལ་གྱི་གཟིངས་ཀྱིས་འཁོར་བ་
ལས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་མཆོང་བར་བཞེད་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོས། རབ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བ༣ན། རྟག་ནས་ སྤྱ། ༡༣བ༧ན། ཟ། ༡༯ན༦ན། ལྷ་གནས་

བྱེད་དང་པོ་བཞེས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་ནས་སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྲངས་པའི་
ཆོག་ས་བཅད་འདི་དག་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་མཛོད་ལས་
འབྱུང་ཡང་། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ཆོག་ཏུ་གསལ་ལ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་སྒ་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ག་མདོ་མིན་པར་
བཞེད་ཀྱང་། ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དེ་དག་ཅི་རིགས་མདོར་བཞེས་པ་འདྲ་གསུང་རོ། །

གཉེས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་རྒྱལ་ཚམ་ཡང་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པའི་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆོན་པ་ཡོད་
ཀྱང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དེ་ཡོད་པ་ལ་ཉེས་
པ་དུ་མ་དང་བཅས་པས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆོན་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་འུགས་ཅུང་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོར་བ་སེམས་པ་འབྱུང་བ་ལ་བདེ་
བར་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་ལ།
མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དེ་ཞིག་བདེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་བདེ་བ་རང་མཆོན་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་མཆོན་པ་ཡོད་མེད་མགོ་
མཚུངས་དུ་མ་མཛད་པ་ནི་དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་
པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འདིར་འགྲེལ་བ་མཛད་པས། དགག་པ་དུ་མ་མཛད་དེ།
ཆོར་བ་བདེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྤྲུལ་སྟེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞན་
ཡང་འབྲས་བྱའི་ཆོག་ས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཡོད་པར་བདེན་ན་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དགོས་

བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང། དངོས་པོར་མེད་པར་བདེན་ན་བསྐྱེད་མི་ཁུས་པར་ཐལ་བ་
སོགས་དང། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ད་ལྟར་བར་ཐལ་
བ་སོགས་གཞོད་པ་དུ་མ་བརྗོད་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟ་ལ་ཁྲགས་དང་བཅས་
པའི་ཆོག་གསུངས་པའི་སྐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་
ལས། རི་ལྟར་སོ་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན། །སྤྱེས་བུ་སྒྲོམ་པས་གཏུངས་ཤིང་འགོ་བ་
ཡིས། །སྤྱིན་རྒྱ་དག་ལ་རྩ་ཡི་ཕྱང་པོར་མཐོང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
ཤེས་པར་གྱིས། །སྤྱིག་རྒྱ་ལ་ཡང་རྩ་ནི་ཡོད་མེད་ན། །སེམས་ཅན་སྒོངས་པ་དེ་ལ་
འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་རྩ་ནི་བཏུང་བར་ཡོང་མི་ཁུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པས་སྟོང་པར་ཁས་སྤངས་ནས་ཐ་སྙད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཙང་བདེ་
སོགས་སུ་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སེམས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྤྱིས་པ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོ་གཏིང་མཐའ་མེད་པར་གནས། །ཉོན་མོངས་རྩ་
སྤྱིན་དག་གིས་ལེགས་པར་གཟིར། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྲོ་བ་སྒྲུ་མི་འགྱུར། །འབད་དེ་
བྱང་རྩལ་བསྐྱབ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་གདམས་པར་བཞུགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བདེ་
བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་
འབྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་གསུམ་པ་གཙང་བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ སྤོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ།༽

གསུམ་པ་འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་བསམ་པའི་སྟོན་པ་གཙང་
བར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་སྤོང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེ་ལུའི་གཞུང་བཤད་པ་
དང་། ལེ་ལུའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྟ། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱད་པའི་རོས་ཆེན་པས་བདེ་བ་སྤོང་བ་
དགག་པ་དང་། ལུས་གཙང་བར་ཞེན་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། ཁྱིལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པས་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་། གང་ལ་
ཆགས་བྲལ་སྟེ་རིགས་པའི་ཡུལ་དེ་དག་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་སྙད་
ལ་སྟོས་ཏེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་བཞི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤོང་བའི་ཡུལ་རྫོགས་པར་འོངས་སྤྱད་ནས་ཆེན་པ་དགག་
པ་དང་། སྤོང་བའི་ཡུལ་ཅི་ཙམ་སྤྱད་པ་ཙམ་གྱིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་གྱི་ཆགས་བྲལ་
དུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེའོ། །

དང་པོ་ནི། ལུས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
འོངས་སྤྱད་པས་རོས་ཆེན་ནས་བདེ་བར་འགྱུར་བས་ཡུལ་བསྟེན་པར་རིགས་སོ་
ཞེ་ན། རྩ་ཆོད་དང་པོ་ལ་ཡུལ་རྫོགས་པར་འོངས་སྤྱད་པར་དུ་ཞོར་བསགས་ཡུལ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་བྱིས་ཆོས་བསྟེན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བསྐྱེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་“ཡུན་མི་ཞིག་ཏུ་རིང་པོས་ཀྱང་སྤོང་བའི་ཡུལ་ལ་སྤྱ་སྤྱག་ནས་ཟད་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༩༣༤ན། ཡུན་སྟེ། ༡༩༣༩ན། ཡུལ་ལྟ། ༡༩༤༣ན། ཡུན་

ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲན་པ་རན་པ་ནད་གསོ་བའི་རྣམ་པ་མེད་པས་
གསོ་དབྱུང་བྱས་ཀྱང་འབད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ལྟར་ཁྱོད་ལུས་ལ་བདེ་བས་ཆེ་མ་
པའི་དོན་དུ་ངལ་བ། བྱས་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་གཟིག་ལྷགས་
བསྐྱོན་པའི་སྤྱེལ་རྣམས་ཏྲག་ཏུ་སྐྱོ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པས་ཆེ་མ་པ་དག་ཡུལ་ལ་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
སྐྱོན་བྱ་སའི་ཞག་བསྐྱེན་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་སའི་སྐྱེད་པ་ལྷོག་པ་མེད་པ་རྒྱུ་
ལྟ་བ་བཞིན་སྐྱེད་པའི་ཡུལ་བསྐྱེན་བཞིན་པའི་མི་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱིས་ཆེ་མ་པ་མེད་
པར་མ་ཟད་འདོད་པའི་རེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའང་དེ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་
སྐྱོམ་པས་ཉེན་པའི་རི་དྲགས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱུང་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། ལུས་མི་
གཅོང་པར་མི་མཐོང་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བྱུག །བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་།
གཟུགས་མཛེས་ཉིད་དཀའ་བས་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། བྱུང་མེད་ཡོན་ཏན་
ཅན་ལ་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། རང་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་
མི་རིགས་པ་དང་། ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེན་བཅོས་ལས་བྱུང་མེད་བསྐྱེན་པར་བཤད་པ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དང་། བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་
བསྐྱེན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། གཟུགས་མཛེས་ཁོ་ན་ཆགས་པའི་རྒྱར་མ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་གོང་གི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པས་བྱད་མེད་ཐུན་མོང་བ་ལ་
 ཆགས་པ་བསྒྲིག་ཅུས་ཀྱང་གཟུགས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་ལྷག་པར་མཛེས་པའི་བྱད་མེད་
 ལ་ཆགས་པ་བསྒྲིག་མི་ཅུས་སོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་ཁོག་པ་ལ་^༡བརྟམ་^༢པ་ཁྱོད་ལ་
 གཟུགས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་མཛེས་པའི་མོ་མཆོག་གིས་ཅི་བྱེད་དེ་དེ་ལ་ལྷག་པར་
 ཆགས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱད་མེད་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་ཆོགས་རང་གི་རང་
 གིས་རིང་ཞིང་རྟག་ཏུ་འཛུགས་པ་ལུས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེད་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་གཏོར་ཁྱེད་དུ་
 གྱུར་པ། བཤད་ཁང་ལྟར་སྤྱོད་པོ་མང་པོས་སྒྲིག་པའི་མི་གཙང་པ་ཁོད་པ་ལྟར་བྱེད་
 པ་བཤད་དོད་ལྟར་མིན་ནག་གི་མི་གཙང་པ་དེ་ལ་རང་གི་སྤྱོད་^༣ཕྱིན་ཅི་^༤ལོག་མ་
 གཏོགས་པ་དེ་ལ་འབྲིག་པའི་རེག་པ་ལ་བཟང་ངན་ཐ་དད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་
 ཞིང་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱིས་བྱ་གཞན་དང་ཐ་ན་བྱི་དང་བྱ་རོག་ལ་སོགས་པ་
 གཞན་ཀྱི་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན་ན། གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་མི་
 རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྱད་མེད་ངན་པ་ཞིག་ལ་བྱིས་ཐབ་ཀྱིས་ཁྱོད་
 གཟུགས་ངན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པས་དེས་གཟུགས་ངན་ནལ། བཟང་ཡང་རུང་འབྲིག་པ་
 བསྟེན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ལྟར་རོ། །དཔེའི་འཕྲོས་གཞན་འགྲེལ་པ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྫོང་གྲོས་ངན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཁྱོད་གཟུགས་མཛེས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་
 ཅིས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉག་པོའི་ཡིད་ལ་ཉག་མོ་སྤྱག་པ་ལྟར་སྤྱིས་པ་
 གང་ལ་བྱད་མེད་གང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་འཆེངས་པར་རྫོམ་ཞིང་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཤུ། ^༢ བརྟམ། ༡༧བཤུ། ^༣ བརྟམ། ༡༧བཤུ། ^༤ བརྟམ། ༡༧བཤུ།

^༡ མ་ཕྱི། ༡༧ནམ། ^༢ བརྟམ། ༡༧ནམ། ^༣ ཕྱིན་ཅི། ༡༧བཤུ། ^༤ ཕྱིན་ཅི།

ཁྱི་དང་བྱ་རོག་^੧ རྣམས་ལའང་རང་རང་གི་མོ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱལ་མོང་བ་ཡིན་
བས་སོ། །དཔེར་ན་གནོད་སྦྱིན་རང་གི་ཚུང་མ་ལ་སྤྲུགས་སུ་སྦྱང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱད་མེད་ཡིད་འཕྲོག་རྙེད་དཀའ་ཞིང་རྙེད་པ་ངོ་མཆར་བས་དེ་ལ་
ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཀྱན་མཛེས་པའི་མོ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཁྱོད་དང་སྤང་བའི་སྤར་ཡང་སྤྱེ་བོ་ཀྱན་ལ་སྐྱལ་མོང་བ་ཡིན་ན་སྐྱལ་མོང་བ་དེ་རྙེད་
བས་ཁྱོད་ལ་ངོ་མཆར་ལྟར་ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན་
རྒྱལ་པོ་འཆར་བྱེད་ཀྱིས་བྱད་མེད་སྐྱལ་མོང་བ་ཞིག་རྙེད་པས་ངོ་མཆར་བར་རྫོམ་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱད་མེད་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་ཆགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་།
ཆགས་པ་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པར་མ་ངེས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱན་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་བྱང་བ་ལ་
སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལ་ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པ་སྤྱག་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་དང་བརྗེས་པ་སྦྱོན་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་ལྷོག་པ་ཞེ་
སྤང་གི་རྒྱར་མཐོང་ནས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ།
གཅིག་ལ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྦྱོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བས་སྦྱོན་ཡོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
རྣམ་པར་གཞུས་པ་མེད་པས་སྤར་པ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་འཕམ་ཅིག་ཤོས་ཕྱི་མ་སྦྱོན་དང་
ལྡན་པ་ལས་ནི་གང་ཞིག་བདེན་གཅིག་བདེན་ན་ཅིག་ཤོས་བདེན་པར་འགལ་བས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆགས་སྤང་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་ལོངས་སྤྱོད་

^੧ མ་ཕྱི། ੧੯ན། +རྣམས་ སྤྱི། ੧༮ན། སྤྱི། ੧੭ན། -རྣམས་

པའི་ཆེ་དགའ་བ་དང་། བཤང་ཁང་དུ་འབྲུག་པའི་ཆེ་མི་དགའ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་བྱད་མེད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་
པས་ཆགས་པའི་རྒྱུར་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷན་པའི་འདོད་ཆགས་ཡོན་ཏན་དང་
ལྷན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་མི་སྤྱིའི་སྤྱོད་ལྷན་ལ་ཡང་སྤྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་
ཏན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་ཆགས་པ་འབྲུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་སྒྲིག་པ་
ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལས་ག་ལ་ཞིག་ཡིན་རོ་ཆེད་པ་ལ་ངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ནིང་མོ་བྱད་མེད་གཞན་གྱི་བདེ་བ་མི་ཆོར་བ་ལ་དུ་བ་
བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱིས་སྤྱེས་པ་ཤི་ཡང་ཕྱི་བཞིན་ལྷེབ་གྱི་སྤྱེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་
མིན་པས་རང་ལ་ཆགས་པའི་བྱད་མེད་བསྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་རང་
ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་ཐལ། བྱད་མེད་དི་སྤྱིད་སྤྱེས་པ་གཞན་གྱི་རོ་འཕྲུལ་
པར་མ་གྱུར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་དེ་ནི་ཁྱོད་ལ་སྤྱིང་ཉེ་ཞིང་འབྲུག་ལ་གཞན་གྱི་རོ་ཁྱོད་བ་
ན་ཁྱོད་ཡང་འདོར་བས་ནད་ངན་དང་མཚུངས་པའི་བྱད་མེད་ནི་རྟག་ཏུ་སྤྱེས་པ།
གཞན་གྱི་རྒྱུན་ལས་བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་པས། ཡིད་བརྟན་མི་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྲམ་
ཟེ་མོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱེས་བྱ་ལ་དེས་ལེགས་པར་བསྐྱུབ་¹ པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས། ལང་ཆོ་ལ་བབ་པའི་ན་ཆོད་དང་པོ་ལ་
འདོད་པ་བསྟེན་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་བྱ་བར་འོས་ཞེ་ན། རང་གཞན་བྱ་བ་མིན་པ་ལ་
སྤྱོར་བའི་ལུག་ལྟར་བྱ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བར་མར་གྱུར་

¹ མ་ཕྱི། ༡༩ན་མན། རོ་སྤྱ། ༡་ན་མན། ཟ། ༡༩ན་མན། རོ་

² མ་ཕྱི། ༡༩ན་མན། བསྐྱུབ་སྤྱ། ༡་ན་མན། ལྷ་པ་ཟ། ༡༩ན་མན། བསྐྱུབ་

པའི་ཆེ་རང་གིས་བྱ་བ་རན་པ་བྱས་པ་གང་། ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟན་པོའི་ཆེ་ཆགས་བྲལ་བ་
མ་ཐོབ་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྲན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདོད་ན་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟ་བུར་ན་གྲོལ་བ་དག་
བཙུགས་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གཏུང་ཞིང་སྤང་བར་མི་འགྱུར་
ཤིན་ཏུ་སྤང་བ་དང་ཡིད་འབྱུང་གི་གནས་ཁོ་ནར་གཟིགས་པས་བདག་ལེགས་སུ་
འདོད་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱད་མེད་ཞིག་དུས་སྟོན་ལ་རིངས་པས་གྲོས་
པོའི་སྤྱི་ལ་བེའུ་བཏགས་པ་དེས་ཅི་བྱེད་བྱིས་པས་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བ་བཞིན་ནོ། །

བྱག་པ་ལ་ལྟ། བྱད་མེད་དང་སྤང་བའི་བདེ་བ་འདོད་པ་ན་བདེ་བའི་མཆོག་ཏུ་མི་
འཐད་པ་དང་། བྱད་མེད་ལ་ཆགས་པས་རང་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱེད་པར་མི་འཐད་པ་དང་།
བྱད་མེད་དང་སྤང་བའི་བདེ་བའི་རྒྱ་བྱད་མེད་ཁོ་ནར་མི་འཐད་པ་དང་། ཆགས་ཅན་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བྱད་མེད་དོན་དུ་གཉེར་བས་དེའི་བདེ་བ་འདོད་བྱར་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱད་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་ནི་འདོད་ཁམས་ན་བདེ་བའི་མཆོག་
ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་བྱད་མེད་བཟུང་བར་བྱའོ། ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། བྱད་མེད་དེ་
ལ་ཆགས་པ་གང་གི་ཡིད་རྟག་ཏུ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་བྱིར་བྱོགས་པ་དེའི་བདེ་
བ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བདེ་བ་མཆོག་མིན་པར་ཐལ། བྱད་མེད་ལ་མ་
ཆགས་པ་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་བ་མེད་ཅིང་ཆགས་པ་དེ་ཡང་སྒྲུན་པོ་མིན་པ་
ལ་མེད་ན་སྟེ་མེད་པའི་བྱིར་བོ། །དཔེར་ན་བྱིས་པ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་འདོད་པ་ཞིག་
དེའི་ཆེད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཡུན་རིང་པོ་སྤོང་ཡང་འདོད་པ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱད་མེད་བདག་གིར་བྱེད་ན་ཡང་འདི་ང་ཡི་ཡིན་གྱི་
གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། སྤྱིས་པ་གཞན་ལ་སྤྲུག་དོག་གི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་སུ་འཛིན་

བ་འདི་ཀོ་སྟེ་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་ལྷན་ཁྱོད་ལ་འོངས་
སྟོང་གི་ཆེད་དུ་བྱད་མེད་ལ་རྒྱན་དུ་གྲུས་བ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་ནི་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་
ཐུད་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བའི་རྒྱས་བ་མེད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་མོ་རྟོད་
ཉམས་བ་ཞིག་ཁ་ཟས་བཟང་ལ་མང་བ་དུ་མ་རྟེན་ཅིང་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་ཡང་མི་
བྱེད་རང་གིས་ཟ་མི་རྒྱས་ཀྱང་ད་དུང་ལེན་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་བ་ནི། འདིག་རྟེན་ན་འདོད་ཆགས་ལ་བདེ་བར་བརྟུང་ལ་དེ་བྱད་མེད་མེད་
པར་མི་འབྱུང་བས་བྱད་མེད་འདོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་ཡིན་
ན་དེ་འཛོམས་བའི་ཐབས་སུ་བྱད་མེད་དག་གིས་དགོས་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
བདེ་བ་དོར་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་ཡང་ནི་མ་མཐོང་སྟེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན་བགྲེས་བ་ཞིག་བྱིས་དུ་ཞུགས་ནས་སྟོད་གཅིག་དུ་ཐལ་བ་མཐོང་གཞན་
དུ་རྒྱ་མཐོང་དེ་ཕྱིར་འདྲུ་ཤེས་ནས་སྦྱས་ཏེ་ཐོས་བ་དང་བགྲེས་བ་དང་བྲལ་བས་ཐལ་
བར་ཤེས་ནས་དེས་སྟོ་སྟེ་ཟས་ཡོད་བ་ཡང་བོར་ནས་སོང་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་བ་ནི། བྱད་མེད་དང་སྦྱར་བས་བདེ་བ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་དང་ལྷན་
ཅིག་སྦྱར་བའི་བདེ་བ་དེའི་རྒྱ་མཐོང་མོ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་སྒྲན་པོ་མིན་བ་སུ་ཞིག་
འཛིན་དེ་ཁོ་ན་མིན་པར་ཐལ། བྱད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་ནའང་དེའི་བདེ་བ།
རྒྱ་མིན་ཡིད་བྱེད་གི་རྒྱ་གཞན་ལས་སྟེ་འགྱུར་ན་སྟེ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
བྱིས་བ་རང་གི་བྱིས་ཐབ་ཀྱིས་ལས་བྱེད་དུ་བརྟག་པས་མགྲུ་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་བ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་པ་མ་སྦྱིས་བའི་བདེ་བ་རང་མཚན་བ་ཡོད་དེ། ཆགས་
ཅན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་བདེ་

བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མིན་པར་ཐལ། གྲག་དང་ཚུ་མེར་འཛུགས་
པ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བས་ཅུད་ཟད་བདེ་བས་མཛེ་པོ་སྤྲུགས་པ་བཞིན་དུ་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་མདོངས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོན་མི་མཐོང་བས་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །འབགས་པ་ཆགས་བྲལ་རྣམས་ལ་མཛེ་པོ་ལྟར་ཆགས་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་ལྷན་པར་སྤང་བས་བདེ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་
དང་ཆང་བསྟེན་པ་སོགས་རྣམས་ཅུད་ཟ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ལུས་མི་གཙང་བར་མཐོང་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དགག་པ་ལ་
དུག །བྱད་མེད་དང་སྤང་བའི་ཆེ་དེས་བརྟན་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་བཟོད་པས་དེའི་ལུས་
ངག་གི་གཡོ་བ་བདེ་བ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱེས་པ་གཞན་
ལ་སྤྲུག་དོག་བྱེད་པས་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་
མི་གཙང་བར་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཆེས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། སྒྲོན་ཅན་མིན་
པས་སྤང་བྱ་མིན་པ་དགག་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་གཙང་བར་ཞེན་པ་དགག་པ་
དང་། ལུས་གཙང་བར་ཞེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྤང་བཞིན་དགག་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་པ་དག་ལ་མི་གཙང་བ་ཡོད་ཀྱང་བྱད་མེད་དེས་
མཆིལ་བ་འཐོར་བ་སོགས་ཀྱི་བརྟན་པ་བཟོད་ཅིང་སྤྲང་ཡང་དེ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་
སྤྲོ་བའི་ལུས་ངག་གི་གཡོ་བ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན་མི་རིགས་ཏེ། མགོན་མེད་ཅིང་
བཤེས་པས་ཉེན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲུག་པར་བྱ་བ་སྤྲུག་པོ་བཅེ་བ་མེད་པ་དག་གིས་ལན་
བརྒྱར་བརྟན་སུ་ཟེན་ཀྱང་བྱིས་འདིས་ཅུད་ཟད་སྟེར་རོ་སྤྲུལ་དུ་བརྟེས་ཐབས་གང་
འབྱུང་བ་དེ་ནི་བྱད་མེད་དང་སྤང་བའི་ཆེ་ཆགས་ཅན་ཀྱང་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་གཡོ་བ་ནི་

དཔེ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་པས་བདེ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་བཙོན་རར་ཚུད་པ་
འགའ་ཞིག་སྤྱི་བའི་འཕྱང་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདི་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པས་གཞན་ལ་སྤྲུག་དོག་
བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེས་བྱད་
མེད་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྣམ་གྱིས་
བྲེགས་པ་ཡིས་ནི་སྤྲུག་པོ་ཁ་ཅིག་འདིར་གཞན་མ་འབྱུག་ཅིག་ཅེས་བཤད་ཁང་
ལ་འང་ཆགས་པ་སྤྱི་ཞིང་དེ་དང་འབྲ་བར་འདོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་བྱད་མེད་ལ་ལ་ལ་
ཆགས་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱིར་བོ་མེད་པར་སྤྱིས་པ་འགའ་ལ་སྤྲུག་དོག་བྱེད་པ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཀྲུལ་པོ་སྐྱམ་པོ་ཅེ་མོ་མཐོང་མཁའ་ལ་བྲེགས་པས་བྲན་མོ་ཚུ་
འཕྱང་དུ་མ་གནང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
བས་ཆགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མི་གཙང་བར་རྟོགས་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་མི་རིགས་
པར་ཐལ། མི་གཙང་བ་རྐང་བས་རྩིས་པ་ལ་དེ་མ་མཐོང་བས་གཉི་ལྷག་འབྱུང་ཞིང་བྲི་
ང་བས་གཞོད་པས་ཁོ་བ་འབྱུང་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྩིས་སུ་མི་མཐུན་པའི་འདོད་
ཆགས་ནི་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་ཆགས་པར་
མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་མཚན་མོ་མི་གཙང་བ་མནན་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཡང་འདྲིག་རྟེན་ན་སྐྱོན་ཅན་མིན་པས་སྤྲང་
པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། གཞན་ལས་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གཙང་སྟེ། བྱད་མེད་རྣམས་
ནི་ཀུན་ལས་གཙང་། ཞེས་བྲགས་པས་སོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། སེམས་རྣལ་དུ་མི་

གནས་པའི་མི་རྣམས་མ་གཏོགས་ངན་སྦྱགས་སོགས་མི་གཙང་བའི་སྟོང་ནི་ཤིན་ཏུ་
སྤང་བར་འབྱུང་བར་འབྱུང་ན་ལུས་གང་ལས་མི་གཙང་བ་རྒྱན་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་
བ་དེ་ནི་སྤང་བར་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པ་སུ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་ཅིས་མི་སེམས་བྱད་
མེད་ཀྱི་ལུས་སྤང་བུ་མ་ཡིན་ཞེས་བུ་བ་མི་རིགས་སོ། །མི་རྣམས་མ་རྟོགས་ཞེས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྟོན་ཅན་དུ་མ་གྲགས་པ་མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་
རྟོགས་པར་ཟད་དེ་ཞེས་བཤད་དེ་འགྲེལ་བའི་དོན་སྲ་མ་ལྟར་སེམས་སོ། །དཔེར་ན་
བྱད་མེད་མཛེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདོད་ལྷན་ཁ་ཅིག་གིས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འཛིན་ལ།
དེ་སྦྱག་པའི་སྟོང་ཐོགས་པ་མཐོང་ནས་སྟོན་ཅན་དུ་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དེ། སྤྱིས་སུ་རྣམས་གཙང་བར་
ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་ལ་གཙང་བ་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་
ཆོ་ལྷན་མི་ནི་གང་ཞིག་སྤྱི་བར་མི་རིགས་པར་ཐལ། མེ་རྟོག་དང་། ཇི་དང་། རྒྱུ་ལ་
སོགས་པ་དང་དངོས་པོ་གཙང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་དང་
སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་དུ་དམིགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གཞུང་ཆུ་
མངར་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་སྤང་བ་ན་བ་ཚུ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་ལ་གསུམ། ལུས་ཀྱིས་བྲེགས་པ་མཐོང་བས་ལུས་གཙང་བར་ཞེན་པ་
དགག་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་མི་གཙང་བའི་ཆ་འབད་པས་སྟོང་བ་མཐོང་བས་གཙང་བ་
ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བྲང་སྟོང་དཀའ་སྒུབ་ཅན་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་བསྟེན་པ་
མཐོང་བས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་སྤང་བུ་མིན་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལུས་ཀྱི་བྲེགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དོ་

ཞེ་ན། མངལ་ནས་སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་ཞིག་མའི་མངལ་དུ་ཕོ་བ་དང་མོང་ཀ་གཉིས་ཀྱི་
བར་བཤང་ཁང་དང་འབྲ་བའི་ནང་ན་འདུག་ཅིང་བཤང་བའི་ཉིང་ཁུས་གནས་པར་
བྱས་པ་དེ་མེད་པར་ནི་མི་གནས་པ་མི་གཙང་བའི་སྤྱན་བྱ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་སྔོངས་བས་
གཙང་ངོ་སྤྲུལ་དུ་རྒྱུགས་པ་སྐྱེ་བར་ཟད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱུགས་མི་རིགས་
པར་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན་གྱི་ཕོ་མི་གཙང་བའི་ཁྲོན་པར་བཅུག་པ་མི་གཙང་བས་སྔོག་
འཆོ་བ་ཞིག་ཕྱིས་དེ་ལས་ཐར་བ་ན་གཞན་གྱི་གོས་ཀྱིས་རེག་པས་ཀྱང་མི་གཙང་
བར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁུས་ལ་སོགས་པས་ལུས་ལ་མི་གཙང་བ་སྔོང་བའི་ཕྱིར་
ངེས་པར་ལུས་ལ་གཙང་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྩའི་བསང་གཏོར་དང་ཁུས་ལ་སོགས་པ་
ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནི་ནང་སྤྲུགས་གཙང་བར་མི་འཁྱུར་ན་ཁྲོད་ནི་ལུས་
ཀྱི་ནང་ལ་གཙང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་འབད་བ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་
མི་གཙང་བ་ལ་མ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་གཙང་བའི་ཕྱིར་འབད་པར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན།
ཅེ་སྤྱང་གཉིས་གཅིག་ནི་པ་ལ་ཤའི་མེ་ཏོག་ལྷང་བ་ལ་བསམས་ནས་ཤིང་འདི་ཐམས་
ཅད་འདི་འབྲུལ་སྤྲུལ་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ནི། ལྷང་བ་དེ་ཤ་མིན་གྱི་པ་ལ་ཤ་ལ་གནས་
པ་དེ་ཤ་ཡིན་ནོ་སྤྲུལ་པ་ལྟར་ལུས་ལས་བྱུང་བ་དེ་མི་གཙང་། གང་གནས་པ་དེ་
གཙང་ངོ་སྤྲུལ་པ་ཡང་དེ་དང་འབྲལོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་ལ་བྱང་སྔོང་དགའ་སྐབ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
མི་སྔོང་བའི་ཕྱིར་བྱད་མེད་ལ་སྐྱེད་པ་སྤྱང་བྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱད་མེད་གཅིན་ཅན་
ཡིན་ཡང་བྱང་སྔོང་དེ་དག་གིས་མི་སྔོང་བ་ནི་རང་དང་རང་བཞིན་འབྲ་བས་ཡིན་ཏེ།

གལ་ཏེ་མཛེ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་གཅིན་ཅན་ཀུན་ལ་
མཚུངས་པ་མིན་པར་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ན་མཛེ་ཅན་སྣ་འགའ་པས་བ་དང་རེག་
དོགས་བྱེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ་གཅིན་ཅན་དེ་དེ་ལྟར་དེ་མེད་པའི་མི་ཀུན་གྱིས་སྤོང་བར་
འགྱུར་བས་རང་བཞིན་མཚུངས་པས་ཡིན་གྱི་གཙང་བས་མིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྤྱི་བ་
མེད་པའི་མི་སྤྱི་བ་ཅན་གྱི་ཁེངས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་དེ་ལ་གཟུགས་ངན་པར་རྟོག་
པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱལ་པོའི་དཔེ་ནི་འགྲེལ་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱུང་མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་སོགས་
པས་མཛེས་པར་བྱས་པས་མི་གཙང་བ་སེལ་རུས་སོ་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཉམས་པ་སྣ་
སྤྱུམ་འགའ་ཞིག་ནི་བཙུགས་པའི་སྤྱི་ཆ་བ་མས་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཚྲོམ་པ་ལྟར་
མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པས་མི་གཙང་བ་ཕྱིར་འཆོས་པའི་ཐབས་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་
ལུས་ལ་འདོགས་ཤིང་དེའི་སྒོ་ནས་ལུས་གཙང་བར་འགྱུར་རོ་སྤྱི་བ་དེ་བཞིན་དུ་
འདོད་པས་ལུས་གཙང་བར་མི་འགྱུར་པོ། །དཔེར་ན་བྱི་ལའི་སྣ་ལ་མར་བསྐྱུས་པས་
ཁ་ཟས་སྐྱུ་པོའི་ཆང་བུ་ཡང་སྤྱི་བ་བག་དང་ལྷན་པར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངེས་པར་ཆགས་རིགས་པའི་དེ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
ངེས་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གང་ནའང་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ།
མཐར་ཀུན་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་ལུས་གང་དུ་འཕགས་པ་
དག་བཙུགས་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྐྱེ་བ་དེ་གཙང་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་
ལ་སྟེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆོང་པ་འགའ་ཞིག་རང་གི་བྱ་མོ་མ་ཤེས་པའི་
ཆོ་ཆགས་པ་དག་པོ་སྐྱེས་ལ། ཤེས་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་འདི་
དག་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་སྲིད་དམ་འོན་ཏེ་མིན་ཞེ་ན། མདོར་ན་མི་ཏྲག་པ་དང་མི་
གཙང་བ་དང་སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་
པོ་གཅིག་ཉིད་ལ་ནི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་འདུས་བྱས་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་ཏྲག་སྟེ།
སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མི་ཏྲག་པ་དེ་ནི་མི་གཙང་སྟེ། སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གང་མི་གཙང་བ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་བ་སྟེ། གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
སྤྱག་བསྐལ་བ་དེ་བདག་མེད་པ་སྟེ། རང་དབང་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་
གི་ལུས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏུ་གནས་པ་ལ་སྐྱོ་
བ་བསྐྱེད་དེ། ཐར་པའི་ལམ་སྐྱབ་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །མི་གཙང་བཙོན་རར་རང་
ཉིད་བཅིངས་པ་ལྟར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་བྱས་ནས། །འགྲོ་ལ་
དམིགས་པའི་སྦྱང་རྩི་འབད་པས་བསྐྱེད། །ཁྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་ལ་བཙོན་པར་
བྱ། །བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆོན་བསྐྱན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
སྦོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྦྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
གཙང་བར་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བར་བསྐྱན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་གསུམ་པའི་
འགྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བཞི་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ སྟོང་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འགྲེལ་པ།༽

བཞི་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་བརྒྱང་མི་
དོས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་བདག་འཛིན་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། ལེ་འཁྲུང་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འཁྲུང་མཆོན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ང་རྒྱལ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་གྱི་ས་པོན་བྱངས་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་ནི། རབ་བྱེད་
བྱི་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ནས་སྟོན་ལ། འདིར་ནི་བདག་འཛིན་མདོན་གྱུར་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ལ་ང་རྒྱལ་
ལས་ཆེ་བས་དེ་ལ་བརྩམས་ཏེ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཏོ། །བདག་ཉིད་ལ་བསྟོད་པའི་བྱང་
པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ལས་ང་ནི་མངའ་བདག་གོ་ཞེས་བདག་གས་སྟེ་བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཡུལ་འདི་དག་ནི་བདག་གི་འོ་སྟུང་དུ་དེགས་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་སྤྱིད་པར་
གནས་ཡུགས་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པའི་དམ་པ་སུ་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་ལ། གང་གི་བྱིར་ན་སྟེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་
དབང་བྱར་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིགས་ན་ཡང་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་སྟོད་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལས་དབང་གིས་རིམ་གྱིས་སྦྱང་
བྱར་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ནགས་ཆལ་དང་ཁང་མིག་མཐུན་མོང་བ་
བཞིན་དང་རྫོས་གར་མཁན་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་ལྷག་གིས་དེགས་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་ཀྱིས་
དེགས་པ་དགག་པ་དང་། སྤྲིག་པ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་གཞན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྷ། རྒྱ་མཚན་ལྷས་རྒྱགས་པ་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་པོས་ང་རྒྱལ་བྱ་མི་
རིགས་པ་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་མིན་པ་བསམ་པ་དང་། རྒྱ་པོས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་
རིགས་པ་དང་། རྒྱལ་སྤིང་ལ་ཆགས་པ་དྲག་པོ་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྷ། བན་ལ་རྒྱལ་པོར་མིང་བཏགས་པས་དེགས་པ་མི་རིགས་པ་
དང་། ཉོར་གཏོང་བ་དང་སྤྱད་པ་ལ་དབང་ཡོད་པས་དེགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་།
འདོད་རྒྱུ་ལྷལ་ལ་ཡོངས་སྒྲོད་པས་དེགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་
"བསྐྱུང་" བ་པོ་ཡིན་པས་དེགས་པ་མི་རིགས་པ་དང་། སྐྱེ་རྒྱ་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་
བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན་པས་དེགས་པ་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་དུ་བྱར་ཡོད་
པས་དེགས་པ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མ་བཏབ་པའི་
འབྲས་ས་ལུ་རྒྱབ་པའི་འོག་ཏུ་ཞིང་སོ་སོར་བགོས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་པན་ཚུན་རྒྱ་
བར་བྱེད་པ་ན་དེ་བསྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་རང་གི་འབྲས་བུའི་དྲུག་ཆ་སྒྲ་རྩན་བྱིན་ནས་
ཞིང་"བསྐྱུང་" བ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་
ཀྱི་དེགས་པ་བྱ་རིགས་ཅི་ཞིག་ཡིན་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་
བན་འབྲས་བུའི་དྲུག་ཆས་བཏབ་པའི་བན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བ་ཐམས་
ཅད་དབང་ཞེས་དེགས་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ། གང་ངམ་སྟེ་ལས་གང་བྱ་བ་བྱེད་པ་

༡ མ་ཕྱེ། ༣༡ནམ། བསྐྱུང་ སྐྱེ། ༣༡ནམ། སྐྱུང་ རྒྱ། ༣༣ནམ། བསྐྱུང་
༢ མ་ཕྱེ། ༣༡ནམ། བསྐྱུང་ སྐྱེ། ༣༡ནམ། སྐྱུང་ རྒྱ། ༣༣ནམ། བསྐྱུང་

པོ་དེ་རུ་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་བྱས་
ཤིང་བསྐྱོས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་དེར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྗེ་བོས་
བན་ལས་བྱེད་པ་པོར་བསྐྱོས་པ་ལ་འང་རྒྱལ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ཞོར་གཏོང་བ་དང་སྤྱད་པ་ལ་དབང་བས་བྲེགས་
པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། རི་ལྷ་རི་ལྷར། རྒྱལ་པོའི་གསོ་བྱའི་ཆོགས་རང་གི་ཞབས་
འབྲིང་བྱས་པ་ལས་རྒྱུར་བའི་ལོ་པོ་གསུམ་སོགས་འཛོལ་ཐོབ་པ་པོ་གསུམ་གྱིན་པ་ན་རང་
ཉིད་དམའ་བ་དང་། རྗེ་བོ་གཏོང་བ་པར་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་བོས་གསོ་བྱའི་
ཆོགས་ནོར་སྤྱིན་བྱ་བྱིན་པར་བྱས་ནས་རྒྱལ་པོ་བདག་ནི་གཏོང་བ་པོ་སྤྲུམ་དུ་ཆོས་
ཞིང་བྲེགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཁོལ་པོ་ལ་སྤྲ་རྩན་གྱིན་པས་གཏོང་བ་པོར་
བྲེགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཡུལ་རྣམས་ལ་རང་དབང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པས་བྲེགས་
པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་
ཞིང་དབང་པོ་སྤུབ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བདེ་བ་སྤྱན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདེ་བ་འབའ་ཞིག་གི་
རྒྱུར་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་པོའི་ཆོགས་མང་པོ་བསྐྱུང་བའི་ལས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་
བར་ཆད་མེད་པར་སྤྱོད་བའི་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཆོ་དགོས་པ་ཁྱོད་ལ་དགའ་བའི་
རྒྱ་གང་གིས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རྒྱུད་པ་དུ་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་མེད་དང་
ཆང་སོགས་ལ་ཆགས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱུན་པོ་ཆད་པས་གཙུག་པའི་ལས་སྤྱ་
བསྐྱོས་པ་ལ་དགའ་བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ཀླུ་པོ་འཛིག་ཏེན་གྱི་“བསྐྱེད་^༡་བ་པོ་ཡིན་པས་དེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེགས་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཀླུ་པོ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ནི་“བསྐྱེད་^༢་བ་པོ་དང་སྟེ་བསྐྱེད་བ་པོ་ཡིན་པས་དེགས་ན་འཛིག་ཏེན་པས་མ་བསྐྱེད་ས་ན་ཀླུ་པོ་བྱར་མེད་པས་འཛིག་ཏེན་པའི་བསྐྱེད་བྱར་ས་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤང་བར་འགྱུར་ན་ཅི་སྟེ་ཀླུ་གཅིག་གིས་དེགས་པ་ཡོད་ཅིང་ཅི་སྟེ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པའི་ཀླུ་གཞན་གྱིས་དེགས་པ་དང་བལ་བ་རིགས་པ་མིན་ང་ཀླུ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཁྱོད་ཤུག་གཉིས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེད་བ་ལ་ང་ཀླུ་བྱ་མི་རིགས་པ་དང་། རྒྱལ་ས་དང་སེལ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀླུ་པོ་སྟེ་“ཀླུ་^༣་བྱ་ལྟར་སྐྱོད་བའི་བསོད་ནམས་ཅན་ཡིན་པས་དེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་སྟིགས་མ་ལྷའི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཀྱང་གྱི་ནང་ནས་རང་རང་གི་ལས་ལ་དགའ་བས་ཆེགས་མེད་པར་འཆོ་བ་རྣམས་རྟེན་དཀའ་བས་པལ་ཆེར་མི་བརྟན་པར་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པས་གལ་ཏེ། ཁྱོད་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དྲུག་ཆའི་འཕྲོག་པ་པོ་ཡིན་ན། སྟིགས་པའི་ཡང་དྲུག་ཆ་འཕྲོག་པ་པོར་འགྱུར་བས་ཁྱོད་ལ་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བས་དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དཀོན་པས་དེགས་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་མཛེ་ཅན་སྤྲན་མི་བསྟེན་པར་འོ་མ་དང་ཉ་ཟ་བར་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཀླུ་པོ་ནི་འཛིག་ཏེན་གྱི་མགོན་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་

༡	མ་ཕྱི། ༣༡བཞེ།	བསྐྱེད་	སྟེ། ༣༣ན་ན།	སྐྱེད་	ཟ། ༣༣བཞེ།	བསྐྱེད་
༢	མ་ཕྱི། ༣༡ན་ན།	བསྐྱེད་	སྟེ། ༣༣ན་ན།	སྐྱེད་	ཟ། ༣༣བཞེ།	བསྐྱེད་
༣	མ་ཕྱི། ༣༡ན་ན།	ཀླུ་	སྟེ། ༣༣ན་ན།	དགྲ་	ཟ། ༣༣ན་ན།	ཀླུ་

པས་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ལས་གང་
ཞིག་རང་གིས་བྱར་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་བྱེད་པར་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་བྱེད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་སྤྲེངས་ན་རྒྱན་སོ་ཞེས་བྱ་ལ་སོ་ཡང་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཞན་
གྱིས་ཁྱས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པས་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པའི་གཞན་དབང་
ཅན་གཞན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་མི་རིགས་
སོ། །དཔེར་ན། བྱི་དང་སྤྲེལ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོ་བ་ཉན་པ་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ་མི་རིགས་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྟ། རྒྱལ་པོས་གཞན་ལ་འཆེ་བའི་ལས་ཆོས་མིན་པར་བསྐྱབ་པ་དང་།
ཆོས་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བྱང་སྲོང་གིས་བཤད་པ་ཀུན་ཆང་མར་མི་བྱེད་པ་དང་། དག་
སོ་ལ་འཆེ་བ་ཆོས་མིན་པ་དང་། གཡུལ་ངོར་ཤི་བ་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་མིན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་བསྐྱང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་རག་ལས་པས་ང་རྒྱལ་བྱ་
མི་རིགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་སྤྲིག་ཏོ་ཅན་ཆར་གཅོད་པ་ཆོས་སུ་མི་རུང་བ་དང་།
རྒྱལ་པོས་མ་རུངས་པ་ཆར་གཅོད་པ་སྤྲིག་པར་མི་འགྱུར་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་གཞན་གྱི་གཞོད་པ་བསྐྱང་བ་རྒྱལ་
པོ་ལ་རག་ལས་པས་ང་རྒྱལ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྲིག་པ་“སྲོང་བའི” རྒྱལ་པོ་དེ་དང་
མཚུངས་པའི་བརྟེ་བ་མེད་པ་སུ་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་
བསྐྱང་བ་ང་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ནི་སྤྲ་མང་སོ་མ་བྱིན་པར་ནན་
གྱིས་ལེན་ཅིང་རང་ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྲོག་གཅོད་སོགས་སྤྲིག་པ་མང་སོ་བྱེད་ན་སྤྲེ་བྱེད་

༡ ས་ཕྱི། ༣༩བཟུ། སྲོང་བའི་ སྤྲ། ༣༣བཟུ། སྤྲ། ༣བཟུ། སྲོང་བའི་

གཉིས་པ་ནི། སྡིག་པ་ཅན་ལ་ཆད་པ་མ་བཅད་ན་འཛིག་རྟེན་པ་གཞན་ཉམས་པར་
འགྱུར་བས་དེ་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་ཆར་བཅད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་
སྡིག་གཅོད་སོགས་སྡིག་ཏོ་བྱེད་པ་ནམས་ལ་གལ་ཏེ་བཅེ་བ་བྱ་བར་རིགས་པ་མིན་ན།
སྡིག་པ་ཅན་གྱི་བྱེས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ནི་ཐམས་ཅད་བཅེ་བས་སྡོན་ས་བསྐྱར་བྱར་མི་
འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྡིག་པ་བྱེད་པ་ནམས་ལ་སྡིག་པར་ཡང་བཅེ་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་
ན་ཆོམས་སྐྱབ་པར་མ་གྲགས་པའི་ཆོམས་སྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་རང་གི་ལུས་
དང་ནོར་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྐྱེ་བྱ་བ་སྦྱར་བའི་སྲིད་སྤྲིག་པ་ཅན་ཆེར་བཅད་པས་
 རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དལ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་
 སྲིད་རོལ་ན། སྤྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པས་བདག་ཉིད་དགའ་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་ནི་གང་
 ཏུ་ཡང་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉ་དང་པག་གསོད་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ནི་
 བདག་གི་རིགས་རྒྱད་ལས་འོངས་པའི་ལས་སོ་དགའ་བར་སེམས་པའི་སྲིད་
 རོ། །ཐམ་ཟེའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་ལས་ཏུད་འཕྲོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བྱའི་བདག་པོས་འཆོ་
 བའི་ཆེད་ཏུ་སྦྱུལ་བས་བསད་ཀྱང་སྤྲིག་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྦྱ་བའི་ཡུང་དང་རིགས་པ་
 ལྟར་སྣང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་བཅོན་པ་དང་། དེ་
 ལྟར་གྲུབ་མཐའ་འཆང་བ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མེན་པ་སྤྲིག་པ་ལའང་འདིག་ཅིང་།

ཟད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིག་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་མི་འགྱུར་ཞེས་
པ་ནི་དཔེ་མ་དག་པའོ། །དཔེར་ན་ཁ་ཟས་སྒྲ་མ་མ་ཞུ་བཞུ་བར་བསམས་ནས་ཁ་ཟས་
བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་རུངས་པ་ཆར་བཅད་ནས་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་བ་ཆོས་
ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྒྲ་ཕུན་ཆོག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟེང་པས་འཛིག་ཏེན་
སྐྱོང་བ་ཆོས་མིན་པའི་དཔེ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པས་ཆོས་
མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོས་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་བ་མཐོ་ངེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཡིན་
ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་གཞན་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱག་ཆས་སྒྲས་པའི་རྒྱལ་པོས་འཛིག་
ཏེན་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་བར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་གཤམ་ཏེ་ས་བདག་
ལ་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞུང་བསྐྱར་བའི་ཆེད་དུ་གོ་མཚོན་བརྟུང་བ་དང་
འོབས་བྱེད་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་བཟོ་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་ལས་དེ་དག་ཅི་སྟེ་ཆོས་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་སུ་འགྱུར་དགོས་ལ། འདོད་ན་ཆོས་མིན་པ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་གྲོང་ཁྱེར་བསྐྱར་བའི་སྒྲ་མི་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒྲ་ཕུན་ཆོག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོས་སྟེང་པས་འཛིག་ཏེན་
སྐྱོང་བས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འཛིག་ཏེན་བསྐྱར་བས་བདག་ལ་
རག་ལས་ཀྱི་ས་བདག་དེ་ནི་རྒྱགས་པ་དང་བག་མེད་པ་དུ་མའི་གཞིར་གྱུར་པས་
སྤྲད་དོ། །དཔེར་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་དམ་པས་འཛིག་ཏེན་
པ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་འཛིག་ཏེན་པ་ཀྱན་གྱི་མ་སྟེང་པ་ཡི་ནི་སྟེང་པ་འཛིག་

ཉེན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་། སྐྱོན་དུ་གཞིགས་ནས་ཅ་བ་ནས་བྱུངས་འབྱེན་པ་བཞིན་
ནོ། །དཔེར་ན་འབྲོག་དགོན་པའི་ཆོང་པ་རྩལ་ལ་ཏ་ཅང་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་སྤྲང་
པར་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བཅེ་བ་དང་ལྡན་པས་འདིག་ཉེན་སྐྱོང་བ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་སྲུ་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྒྱལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་བོར་ནས། དབང་
ལྷན་ཅུ་ལ་ཆགས་པའི་སྤྱན་པོ་མིན་པས་རྒྱལ་སྤྱི་མི་འཛོལ་ལ་ལས་འབྲས་ལ་
ཆོངས་པའི་སྤྱན་པོ་ལ་བཅེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ན་འདིག་ཉེན་གྱི་“བསྐྱུང་”བ་པོ་ཡིན་ཡང་
མིའི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་བཅེ་བ་མེད་པ་ལ་ཆོས་མི་གནས་ཤིང་རྒྱགས་པ་དང་བག་
མེད་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་བྲག་པོའི་སྤྱོད་པོ་བཅེ་བ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དང་སྟོང་གིས་བཤད་པ་ཀྱན་ཆད་མར་མི་རྩུང་བའི་རྒྱ་
མཆན་དང་། ལྷགས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་བྱས་པས་འདིག་ཉེན་པ་བདེ་བའི་
ངེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དང་སྟོང་གིས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། རྒྱལ་རིགས་གྱིས་
ཆོས་གྱི་འཆེ་བ་བྱས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྲིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན།
དང་སྟོང་ནམས་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་སྐྱོད་པ་ཀྱན་དང་སྟོང་མཁས་པས་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དང་སྟོང་དེ་དག་ལ་ཡང་དམན་པ་དང་
འབྲིང་པོ་དང་ཁྱད་འཕགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དང་སྟོང་ཁ་ཅིག་

༡ མ་ཕྱི། ༣༥ནམ། བསྐྱུང་ སྤྱི། ༣༦ནམ། སྐྱུང་ རྒྱ། ༣༦ནམ། བསྐྱུང་

གི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཟོད་བྱ་མིན་པར་བཟོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤྱ་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་
མར་བྱས་ནས། འཛིག་རྟེན་པ་ལེགས་པར་བསྐྱངས་པས་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེ་ན། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་པས་འཛིག་རྟེན་པ་བདེ་བའི་
ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པར་སྤྱར་གྱིས་
བདག་དགེ་བ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པ་བྱ་ལྟར་བསྐྱངས་པ་དེ་དག་གིས་
བདེ་ཞིང་རྒྱས་ལ། ཚོད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲིང་སང་རི་དྲགས་ཀྱི་
དགོན་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་སྟོངས་པར་བྱས་པས་ཆོས་དང་མི་མཐུན་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། ལྷ་ལྗོངས་རྒྱལ་པོ་བྱར་གིང་མ་སྤོན་པ་འཆིར་བ་
བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་པོས་སྐྲགས་དག་ལ་བབ་ན་དབྱ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་
ཀྱང་ཆོས་མིན་པ་མེད་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
དབྱའམ་གཞན་ཡང་རྩང་མི་རིགས་པ་བྱེད་པ་ལ་སྐྲགས་རྟེན་ཅིང་སྐྲགས་སྤྱ་བབ་པ་
ན་དབྱག་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྟུན་ཞིང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གལ་ཏེ་སྤྲིག་པ་
ཡོད་པ་མིན་ན་རྒྱལ་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྲིག་པ་དེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་
པར་ཐལ། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་བདག་ལ་སྐྲགས་སྤྱ་བསྟུན་པ་དང་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་པོ་སྐྲགས་སྤྱ་བསྟུན་པ་བྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྲགས་
སྤྱ་བསྟུན་པ་སྤྲེ་སྐྲགས་རྟེན་པ་ལ་ཡང་བཤད་པར་བྱཏོ། །དཔེར་ན་ལྷོན་པོ་ཁ་ཅིག་

གིས་ཀླུ་པོ་ཞི་བ་དང་ཀླུ་བྱ་གཞོན་ཏུ་བསད་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀླུ་སྲིད་
བཟུང་བས་འདི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་གཤམ་པོ་དག་པོ་མཐ་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་
ཐོབ་ཅིང་ཀླུ་པོ་དགའ་བར་བྱས་པ་དང་ཀླུ་པོའི་ཆེད་དུ་གཤམ་པོ་ཞི་ན། མཐོ་
རིས་སུ་འགྲོ་བས་ཀླུ་པོས་གཤམ་པོ་དགའ་བར་བྱའོ་ཞེ་ན། རི་ལྷར་ཆང་དང་རྒྱ་
པོ་དང་བྱད་མེད་སོགས་དགའ་ལ་བདོག་པ་ཀྱན་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དམ་པ་མཉེས་
པའི་མཆོད་པ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་མིན་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱང་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཤམ་
པོར་ཁྱོ་ཞིང་རྩམ་པས་བདག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དམ་པ་མཉེས་པའི་མཆོད་པ་
སྟམ་དུ་སེམས་སམ་ཅི་རྒྱ་མཆོན་གང་གིས་ན་དེ་ལས་མཐོ་རིས་སུ་འགྱུར་བ་མི་
རིགས་སོ། །དཔེར་ན། གནག་རྩི་མོས་གྲོས་པོ་ལ་ལུས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ཀླུ་པོས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་རིགས་པ་ནི། ཀླུ་པོ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མགོན་ཡིན་པས་ཀླུ་པོ་ལ་དགའ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཀླུ་པོ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
མགོན་ཡིན་པས་དེས་རྩེས་སུ་བསྟན་པ་ལས་མི་རིགས་པ་སྤངས་ནས་རིགས་པའི་
ལས་ལ་འཇུག་གོ་ཀླུ་པོ་ཁྱོད་ལ་རྩེས་སུ་འདོམས་པའི་མགོན་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ན་མགོན་མེད་པ་བྱ་རྒྱུ་ཀྱི་སྤང་ན་གནས་པས་སྐྱོད་པ་རང་ཡན་དུ་སྤྱར་
ཅིང་། འདོམས་པ་པོ་དང་བྲལ་བས་མགོན་ཉིད་ཐོབ་པ་དེ་ཡིས་བདག་ཉིད་ནི་རན་
སོང་གི་སྤྱལ་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱས་མ་བཏང་ཞིང་བཟུང་བ་ཡིན་ན། ཀླུ་སྲིད་ཐོབ་པས་སུ་
ཞིག་དགའ་བར་འགྱུར་དགའ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེ་པལ་ཆེར་ལས་འདི་ལྷར་
འབྱུང་གི་དོན་ལ་དབྱུད་ན་མི་གཏོང་། ཞེས་བཤད་ནས་གཏོང་དང་མགོན་དང་བྲལ་

བས་དགའ་བར་མི་རིགས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དུ་བྱང་བ་འདྲོ། །དཔེར་ན་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་མགོན་མེད་པ་ཞིག་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དགའ་བར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆད་པ་ཞན་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གྲགས་པ་མི་འབྱུང་ལ། ཆད་པ་དྲག་པོས་ཅན་ལ་ཤི་ཡང་གྲགས་པ་རྗེས་སུ་འབྱུག་པས་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་བྱ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཤི་བའི་རྗེས་སུ་གྲགས་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལ་འདང་གྲགས་པས་སྒྲིག་པ་འཛུམས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གྲགས་པས་སྒྲིག་པའི་བྱི་མ་འབྲུ་བར་བྱེད་ན་ཁྱོད་གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་ཁྱི་འཆོད་པ་རྣམས་ལ་ཁྱི་རྣམས་ལ་བརྐྱེད་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མེད། དེས་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཆད་པ་དྲག་པོ་ཅན་དུ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན། ཕྱག་པོའི་བྱ་མོ་ཤི་བའི་རོ་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་བྱིར་འབྱེན་པ་མཐོང་ནས་བྱ་མོ་གཞན་ཞིག་བདག་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་འབྱོར་བ་དང་ལྷན་པར་འབྱུར་རོ་སྟམ་ནས་སོག་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་པ་བྱེད་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲོ། །གཉིས་པ་རིགས་ཀྱིས་དྲེགས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་དྲེགས་པ་དགག་པ་དང་། རྒྱལ་རིགས་ཅམ་གྱིས་དྲེགས་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་བྱ་སྐྱོང་བའི་ལས་ཀྱིས་རྒྱལ་རིགས་སུ་འབྱུར་བ་དགག་པའོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༣༥བཤུ། རྒྱ སྤྱི། ༣༤བཤུ། དགྲ ལ། ༣༧བཤུ། རྒྱ

དང་པོ་ནི། རིགས་དང་ལྡན་པའི་ཀླུ་བྱ་དེ་ཉིད་ཀླུ་ཐབས་ལ་འོས་ཀྱི་གཞན་
མིན་པས་དེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གང་གི་ཆེ་ཀུན་གྱི་ཀླུ་སྲིད་ཀྱི་
དབང་ལྷག་ཉིད་ལ་འོངས་སྤྱོད་པ་ནི་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་
དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་དབང་ལྷག་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ནོ། ཞེས་
བརྗོད་པ་རྟེན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ང་ཀླུ་བྱ་བ་མི་རིགས་སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་
ལས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །དཔེར་ན་བཟོ་སྐབ་པ་ཀུན་གྱི་ཐུན་
མོང་བ་ཡིན་པས་དེགས་པར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པ་དང་།
རིགས་བཞི་ཡོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀླུ་རིགས་སྤྱེས་པ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཀླུ་སྲིད་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ནི་ཀླུ་རིགས་ཁོ་ན་ལ་
བཞད་ཀྱི་རིགས་གཞན་གསུམ་རྣམས་མིན་པས། ཀླུ་རིགས་ཁོ་ནས་ཀླུ་སྲིད་བྱ་
དགོས་པས་རིགས་ཀྱིས་དེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་སོ་
སོར་ངེས་པ་མེད་དོ། །བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་ཞིང་ཡིད་ལས་བྱུང་
བ། རང་གི་འོད་ཅན་རྩུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་བ། དགའ་བའི་ཟས་
ཅན་པོ་མའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དུས་ཕྱིས་རིམ་གྱིས་ཁམ་གྱི་ཟས་ལ་
ཞུགས་ནས་སོ་དང་མའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་དབྱིབས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། མངལ་
ནས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་གསོག་འཛིག་གི་སྒྲིན་གྱིས་མ་
བྱིན་པར་ལེན་པ་སོགས་ལ་ཞུགས་པ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་མི་དབུས་ལ་བབ་པ་ཞིག་སྐྱེ་
པོའི་ཆོགས་པལ་སོ་ཆེས་ཞིང་བསྐྱུང་བ་ལ་བསྐློས་ཤིང་ལས་དེ་ཁས་བླངས་པ་ལ་

རྒྱལ་རིགས་ཞེས་གྲགས་སོ། །དབང་པོ་ཐུལ་བར་འདོད་པ་དག་དཀའ་ཐུབ་བསྐྱུ་བ་
པ་སྒོང་ནས་ཡིད་ཕྱིར་སྤྲོགས་པ་དེ་དག་ལ་བྱམ་ཟེ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་
བཞིན་བྱེད་པ་ལ་རྗེ་ལུང་རིགས་དང་། ཞིང་ཚོ་བ་ལ་སོགས་ལས་ངན་བ་ལ་སྦྱོར་བ་
དག་ནི་དམངས་རིགས་ཞེས་གྲགས་པས་འཆོ་བའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་འཆོ་ཐབས་སོ་
ཙམ་ལ་ཡང་འཛིག་ཉེན་ན་ནི་རིགས་ཞེས་བསྟན་པ་དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་ངེས་པའི་རིགས་ལས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །དབང་ན་བརྟན་མི་འདྲ་བས་བྱས་པའི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྲང་སྲོང་གིས་
བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། རྒྱལ་རིགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་མིན་པ་མེད་
པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ལ་རུས་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བ་དང་མ་དག་ལས་སྦྱེས་པའི་རིགས་ངེས་
པ་ཅན་ཉིད་དཀའ་སྟེ། འཛིག་ཉེན་དུ་རིགས་བཞིའི་དབྱེ་བ་བྱུང་བ་ནས་འདས་པའི་
དུས་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་མི་མོ་བྱུང་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་སྦྱེས་པ་གཞན་ལ་ཤིན་ཏུ་
གཡོ་བ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་ལས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཅན་འགའ་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་རིགས་རྒྱད་ཀྱིས་ང་རྒྱལ་མི་རིགས་སོ། །དབང་ན་ཁ་ཅིག་
གིས་བྲམ་ཟེའི་བྱིས་དུ་གསེར་གྱི་སྤྱི་ལྷགས་བལྟམས། དུས་རིང་པོ་ལོན་ནས་བྱིས་
ཀྱི་བདག་པོ་ཡང་དུ་མ་འཕོས་ཤིང་སྤྱི་ལྷགས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་འཕོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱིས་རིགས་སུ་མི་འབྱུང་ན། སྦྱོ་བྱ་སྦྱོར་

བའི་ལས་ཀྱིས་ཀླུ་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཀླུ་རིགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་དམངས་རིགས་ཀྱང་ཀླུ་རིགས་ཞེས་བྱ་
བར་འགྱུར་ན་ནི་རིགས་བྱེད་འདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྲམ་ཟེའི་ལས་བྱས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་དམངས་རིགས་ཀྱང་བྲམ་ཟེར་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་འགྱུར་བ་མིན་པར་
སེམས་ངེས་ན་ལས་ཀྱིས་ཀླུ་རིགས་སུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ།
དཔེར་ན། བྱ་པ་རོལ་དང་ཚུལ་རོལ་ཏུ་འགྲོའི་འོང་ངོ་ཞེས་སྒྲ་མོད་ཀྱང་། པ་རོལ་དང་
ཚུལ་རོལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཀླུ་པོས་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་ཆེ་ལ་ནོར་ལ་
སོགས་པའི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་འགོད་རུས་པས་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པས་
དེགས་རིགས་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་ཀླུ་པོས་རྫོམ་པ་ཆེན་པོ་བྱ་རིགས་པ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཀླུ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་དུས་ལ་བབ་པ་ན་སྐྱེ་བོ་པལ་པོ་
ཆེ་ལ་ལོངས་སྟོང་འགོད་རུས་པས་དེགས་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། དུན་རིང་པོར་
བསགས་པའི་ལོངས་སྟོང་འགོད་རུས་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཀླུ་པོ་དེའི་དོན་དུ་
བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་ལ་དབང་ཕྱག་ལྟར་འགོད་རུས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་སྤྲིག་པའི་
འབྲས་བུ་རང་ཁོ་ནས་སྟོང་དགོས་ན་གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་དགོས་པ་རྒྱུད་དུས་མཁས་པ་
ནི་སུ་ཞིག་རང་ཉིད་འཛིག་ཏེན་ཕྱི་མར་འཛོམས་པར་བྱེད་དེས་ངོ་ཆ་བར་རིགས་ཀྱི་
དེགས་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་མ་ཏེ་བསད་ནས་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་མང་པོས་
ཟ་ན་ཡང་སྤྲིག་པ་དེ་གསོད་པ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པས་ང་རྒྱལ་བྱ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
རྒྱལ་སྤྱི་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཕྱག་གིས་བསྐྱེད་པ་བདག་ནི་གཞན་ལས་ཕྱལ་དུ་
ཕྱིན་པའོ་སྣམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི། རང་དང་དབང་ཕྱག་མཉམ་པ་དང་རང་ལས་ཆེས་ཁྱད་
པར་འཕགས་པའི་པ་རོལ་རྩས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་ཕྱག་ཕྱན་ཆོགས་ལ་བལྟ་བར་
བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཚུལ་ལུགས་ལེགས་པར་རྟོག་ཤེས་པའི་དམ་པ་སྤྱིང་ལ་ང་རྒྱལ་
མི་གནས་སོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་ནོར་འཛིན་གྱི་རྒྱུང་མ་གཟུགས་ཀྱིས་རྟེགས་ནས་ང་
རྒྱལ་བ་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་པོའི་འཁོར་དུ་བཙུག་ནས་རིམ་གྲོ་མ་མཐོང་བས་རྟེགས་པ་
ཉམས་པ་བཞིན་ནོ། །ལུས་འདི་མི་རྟག་མི་གཙང་བསམ་བྱས་ཤིང་། །ལུས་ལ་སྤྱིང་པའི་
ཉེས་པ་ཤེས་བྱས་ཏེ། །ཁྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང་། །བདག་དང་བདག་
གིར་རྟེགས་པ་སྤང་བར་བྱ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་ལུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཞི་
པའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼ རབ་བྱེད་ལྔ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ། ༽

གཉིས་པ་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཞི།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྤྱོད་པའི་གོགས་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་དང་། ཉོན་

མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་མོངས་སྟོང་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་དང་། ལམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱི་བའི་སྟོང་བྱང་དུ་བསྐྱུབ་པ་སྟོབ་མའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཆན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། རོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔའི་སྟོང་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་སྐྱུབ་བྱེད་དང་། རྫོང་མན་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲག་པའི་རྒྱ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པའི་བྲད་པར་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དང་། ཁི་བ་བཅུ་བཞིའི་ལན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དུ་མི་བྱང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བྲད་པར་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ནམས་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོན་པ་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ནམས་སྟོང་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྒྱ་འདི་དག་གང་ལས་ཉིད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་ལས་སོ། །དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེ་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དོན་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་མཛད་པ་མཛད་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་གྱི་གཡོ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་རྒྱ་མེད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འོད་ཟེར་བརྒྱ་སྟོང་དཔག་དུ་མེད་པ་དག །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་ནས་བྱུང་། །སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་ཐམས་ཅད་བསིལ་བར་གྱུར། །སྤྱག་བསུལ་མེད་པར་བྱས་ནས་བདེ་བ་སྟོང་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་བས་སྟོ་ཡི་ཐེམ་སྟེངས་ཞབས་”བཞག་

ཆེ^༡། །དུས་ལོང་གྲུང་པའི་མི་གང་ཅི་ཡོད་དང་། །རྣ་བས་མི་ཐོས་མགོན་དང་བསོད་
ནམས་ཚུང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མིག་དང་རྣ་བ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འཕེན་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བའི་དབུགས་ཀྱང་དཔུལ་
བ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་གི་སྟེང་དུ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་མིག་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་དཔུལ་
བ་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ལས་ཆར་གྱི་ཆོགས་རོ་ཞིམ་ཞིང་བསིལ་བ་བབ་པས་དཔུལ་
བའི་མེའི་ཕུང་པོ་ཞི་བར་བྱས་པས། དཔུལ་བ་བ་རྣམས་སྤྱག་བསྐལ་དང་བལ་ནས་
གང་གི་མཐུས་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བར་བྱས་སྟེ་དུ་སེམས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་
མཆན་དཔེས་སྤྱས་པ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་དད་པའི་མཐུས་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་
ཞིང་། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པས་དབུགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྤྲོ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་
འབྱུང་ན་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པས་པན་ཐོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་
བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟོན་འདས་ལ་དད་ཅིང་
ཀྱང་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཅི་བས་ལོགས་སྐྱེས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་འབྲུལ་འཁོར་མཁན་གྱི་
ཁྱིམ་དུ་དབྱར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱང་བ་འགྲེལ་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ཉེ་བར་བསྟེན་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་འདིགས་པ་
ལ་སྤྱག་པའི་འདིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདིག་རྟེན་པ་
ཀྱན་ལ་འཆི་བདག་གི་སྤྱི་ལྟར་འདིགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་
མཁེན་ཞེས་པའི་སྤྱི་འདི་ནི་གང་གིས་ཐོས་པ་ལས་ཐུང་ན་ལས་འདད་བའི་སྐལ་བ་

༡ མ་ཕྱི། ༣༧༥ན། བཞག་ཆེ སྐྱ། ༣༧༥ན། གཞག་ཆེ ལྷ། བཞག་ཆེ

ཅན་དུ་འགྱུར་བས་འཆི་བདག་ལ་ཡང་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་དེ་འཆི་བདག་འདྲོམས་
བར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། གང་དག་གིས་ངའི་མཆོན་ཐོས་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལས་ཐེག་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་
ཟུངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན། ཀླུ་པོ་ཞིག་
ལ་བུ་སྐྱེས་པ་དང་། བཙོན་ཐམས་ཅད་བཏང་བར་བྱེད་པ་བསྐྱགས་པ་དང་འབངས་
ནམས་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་བཞིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་སོགས་བྱི་བ་བཅུ་
བཞིའི་བརྒྱུ་མི་སྣོད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་མིན་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན་
མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཀུན་མཐེན་མིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་མ་ཟད་ཀུན་
མཐེན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྐབ་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
སྐབས་གི་མཛད་པའི་དུས་དང་དུས་མིན་པ་དང་མཛད་པར་བྱ་བ་མིན་པ་མི་པན་པ་
དང་གཞོད་པ་དང་གསུང་བྱ་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བྱ་མིན་
པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་པ་མངའ་བ་ཡིན་པས་ལན་ལུང་མི་
སྟོན་པ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ལ་བཅམས་ནས་འདྲི་བ་ཡིན་པས་ཁྱད་གཞི་
བཀག་པའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རུང་ཞིང་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན་ཟབ་མོའི་སྟོད་དུ་མི་རུང་
བར་གཟིགས་ནས་ལན་ལུང་མ་བསྟན་པ་དེས་ན་སྟོད་དང་སྟོད་མིན་པ་མཐའ་དག་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཀུན་མཐེན་ཀུན་མཐེན་ནི་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱ་མཆོན་
ཅི་ཡོད་མེད་ལ། དེ་ནི་ཀུན་མཐེན་ཀུན་མཐེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ལོ། །རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཁུས་ན་རྒྱལ་བ་

མི་གསུང་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྤྲོད་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུང་
བ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་བྲམ་ཟེ་འབྱོར་བ་ཅན་ཆད་
པས་བཅད་འདོད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བྱིས་ན་ཁོན་པ་འདུག་པ་སྟུར་དུ་¹“ཐོང་ཞིག་²དེ་ལྟ་
མིན་ན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་³“སྤྱི་མོས་ནོར་གྱིས་ནོར་
འབྲུགས་པ་བཞིན་དུ་ཁོན་པ་གཞན་ཞིག་མངག་འཆལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་
ཆད་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་འགྲོ་བའི་དོན་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གསུང་བྱ་མིན་པ་མི་གསུང་ན། ལྷ་སྤྱིན་ལ་བཅམས་ཏེ་
གོས་དུ་མ་ཅན་གྱི་བྱ་མཆིལ་ཟན་ལ་ཅི་ཞེས་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། གསུངས་
མོད་ཀྱི་འདི་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཡང་མིན་ལ། སྤྲིག་པ་ལས་སྤྲོག་པའི་ཆེད་དུ་
གསུངས་པའོ། །དེའི་ཆེ་ལྷ་སྤྱིན་དམའ་པབ་པར་མ་མཛད་ན་འགྲོ་བ་མང་པོ་ལ་གཞོད་
པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་གཟིགས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྲོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཀུན་སློང་གི་བྱད་པར་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་དང་། སྤྲོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སློ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཡིད་གཙོ་བོའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་
དང་། གཞན་ལ་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བསམ་པའི་
དབང་གིས་དགེ་ལེགས་སུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སློ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀུན་ལ་ཡིད་ནི་དོན་པོར་ཏེ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ་པར་

¹ མ་ཕྱི། ༣༥ན། ཐོང་ཞིག སྤྱི། ༨༠བཤ། ཐོངས་ཤིག ཟ། ༨༧ཤ། ཐོང་ཞིག

² མ་ཕྱི། ༣༥བཤ། སྤྱི སྤྱི། ༨༠བཤ། བྱ ཟ། ༨༧ཤ། ལུ

བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཀུན་སྒྲིབ་གི་སེམས་དགེ་མི་དགེའི་དབང་དུ་མ་གཏོགས་པར་
འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་སོགས་ལ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མེན་པ་ལ་སོགས་པ་
མ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཅེར་བྱ་བ་ཞིག་ལྟ་ཁང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་གཟུགས་
གཅིག་ལ་ཕྱག་འཆའ། གཞན་ལ་འོག་སྒྲོལ་རེག་པར་བྱེད་པས་དེ་དགེ་བ་དང་སྤྲིག་
པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་ཀུན་ལ་ཡིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་པན་པའི་
བསམ་པས་ཀུན་ནས་སྤང་བས་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལ་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བའམ་འོན་ཏེ། སྒོག་གཙོད་སོགས་གཞན་ལ་མི་དགེ་བར་གྱུར་
ཀྱང་རུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་དགེ་ལེགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་ཡིད་རྗེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མི་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་དགེ་བ་ལ་
འཇུག་པ་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྙིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེད་དཔོན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་
བརྒྱུ་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་གསོད་པར་འདོད་པའི་དེད་དཔོན་ཀླན་པོ་ཞིག་མདུང་ཐུང་
གིས་བསད་པས་བསྐྱལ་བ་འབྱམས་དུ་འཁོར་བ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པར་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་
དང་། གཞན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བརྒྱག་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་དོན་དམ་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ནས་སོ། །དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་

ཁྱད་པར་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བསོད་
ནམས་ནི་བསོད་ནམས་གང་ཞིག་ཉི་བར་བསགས་པས་སྦྱིང་བཞི་པའི་བདག་པོ་
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་ཆེ་ས་མང་ན་ས་སྟངས་
ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དེར་འགྱུར་བའི་བསོད་ནམས་མང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། སྤར་བཤད་
པའི་བསོད་ནམས་དེ་ནི་ས་སྟངས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ལ་ཆེས་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་
པོའི་བྲིལ་བསྒྲགས་ནས་རིགས་པ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་དེའི་ནོར་མང་པོ་ཉིད་འདུ་
བའི་སྐོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱང་རྫོང་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཆོན་
ཉིད་པ་མིན་པར་འདོད་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་
བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་པའི་བསོད་
ནམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱང་དུ་དེའི་རིང་བསེལ་གྱི་སྦྱིང་བོ་ཅན་རིན་
ཆེན་གསེར་དང་། བེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
མཆོད་རྟེན་རྒྱུར་སྦྱང་གསུམ་གྱི་སྦྱང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་དང་
མཉམ་པ། འཕང་དུ་འོག་མིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་སྟེད་དུ་མཐོ་བ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བརྒྱན་པ་སྐྱེས་བུ་འགས་བྱས་པའི་བསོད་ནམས་དེ་པས་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་ན་
འདུལ་བ་པོའི་བསོད་ནམས་མཆོག་ཏུ་བཀྲ་བས་ཤིང་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་བརྟེན་
པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་བ་ན་མཛའ་བཤེས་གཅིག་གིས་"རོས་

བྱིན་^༡་བ་དང་། “ཅིག་^༢་ཤོས་ཀྱིས་བྱ་མང་སྐྱོང་བ་བྱི་མ་མཆོག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་མང་སྐྱོང་བ་ལས་གདུང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱ་བའི་དོན་གཞན་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བརྩམས་པ་བསོད་ནམས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་བ་ལ་ལ། གཞན་དོན་མཛད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀྱན་སྐྱོང་དང་། བསམ་
པའི་བྱང་པར་དང་། སྙིང་རྩེ་དཔན་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་བ་དང་དད་པ་བསྐྱོམ་རིགས་བ་དང་། སྐྱོད་བ་མཐར་བྱིན་པར་
མཛད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྩེ་ལྗང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་
བསམ་བ་དང་མཐུན་པར་བྱ་སྟེ་སློབ་མ་དེ་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་སྒྲ་མ་ཡིས་སློབ་མ་
ལ་ནི་དེའི་བསམ་བ་དང་མཐུན་པར་ལུས་ངག་གིས་སྟེ་ཁྱེ་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་
སློབ་མ་དེས་བྱ་བ་གང་བྱས་ན་རང་ལ་པན་བ་མི་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྩེས་སུ་བསྟན་
དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་སློབ་མ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་སྟེང་རྒྱས་འོད་སྤངས་སྟོན་པས་ཆོ་
འབྲུལ་གྱིས་རིམ་གྱིས་རྩེས་སུ་བབྱང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ལ་ལ། གནོད་མི་བཀྱར་བའི་གང་ཟག་ལ་བཅེ་བ་བྱ་བའི་དཔེ་དང་།
གདུལ་བྱ་དྲི་བའི་རིམས་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་ལ་ལྷག་པར་བཅེ་བར་བྱ་
བ་དང་། དབང་པོ་དང་བསམ་བ་དང་མཐུན་པར་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཚུལ་དང་།
སྙིང་རྩེའི་སྟོབས་རྒྱས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །

༡ མ་ཁྱེ། ༤༠བ་ཤ། རོས་ཁྱེན། སྟེ། ༤༡བ་ཤ། རོ་འཁྱེན། རྒྱ། ༤༢བ་ཤ། རོའི་ཁྱེན།
༢ མ་ཁྱེ། ༤༠བ་ཤ། སྟེ། ༤༡བ་ཤ། ཅིག། རྒྱ། ༤༢བ་ཤ། གཅིག།

དང་པོ་ནི། སློབ་མ་གཞིང་མི་བཀུར་ན་ཡང་དེའི་ཉོན་མོངས་གཞོམ་པ་ལ་འབད་
པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གདོན་གྱི་དབང་གིས་ནད་པ་སྤྲན་པ་ལ་ལྷག་པར་ཁོ་ཡང་འབྱུང་
པོས་བཟུང་བའི་ནད་པ་ལ་སྤྲན་པ་འབྱུག་པ་མིན་པ་ལྟར་བྱུང་བ། གཤུལ་བྱའི་རྒྱུད་གྱི་
ཉོན་མོངས་པ་དག །སེམས་ཅན་མ་རྩུངས་པར་བྱེད་པས་སློན་དུ་གཟིགས་གྱི་ཉོན་
མོངས་དང་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་ལ་ཁོ་བ་མིན་པས་གཤུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་
འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་སྤྲུབ་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་སེམས་མཆོན་འཕེན་པ་པོ་
ལ་བསྐྱུན་གྱི་འཕངས་པའི་མཆོན་ལ་མི་བསྐྱུན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སློབ་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཤུལ་བྱ་ལ། གང་
ཞིག་སྤྱིན་པ་སོགས་གང་དང་གང་ལ་དགའ་བ་དེའི་གཏམ་དེ་དང་དེ་ཆེས་སྤར་
ལེགས་པར་བསྐྱུན་ནས་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ་ཐོག་མའི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་
གདམས་པ་བྱས་ནས་ཕྱིས་ཟབ་མོའི་གཏམ་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནས་ཟབ་མོའི་གཏམ་
གྱིས་ཡིད་བྱིར་ཕྱོགས་ནས་རྒྱུད་ཉམས་པར་གྱུར་བ་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་
སྟོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སེར་སྣ་ཅན་སྤྱིན་པའི་གཏམ་ལ་མི་དགའ་བས་
ལོངས་སྟོང་འདོད་པ་དག་སྤྱིན་པ་བཏང་བར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ། །དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱུ་མཛེས་གྱིས་ཆོང་བའི་བྱུང་མེད་རིམ་གྱིས་
དེའི་བསམ་དང་མ་སྐྱུན་པར་བྱིད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉེས་པ་ལས་ལན་བརྒྱ་ར་བརྒྱུག་དུ་བེན་ཀྱང་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་
རིགས་པའི་ལམ་དུ་འབྱུག་པ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལྷག་པར་བཅེ་བར་བྱ་
སྟེ། རི་ལྟར་དེ་དཔེར་ན་མ་ནི་བྱུང་པར་དུ་ནད་གྱིས་ཐེབས་པའི་བྱ་ལ་གཤུང་བར་

འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟེན་པ་ཡང་དམ་པ་མིན་པ་ལ་བྱང་
བར་དུ་སྒྲུའོ། །དཔེར་ན་གདོལ་པ་མེད་ཀྱི་དུག་པ་བྱ་བ་མིན་པས་ཀླུ་པོས་བསད་
བར་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་བ་བཞིན་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ན་སེམས་ཅན་
རྣམས་བསམ་པ་དང་མོས་པ་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པས་ལ་ལའི་སྒྲོབ་མར་འགྱུར་བར་
བྱ་སྟེ་པན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །རང་ཉིད་དམན་པར་སེམས་པ་ལ་ལ་ཡི་ནི་
ཟླ་མར་འགྱུར་བར་བྱས་ནས་བྱང་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན་པས་སེམས་
ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་དང་རིག་པ་སྣ་ཆོགས་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་
དོ། །དཔེར་ན་སྟན་པ་མཁས་པ་ནད་པ་ལ་སྦྱུང་ཆོས་དང་སྦྱུང་ཆོས་སྣ་ཆོགས་བྱེད་པ་
བཞིན་ལོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱང་རྗེའི་སྟོབས་ལྷག་པར་རྒྱས་ན་གདུལ་བྱ་མིན་པ་དགོན་པ་
དང་། གཞན་དོན་ལ་བསྐྱུལ་མ་མ་བྱས་པའི་ཉེས་དམིགས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཐུའི་བྱང་པར་འཕེལ་
བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟར་སྟན་པ་མཁས་པར་གྱུར་པས་ནད། གསོར་མི་
རུང་ཞིང་སྦྱབ་ཏུ་མེད་པ་དགོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མིན་པ་
ཤས་ཤིང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་མཁས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོབས་
ཉིད་ནས་གདུལ་བྱ་མིན་པ་ཤིག་ཏུ་དགོན་པར་ཤས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་
ལྷ་སྦྱབ་ཀྱིས་ཀླུ་པོའི་བྱའི་སེམས་ཀྱི་ནང་བྱད་མེད་འདོད་པས་བསྐྱེད་པ་སྟན་པ་

གཞན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་ཞེས་བ་ཞི་བར་མངོན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་མ་ཐུའི་བྱང་པར་རྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་ནི་གདུལ་བྱ་བསྐྱུལ་ན་ངན་འགྲོར་མི་འགྲོ་བ་དེ་ལ་གཤམ་ཏེ་འགའ་
ཞིག་མ་བསྐྱུལ་བར་སེམས་ཅན་དེ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན་དེ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་པན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་པས་སྒོ་ལྡན་གཞན་གྱིས་
སྤྲད་བྱར་འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་འཆོས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་
བསྐྱུལ་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་རང་རང་གི་འཁོར་ན་གནས་པའི་
གྲོགས་མ་བྱས་ན་སྤྲད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལས་དང་པོ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག །སྤྲུག་བསྐྱུལ་
རྒྱ་དང་བཅས་པས་“ཉན་པའི་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་སྤྲུག་དོག་པའི་སྤྱིང་བཅེ་
བ་བྱེད་བ་ལེགས་སོ། ཞེས་མི་འདོད་བ་དེ་རྗེས་སུ་བཅེ་བས་སེམས་ཅན་མགོན་
མེད་པ་དག་ལ་ལུས་ལོངས་སྟོན་དག་རྩ་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་བྱེད་མི་བྱེད་
དོ། །དཔེར་ན་ལོང་བ་ལས་རྗེས་འཕྲོག་པ་དང་ལྷན་གྱི་དོན་དུ་གསོད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་སྤྱིང་རྗེའི་སྟོབས་རྒྱས་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་མ་དད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་།
དད་པ་བསྐྱོམ་པར་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་
སྤྲད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ཕྱང་པོ་

༡ མ་ཐུ། རྩ་བཤད། ཉན་ སྤྱི། རྩ་བཤད། ཉན་ རྒྱ། རྩ་བཤད། ཉན་

ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་པའི་བསམ་བ་ཅན་
གྱིས་འགྲོ་བ་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་དུ་གང་ཞིག་ལ་འཛིག་ཏེན་རི་སྤྱོད་དུ་གཞན་དོན་དུ་
གནས་པའི་མ་ཐུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དད་པ་དང་བཀུར་སྟེ་སོགས་མ་བྱས་པའི་སོར་གནས་
དག་ཀྱང་ཕྱང་ན་དེ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་ལ་སྤིག་པ་བསམ་ཐག་ཅི་ཞིག་ཡོད། རབ་ཏུ་ཞི་བ་
རྣམས་པར་ངེས་པ་ཚོ་འབྱུང་གི་མདོ་དང་། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ལ་འབྱུག་པ་
ལྷག་ཀྱང་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བཟུལ་བརྒྱ་ལྷག་ལས་
ངེས་པར་རབ་ཏུ་ཕྱད་པར་འབྱུར་རོ། །དཔེར་ན་སྤང་བོ་ཆེ་མང་བོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་
མི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་གནས་ལུགས་བལྟམས་ལ་དུས་གཞན་ཞིག་ན་བྱེད་ཅག་བདེའམ་
བྲིས་པས། གང་ལ་བདེ་ཆར་སྤང་གིས་སྤང་ཆེན་དག་གཡེངས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན།
དུད་འགྲོ་གཞན་གྱིས་གོ་བས་མ་བྲིས་པ་དང་། སྤྱུམ་འཁུར་དང་དབྱུག་པའི་དཔེ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། བྱ་དཀའ་བའི་སྟོད་པ་མཛད་པ་ལ་དད་རིགས་པ་དང་།
ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་བསམས་ནས་དད་པ་བྱ་བཤོ། །

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱ་དཀའ་བ་མཛད་པས་སྤང་བ་
སྤངས་ནས་ལྷག་པར་དད་པར་རིགས་ཏེ། སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་གང་ལ་སྟེ་
བ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཉམས་པའི་མཛོན་ཤེས་ལྟ་ཆར་ཡང་ཡོད་པ་དེའི་སེམས་ཅན་ལ་
པན་པའི་ཆེད་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་དམན་པར་སྤོང་བྱ་དང་། བྱེ་མ་ལེབ་དང་། མ་ཉེ་
དང་བྱི་ལ་སོགས་པ་དམན་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་
གཟུགས་དེ་དང་། སྐད་དང་དེས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་མཛད་པའི་སྟོད་པ་

འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའོ། །དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་གིས་མ་
འོངས་པ་ན་ཁྱིམ་ང་པོ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པ་གཟིགས་ནས་དེ་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱིའི་
སྤྱེ་གནས་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་བསམས་ནས་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་དཀའ་བ་འབད་མེད་དུ་སྒྲུབ་རྒྱས་པའི་ཐབས་གིས་དུས་ཀྱི་ན་
གྱི་ཆེ་སློ་གསུམ་གྱིས་བསྟེན་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོ་བསྐླའ་བ་
བྱངས་མེད་པར་བསགས་པ་དེ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཅན་
མཁེན་པའི་གཞལ་བྱ་ཡང་མིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་རྩ་
ཐེགས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དཔེ་ནི་གོ་བར་ཐད་དོ། །ལྷ་པ་སྦྱོད་པ་མཐར་
ཕྱིན་པར་མཛད་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ལ་ལྷ། སྦྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྦྱོ་བའི་རྒྱ་མཚོན་
དང་། དམན་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱད་པ་དང་། སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་སྒྲུབ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་
མཚོན་དང་། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཞི་བདེ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་རྒྱ་མཚོན་དང་། ལུས་
ཉེན་བྱད་པར་ཅན་ལེན་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། སྦྱེས་པའི་རབས་ལ་སོགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སྦྱིན་
པའི་གཏམ་སྟན་པར་འདོན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཅམ་དུ་མིན་ཞེ་ན། སྦྱིན་
པའི་སྒྲ་རྟ་ན་ནི་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་རེས་ཆོག་གིས་བཤད་པ་ན། སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཤི་བ་གསལ་བར་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རེས་འགའ་སྦྱིན་པ་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བས་པར་ཕྱིན་བྱུག་གིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རེས་འགའ་སྦྱོ་
གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྐྱངས་པས་རི་རྩུར་འདོད་པའི་སྦྱེ་བ་གཞན་འབྲུབ་པ་

གོ་བར་བྱེད་པས་ན། འཆི་བ་དང་ཆོས་དང་སྲིད་པ་གཞན་སྦྱིན་པའི་སྤྲུལ་ཡིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྦྱིན་པའི་སྤྲུལ་ཉལ་ཏུ་སྦྱོན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་ལྷག་པར་སྤྲོ་བར་མཛད་དོ། །དཔེར་ན་གསལ་བར་བྱ་བ་ཉེས་པ་ལས་ཐར་པའི་གཏམ་ཐོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་སྦྱིན་པ་ཁོ་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱི་གཞན་གྱི་མིན་ཞེན། ཆེ་འདིར་བྱིན་པ་ཡི་སྦྱིན་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསམས་ནས་རྫས་ལེན་པ་དང་། ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཁེའི་ཆེད་དུ་རྫས་གཏོང་བའི་ཆོད་སོགས་བཞིན་དུ་དམ་པས་སྦྱད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་བཅོངས་པའི་ཁེ་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གང་ལ་སྤར་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་འབྲས་བྱ་འབྲིན་རུས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ངེ་སྐད་དུ། ལན་ཚུ་སྤར་འགས་ཚུ་ནི་ཅུང་དུ་ཞིག་ཁོ་བསྐྱར་བགྱིད་ཀྱི་གཞུང་སྤྱང་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤྲིག་པའི་ལས་ནི་ཆུང་དུ་ཡང་། །དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡངས་པ་མཐེན་པར་མཛོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཅན་སེམས་དཔལ་དེ་ལ་ནི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དཔེ་ནི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བྱངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་དགེ་ཞིང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་མི་སྦྱེ་ན། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་པ་ཅི་ཞེ་

ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བརྒྱབས་ཆེན་པོའི་ཡིད་ཅན་དེ་ལ་ནི་
སྤྲེག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ཅིང་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་སྤྲོད་པའི་ཉེས་བསམ་མི་
གོས་པས་འཁོར་བ་འདི་ནའང་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་ལ་སྤྲོད་པར་
གནས་པ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བྱུང་པར་
མེད་པས་ཞི་བ་ལས་ཞི་བ་ལ་ལྷག་པར་སྤྲོད། །དཔེར་ན་བྱ་གཅིག་པ་ན་བའི་མ་རིམ་
གོ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྤྲོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། རོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐོབ་པ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའི་ལས་པལ་ཆེར་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་བ་ལ་རྒྱ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ས་ཐོབ་པའི་
སེམས་དཔའ་གང་ལ་ཀུན་གྱི་ཆེ་སེམས་ལ་དབང་ནི་ཐོབ་པ་ཉིད་ལས་བསམས་
བཞིན་དུ་སྤྲོད་པར་སྤྲོད་པ་ལེན་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ཀོ་དེ་ནི་རྒྱ་ཅིས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་འཛིག་རྟེན་ནི་ཀུན་གྱི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་
པ་མ་ཡིན། སྤྱིང་བཞིའི་བདག་པོ་སོགས་སུ་སྤྲོད་པ་སྤངས་ནས་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་
པའོ། །དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་བྱམ་པ་བཟང་
པོ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་སྤྱབ་བྱེད་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོད་
པ་སྤྲོད་པའི་འབྲས་བུ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྷན་འདས་དཔེ་མི་མངའ་
བའི་མ་ཐུའི་བྱུང་པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་མོས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་བཞུགས་པ་སྤྲོད་པ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་
མིན་ཏེ། སྤྲོས་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་སོ་སོའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོད། །དེ་ནི་མི་

རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་དེའི་ཚྭ་དག་གི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཉིས་གཅིག་གམ་ཐ་
དད་དང་པོ་ལྟར་ན། གཞི་ཆོས་སུ་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་རང་
ཉིད་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་དེར་མི་འཐད་
དེ། ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། བུམ་སྒྲམ་བཞིན་ཞེས་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །དེ་བཞིན་རྟགས་
དང་དམ་བཅའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱེས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ན་
འབྲེལ་བ་མེད་པས། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་རོ། །

གཞན་ཡང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་དང་མ་བུས་པ་དང་། རང་བྱུང་དང་།
ཆད་མ་མིན་ཏེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་པའི་སྐྱ་བཞིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱང་བུམ་ཟེར་མི་
འཇུག་ཏེ། ལག་པ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། ཉ་གསོད་པ་བཞིན་ཞེས་ཁྱོད་ལ་མི་འདོད་པ་དུ་
མར་འཇུག་རོ། །དེས་ན་རྒྱའི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་སུའི་ཁྱད་པར་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་
དམིགས་པ་བཞིན་དུ། ཀུན་མཁྱེན་ཡང་ངེས་པར་ཁས་སྐྱེས་ཅུས་ཏེ། ཁྱད་པར་
འཕགས་ཤིང་སྤུལ་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ཆེས་སྤུལ་དུ་སྟེ། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འགྲོ་བ་
འགའ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་སྣང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་བུམ་ཟེར་དང་། སྐྱེ་
གནས་ཀྱི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་སྲིད་ཅེ་དང་། རིའི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་རི་རབ་དང་། ཀླུ་པོའི་
སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཀླུ་པོ་མཐོང་བ་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པའི་མཐུ་ལས་
ཤེས་པའི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་
མཐུ་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག །ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་པ་སྐྱབ་བྱེད་

ལུང་ལ་མི་བཞེན་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་འདིར་ཡང་ཁས་སྦངས་པར་བྱའོ། །སངས་
རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་མེན་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་བྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཡིན་
པས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་འབྲུ་མར་གྱི་བུམ་པ་བརྒྱ་
ཉེ་བར་སྦྱར་ལ། དགེ་སྦྱོང་གི་རྒྱུན་བཞིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་པལ་ཆེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲུག་
ཅིང་། སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གྲུས་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། མོས་པ་དཔེན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་སྒོ་མ་སྤྱངས་པའི་སྤྱན་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས་རྟེན་འབྲེལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྲུག་པ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ལ་སྤྲུག་པ་སྤྱི་བ་རི་ལྟ་བུ་དེ་
བཞིན་དུ་མོས་པ་ཞན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་སྤྱད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྤྲུག་པ་སྤྱི་བར་འགྱུར་
རོ། །དཔེར་ན། བདག་ལུས་བཟང་དགེ་སྦྱོང་རྣམས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་བཞིན་ནོ། །

འདིར་སྤྲུས་པ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམ་བྱ་སྟེ། །སྒོ་གྲོས་
དཔེན་པ་སྤྲུག་པ་སྤྱི་བའི་གཞི། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཐེག་ཆེན་འདིར་ཞུགས་ཏེ། །བྱང་
ཆུབ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱ། །བསྐྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་གདམས་པར་བཞུགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོང་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཐབས་ བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ།༽

གཉིས་པ་སྟོང་པའི་གོགས་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཐབས་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
ལེ་ལུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་ལུའི་མཆན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུས་གཟེར་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྟོང་
བར་འདོད་པ་འགག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་ཐབས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་ནི། འཕྲོ་བའི་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་ནི་རྒྱད་པ་
ཀུན་གྱི་གནས་འཁོར་བ་ཡིན་ལ་དེའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས། གདུལ་
བྱའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཚར་བཅད་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་རབ་
དུ་བྱུང་བ་ནམས་ལ་ཁང་བ་བཅེགས་པ་ལྷ་བརྒྱ་པ་དང་། ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་གནང་བ་
མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་བདེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འདོད་ཆགས་
འཕེལ་བར་འགྱུར་བས། ཐོག་མར་འདོད་ཆགས་སྟེ་བའི་གཞི་གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ལུས་ཆ་གང་གིས་གཟེར་བ་དང་། སྤྲ་འབལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་སྦྱུག་བསྐལ་མངོན་པ་ལ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་
ཞེས་བྱའོ་ཞེ་ན། ལུས་མོངས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བས་འདོད་ཆགས་འཕེལ་
བར་འགྱུར་ཞིང་བདེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་སྤང་བུ་ཡིན་ན་ལུས་སེམས་སྦྱུག་པས་ཁོ་
བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་སྤང་དགོས་ན་རྒྱ་མཆན་ཅིས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་
དཀའ་ཐུབ་ཅན་མིན་ཞིང་ཟས་གཙོད་པ་དང་། ལུས་ཉི་ལྷགས་ཀྱིས་གཟེར་བའི་སྦྱུག་
པ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཅིས་ཡིན། ཉོན་མོངས་འཛོམས་པ་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཞེས་

"བྱའི་⁹ལུས་གཟེར་བ་ལ་མིན་ནོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བ་
དགག་པའི་ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་གི་བྱང་པར་ལ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྩ་གཉིས་
གནང་ལ། ཞེ་སྤང་ཅན་རྣམས་ལ་ཞེ་སྤང་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཟས་དང་ཆོས་
གོས་སོགས་བྱ་ཅོམ་པ་གནང་བས་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པའི་ཤུག་པ་རྣམས་ཁོ་ན་
དཀའ་ཐུབ་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱར་ཤིང་བཙིར་བས་བྱ་རམ་སོགས་ཐོབ་པ་
བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་བཙིར་བས་འདི་དང་ཕྱི་མར་བདེ་བ་སྤྲ་ཆོགས་ཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བའི་ཚུལ་དང་། ས་པོན་
དངས་འབྱེན་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དུག་གསུམ་སྤོང་ཚུལ་
སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཁོ་ཆགས་སྤོང་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། དུག་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དུག་གསུམ་
སྤང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཁོ་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སོ་སོར་བསྟེན་པར་བྱ་བ་
དང་། ཁོ་ཆགས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱི་
རིམ་པ་ཤེས་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དུག་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ།
འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མིན་པའི་དངོས་པོ་སྤྱད་
པ་སྟེ་དེའི་གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་། འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤོང་
པའོ། །ཁོ་བ་ལས་ནི་འཐབ་ཅིང་ཚོད་པའོ། །དེའི་གཉེན་པོར་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་།

⁹ ས་ཕྱི། ༤༦ན་ན། བྱའི་ སྤྱི། ༤༧ན་ན། བྱ་ཡི་ ཟ། ༤ན་ན། བྱའི་

ཡིད་དང་མ་ཐེན་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་མོངས་སྤྱོད་པའོ། །མེ་ལ་སོགས་
སའི་བྱང་རྒྱལ་འབྲུང་བ་ཀྱན་ལ་རྒྱུད་གིས་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གཉི་ཟུག་གི་
ལས་ནི་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀའི་གསོལ་འདེབས་སོ། །དེའི་གཉེན་སོར་རྟེན་འབྲེལ་
བསྐྱོམ་པ་སོགས་སོ། །དབེར་ན་རྒྱའི་སྤྱོད་སོ་མེས་གསོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟུག་གསུམ་གྱི་གཉེན་སོ་ཡོད་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན།
རྟུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པར་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་མཛོན་པར་འདོད་སའི་ཡུལ་དང་མ་སྤང་ལ་
ལས་འདོད་ཆགས་ནི་རྟུག་བསྐྱེད་ལ། སྟོབས་ལྷན་འཛོམས་སའི་དབྱུང་མེད་
བ་ལས་ཁོ་བས་རྟུག་བསྐྱེད་དོ། །དོན་ཞི་བ་སོ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པས་ལས་
གཉི་ཟུག་གིས་རྟུག་བསྐྱེད་འདེན་པ་སྟེ། ཆགས་སོགས་དེ་དག་གིས་ཟེལ་གྱིས་
མནན་པ་ན་རྟུག་བསྐྱེད་དེ་དག་མི་རྟོགས་པ་ནི་ཆེར་རྟུག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉོན་
མོངས་སྤྱོད་བ་ལ་བཅོན་པར་བྱའོ། །དབེར་ན་དབྱུལ་སའི་བྱ་བ་ཚུན་མོ་དོན་དུ་གཉེར་
བས་རྟུག་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཉི་ཟུག་ཆགས་སྤང་གཉིས་སྤང་པ་བཞིན་དུ་དེ་སྤང་པ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན། ཇི་ལྟར་བད་ཀན་ལ་མཁྱིས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྤང་པ་མེད་པ་མཐོང་
བ་དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་མཛོན་གྱུར་དུས་ལྷན་ཅིག་
སྤང་པ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། འདོད་པ་དང་རྒྱུད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པས་གཉིས་སོ་སོ་སོར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དབེར་ན་རྒྱའི་བྱ་བ་པར་མེ་འཇུག་པ་
བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྟོབ་མ་འཛོམས་སའི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆགས་སྤང་གི་མཚན་ཉིད་

དང་། བྱེད་ལས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒོ་བ་མ་ལ་འདོད་ཆགས་བྲན་བཞིན་དུ་བཀོལ་
བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་ཐོངས་ཤིང་"སྟེ་བ"མེད་པ་ཆགས་པ་དེའི་སྒྲན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་བ་ཅན་ལ་རྩེ་པོ་བཞིན་དུ་བཟླ་སྟེ་པངས་ཤིང་རིམ་གྱོ་བྱས་པས་ཞེ་སྤང་
མི་སྦྱེ་བས་དེའི་སྒྲན་གཉེན་པོ་ནི་པངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཁྱུས་མཁན་
ཐོང་བྱ་སྟེལ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཉན་མོངས་སྦྱེ་བའི་དུས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་བྱ་
སྟེ། མཚན་མོ་གཉིད་སྤྲུགས་འཕེལ་ཞིང་། བད་ཀན་ཤས་ཆེ་བས་ལྷ་བོ་དང་པོར་གཏི་
སྤྲུག་ཡང་དག་པར་འབྱུང་ལ། བར་དུ་ཆོལ་ཁོ་བའི་སྤྲུག་བསྟེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཞོན་
ཏེ། བཀྲེས་སྒོམ་གྱིས་གདུངས་པས་ཁོ་བ་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞིང་སྟོད་གྱི་དུས་ཕྱིས་
ནི་ངལ་དུ་བ་སྟོག་དང་བུལ་ནས་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བ་སྟེ་ལུས་གྱི་སྦྱོན་གྱི་རྩེས་སུ་
བྱེད་པས་ཉན་མོངས་རྣམས་ཉིན་ལ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའོ། །དེ་དང་རྩེས་སུ་
མ་སྤུན་པར་བག་ཡོད་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མཛེ་ཏ་ཀས་
བྲམ་ཟེ་ལ་ཁྱུས་པས་ཞེ་སྤང་སྦྱེས་པ་དང་། འབྲུ་མར་གྱི་བྲམ་པ་བྱིན་པས་འདོད་
ཆགས་སྦྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོད་ཆགས་སྟོང་ཚུལ་དང་། ཞེ་སྤང་སྟོང་ཚུལ་དང་། གཏི་
སྤྲུག་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་སྤང་བྱར་རིག་དཀའ་བས་འབད་
པས་སྤང་བ་དང་། རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་བྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ནི་མཛེལ་བཤེས་གྱི་གསོ་བ་དུ་གྱུར་ནས་འཛིག་ཉེན་

བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་རིག་དཀའ་བས་གྲུས་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། མཐར་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་
བསྐྱེད་པས་འདོད་ཆགས་མཛའ་པོ་མིན་ཡང་པན་པ་ལྟར་སྤང་བས་མཛའ་པོ་འབྲ་བ་
དེས་ན་འདོད་ཆགས་དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཇིགས་ཏེ། དེས་ན་མི་པན་པའི་མཛའ་པོ་ཁྱད་
པར་དུ་སྐྱེས་བྱས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ནམ་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་
ནོ། །དཔེར་ན་ཀླུ་པོ་སྐྱུ་བསེང་གིས། དང་སྤོང་རི་དྲགས་མོ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་
ལ་མདའ་བསྐྱུན་པས་དེས་དམོད་པ་པོར་བས་བྱུང་མེད་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱུར་མ་ཐག་
ཞི་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་སྐབས་དབྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ནི་
གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཁ་ཅིག་ནི་སྟོན་ཡང་ཡང་གོམས་པའི་མཐུན་གྱི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྟོ་བྱར་དུ་ཡུལ་ཉེ་བའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བ་
སྟེ། དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོ་བསྐྱབ་སྤྱ་
སྟེ། ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །“ཅིག་ཞོས་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ཏེ། གཉེན་
པོ་སྟོབས་ཆེན་པོས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་འདབ་
ཆགས་གཤོག་པ་ཞིག་མེད་ན་འཕྱར་མི་བྱས་པ་བཞིན་དང་། སྤང་དཀའ་བ་སྤར་རོན་
གྱི་འདོད་ཆགས་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱོ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་ཉེས་པ་ཆེ་བས་འབད་པར་སྤང་བར་བྱ་
སྟེ། ཁྱོ་བ་ནི་ཁོན་འཇིན་བསྟེན་ཞིང་དམ་དུ་འཇིན་པས་ངེས་པར་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་
སྟེག་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་ཞིང་མཆོམས་

༡ མ་ཕྱི། ༤༥ནན། སྐྱུ། ༤༥ནན། ཅིག རྒྱ། ༥༠ནན། གཅིག

མེད་སོགས་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་། གཞི་དང་སྟོང་བའི་ཐབས་ཤེས་པར་བྱས་
པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མཐར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་ཤེས་ནས་
སྤང་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ཆོས་སྲིད་ཁོང་ཁྱོས་བསྐྱལ་བ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གཅིག་དུང་འགྲོ་
སྟེས་ཤིང་། ཉོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་
གཉེན་པོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྤྲས་ཟིན་ན།
གཏི་མུག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་མིག་ལ་
སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ལ་བྲབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྟེན་དུ་གནས་ལ་དེ་མེད་
ན་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མི་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་བ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་གཏི་མུག་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མི་རིག་པ་ནི། ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱུན་ལ་བྲབ་
ཅིང་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་གིས་བཏགས་པའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུབ་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་འོང་བར་ཞེན་པས་འདོད་པ་དང་། རྒྱུ་གིས་
ཁྱོགས་པ་སོགས་སུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀའི་འཛིན་
སྤངས་ལ། བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྤངས་འདྲེས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཉོན་
མོངས་གཞན་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་བསྐྱེད་སྟེ། གཉི་མུག་བཙེམས་པས་^༡བཙེམས་པར་
འགྱུར་བས། སྟོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་
དུག་གི་ལྗོན་ཤིང་བཅད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་མིན་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་བ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་མིན་པའི་རྩ་བ་གཉི་མུག་འདི་ཐབས་གང་གིས་སྟོང་བར་བྱ་
ཞེན། ལྷ་གྲུ་དང་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན། ས་བོན་དང་མ་རིག་
པ་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་དག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུ་
སོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་
པར་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འགྱུར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་མཐོང་བ་ན་
གཉི་མུག་འགྱུར་བར་མི་འགྱུར་ལ་གཉི་མུག་ཟད་པས་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་
ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། འབད་བ་ཀྱན་གྱིས་བསྟན་བཙེམས་བཞི་བརྒྱ་བ་འདིར་
སྟོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱི་གཏམ་དེ་ཁོ་ན་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ལྷ་གྲུ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ།
དེ་བདེན་སྟོང་དུ་^༢བསྟུབ་པའི་རྟོགས་མིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །དེས་ན་རང་གི་
ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་དུ་མ་མཐོང་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་རྟོན་པ་ནི། ལྟོས་
ནས་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ཁོང་དུ་རྟེན་པ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པར་བྱགས་ལ་རྟོགས་པ་
ཞིག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་མཆོད་བརྗོད་རྩ་འབྲེལ་ལས་

^༡ མ་ཕྱི། ༤༧༥ན། ཟ། ༡༠༧༥ན། བཙེམས་ ཟ། ༤༧༥ན། བཙེམས་

^༢ མ་ཕྱི། ༤༧༥ན། ཟ། ༡༡ན་ན། བསྟུབ་ ཟ། ༡༠ན་ན། བསྟུབ་

འབྱུང་བ་ལྟར་རྟོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་བ་ཉ་བ་ན་ཐུན་པ་འདིག་པ་བཞིན་རྟོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་སྤོང་ཚུལ་དང་། ཁྲོ་པོ་སྤོང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་རྗེས་སུ་འདིན་པའི་ཐབས་སོ། །

དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་རྗེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེན། ཉག་ཏུ་ས་འདིན་སོགས་གང་དང་བཞད་གད་དང་། འཛོ་སྤེལ་དང་། མེ་ཉོག་དང་། ཁི་དང་། ཐེང་བ་དང་། རྒྱན་དང་། ཁ་དོག་སོགས་ལ་དགའ་ལ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་པོ་དང་བཟའ་བ་པོ་དང་གཅིང་ཞིང་མཁས་ལ་བག་དང་ལྷན་པར་འབྱུང་བ་དང་། གསོང་པོར་སྤྲུབ་སོགས་དེ་འདྲ་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས་འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་མི་ལ་སྤང་ལ། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ཞེ་སྤང་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། འདྲེས་མར་སྤྱོད་པ་གཉི་ལྷག་ལ་སྤོང་པའོ། །དཔེར་ན་ཉོར་སྤྱར་གྱི་ཤ་བ་འཚོག་ཆས་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་ད་པ་དང་། འདོར་བར་བྱེད་པ་བཞིན་རྟོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་པ་འདུལ་བའི་ཐབས་གང་ཞེན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་ཅན་ལ་ཁ་བས་དང་ཆོས་གོས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་དགེ་ལེགས་ཏེ། ཆགས་པ་སྦྱི་བའི་གཞི་མཛེས་པ་དང་། བཟང་པོ་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉག་ཏུ་སྒྲ་མའི་ཐད་དུ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །ཉག་ཏུ་སྒྲ་མས་བསྐྱལ་བས་འདོད་ཆགས་སུལ་བར་འབྱུང་ལ་བསྐྱབ་པས་གདམས་པས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བར་འབྱུང་རྟོ། །ཆགས་ཅན་ལ་གནས་དང་མལ་སྟན་དང་། ཟས་དང་ཆོས་གོས་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་

གསུངས་སོ། །ཞེ་སྒང་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ། གནས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་
བསྟེན་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་སྟན་པོས་བསྐྱུལ་བ་ལ། མི་གཙང་བ་བྱིན་པས་
འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། ཁོང་ཁོའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པ་དང་། ཁོ་བའི་གཉེན་པོ་
བསྟེན་ཚུ་ལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོན་མེད་པ་ལ་གཤེ་བ་ཆར་བཅད་ཀྱང་ཉེས་
པ་མེད་པ་དགག་པ་དང་། བཅོད་པའི་པན་ཡོན་བསམས་ནས་ཁོ་བ་དགག་པ་དང་།
གཞན་གྱིས་བྱད་དུ་བསད་པ་ལ་བཅོད་པ་བསྒྲོམ་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁོ་བོ་སྤོང་བར་འདོད་པས་དེའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པར་བྱ་སྟེ།
གཞན་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་ལ་ཁོ་བས་བཞིན་རས་ནག་པོར་བྱེད་ཅིང་། ཁོ་
གཉེར་སྤྱད་པ་སོགས་བདག་ཉིད་ལ་མདོག་མི་སྤྱག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་ལ་སྟོབས་
ཅན་རྒྱས་པ་ཅན་གང་ལའང་བཅེ་བ་མེད་པའི་ཁོ་བ་དེ་ནི་ཐ་ཆད་ཅེས་བྱར་བརྗོད་དེ།
དེས་རང་བཞིན་ཀྱན་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་གཅིག་གིས་
རིགས་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་བྱས་པས་གཞན་ལའང་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། རང་གི་སྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཟད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ཁོ་བ་མི་
རིགས་པ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་ཆོག་རང་གིས་གཞོད་པར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་མིན་པས་ཁོ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་ལས་གཤེ་བ་པོ་ལ་ཆད་པ་བྱ་བར་བཤད་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དང་། གཞན་
ཀྱི་སྒོ་ལུལ་དུ་སྟོན་བསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁོ་བ་མི་རིགས་པ་དང་། དམན་པས་ཆོག་
རན་སྤྲས་པ་ལ་ཁོ་བ་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆིག་རྩལ་སྤྱོད་པ་ཐོས་པ་དེ་ལ་ཁོ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
 དུ་མི་འོང་བའི་སྤྱོད་པ་ནི་རང་གིས་སྤྱོད་བྱས་པའི་སྤྱིག་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་ནས་
 མཐར་ཐུང་པར་བརྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ཟད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བ་མི་བྱེད་པར་
 ཁོ་བ་བསྐྱོམ་པ་ནི། ལས་འབྲས་ལ་སྤོངས་ཤིང་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཉིད་སྤྱིག་པ་
 རྣམ་པར་དག་པར་མི་འདོད་པར་ཟད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱང་ཀུན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་“རྩོམ་
 གསོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་འདིས་ཀྱང་ཆིག་རྩལ་ལ་ཁོ་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཆིག་རྩལ་
 མའི་མཉན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའང་རང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་
 ཐུང་ན་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ལ་འདིས་སྤྱང་
 རོ་སྤྱོད་དུ་རང་གི་རྣམ་རྟོག་ལས་ཞེ་སྤང་གི་གཞོད་པ་སྤྱོད་པ་ན་གཞོད་པ་འདི་གཞན་
 ལས་ཡིན་སྤྱོད་དུ་རྒྱུ་པར་ཟད་དོ། །རང་གི་རྟོག་པས་གཞོད་པར་བྱས་པ་ལ་གཞན་
 ལ་ཁོ་བ་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་སྤྱགས་རྩི་མོ་ཞིག་སྤྱན་ཁུང་ན་བས་བཟའ་བའི་སྤྱ་
 ཐོས་པས། །རྒྱུ་མའི་བུ་མོ་ཡིན་སྤྱོད་ནས་བན་སྤང་མོ་འདི་ཅི་བ་ཞེས་སྤྱོད་ལ། རང་
 གི་བུ་མོ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ན་”བྱ་^༡ བ་མོ་ཞིག་བཟའ་ཞེས་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་གཤེ་བ་པོ་ལ་ཆད་པ་བྱ་བར་
 བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་སྟོམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་”སྤྱང་”^༢ བ་ཡིན་
 ཏེ། རི་སྤྱང་གཤེ་བ་པོ་ལ་ནི་ཆད་པས་བཅད་པར་བྱ་བར་མངོན་པར་བརྒྱུད་པ་དེ་

༡ ལྟམ་ཏུ། རྩོམ་ སྤྱ། ལྟམ་ཏུ། རྩོམ་ སྤྱ། ལྟམ་ཏུ། རྩོམ་
 ༢ མ་ཕྱ། ལྟམ་ཏུ། ཕྱ སྤྱ། ལྟམ་ཏུ། སྤྱ ལྟམ་ཏུ། ཕྱ
 ༣ མ་ཕྱ། ལྟམ་ཏུ། སྤྱང་ སྤྱ། ལྟམ་ཏུ། སྤྱང་ སྤྱ། ལྟམ་ཏུ། སྤྱང་

བཞིན་དུ་སྟན་པར་སྤྲོ་བ་པོ་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བར་ཅིས་མི་འགྱུར་མཆོད་རིགས་པ་
ལ་དེ་ལྟར་མི་བཟོད་པས་བསྟན་བཅོས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཞིག་གོ། །དཔེར་ན་འགྲོ་ལྷིང་བ་
འཐབ་བ་ཅམ་གྱིས་གསོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། ཆོག་སྟན་པར་སྤྲོ་བ་མཆོད་
པར་མི་བྱེད་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གཤེ་བས་རང་གི་སྟོན་གཞན་ལ་གསལ་བར་བྱས་པས་ཁོ་བར་
རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཞར་བ་དང་། འཐེང་བོ་ལ་སོགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲད་བྱ་ལ་མ་
སྤྲས་ཀྱང་གཤེ་གཞན་གྱིས་ཤེས་ན་ནི་སྤྲོ་བ་པོ་ལ་ཁོ་བར་མི་རིགས་ཏེ་མ་སྤྲས་
ཀྱང་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར། དེ་མ་རིག་ན་རང་ལ་སྟོན་མེད་
བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་མིན་པ་སྤྲོ་བ་ལ་ཁོ་བ་མི་རིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྤོས་དེས་ན་ནམ་པ་
ཀུན་ཏུ་ཁོ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཞར་བ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་སྤྲས་པ་དང་། མ་ཞར་
བ་ལ་ཞར་བ་ཞེས་སྤྲས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཆད་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། དམན་པ་ལ་མི་སྟན་པ་ཐོས་པ་ལ་ཁོ་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྤྱེ་བོ་
དམན་པ་ཆོས་མིན་པ་འདོད་ཅིང་། སྤྱིག་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་གཞན་སྤྱག་བསྐལ་བ་ལ་
དགའ་བ་དག་ལས་ཆོག་མི་སྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅམ་ལས་ངེས་བར་འབྱུང་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། བརྟེན་པ་དང་། གསོད་པ་སོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་དམན་པ་
ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་མི་སྟན་པ་དེ་ཅམ་ནི་སྟོན་ཡན་གར་བ་ཅུང་ཟད་ལྟ་བུར་སྤང་བས་
དགའ་བར་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་འཕགས་པ་གང་པོས་སྒྲུ་ཤོ་ནའི་པ་མཐའི་མིས་རི་
ལྟར་བྱས་ཀྱང་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ། སྟོན་པས་འདི་དག་འདུལ་
བར་གནང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲིན་མེད་པ་ལ་གཤེ་བ་དེ་ཆར་བཅད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་
དོ་ཞེ་ན། གཤེ་བ་སོགས་གཞན་ལ་ལན་དུ་གཞོད་པ་བྱས་པས་བདག་ལ་ནི་སྤར་
བྱས་ཟིན་ཐོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ཁྱོད་ཁྱོ་བ་སྒྲིན་མ་
གཏོགས་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་གྱུས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེན་པ་རྒྱང་བར་ཟད་དེ།
དཔེར་ན་མཚོན་ཆ་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་ཀྱིས་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། གཤེ་བ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་རིགས་པ་དང་། ཞེན་པ་ཁོ་ན་
འཛོམས་པའི་ཁྱོ་བ་ལ་གྱུས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། ཁྱོ་བ་ལ་བཟོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ན་
གྲི་གནས་ཡིན་པས་དགའ་བ་བསྒྲོམ་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཞན་གྱི་གཤེ་བ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་སྒྲོས་བཟོད་
པར་བྱེད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་བཟོད་པས་ཁྱོ་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད་ཅིང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་
མི་བྱེད་པས་འབད་པ་མེད་པར་བྱི་དང་རྒྱན་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་མི་འཛོམས་པའི་
ཚུའི་རྒྱན་དང་། གཟུགས་བཟང་པོ་བསྐྱབ་པ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ན་སྦྱེས་བྱ་གང་ཞིག་ལས་གྱི་མཚོག་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་
རྒྱན་པོ་སུ་ཞིག་ཡོད་རང་གི་ཡོན་ཏན་ནན་གྱིས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་གཤེ་བ་ལ་བཟོད་པ་ཁོ་ན་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱུང་མེད་འགའ་ཞིག་རང་
གི་ཁྱོ་སྒོག་གི་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ལུས་པ་གསོད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚོན་འདིས་ཀྱང་ཁྱོ་བ་སྤར་བར་བྱ་སྟེ། ཁྱོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་
པར་དུ་སྟོབས་ལྡན་དག་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་མི་རུས་པས་སྦྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་
ཞེན་པ་འཛོམས་པའི་ངན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་སྤར་བའི་ཁྱོ་བ་ལ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཁྱོད་གྱུས་

པར་གྱུར་ཏེ་རྒྱས་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་བྱད་མེད་འཛོམས་པ་ལ་དཔལ་བ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བཟོད་པ་བྱས་ན་གཞོད་པ་བྱེད་མི་རྒྱས་སོ་སྣམ་ནས་
གཞན་གྱིས་བརྟམས་པར་འགྱུར་བས་ཁྱོ་བ་བྱེད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན་མི་རིགས་ཏེ།
གང་གི་ཁྱོ་བའི་གནས་ལ་བཟོད་པ་དེ་ལ་བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་
བསྐྱོམ་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ལ་བྱམས་པ་ཐ་ན་པ་འཛོམས་ཙམ་གྱི་དྲུས་སུ་བསྐྱོམས་
པས་གོམས་པར་བྱེད་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འབྲེན་པར་བྱེད་དེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།
ལྷ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྐྱུང་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་
བདེ་མེད་དང་། །དུག་དང་མཚོན་གྱིས་མི་ཚུགས་དང་། །འབད་པ་མེད་པར་དོན་
འཛོལ་དང་། །ཆངས་པའི་འཛིན་ཏེན་སྦྱེ་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་
ཀྱང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རི་རྒྱད་
གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་པ་བཟོད་པ་ལ་གཞོད་ལེན་བྱེད་རྒྱས་སམ་ཞེས་
བརྟམས་པས་འཛིགས་ཞེས་བཟོད་པ་སྟོང་བ་ནི་ཁྱོད་གྱི་སྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སུ་དུ་བྱུང་བ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྦྱེས་བྱ་འགའ་
ཞིག་ཉེས་སྟོད་ལས་བསྐྱོག་པ་ངོ་ཆ་བར་སེམས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། དམན་པ་དག་གིས་བྱད་དུ་བསད་པ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་བསྐྱུར་བར་
དགའ་བས་ཆར་བཅད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྦྱེ་བྱ་སུ་ཞིག་དབྱ་ཐམས་ཅད་བཅོམས་
ཞིང་བྱད་བསད་ནས་མཐར་ཅུང་ཟད་མེད་པར་བྱས་ནས། འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་
བའམ་སོང་བ་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞོད་ལན་བྱས་པས་སྤིག་པ་

བསགས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་བདག་ནི། དབྱ་འདུལ་བའི་སྤྲེག་པ་བསགས་
ལས་བརྒྱས་པ་ལེགས་སོ་སྤྲེག་དུ་སེམས་པས་བརྒྱས་པ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ངན་
འགྲོར་མི་འགྲོ་ལ་སྤྲེག་པས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཟོ་ཆུན་གྱི་འཁྲུལ་
འཁོར་ལ་མཐའ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ཁྱད་གསོད་སོགས་ལ་ཡང་ངོ། །

གཉེས་པ་ས་བོན་རྩངས་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ཆུལ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ནི་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ། སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་ཡིན་ལ། འདུས་བྱས་ནི་སྐྱད་ཅིག་རེ་
ལ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་ལ་དེ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་དང་།
འཇིག་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་མེད་དོ། །སྐྱེ་འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པས། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་དང་འབྲ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་དང་། གནས་པ་ལ་སོགས་ཡང་དག་ཏུ་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུབ་པ་རྒྱལ་ཅོམ་ཡང་མེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་ན་ནི་དེ་གོམས་པར་
བྱས་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནམ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ལ་མི་གནས་སོ། །དཔེར་
ན། དུག་གི་ཤིང་གི་ཅ་བ་འདོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་གཉེན་པོ་གོམས་པར་བྱས་ནས། མཐར་ཉེན་འབྱུང་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མ་ལུས་པ་སྤང་བར་བྱ་ཤོ། །

འདིར་སྤྲེལ་བ། འགྲོ་བ་བྱང་ཆུབ་སྦྱུབ་པའི་སྦྱོད་པའི་གོགས། །ཆགས་སོགས་
ཉོན་མོངས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། །བྱམས་དང་མི་སྦྱག་གོམས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་། །དེ་ཉིད་བསྟན་པས་ཐར་པའི་བདེ་ལ་འགོད། །བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་

བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནལ་འཁྱོར་སྤྱོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ནལ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཉོན་
མོངས་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བྱུག་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བདུན་པ་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ་ སྤྱོད་པའི་ཐབས་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ། ༽

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཞེན་པ་སྤང་བ་
ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པས་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་སྤྱོད་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཆགས་བྱལ་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་
གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པ་དང་། དེར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་
ཐག་བཅས་ཀྱི་ལས་སྤང་བ་དང་། ལས་སྤངས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འཁོར་བ་སྤྱིའི་ཉེས་པ་བསམ་པ་དང་། རྩེ་བྲག་བདེ་འགོ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤངས་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་ལ་འདིགས་པ་བསྟོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
སྤྱོད་པའི་ཉེས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་ལས་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་
དམིགས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྤྱོད་

བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བ་སྤུལ་ཅུ་ཙ་ཏུག་གི་སྤྱུལ་གྱིས་ཁྱབ་པ། ལྷ་ངན་ཏུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་
གི་ཚུའི་མིན་སོས་དཀྱུགས་པ་སྤྱེ་འཆིའི་སྤྱོད་འཁོར་མང་བ་ཐོག་མ་མེད་བའི་དུས་
ཅན་གྱི་འཁོར་བ་སྤུལ་བསྤུལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལ་མཐའ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་
མིན་ན་གྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་ཁྱོད་འཁོར་བ་འདིར་ནི་ཐོག་མ་མེད་བས་ནས་གྱིང་བ་
ལ་ནི་འདིགས་པ་རྒྱ་ཅིས་ན་སྤྱེ་བར་མི་འགྱུར་འདིགས་པར་བྱ་སྟེ། གཉིང་དང་པ་
རོལ་མངོན་བའི་མཚོར་གྱིང་བ་ལ་ཡང་འདིགས་དགོས་ན། “ཅིག་འོས་ལ་ལྷ་མི་
སྤོས་སོ། །དཔེར་ན་བྱང་སྤོང་མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཞིག །འདིག་རྟེན་གྱི་པ་
མཐར་འགྲོའོ་སྤུལ་ནས། ལྷ་འགྲོས་གྱི་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་ལྷན་བའི་ཐོམ་དུ་ལྷ་པ་
བཞག་ནས་གྱིན་པས་མཐར་མ་གྱིན་པར་ཤི་ནས་ལྷར་སྤྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལང་ཆོ་ལ་ཆགས་པར་མི་རིགས་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་
གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་འདིགས་པར་རིགས་པ་དང་། འཁོར་བར་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་
སྤོང་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་དང་། འཁོར་བ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ལ་
དགོས་ལུས་མེད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མང་ཡང་ལང་ཆོ་ལ་སོགས་པས་རྒྱགས་
པ་དག་ལ་འདིགས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ལང་ཆོ་ལ་སོགས་ལུན་རིང་དུ་མི་གནས་
པས་དེའི་སྤོན་རྒྱགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། ཆོ་འདིར་ལང་ཆོ་ཀས་བའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་
བར་གྱུར་ནས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སྤང་ཡང་མཐུན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་ཀས་
བའི་རྒྱབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལང་ཆོའི་སྐབས་ལ་གནས་པར་ཆོམ་མོད་ཀྱང་འདིག་རྟེན་འདི་

ལ་ནི་ཡང་ཆོ་དང་། སྐ་བ་དང་འཆི་བ་རྣམས་ཁོ་ཤོ་སྡོན་ལོ། །ཁོ་ཤོ་སྡོན་ལོ་ཞེས་
འགྲོས་ཀྱིས་འགྲན་བ་ལྟ་བུར་སྡོན་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་བ་མེད་བས་
དེས་རྒྱགས་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཉིལ་འཆིར་བའི་འཁོར་ལོའི་གྲིབ་མ་
བཞིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ནི། འཛིག་རྟེན་མ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་ཡང་དེས་མི་འཛིགས་སོ་ཞེ་ན། སྲིད་
བར་གྱིས་བ་ཁྱོད་ལ་རང་འདོད་ཀྱིས་ལྟ་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་
གཞན་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་ཡོད་བ་མིན་ན་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་གྱི་དབང་དང་། འཛིག་
པའི་གནས་སྐབས་ལས་མ་འདས་བཞིན་དུ་འཛིགས་བ་མེད་བར་སློད་དང་ལྟན་བ་སུ་
ཞིག་འགྲུང་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྲུང་བས་རྟག་ཏུ་སྐྱོ་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་
ཅུ་ལྷུང་གིས་དེད་པའི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས་གཞར་ཡང་ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་ན། རྣམ་ཡང་ཞེས་དུས་བཤད་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་བ་ནི། ཆེ་འདིར་བདེ་བས་སློགས་ནས་སྲིད་བ་བཅད་མ་རུས་ཀྱང་། མ་
འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་འབད་དོ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ཐ་མ་ཡོད་བ་མིན་ཞིང་
འདས་པའི་དུས་ལ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་ལ། འདས་པའི་དུས་ཀྱན་གྱི་ཆེ་འང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་
སྤེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁོ་ན་བྱས་བ་ཡིན་ལ་ཁྱོད་འདས་པའི་དུས་སུ་སྲིད་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་
རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་བར་ཡང་དོན་མེད་བར་མི་འགྲུང་བ་དེ་ལྟར་
བྱོས་ཤིག །དཔེ་ཁ་ཅིག་ལས། དེ་ཡང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན་མ་འོངས་པའི་དུས་དེ་
ཡང་ཞེས་སྐྱོར་རོ། །དཔེར་ན་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལ་འབྱན་བ་མཛའ་བོས་སྒྲིག་ཀྱང་
བྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་བ་བཞིན་ནོ། །སྤོང་པོ་བཞོད་བ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་རྒྱས་

དོན་མེད་རྒྱུད་གསལ་ན་པའི། །ལུས་ཀྱི་སྡོན་གྱི་མཐའ་གང་ལ་བྲན་བྱ་སྟེ། །དེ་རིང་བྱང་
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོལ་བརྟུལ་ཞུགས་དང་། །བཅས་ཏེ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ནི་འདོད་པ་ཆོམ།
ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་བཅད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཆེ་འདིར་མི་འབད་པར་བྱི་མའི་དུས་ལ་
རེ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་འཁོར་བ་འདི་ལ་མཐའ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། དང་པོ་ལྟར་
ན་འབད་མི་དགོས་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འབད་ཀྱང་མི་གྲོལ་
བས་འཁོར་བ་བཅད་པའི་བྱིར་འབད་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེན། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ཁྱད་
པར་ཅན་ཐོབ་ནས་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཉན་པ་པོ་དང་མཉན་བྱ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་
པའི་གསུང་དང་། འཆད་པ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་མུ་དུམ་མ་རའི་མེ་ཏོག་
ལྟར་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསྐླལ་བ་
གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་གསོག་པ་ལ་ལྟོས་བས་རྟེན་དཀའ་ལ། གཞན་གཉིས་
ཀྱང་དེ་ལ་ལྟོས་བས་དེས་ན་མདོར་ན་འཁོར་བ་ནི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ཆོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ། མཐའ་མེད་པ་མིན་ཏེ་འཁོར་བ་
ལྟོག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པའི་བྱིར། དེ་དག་མ་ཆོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་
མཐའ་དང་བཅས་པ་མིན་ཏེ། འདི་ཙམ་ན་འཁོར་བ་ལྟོག་དེས་མི་བྱས་པའི་བྱིར་
རོ། །དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དོན་
དམ་པར་གྲུབ་པ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པའོ། །དེ་གསུམ་ནི་དཔེར་ན་མུ་དུམ་མ་རའི་མེ་
ཏོག་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གསུང་རབ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
དང་། དེའི་ལུང་འཛོགས་པ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་སྲིད་པ་ཟད་པ་ལ་འབད་དོ་ཞེ་
ན། གསུང་རབ་གནས་པ་དང་གཉིས་སོ་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཉན་པ་སོར་འགྱུར་བ་
དཀའ་སྟེ། འདི་ལྟར་པལ་མོ་ཆེར་ན་མི་རྣམས་ནི་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་མི་དགེ་བ་བརྟུའི་
ལས་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དེས་ན་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་
སྐྱེ་བས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་པལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས་ཆོས་གཉིས་
ཆོགས་པའི་ཆེ། ཆོས་ཉན་པ་པལ་འབད་པར་བྱའོ། རོད་ལ་མེ་འབར་བ་ལྟར་ཐར་པ་
ལ་བཙོན་པར་མི་བྱེད་པ་ནི། ཀླུ་པོར་ལྷན་སོ་དབང་བསྐྱར་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་
ཤུན་འཕྲུལ་ཤིང་འཁྱུར་བ་དང་འབྲུག་པལ་ལྟེན་པལ་ལྟར་འོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགྲོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་། སྲིད་པས་
འཁོར་བར་གནས་པ་སྐྱོན་པ་དང་འབྲུག་པར་བསྐྱར་བའོ། །དང་སོ་ནི། ངན་འགྲོ་ནི་མི་
ཁོམ་པའི་གནས་དང་སྤྱག་བསྐྱུལ་སྤྱ་ཆོགས་ཡོད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་།
བདེ་འགྲོ་ནི་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་པས་སྐྱོ་བར་མི་བྱའོ། ཞེ་ན། ངན་འགྲོ་ལྟར་བདེ་
འགྲོ་ལ་ཡང་སྐྱོ་བར་རིགས་ཏེ། བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ལྷག་
མ་ལུས་པས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཉམས་པ་དང་། དབང་སོ་མ་ཆང་བ་དང་།
དབུལ་བ་སོགས་སའི་སྤངས་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི་མི་
འདོད་བཞིན་དུ་ཚོ་འབྲི་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་དེས་ན་སྲིད་པ་ནི་སྤྲིག་ཆགས་
གསོད་པའི་སྤྲིག་གནས་བཤེས་ར་དང་མཚུངས་པ་འཕགས་པ་དམ་པ་རྣམས་ལ་
སྤང་ངོ་། །དཔེར་ན་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པའི་ལྷོན་སོ་ཞིག་ཀླུ་པོ་ལ་མི་འཛིགས་པས་

ཕྱིས་ཆད་པར་དང་སྤྱར་བ་བཞིན།

གཉིས་པ་ནི། དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་པ་སྟོག་གནས་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིག་རྟེན་པ་དག་མི་སྟོ་ཞེ་ན། སྤང་ཆེན་སྟོན་པ་ལྟར་སྟོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་སྟོ་ཞེ་ན། འདིག་རྟེན་ན་ཁམས་མ་སྟོ་མས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་སོན་གནས་པ་མེད་པ་ལས་སྟོན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་གལ་ཏེ་སྟོན་པར་འགྱུར་ན་ནི་སྲིད་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སྤྱ་ཞིག་སྟོ་བར་འགྱུར་སོ་སོ་སྟེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཆེས་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་མང་པོ་འདོད་ཅིང་། གདོལ་ཐབས་སྤྱ་སྤྱ་བ་ལ་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཞིག་བྱ་ལ་ཆེས་འདོད་པ་ཡོད་ལ་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པས། བྱ་མཐོང་བར་མི་འདོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤང་བར་གདམས་པ་དང་། སྟོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། རི་ལྟར་སྟོང་བའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། མཁས་པ་དག་གིས་ལས་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྟེ་བ་སྤང་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཀག་པའི་སྟོན་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། འགོ་བ་དང་འཆག་པ་དང་ཉལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ལས་ཀྱིས་སྟེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་“སྟོན་པ”^༡སོགས་སྟོན་ལས་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་སྤྱ་མའི་འཁྱགས་རིམ་ཀྱིས་ཟད་ནས་ཉམས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལས་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཡང་སྲིད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་ཟད་པའི་གོ་འཕང་སྤང་ན་ལས་འདས་

༡ མ་ཕྱི། ༡༡བཙན། སྟེ། ༡༦བཙན། སྟོན་པ། ༡༧བཙན། སྟོང་བ

བ་ཐོབ་བ་ལ་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་བས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ལ་སྒོ་བསྐྱེད་དོ། །དཔེར་ན་
བྱིས་པ་འཁོར་བར་གནས་པ་ནི་ལམ་རིང་པོར་འགྲོ་བའི་ངལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་།
ལམ་བརྒྱགས་ཆད་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ལ་བཞི། འཁོར་བ་འཛིགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་ལས་སྤང་
བར་བྱ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་བསམས་ནས་འཛིགས་པ་བསྒྲོམས་པ་དང་།
ལས་རང་གི་ངོ་པོ་ལ་བསམས་ནས་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། ལས་བདེ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པས་ཆགས་པར་མི་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྒོ་དང་ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་བ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་འཇུག་
བ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཆེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
བརྒྱད་དེ་འོངས་པའི་འབྲུང་བ་འབྲུང་འགྱུར་དང་། སེམས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བྱ་
གཅིག་གི་ཡང་ཐོག་པའི་རྒྱ་ནི་སྤྱ་ལ་ཡང་སྤང་བ་མིན་པ་དེའི་ཆེ་འབྲས་བྱ་གཅིག་ལ་
ཡང་རྒྱ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་བྱིས་པ་གང་ལ་འཛིགས་པ་མི་འབྲུང་
སྟེ། འདི་ནི་རྒྱན་དཔག་གིས་མི་ལང་བའི་མ་རིག་པའི་ཆོང་ཆོང་གིས་ཆེས་རྒྱ་དཀའ་
བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་ཆེན་པོ་ལ་ཏྲག་ཏུ་སྒྲོ་བ་དང་། དེ་ལས་ཐར་པའི་ཐབས་ལ་
འབད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྩའི་བྲུམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་རྒྱའི་གསལ་བའི་དབྱེ་
བ་མཐའ་ཡས་པ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ནི། གང་གི་དོན་དུ་སྤེད་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པ་ནས་ལས་བྱེད་པའི་
འབྲས་བྱ་ངེས་པར་འབྲུབ་ན་འབད་རིགས་ནའང་། བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་

སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ནི་འབྲུག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཞིང་
བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངེས་པར་མཐར་འཇིག་པར་འགྱུར་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེའི་དོན་
དུ་སྒོ་གསུམ་ཅི་སྟེ་འཛོམས་ངེས་ན་འཁོར་བ་འཕེན་པའི་ལས་སྤང་བ་ལ་འབད་པར་
བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱུང་པར་མ་ངེས་ཤིང་བྱུང་བ་རྣམས་ངེས་པར་འཇིག་པའི་རྩ་མཁན་
སོ་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བྱ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འཇིག་པས་དགོས་པ་
མེད་པར་འབད་པར་མི་བྱ་སྟེ། མཁར་བཙུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ནི་འབད་པས་
བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་བྱས་ཟིན་པ་འབད་པ་མེད་པར་འཇིག་པས་དེ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་
ཁྱོད་ལ་གོ་ཁྱོད་ལ་ནི་ད་དུང་དེ་དག་བྱེད་པས་ལས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགའ་
ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་བདག་ཉིད་སྤྱོད་པོར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རིའི་
ཅེར་རྩོམ་འབད་པས་འཇུགས་ཤིང་དེ་འབད་པ་མེད་པར་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབད་པའི་ལས་འཇིག་ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་རང་མཚན་
པ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་སྟེ་འགགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་འང་ཡོད་པ་མིན་
ལ་སྟེ། དེ་མ་སྤྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་གྱུར་བའང་སྤྲད་ཅིག་གིས་འཇིག་
ཅིང་འགོ་བ་ཉིད་དེ། ཡིད་བརྟན་དུ་རུང་བའི་བདེ་བ་མེད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་བ་འདི་གང་
གི་ཕྱིར་ཡིན་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ལ་འབད་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་རྩ་འགྲམ་དུ་
ཁང་བ་བཙུག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལ་སྲིད་པ་དགག་པ་དང་། བསོད་

ནམས་མིན་པའི་ལས་གསོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྲིད་པས་མཐོ་
རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་སྦྱར་དགག་པ་དང་། བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་
ཉིད་དཀའ་བ་དང་། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་དང་།
མཚུངས་པར་གཟིགས་པས་འཛིགས་པར་རིགས་པ་དང་དེ་ལྟར་སོ་སོ་སྦྱོ་བོ་རྣམས་
ཀྱིས་ཉོགས་ན་དེ་མ་ཐག་ཀླུ་བར་འགྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་བའི་དོན་དུ་དགེ་བའི་ལས་བྱའོ་ཞེས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་མཐོ་རིས་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་བྲག་པོའི་མེ་འབར་བ་དང་། གཉི་ཟུག་གི་ཟུན་པས་“སྤྲིབས་”པ་སོགས་
དཔྱལ་བ་དང་མཚུངས་པར་འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
འཕགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་སྲིད་པ་གང་འཛིགས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དཀོན་པས་སྒོ་དང་
ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམ་པར་བྱའོ། །སྲིད་པ་ལ་སྦྱོ་བ་མི་
བསྒྲོམ་པར་མཐོ་རིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་དེའི་དོན་དུ་
སྲིད་པས་ལས་གསོག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཐར་པའི་ཆེད་དུ་ལྟ་མིའི་ཉེན་གྱི་རྒྱ་
གསོག་པ་འགག་པ་ལོག་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་
བྱིས་པའི་བཙོན་ར་ནས་ཐར་ཡང་ཆེད་མཐར་ཐུག་པར་སྦྱོད་ལམ་གཅིག་ཁོ་ནས་
གནས་དགོས་པས་འཆིང་བ་ལས་མི་བྲོལ་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་བྱིས་པའང་

རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་ཤེས་པར་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་དེ་
ལ་སེམས་ཏེ་སྟོང་དང་ནི་ལུས་ལྷན་ཅིག་གཏན་དུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་མ་
རྟོགས་པས་བདེ་བ་ལྟར་གནས་སོ། །དཔེར་ན་དབང་པོའི་བྱིས་པ་སྡེ་དཔོན་ལ་
ཆགས་པས་དེའི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྤྲུག་པ་མི་སྟོན་པས་མཐོང་ཤིང་ཀྱི་
དོན་དུ་སྟེད་པ་དགག་བཤོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ན་རིགས་དང་ལོངས་སྟོན་སྤྲུག་
སྤྲུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་བདེ་བར་གྲགས་ན། དེ་ལ་ཡང་སྟོང་བར་རིགས་ཏེ། རིགས་
བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་པ་ཅན་མིན་པ་དགོན་ཞིང་
ཆོས་པ་ཅན་དེ་ཡང་རང་མཆོག་ཏུ་རྟོག་ཅིང་རང་དང་མཉམ་པ་དང་ལྷག་པ་ལ་སྤྲུག་
དོག་གིས་གཞོམ་པར་འདོད་པས་སྟོང་ཟེ་དང་ལྷན་པ་མེད་པ་དེས་ན་སྤང་བ་ནས་
སྤང་བར་ནི་འགྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་བར་ལུང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལས་གསུངས་
སོ། །དཔེར་ན་རྩྭ་མང་དག་ནའི་བྱས་ལན་ཉེར་གཅིག་ཏུ་ས་སྟེངས་ན་རྒྱལ་རིགས་
མེད་པར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ད་རྒྱལ་ཅན་སྤྲུག་པ་ལ་སྟོན་པས་སྤྲུག་པ་ཡིན་ཡང་དང་རྒྱལ་ཅན་
མིན་པས། མཐོང་ཤིང་ཀྱི་དོན་དུ་འབད་པར་རིགས་སོ། །ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་འདི་ན། བྱི་
མའི་མཐོང་ཤིང་ཀྱི་དོན་དུ་ཆངས་སྟོན་ཁས་ཁྲངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
བསྐྱོམས་ནས་ཡིད་ལོག་པར་གྱུར་པ་ལ་སྤྲུག་ཡང་མཐོང་ཤིང་སུ་སྟེས་ནས་ཆོས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དམིགས་པར་ཏེ་འདོད་བཞིན་འབྱུང་བར་གྲགས་

"པ་^༡ འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་བཞིན་དུ་སྤངས་ནས་སྦྲར་ཡང་
དེ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བས་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བའི་ཆོས་ཡིན་ལ་མཁས་པ་
དག་དེ་ལྟ་བུའི་འདུག་པ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གིས་ཡང་དག་པར་འདོད་པར་བྱེད། ཉན་གྱིས་
དོར་བ་དེ་ཉིད་ལེན་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ལུག་རྩུང་བར་འདོད་པ་རིང་པོར་
སོང་ཡང་ད་དུང་ལོག་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྟ། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་དང་། འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེན་པས་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་དོན་དུ་གསོག་པ་དགག་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་དོན་དུ་གསོག་པ་དགག་པ་
དང་། ཕྱི་མར་ཕྱུག་པའི་དོན་དུ་སྲིད་པས་ལས་གསོག་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་ཡང་དེ་ལ་སྲིད་པ་མི་བྱ་སྟེ། སྦྱིན་
པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཕྱུག་པ་སྟེ་ཁྱོད་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཆོས་
རྟེན་དང་། མེ་དང་རྩ་སོགས་གཞན་ལས་ཡ་རྒྱག་པར་བསྐྱང་བར་བྱ་དགོས་ན་རྒྱག་ཏུ་
གཞན་ལས་འབད་པས་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རི་ལྟར་རང་དབང་དུ་གྱུར་
བའི་བདག་གི་བར་འགྱུར་འབྲས་བུ་བྱུ་བ་ཀྱང་འདོད་བཞིན་པན་ཐོགས་མི་རུས་
སོ། །རྒྱག་ཏུ་དེའི་ཆེད་དུ་འབད་དགོས་པ་དཔེར་ན་སྒྲ་མ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་ན་གསལ་
པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩེ་སུ་འདུག་པར་བྱལོ། །ཞེ་ན། དེ་ལ་ཞེན་པ་ཡང་མི་རིགས་
ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་བག་མ་གཏོང་ལེན་སོགས་གང་དང་ཡིན་པ་དེ་དང་

༡ མ་ཕྱི། ༥༥བ། སྟེ། ༥༥བ། བ རྒྱ། ༥༥བ། བར

དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྤྲུལ་རྒྱུ་འབྲུག་སྟེ། ཚུལ་ལྷགས་དེ་ལ་ཚོས་ཞེས་གྲགས་པས་
སོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
དེའི་ཕྱིར་ན་ཚོས་པས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དེ་ལ་ཞེན་པར་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ན་
བུ་མོ་བག་མར་ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པར་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་སྲིད་པས་
བསོད་ནམས་བྱའོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སྤྲུལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ནི་སྦྱིན་སོགས་དགེ་
བས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོབ་པར་རུས་ན་འདོད་པའི་ཡུལ་དེའང་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ངན་པར་བཅི་ཞིང་སྤང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་མིན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐལ་སོགས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཉེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ཞིག་བཏང་བས་ཤིས་ཤིང་དགེ་བར་གྱུར་པའི་
བྱུང་བ་ཡིས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ། དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དཔེར་ན་དགེ་སྟོང་འགའ་
ཞིག་གམ་པོ་ཅེའི་ཡུལ་དུ་བསོད་སྟོམས་ལ་སོང་བ་ན་གཡོ་སྤྱི་ཅན་ཞིག་གིས་ཡུལ་
འདིར་ཅི་ཡང་མ་སྤྲོ་ཞིག་ཅེས་སྤྲོས་པ་བཞིན་ཏེ། འགེལ་བ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཡུལ་སྤང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་སྲིད་ནི་བདེ་བ་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་དུ་བསོད་ནམས་དག་བྱའོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ལ་
དབང་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་ལ་འདོད་པའི་དོན་འབད་པ་མེད་པར་འགྱུར་པས་
བཀའ་ལུང་དགོས་པ་མེད་པ་དེ་ལ་དེའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་ཚོས་དོན་

མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་ཆེན་ཅམ་གྱི་མངའ་བསྐྱར་བའི་བཀའ་ལུང་དོན་དུ་
གཉེར་བཉིད་དེ་ནི་སྤྱི་པོའི་ནང་ན་སྒྲུབ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་མིན་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་
ཀྲུལ་སྲིད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྩིས་མཁན་གཅིག་ལ་བྱ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་མ་སྤྱག་ན་འཆི་བར་ཤེས་ནས་བྱ་བ་ཞིན་བྱ་དེ་བསད་པ་བཞིན་
ནོ། །ཐུ་བ་ནི། གཤམ་ཉེ་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་བར་སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་འདོད་
བས་བསོད་ནམས་བྱའོ་ཞེ་ན། སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་འོངས་པ་ཡི་འབྲས་བྱ་
འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདོད་ཅིང་ཆགས་པས་སྲིད་ན་
ཆགས་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་དན་འགྲོ་དུ་མ་སྤྱོད་དགོས་པས་ཆགས་པ་དེའི་མ་འོངས་
པའི་འབྲས་བྱའི་མཐའ་དན་འགྲོ་ནིད་མཐོང་བར་གྱུར་ན་འཛིགས་པ་མེད་དམ།
ཆགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱེད་དན་འགྲོ་ལྟར་ཆོས་ལ་ཡང་སྲིད་པར་མི་བྱའོ། །དཔེར་ན་མི་
མཁས་པ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བསྐྱེད་པའི་གནས་ཉི་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིའི་དོན་དུ་ལས་བྱེད་པ་སྤྱི་བ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་ནི་རྣམ་པ་
ཀྱན་ཏུ་བྲན་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་དུ་འོང་བས་མཁས་པས་སྲིད་པས་ཀྱན་ནས་
སྤངས་ཉེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་མི་བྱའོ། །མཁས་པ་གང་དག་འཁོར་བའི་རྒྱར་
མཐོང་ནས་སྲིད་པ་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བའང་མི་འདོད་པ་དག་མི་དགོ་བ་བསོད་ནམས་
མིན་པའི་ལས་ཇི་ལྟར་བྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རང་ཀ་
ཏས་རང་གི་ཁམ་འཕྲོ་བྱིས་ཐོས་པ་ན། ཀྲུལ་བྱ་བསྐྱུང་བར་གནས་པ་དེས་ཐོས་སོ་
ཞེས་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་སྲིད་པ་སྤངས་

ནས་ཐར་པར་འགྲོ་བ་དང་། མཁས་པ་རྣམས་མཐོ་རིས་ལའང་སྲིད་པས་དགའ་བར་མི་
སེམས་ན་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གནས་ལ་དགའ་བ་མི་སྲིད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱིས་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བར་ཟད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མཁས་པ་གང་གིས་བྱི་ནང་གི་འགྲོ་བ་
ཤིང་ལས་བསྐྱབས་པའི་སྦྱིས་པ་དང་བྱ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་འཇུག་འཁོར་གྱི་
ཆོགས་འབྲ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་ཡང་དེར་སྤང་བ་སྦྱོར་པའི་སྦྱིས་པ་
ལྟར་མཐོང་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་འཁོར་བ་ལས་བརྒྱལ་ནས་ཆེས་གསལ་བར་གོ་
འཕང་དམ་པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དོན་སེམས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་འཇུག་འཁོར་མཁན་གྱི་
འཇུག་འཁོར་གྱི་བྱ་མོས་རི་མོ་མཁན་ངོ་ཆ་བར་བྱས་པ་ན། དེས་རི་མོས་འཇུག་
འཁོར་མཁན་ལ་སྤྱག་བསྐྱུལ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་པ་གང་དག་ལ་ནི་འཁོར་བ་ན་
དགའ་བ་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་ཞིང་སྲིད་པ་མེད་
པ་དེ་དག་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལ་དགའ་བ་ཡོད་
པར་རི་ལྟར་འགྱུར། དེས་ན་དེ་དག་ལ་འཁོར་བ་འདིར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྲིད་པས་དགའ་
བ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དཔེར་ན་ཀྱ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོས་
འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ལ་གནས་པ་བཙུན་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་སྤངས་
ནས་བསམ་གཏན་བཞེས་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་སྤྱོད་
ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་མཁས་

པར་བྱ་སྟེ་ཐུན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྤྲུལ་པ། མི་རྟག་སྤྱད་བསྐྱེད་ལགས་པར་བསམས་བྱས་ནས། །སྤྱད་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོག་ཤིང་མཐའ་མེད་པའི་རྒྱ། །གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་རྣམས་
སྤངས་ཏེ། །ཐུན་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་བཙོན་པར་བྱ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
པ་བཞི་བརྒྱ་བའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྦྱང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་མི་ཉིད་
ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡོངས་སྦྱོང་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་
ཏུ་བྱེད་པ་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

།རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་སྦོབ་མ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་འགྲེལ་པ།།

བཞི་པ་ལས་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་སྦོད་རུང་རུ་སྒྲུབ་པ་སྦོབ་མའི་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
བའི་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཆོན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་སྦོང་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། ཉོན་མོངས་སྦོང་
ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་སྤིད་བྱི་མར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བའི་སྦྱེ་བ་ལ་
ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་ཟད་པའི་མཐའ་ཡོད་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉོན་མོངས་སྤང་རུ་རུང་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ་རྩི་ལྟར་
སྦོང་བྱས་པོ་ཞེ་ན། རྩི་ལྟར་མི་མཐུན་ཞིང་མཛའ་བའི་མི་རྣམས་ལ། ཆགས་པས་ཀྱུན་

ནས་སྤང་བའི་མཛའ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འབྱོར་བ་ཕྱིན་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་མི་འདོད་པ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོན་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་སོ་སྟེ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་རྩ་བ་མི་བརྟན་པས་སྤོང་རུས་སོ། །དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་བག་མ་ལེན་པའི་དུས་སུ་གཞོན་ནུ་མའི་ལག་པ་ནས་འཛིན་འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་པས་བྲམ་ཟེའི་བྲི་ཕུ་འབྲེལ་ན་འཆིང་། བྲམ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཐོས་ནས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟགས་པས། དབྲ་བཙམ་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཉོན་མོངས་གང་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་ངེས་པ་མེད་པས་སྤང་དུ་རུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་དུ་མ་མཐོང་བ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དུལ་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཉོན་མོངས་སྤོང་རུས་པར་མ་ཟད་གཞི་བདེན་པ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྤོང་རུས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཆགས་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་རག་ལས་ཏེ་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་དེ། ལ་ལ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་ཏེ་གནས་ལ། ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་ཞེ་སྤང་ཞིང་ལ་ལ་དེ་ཉིད་ལ་སྤོངས་པ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཆགས་བྱའི་ཡུལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་ན་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་པ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་རིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བརྟགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་འདོད་པའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པས་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་སྤང་རུས་སོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆུང་མ་གཉིས་

ཡོད་ལ་གཅིག་གི་མ་དེ་ནི་རང་གི་བྱ་ལོ་མཐོང་བས་དགའ་ལ། ཚུན་མ་དེ་ནི་མཐོང་བས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བ་དང་། བཅོམ་པ་མང་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་བདེན་པར་མེད་པས་སྤྲོད་བར་བྱས་པར་མ་ཟད་རྒྱ་བདེན་པ་མེད་པའི་སྒྲོན་པ་ཡུང་སྤྲོད་བྱས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་ནི། གྲུན་ཏུ་རྟོག་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་དག་གི་ཡོད་པ་སྟོང་ནས་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་ན་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པའི་དོན་དང་འགལ་བ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཞེས་སྟོང་ལྟར་སྐྱུག་པ་སུ་ཞིག་འདྲིན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐག་པ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བཏགས་པའི་ཆེ་ཐག་པའི་ཆ་དང་། ཆ་ཅན་དང་རྒྱན་དང་རྒྱན་ཅན་གང་ཡང་སྦྱུལ་གྱི་མཆོན་གཞིར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། སྤང་བའི་ཡང་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་ཅན་དང་རྒྱན་དང་རྒྱན་ཅན་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡུང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཁྲུལ་བ་དཔེར་ན་བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་ཐོད་པ་གཞན་ཞིག་མགོ་ལ་འབྱར་རོ་སྐྱུས་དུ་འཁྲུལ་བ་ན། འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་ལས་སྤང་རོ་ཞེས་ཐོད་པ་གཞན་ཞིག་བསྐྱུར་བས་རྟོག་པ་ལོག་པ་བཞིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཅ་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། འདིག་རྟེན་མ་རིག་རྒྱུན་

འབྱུང་བ། །གང་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འདིག་རྟེན་
འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། ཅིས་པའི་དོན་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྩད་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་པན་རྩྭ་གཅིག་གི་གཅིག་ལུལ་
ཅན་གྱི་ཆགས་པས་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པས་བྱད་མེད་མི་གཏོང་བས་ཆགས་པ་སྡོང་
མི་རུས་སོ་སྦྱམ་ན། སྦྱེས་པ་འགའ་ལའང་བྱད་མེད་གང་དང་ལྷན་ཅིག་རྩེ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བཅིངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་རང་བཞིན་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་བཅིངས་པ་ལ་བྲལ་བ་རིག་པ་མ་ཡིན་ན་སྟེ། བྲལ་མི་
རིགས་པ་ལ་བྲལ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤང་ནག་པོ་དང་དཀར་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་བཅིངས་པ་མིན་ཡང་། གཉའ་ཤིང་དང་རྩ་ཐག་ལ་སོགས་པས་བཅིངས་པ་
བཞིན་དུ་ལུལ་དང་དབང་པོ་ཡང་སྟེད་པས་བཅིངས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱད་པས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་ན་སྦྱེ་བོ་སལ་
ཆེར་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པ་དག་སྤང་ཞེ་ན། ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསོད་ནམས་རྩུང་དུ་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་པས་སྡོང་བཞིན་དུ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབ་
དཔོན་ཁྱེད་སྦྱུང་གི་བཞེད་པ་འདི་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མིན་སྦྱམ་དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་
བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཐར་བ་གལ་ཐོབ། སྡོང་བ་ཉིད་
བསྟན་པ་ན་ཅི་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྦྱམ་དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཙམ་ཞིག་གིས་སྲིད་པ་རྩལ་
པོར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ཡིད་ཀྱི་ལུལ་རྩུང་ཟད་བྱས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་པོ་ངེས་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལུང་རིགས་
ཀྱིས་ངེས་པར་བྱས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཟད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་
ན་དེད་དཔོན་སྲིན་མོས་བཟུང་བ་དེས་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་མ་བལྟ་ཞིག་ཅེས་སྒྲུས་པ་དང་
ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་དེར་ཕྱིན་པས་རྒྱའི་ཀླུ་པོ་རྣམ་ཉ་ཀ་དང་ཟད་ནས། སྲིན་མོ་ལས་
ཐར་ཞིང་། ཀླུ་མཆོའི་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་
ཡང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པར་གདམས་པ་དང་། ཐར་པ་
དོན་དུ་གཉེར་བར་གདམས་པ་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་བཀྱི་བའི་རིམ་པ་དང་།
ཉོན་མོངས་ངེས་པར་ཟད་ཅུས་པར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྔ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བར་གདམས་པ་དང་།
ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྷོག་
པའི་ཐབས་བསྟན་དང་། སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲག་པ་སྤང་བ་དང་། རང་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་པར་
ཞེན་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐོས་བས་སྲིད་པ་རྩལ་པོར་འགྱུར་བ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེས་ཟེན་པའི་སྲིན་སོགས་ལ་བྱབ་པ་
ཡིས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ངི་སྲིད་ཐར་པའི་བར་དུ་མི་ཉམས་
ཤིང་འཕེལ་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཆོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེར་སྐྱེ་བོ་གང་ལ་གྲུས་
པ་མེད་པ་དེ་ནི་གསལ་བར་སྟོང་དང་ལྡན་པ་མིན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ལ་གྲུས་པ་བཞག་

པར་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ཕྱུང་ནས་ཟད་པར་ཡང་འགྱུར་
ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ནི་སྤྲིན་སོགས་ཀྱང་རྣམ་མཁེན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཁྱེད་པར་
བྱེད་པས་སོ། །དཔེར་ན་ལི་ཁ་རའི་ལ་དུ་ཀུན་ནས་ཕྱང་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་མི་སྟོང་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནམ། བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལས་དེ་
ལྟ་བལྟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པར་རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་བདེན་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པར་བདེན་པར་ཞེན་ནས་བདག་ནི་
སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་པོ་སྟོང་པ་མིན་
པ་ལ་སྟོང་པ་ལྟར་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་ལོག་
ལྟས་ཕྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གསུང་རོ། །སྟོན་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱང་འདས་གསུམ་གང་དུ་འཇུག་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
མཁས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མཚན་མོ་དག་ཚུལ་བརྟུང་བྱ་མིན་པ་ལ་མངགས་པ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་
ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་པ་
བསྟན་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་འཇུག་ཚུལ་མ་བསྟན་པར་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་
མི་རུས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་དགོས་ཏེ། གསུང་
རབ་གང་ལས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྟོན་སྐུ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་

ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གི་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་སེམས་
 ཅན་དང་སྣོད་གི་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་
 བ་གསུངས་པ་སྟེ། དོན་དམ་པ་རྟོགས་པས་ཐབས་ཡིན་པས་སོ། །གང་ལས་དོན་དམ་
 བ་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་བསྟན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་འཁོར་བ་ལས་
 སྟོག་པའི་རིམ་པ་གསུངས་པའོ། །དཔེར་ན་གཉིང་ཁུང་དུ་འཇུག་པ་ན་ཆ་རྒྱུན་གྱི་
 འཇུག་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དོར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཡིན་ན་ལས་བྱ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས་ཐར་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་མི་འདོད་པ་དུ་མ་
 ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ན་དངོས་པོ་ཀུན་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་པས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པས་ཅི་བྱ་ཞེས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པ་ཁྱོད་ལ་
 འཛིག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་”བར་ན་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་ཡོད་ན་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་
 གི་ཆོས་འདི་རྟོགས་པ་ལས་འཁོར་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟེ།
 དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པས་སྲུས་ཀྱང་ལྟོག་མི་བྱས་པའི་བྱིར་
 རོ། །སྤང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྟོག་རྒྱ་ལ་རྒྱུར་ཞེན་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་རྫོགས་བྱེད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་
 ཡིན་ལ། གཞན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ཤིང་
 གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་མི་ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་
 པར་ཡོད་ཅིང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་ཞིང་མི་དགའ་ན་དེ་མ་དོར་བར་ཐར་པ་ལྟ་

ངན་ལས་འདས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ་སྒྲུང་དོར་གཉིས་སུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྤྱོད་པས་
རི་སྤྲོད་དུ་ཞི་བར་ཡོང་སྟེ་གཏན་མི་འགྲུར་རོ། །དཔེར་ན་སྤོམ་བཙོན་འགའ་ཞིག་
འཕགས་པ་དགེ་འདུན་སྟེས་དགེ་བསྟེན་བྱས་ཏེ། དེས་བྲམ་ཟེ་མཐོང་ནས་དེ་གསོད་
པར་འདོད་པ་སྦྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བདུན། འབད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་སྤྱོད་པ་དང་། འཁོར་པ་ལ་སྦྱོར་པ་མ་
བསྒྲོམ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རྒྱས་པ་དང་། འཁོར་པ་ཉེས་དམིགས་ཤིག་ཏུ་ཆེ་བས་ཐར་
པ་ལ་འབད་རིགས་པ་དང་། ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པར་བྱ་བ་
མིན་པ་དང་། རི་ལྟར་བགྱི་བའི་རིས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ལ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་དང་། དེས་ན་སྦྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
དགོས་པར་གསུངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་ནི་བསྐྱབ་ཤིན་ཏུ་
དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་མི་རྒྱས་ལ། སྤྲོད་པ་ནི་འབད་བ་མེད་པར་ཐོབ་སྤྱོད་པས་བདག་
ཅག་དེ་ལ་འཇུག་གོ་ཞེ་ན། དགེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་
པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་དགེ་མི་དགེའི་བྱ་བ་སྤྱོད་
ཆོགས་བྱེད་པ་ལས་ཡང་སྤྲོད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
བྱེད་པ་ལོག་ཅིང་བསམ་ཁུལ་མེད་པས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་སྤྱོད་ལ་ཅིག་ཤོས་
འཁོད་པའི་བདེ་བ་ནི། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ཐོབ་པ་མིན་པས་མཁས་པས་ངལ་དུ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་
ཀྱིས་སྦྱིམ་མི་དགོས་པར་ཐོབ་པའི་མུང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྤངས་ནས། ངལ་
དུ་བ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འཁོར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མི་རིགས་སོ། །དཔེར་ན་

ནད་མེད་པའི་སྟོབས་བསྐྱབ་པ་ལ་རྒྱུན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་མི་འདོད་ན་དེའི་རྒྱུན་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པས་སྤངས་པས་
འདལ་བར་འགྱུར་རོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་སོགས་
བསྟན་ཏེ་ན། འཁོར་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འཁོར་
བ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གང་ལ་འཁོར་བ་འདི་ལ་སྐྱོ་བ་ཡོད་པ་
མིན་པ་དེ་ལ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་ཐར་པ་ལ་གྲུས་པ་གལ་ཡོད་སྒྲོམས་
པས་གཏུངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པར་དེ་ཞི་བའི་ཐབས་བརྟུང་བ་ལ་དོན་གཉེར་
ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན། རང་གི་བྱིས་སྟོང་པོ་རྒྱུང་ཡང་དེ་ལས་ཆགས་
པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོད་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་སྒོ་རྒྱུང་བ་ནམས་གྲིས་སྲིད་པ་ནི་འདི་ནས་
ངེས་པར་འབྱུང་བའང་ཐོབ་པར་དགའ་སྟེ། སྲིད་པས་བཅེངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་
ན་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་མི་ལྟོག་པ་དེ་མ་ཐག་གསལ་བར་བྱ་བ་བརྟུང་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་དབང་སྤྱག་ཆེན་པོ་ནམས་ཡུལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་
ནས་བྱིས་སྟོང་བ་དང་། དགོན་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་མི་རུས་ཀྱང་
ནད་དང་དབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྲིས་གཟེར་བ་དག་འཁོར་བ་ལ་
དགའ་བ་དོར་བར་རིགས་ཏེ། གང་ཟག་ལ་ལ་དབྱུང་བ་དང་། སྤྱག་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གྲིས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཞིང་དེ་ལས་ཐར་པའི་ཆེད་དུ་མི་དང་

ཆུར་འབྲུག་པ་དང་། གཡང་དུ་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་རང་ཉིད་འཆི་བར་འདོད་པ་དག་
སྤང་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་འཁོར་བ་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་བདག་ལ་
ཆགས་པ་སྤངས་ན་ཐར་པའི་བདེ་བ་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པ་ཞིག་ན་དེའི་ཆེ་དེ་དག་སྤང་དོར་
ལ་གཉི་ཟུག་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་དམ་པར་མི་འགྲོ་
བར་ཟད་དོ། །དཔེར་ན་ནད་ཁ་ཅིག་སྤྲོད་མ་འཐུངས་པར་ནད་ལས་མི་གྲོལ་བ་བཞིན་
དུ། ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱིར་ཅུང་ཟད་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ཡང་། ཉོན་མོངས་དྲུངས་
འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་མ་བསྟེན་པར་འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། འཁོར་བ་ཟད་པའི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཐོབ་པའི་
ཆེད་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་གཏམ་ཁོ་ན་བྱ་བར་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པས་སྦྱིན་པ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་དག་ཀྱང་མཛད་པ་ཅི་ཞེན། སྦྱོན་མེད་དེ། དབང་པོ་དམན་པ་
དང་འབྲིང་པོ་དང་རབ་ཀྱི་དབྱེ་བས་རིམ་གྱིས་བཞི་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
ཐོག་མ་སྦྱིན་པ་ཙམ་རྒྱས་ཀྱི་སོག་གཅོད་སོགས་སྤོང་མི་རྒྱས་པ་དག་ལ་སྦྱིན་པའི་
གཏམ་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྦྱིན་པའི་གཏམ་དབང་པོ་དམན་པ་ལ་གསུངས་ཤིང་རེ་ཞིག་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྒྲོམ་པའི་སྟོན་མིན་པའི་ཕྱིར་ལོ། །སྦྱིན་པ་ལ་གནས་ཟེན་པའི་དབང་
པོ་འབྲིང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུངས་པ་སྟེ། ལྷ་དང་མིར་སྦྱེ་བའི་སྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
ལོ། །དབང་པོ་མཆོག་ལ་འཁོར་བཞི་བའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་གཏམ་གཙོ་
བོར་གསུངས་པར་གྱུར་པ་དེས་ན་བདག་ཐར་པ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྤྲུལ་དུ་ཉག་ཏུ་
མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱོས་ཤིག་གོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་བྱ་གསུམ་ན་ཆོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་
གཅིག་ལ་ཡི་གེ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྤྱིའི་བསྟན་བཅོས་འདོན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་

མཆོན་བྱའི་ཐབས་འདོན་པ་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་རིམ་གྱིས་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གདུལ་བྱ་བ་གི་བའི་རིམ་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། དེ་ལེག་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བ་ལ་བསྟན་ན། བྱ་བྱེད་
མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ནས་དགེ་སྤྲིག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཤེས་ཏེ། སྤྲིག་པ་
བྱས་ནས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བས། ཐོག་མར་དགེ་མི་དགའི་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
བཅས་པ་བསྟན་ན་རྟོགས་སྤྲོ་བས། བསོད་ནམས་མིན་པ་སྤྲིག་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་
པོར་ལྷོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །བར་དུ་ཕྱང་པོ་
དང་ནམ་པ་ལྷར་དབྱེད་པའི་སྟོན་པ་འདིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་འདི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་
ནས་རགས་པའི་བདག་ནི་ལྷོག་པ་དང་ཕྱིས་ནས་རྒྱད་སྟོང་རུང་དུ་སོང་བ་ལ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན། བདག་མེད་ཀྱང་བདེན་པར་མེད་པར་བསྟན་ནས་མཐར་
འཇིག་གི་ལྟ་བུ་ཀུན་ལྷོག་པ་སྟོན་པའི་རིམ་པ་གང་གིས་ཤེས་པ་དེ་གདུལ་བྱ་བ་གི་
བའི་རིམ་པ་དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་སྤྲན་པ་མཁས་པས་ནད་པ་ལ་སྐྱ་
བཅོས་དང་། སྐྱ་བཅོས་སྤྲ་ཆོག་པ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། ཐར་པ་ལམ་གང་གིས་ཐོབ་ཅེ་ན། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་བར་རྟོགས་པ་ལས་སོ། །དངོས་སོ་མཐའ་ཡས་པས་དེའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། དེ་མཐའ་དག་སུ་ཞིག་གིས་ཤེས་པར་རུས། ཆོས་
གཅིག་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རུས་པར་ཡང་གསུངས་པས་སོ་
ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དངོས་སོ་གཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་པའི་གནས་
ལུགས་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་སོ་ཀུན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ་པོར་བཤད་དེ།

ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་འགྱུར་ཞིང་། གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས། གང་གིས་ཆོས་གཅིག་སྟོན་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། སྦྱ་མ་སྦྱིག་རྒྱ་འབྲ་ཞིང་བརྒྱུད་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས་པ་གཅིག་འབྱུངས་པས། གཞན་རྣམས་ལན་ཚུ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་བཞིན། དངོས་པོ་གཅིག་"གི"སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །བདེན་སྟོང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་ལ་སྡེ་མེར་ལྟར་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་མི་འཆར་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་ལ་སྟོས་ན་བྱམས་པ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱུ་བྱ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པས་བྱབ་ཅེས་མི་བྱའོ། །སྟོན་ཐ་དད་པའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ལོ། །

བདུན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། གྲུས་པར་བྱ་སྟེ་བསོད་ནམས་དག་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་དོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ནས་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་འགྲོས་འཛིགས་ལ་སྦྱེ་འཛིག་སོགས་བྲ་མོ་བསྟོམ་མི་རྒྱས་པའི་མཐོ་རིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཅན་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤང་བར་འགྱུར་ན་གཞན་དུ་སྦྱིག་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན། ཆོས་མིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

རོ། །དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཀླུ་པོ་དྲུང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་
བ་ནི། དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་བདག་དེར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟབ་བས་སྟོན་
བས་སྟོན་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྟོན་མིན་བ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་བར་བྱ་བ་མིན་བ་དང་། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་བའི་ཐབས་དང་། སྟོན་སྟོན་ཆོག་མཁན་བསྟན་བའི་དགོས་བ་དང་། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་བ་ལ་འབད་བར་གདམས་བ་དང་། དེ་ལྟར་གོ་མས་ན་དེས་བར་གྱུར་
འདས་ཐོབ་ཅུས་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་བས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མཐའ་དག་ལྟོག་ན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་གཅིག་བྱ་བསྟན་བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྟོན་གྱི་ཁྱད་བར་ལ་སྟོས་བའི་
ཕྱིར་རོ། །སྟོན་མིན་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་བསྟན་ན་ལུང་བའི་ཀླུ་འབྱུང་ཏེ། ཡང་ན་སྟོང་
བ་ཉིད་སྟོང་བར་འབྱུང་ལ། ཡང་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་བ་མིན་བའི་དོན་སྟོང་བ་ཉིད་གྱི་
དོན་དུ་གོ་ནས་ངན་སོང་དུ་འགོ་བར་འབྱུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་མེ་ཅན་སེམས་ཅན་
རྗེས་སུ་འཛིན་བའི་བསོད་ནམས་འདོད་བས་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོན་མ་བཟགས་བར་དུས་
ཀྱན་གྱི་ཆེ་བརྗོད་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གནས་མ་ཡིན་བར་གྱུར་བའི་སྟན་ཆེན་པོ་རོ་
ཞེས་བ་ཡིན་ཡང་བཟང་ན་དུག་ཏུ་འབྱུང་བ་མིན་ནམ་ཡིན་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་
དུག་ཞི་བར་བྱེད་བའི་སྟན་དུག་མེད་བ་ཞིག་ལ་བཟང་བས་དེ་བསད་བ་ལྟར་
རོ། །དཔལ་ལྷན་མ་ཁོ་ལ་གྱིས། བྱི་བྱལ་གོས་ལ་ཆོན་བཞིན་དུ། །དང་པོར་སྟོན་
སོགས་གཏམ་ནམས་གྱིས། །སེམས་ལ་ལེགས་བ་ཉིད་བསྐྱེད་དེ། །དེ་ནས་ཆོས་ནི་
བསྟོས་བར་མཛད། ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་སྟོན་བཟག་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོག་མར་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་རི་ལྷར་གནས་པའི་
དངོས་སོ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། རི་ལྷར་སྒྲ་སྒྲོ་སྟངས་གཞན་གྱིས་རེས་སུ་
བཟུང་བར་མི་རུས་ཀྱི་རང་གི་སྟངས་གྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་ལ་
གྲགས་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་དངོས་སོ་སྟོ་དང་འཆམས་པར་རོག་མར་བསྟན་པར་བྱ་
སྟེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་སོ་རི་ལྷར་གནས་པ་བསྟན་པ་འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་རྟོགས་
པར་འཛིག་རྟེན་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་ལ་བཟུང་བར་རུས་པ་མིན་གྱི།
འབྲུག་པར། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་བ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་སུ་
གྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྲུངས་ནས་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྲི་ཕྱ་གཞོན་རུ་སྟངས་གཞན་གྱིས་དོན་ཁོང་
དུ་ཚུད་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་བཟུང་བའི་ཐབས་སུ་སྟོན་པས། མེད་པར་ལྟ་བ་སྲང་
བའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་སྲང་བའི་
ཕྱིར་དུ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་། རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིའི་རོ་
སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་སྲང་
བའི་ཕྱིར་དངོས་སོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞེན་པའི་ནད་ཀྱི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་དེ་སེལ་བའི་སྒྲན་
ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་མིན་ནམ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྟོན་པའི་གསུང་མཐའ་དག་
གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐམས་ཅད་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་
འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་སྒྲན་གསུམ་ཞིག་ཡོད་ལ་གཅིག་ནི་རབ་དུ་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི་

གཞོན་སྤྱིན་རྩུ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར། གསུམ་པ་ནི་ཡི་དྲགས་སུ་གྱུར་པའི་དཔེ་
དོན་འབྲེལ་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་དག་ལས་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐའ་བྲལ་དུ་བསྟན་པ། དོན་དམ་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡང་འདིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མཐོང་ན་གནས་མཆོག་ཐར་པ་
ཐོབ་ལ། འདིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་དང་ཐོས་བསམ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་
མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ནང་གི་བདག་སྟོང་པ་
ཉིད་བསམ་པ་ལ་མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྒོ་གྲོས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་
པོ་བྱང་དུ་རྒྱན་པོ་ཆོས་མིན་པས་འགྲོན་དུ་བོས་པ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གྲོལ་ཡང་ཁ་ཅིག་མ་གྲོལ་བའི་
རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོ་མས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་
ནས་རྟེན་འབྱུང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་
སྒྲེ་བ་འདིར་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲེ་བ་ཕྱི་མར་རྒྱན་དཔེན་པ་བསྟེན་པ་
ཅོམ་ཀྱིས་འབད་པ་མེད་པར་ངེས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉི་ལྷག་གིས་བྲས་པའི་
སྒྲེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བཞིན་ནོ། །ནམ་དཔྱིད་དང་ལྷན་པ་སུ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འབད་པར་མི་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཨ་ཁྱའི་འབྲས་བུ་སྤྱིན་པ་ཐོས་
ནས་ས་བོན་འཇུགས་པ་དེས་དུས་གཞན་དུ་ཡང་ཤིང་ཐོག་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཅ་བ་
ཤེས་རབ་ལས། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་

ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བསྟེན་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་།
ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་སྲེད་པ་ལས་གྲོལ་བ་
དག་མི་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། ལ་ལར་སྣང་མོད་ཀྱི་བསམས་པ་ཅམ་འབྲས་བུའི་སྦྱབ་བྱེད་
མིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྦྱིང་པར་དགའོ། །དེས་ན་
བསམས་བཞིན་པ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་འབྲས་བུའི་བྱ་བ་ནི་ཐར་པར་མ་ཟད་ཀུན་ལ་བྱུབ་
པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ནའང་ཐུང་འདས་དོན་དུ་གཉེས་
པ་མེད་པ་མིན་གྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། བར་གྱི་རྒྱུན་
ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་ཀུན་སྦྱོར་ཞིང་མཉམ་པ་རྟེན་དཀའ་བ་དང་།
དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་རྣམས་རྟེན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་གཤམ་མོ་ལྷགས་
འདག་པ་བཞིན་ཏེ་འགྲེལ་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དུས་ལུན་རིང་པོ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ཉོན་
མོངས་པའི་ཆོག་གས་འདི་ལ་ཟད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་ངེས་ལུས་ཀྱི་ཞེ་ན། ཇི་
ལྟར་རང་གི་ལུས་ལ་ལུན་རིང་པོ་མོངས་སྤྱོད་སྒྲ་ཆོག་གས་ཀྱིས་གསོས་ཀྱང་འདིག་
པའི་ཆོས་ཅན་བྱས་པ་མི་ཤེས་ཤིང་བསྐྱེད་དཀའ་བ་འདི་རྟོག་ཤེས་པའི་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐོས་ནས་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ལུན་
རིང་དུ་མི་གནས་ཏེ་དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྱུང་སྒྲོས་པའི་མཐའ་དང་བལ་བ་ལུན་རིང་དུ་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན་

མ་ངེས་པར་ཟད་པར་བྱས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཙ་ན་གས་གསེར་བསྐྱར་གྱི་ཅིས་གསེར་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་ན། ཐབས་འདིས་གསེར་མང་པོ་ "བསྐྱར"^༡ བྱས་སོ་སྟེ་ནས་ཅུང་ཟད་དེ་དོར་བ་བཞིན་དུ། མཁས་པས་ལུས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཐོས་ནས་ཆགས་པ་དོར་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱན་ལ་ངེ་ལྟར་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངེ་ལྟར་ནས་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་མེས་ཆོག་པ་སོགས་ལས་མཐའ་མཐོང་ཞིང་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་གྱིས་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་མར་མེ་རྒྱན་ཟད་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས། འགྲོ་བ་སྟོང་པར་གཟིགས་མོད་ཀྱི། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་བསལ་བཞད་པས། །ཡུན་རིང་ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པ་གང་། །དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་མྱད་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་མྱད་དུ་བྱུང་བས་རང་ཉིད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། ལས་ཀྱིས་ལྟ་མའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཐོབ་ཀྱང་། །བཙོན་རར་ཚུད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱ་སྟེ། །ཉེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་བསྟོམ་པ་གོམས་པ་ཡིས། །རང་ཉིད་ཐེག་ཆེན་སྟོད་དུ་བྱུང་བར་བྱ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

^༡ མ་ཕྱི། ༤ནལན། བསྐྱར་སྟེ། ༤ནལན། མ། ༤ལལ། བསྐྱབས

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་ཤད། ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྒྲོབ་
མ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼ རབ་བྱེད་དགུ་པ་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགག་པ་ བསྒྲོམ་པ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་པ། ༽

གཉིས་པ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྟམས་
པའི་དགོས་པ་དང་། ལྷན་ཀ་ལྷག་མ་སྤང་བའི་སྒྲོན་པ་དཔོན་སྒྲོབ་གཏན་ལ་དབབ་པ་
བསྒྲོམ་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་དངོས་བཀག་པའི་སྒྲོན་པ་བདེན་བྱུང་སྤྱིར་དགག་པ་
དང་། དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་
འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟག་
དངོས་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་། བདེན་བྱུང་བཀག་པ་མི་འཐད་
པའི་ཚིད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟགས་པའི་
ཐབས་གྱི་ཚུའི་གཡོ་བས། རྒྱད་་་བཤལ་^༡ ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་ཅི་བསྟན་པའི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤བཞུ། བཤལ་ སྤྱི། ༤༤བཞུ། བཤད་ ལྷ། ༢༠བཞུ། བཤལ་

སྟོན་རུང་དུ་བྱས་ནས། འདི་མན་གྱིས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་དང་འདིག་པ་ལྡན་པའི་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྟོང་པོ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་
ནོ། །འདིག་རྟེན་ན་སྐྱེ་བ་རྒྱན་པའི་དོན་དུ་ལས་ལ་འབད་པ་ནི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཡིན་
གྱི། ཁོ་རང་གི་རང་བཞིན་མིན་པར་གྲགས་པ་ལྟར་བྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ཆོག་ཀྱང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཅི་རིགས་པར་ཆོགས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་ཞིང་ཆོགས་པ་དེ་
ཡང་མན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གནས་པས་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྐྱོ་བ་
ཡིན་པས་དེས་ན་རྟག་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། བདེན་པ་དང་། དབྱང་
བཟོད་གྱི་སྟོང་པོ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་བྱིར། མི་སྟོབ་པའི་སྐྱེ་གསུང་
ཐུགས་ཐུབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉག་ཀྱི་ཅིག་མ་གཏོགས་མི་
རྟག་པ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་རི་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཐུགས་སུ་རྟུང་
པ་གཞན་མེད་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་སྟོན་
པས་གང་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་
རྟེན་གྱིས་ཀ་ཤིའོ་ཞེས་བསྟན་པས་སྐྱེ་བ་ནི་འདིག་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རོ་པོ་
ཉིད་གྱིས་གནས་པ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་རྟག་པ་དང་བདེན་བྱུང་འགོག་པ་ནི། རང་
རྒྱུད་གྱི་གཏན་ཆོགས་གྱིས་འགོག་པ་ནི་མི་འཐད་པ་འགྲེལ་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་
ཆོས་ཅན་སྐྱེ་བུ་ལྟ་བུ་འདྲེལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེ་ཆད་མར་སོང་ས་ལ། ཐུབ་
མཐས་བཞག་པའི་མ་ཐུན་སྤང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འབྱུར་བ་མ་གཏོགས་སྐྱེ་བུ་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་ལ། ཐལ་འབྱུར་བ་ནི་དེ་མི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༥ན་ནན། ཅིག་སྐྱེ། ༡༠ན་ནན། ཟླ་ ༡༧ན་ནན། གཅིག

སྤྱིང་པར་འདོད་པས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། འབྲས་བུའི་དོན་དུ་སྦྱེས་པ་རྣམས་རྟག་པ་མིན་ཡང་། དངོས་སོ་གང་དག་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀ་མ་ཆང་བ་ནས་མཁའ་ནས་ཡིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་བྱར་མེད་པས་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་རྟག་པ་བདེན་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་སོ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་འདྲ། ལྟོས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ནི་དེ་དག་གི་ཡོད་པ་ཉིད་ཉིད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་དེས་ན་ནམ་ཡང་ཡུལ་གང་ཞིག་ཏུ་འདྲ་དངོས་སོ་རྟག་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་རྗེ་སྦྱེད་ཅིག་ལྟོས་ནས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་ཤོས་བྱུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ། གང་ཟག་གི་བདག་དགག་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། དུས་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། རྩལ་སྤྲ་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། ཐར་པ་རྫས་སུ་བྱུབ་པ་དགག་པ་འོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་འོ། །

དང་སོ་ནི། གལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་ཡོད་ལ། བདག་ནི་དེ་དག་གི་འདུ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། རང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་མེད་པར་ནི་དངོས་སོ་མེད་ལ་རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདྲིར། རྒྱ་མེད་ལས་བྱུབ་པའི་དངོས་སོ་ནི་དེ་ཉིད་མཐུན་པས་བྱུབ་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་བཅས་རྒྱུན་བཅས་ཆོས་ནི་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱ་མེད་རྒྱུན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་

ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་བྱམ་པ་དང་བདེ་བ་སོགས་མི་རྟག་པ་བྱས་པར་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་དོན་གྱི་གོ་བས་བདག་ལ་སོགས་པ་མ་བྱས་པ་གཤམ་ཏེ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས་ཏེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདག་ལ་སོགས་པའི་རྟག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་འགྱུར་བ་ཐལ་ལོ། །དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་མེ་རྟོག་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་དགག་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་རྟག་ཁྲབ་བྱེ་བྲག་རྩ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཚོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རྣམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་རྟོགས་འགོག་དང་། རྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ། རྟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་བཀག་ན་ཁས་སྐྱངས་པས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པ་ཅམ་ལ་རྣམ་མཁའ་ཐ་སྟངས་བཏགས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་རྣམས་རྟག་གོ་ཞེས་མི་མཁས་པའི་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོ་དག་གིས་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་ཞོག་འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་སྦྱེ་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅམ་དུ་ཡང་རྟག་དངོས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་འགྱུར་པ་མེད་པ་ཅམ་ལ་རྟག་པར་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི། སྦྱབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། འོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པའི་

ཕྱིར། གང་མི་ཏྲག་པ་དེ་ནི་ཁྲབ་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁྲབ་པ་
བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཏྲག་པ་བཀག་པ་ནི། ཉམ་མཁའ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པ་
དང་ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་འགལ་བར་ཐལ། ཤར་གྱི་བྱམ་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་ནཱ་
མཁའ་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཅན་ནཱ་མཁའ་ནི་གང་ཁྲབ་གྱི་དུས་གྱི་བྱམ་པ་ལ་
སོགས་པ་ཀུན་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱབ་གྱི་བྱམ་པ་ཤར་ན་གནས་པ་དང་།
ཤར་གྱི་བྱམ་པ་རྒྱབ་ན་གནས་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉེས་པ་དེ་སྤང་
བར་འདོད་ནས། ཤར་ལ་ཁྲབ་པའི་ནཱ་མཁའི་ཆ་རྒྱབ་ལ་མི་གནས་པར་ཁས་ལེན་
ན་དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཅན་ནཱ་མཁའ་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཆ་ཤས་ནི་གཞན་ཡང་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་ཡོད་དགོས་པས་ཏྲག་ཁྲབ་གྱི་དངོས་སོ་གསལ་བར་ཁས་སྤང་བར་མི་
བྱའོ། །མདོ་ལས་འོད་སྤང་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། མི་ཏྲག་ཅེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་མཐའ་གཉིས་པའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཏྲག་
དངོས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྔ། དུས་ཏྲག་པ་རྒྱུར་ཁས་སྤངས་ན་འབྲས་བུ་ཡང་ཁས་ལེན་
དགོས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཏྲག་པར་འགལ་བ་དང་།
བདག་ལས་སྦྱེས་པ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་འགལ་བ་དང་། ཏྲག་པ་ལས་སྦྱེས་པ་མི་ཏྲག་
པར་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་བྱེད་གསང་བའི་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོགས་ན་རེ། དུས་ཏྲག་པ་གང་
ཞིག་ཡོད་ན་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་སོ་ལ་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་འཇུག་ཅིང་སྦྱེ་
བ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱན་གཞན་ཡོད་ཀྱང་དགུན་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ལྟོག་པའང་

དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལས་དུས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་ཅུས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་ལ་
མི་ལྟོས་པས་ཉག་པ་ཡིན་ནོ་"ཞེ་ན། འོན་ཏེ་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྱེ་བའི་དུས་མེད་
པར་དུས་ཉག་ཏུ་སྤྱེ་བར་ཐལ། རྒྱ་ཉག་པ་ལས་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་སྤྱེ་བ་
རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་"ཞེ་ན། དུས་དེ་ནི་འབྲས་བུར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ།
ལྷ་གྲུ་རེས་འགའ་སྤྱེད་པ་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྫོང་གཤེར་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དུས་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཚུད་མི་ཟད། །ཚོགས་ཤིང་
དུས་ལ་བབ་པ་ནི། །འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྤྱིན་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུས་རྒྱར་སྤྱོད་པས་དུས་རྒྱར་ཁས་ལེན་ན། འབྲས་བུར་ཡང་ཁས་
ལེན་དགོས་ཏེ། །རང་གི་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་རྒྱ་ལ་ནི་རྒྱ་ཉིད་དུ་འཛོག་
བྱེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱར་འཛོག་པ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་
ན་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱར་
ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱར་ཁས་ལེན་ན་འབྲས་བུ་ལ་ཐན་འཛོགས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་
དགོས་ཏེ། ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ནི་སྤར་ལས་ཅུས་པ་རྣམས་པར་འགྱུར་བ་ལྷ་གྲུ་
ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་དངོས་པོ་གང་ལ། སྐད་ཅིག་སྤྱི་མི་འབྲ་
བར་རྣམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཉག་ཅེས་བྱ་བར་ཡོད་པ་མིན་པས། དུས་ལ་
སོགས་པའི་ཉག་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱར་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱའོ། །

༡ ས་ཕྱེ། འཁྱམ་ན། ཞེ་ སྤྱེ། འཁྱམ་ན། ཡེ་ ལྷ། འཁྱམ་ན།
 ༢ ས་ཕྱེ། འཁྱམ་ན། ཞེ་ སྤྱེ། འཁྱམ་ན། ཡེ་ ལྷ། འཁྱམ་ན། ཞེ་

བཞི་བའི། ཅི་སྟེ་དུས་ཀྱང་འགྱུར་བར་ཁས་མི་ལེན་ན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དུས་
ཏྲག་པ་སྟུ་གུ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྟུ་གུའི་དངོས་པོ་དེ་མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་
ལས་སྦྱེ་བས་རང་དབང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །རང་ཉིད་རང་དབང་དུ་འགྱུར་བར་
འགྱུར་བ་དེ་ལ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལོག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་འི། སྟུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། །རྩི་ལྷ་བྱར་ན་མི་ཏྲག་
པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཏྲག་པ་ལ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
དུས་ནས་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་གཅིག་ཏྲག་ལ་ཅིག་ཤོས་མི་ཏྲག་པའི་མཚན་
ཉིད་མི་མཐུན་པ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་བ་ལ་གསུམ། རྩལ་སྤྲན་ཏྲག་པ་དགག་པ་དང་། རྩལ་སྤྲན་ཆ་མེད་རྣལ་
འབྱོར་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་བ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩལ་སྤྲན་ཏྲག་པ་ཡོད་པར་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆ་བཅས་ཏྲག་དངོས་སུ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩལ་སྤྲན་རིགས་
མཐུན་སྤང་བས་ལྡན་པ་རྩས་གཞན་སྦྱེ་བ་མི་འཐད་པ་དང་། ཡན་ལག་ཅན་མ་
བཅུམས་པའི་སྤར་རྩལ་སྤྲན་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། འགྱུར་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་ཏྲག་པ་སྟོན་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
བསྐྱལ་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཀྱི་རྩས་ཅོམ་ཞིང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སོགས་སྦྱེད་པར་
བྱེད་དོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཉེ་རྩལ་སྤྲན་སྤང་ནས་ཡན་ལག་ཅན་ཅོམ་ན་བདག་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་ན་བོང་ཆོད་རྒྱས་པ་མི་སྤྱིད་ལ་ཆ་འགའ་ཞིག་སྤང་ན་སྤང་བའི་ཆ་

དེ་རྒྱུར་འགྱུར་ལ། མ་སྤང་བའི་ཆ་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆ་བཅས་སུ་ཐལ།
རྒྱལ་སྤྱོད་གང་གི་ཕྱོགས་འགའ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཕྱོགས་འགའ་རྒྱ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་དེ་ནི་ཆ་སྤྲོལ་གས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ན་གོ་འགྱུར་ན་
ནི་དངོས་པོ་རྟོག་པར་མི་རིགས་སོ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆ་སྤྲོལ་གས་པ་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྒྱལ་སྤྱོད་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་
སྦྱོར་བ་ལ་ཁས་ལྗངས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་སྤྱོད་ཆ་མེད་ཡིན་པས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོར་ཡང་།
རྒྱལ་སྤྱོད་སྤང་བའི་ཕྱན་པ་དོན་གཞན་སྦྱེ་ལ་དེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཡན་
ལག་ཅན་རྣམས་བརྩམས་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ཀྱན་སྤང་ཅིང་སྦྱོར་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་
ལ་མི་འཐད་དོ་སྦྱེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་ན་ཡན་ལག་
ཅན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་སོགས་”བོངས་”¹ ཆོད་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་བ་གང་ཞིག །ཡིད་ལ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་རྒྱུ་པོ་སྤང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
གྱི་རྒྱུའི་རྒྱུ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་
དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཆེ་
རྒྱལ་སྤྱོད་གཅིག་གི་གནས་གང་ཡིན་པའི་གོ་ས་དེར་ནི་རྒྱལ་གཞན་གྱི་ཡང་མི་འདོད་
པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་བོང་ཆོད་མཉམ་པར་

1 བ་ཕྱི། 2 བན་ཅན། བོངས་ སྦྱ། 3 བན་ཅན། བོང་ ལྷ། 4 བན་ཅན། བོང་

འདོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་
མེད་ཀྱང་། རྩལ་ཐུན་ཆ་བཅས་ལས་མ་འདས་པས་རྟག་དངོས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བ་སོན་གནས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་ལ་ཡུལ་བསྐྱོད་པའི་འགྲོ་བ་
མི་འཐད་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྩྭ་པ་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་རྩལ་རྩྭ་པའི་དུས་ན་ཆ་བཅས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདྲིར་འགྱུར་
ཀྱི། དེའི་སྤྱོད་ལ་ན་རྩལ་ཐུན་པར་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། རྩལ་
ཐུན་དེའི་ཕྱོགས་མི་སྤྱིད་ན་དེའི་ཕྱོགས་བཞིན་རྩལ་མི་གནས་པར་འགྱུར་ལ། ཤར་
ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཡོད་ན་ཆ་དེས་པར་ཡོད་དགོས་ཏེ། རྩལ་གང་ལ་ཤར་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཅན་ཤར་ཀྱི་ཆ་ཡང་ཡོད་དགོས་ལ། རྩྭ་མཚན་དེས་ན་
ཚོལ་བ་གང་གི་ཡན་ལག་ཅན་རྩྭ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་ན་དེས་
"རྩལ་"^༡ཆ་མེད་ཀྱི་རྩལ་ཐུན་མིན་པར་བསྟན་དེ། ཕྱོགས་བརྩམ་ཐལ་ལས་པའི་དབྱས་
ན་གནས་པར་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩལ་ཐུན་དེ་ནི་ཡུལ་གོ་ས་བསྐྱོད་པའི་འགྲོ་བ་སོར་ཡང་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཡུལ་བསྐྱོད་པའི་འགྲོ་བ་སོ་ཡིན་ན་མདུན་གྱིས་མདུན་ཕྱོགས་ལེན་ཅིང་
རྒྱབ་གྱིས་ནི་རྒྱབ་ཕྱོགས་གཏོང་བར་འགྱུར་ན། གཏོང་ལེན་དེ་དག་གཉིས་ཆ་མེད་
ཀྱི་རྩལ་གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་པ་ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་རྩལ་རྩྭ་པ་འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྩལ་ཐུན་བདེན་གྲུབ་རྣམ་པ་

༡ མ་ཕྱི། འཕགས་ཤ། སྤྱི། འཕགས་ཤ། +རྩལ་ རྩ། འཕགས་ཤ། -རྩལ་

ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་སྒྲུང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རགས་པ་ཡོད་པས་རྒྱལ་མཉམ་ཉག་པ་ཡོད་
པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྒྱལ་མཉམ་ཉག་པ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་
བས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱལ་མཉམ་ཉག་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་མཐོང་བ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱལ་གང་ལ་དང་པོ་མཐུན་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། གང་ཞིག་ལ་
དཀྱིལ་ཡོད་པ་མིན་ལ་གང་ལ་ཐ་མ་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་མིན་པའི་གཟུགས་ཅན་དེ་ནི་
ཤེས་པ་གང་ལ་འདར་མཛོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་མཉམ་མེད་ན་རགས་པ་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་བས་ཡོད་ལ་དེ་
ཡང་ཉག་པ་ཞིག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ལ་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེ་ན། རྒྱ་རྒྱལ་
མཉམ་ནི་ཉག་པ་མིན་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་སྟེས་པ་ན་ས་པོན་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་འཇིག་པ་
བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་སྟེས་པ་ཡིས་ནི་རྒྱ་རྒྱལ་མཉམ་བཞིག་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱའི་རང་བཞིན་མི་གཏོང་ཞིང་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་
ན། ཡང་ན་ཡུལ་གང་ན་རྒྱ་རྒྱལ་མཉམ་ཡོད་པ་དེས་ན་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པས་ཡུལ་སོ་སོར་གནས་པའི་བྱམ་སྒྲུལ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་ཡུལ་སོ་
སོར་གནས་པས་རྒྱ་འབྲས་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་འདིས་ཀྱང་རྒྱལ་མཉམ་ཉག་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་
གཞན་རྣམས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབྱུག་པ་མེད་པའི་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ལ།
ཐོགས་བཅས་ཉག་པར་མི་རིགས་སོ། །དུས་ནམ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྒྱལ་མཉམ་

ཏྲག་པ་ཉིད་ཡོད་པར་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་ཐོགས་ལྡན་གྱི་དངོས་པོ་ཏྲག་
པ་ནི་གང་དུ་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་མ་གཟིགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཙམ་པ་
གང་དག་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བརྟུག་ནས་རྩལ་ཤན་འགོག་པར་བྱེད་
ཅིང་། རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་
པས་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་འདྲིལ་ཏེན་ན་རྩི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་ཁས་སྤང་
བར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། རང་སྤྱིའི་ཐར་པ་རྩས་གྲུབ་དགག་པ་དང་། གཞན་སྤྱིའི་བདག་
གི་རང་བཞིན་གྱི་ཐར་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགོག་པ་རྩས་གྲུབ་པ་མི་
འཐད་པ་དང་། ལྷ་རན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གི་སྤྱེ་པ་འདུས་མ་བྱས་མིང་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་དག་ན་རེ།
སངས་རྒྱས་རྣམས་རྩལ་ཤན་ཏྲག་པ་མི་གསུང་བ་བདེན་མོད་གྱི། ཆོས་འདུས་མ་
བྱས་པ་རྣམས་ནི་ཏྲག་གོ་ཞེས་གསུངས་པས་ལམ་བདེན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱས་པའི་
འགོག་པ་རྩས་གྲུབ་རྒྱ་ལོན་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་
གསུམ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཁོར་བར་འཆིང་
བྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་བཅིངས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་དང་སྤྲུག་ཀྱན་ལས་
ཐར་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་ལས་གཞན་ཐར་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གལ་ཏེ་
ཡོད་ན་ནི་དེས་པན་པའི་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཅི་
ཡང་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་པན་པ་ཅུང་ཐད་ཀྱང་འབྱུང་བ་མེད་པ་དེས་ན་འགོག་པ་རྩས་གྲུབ་དེ་

ཐར་བ་ཞེས་མི་བརྗོད་ཅིང་བརྗོད་པར་མི་རིགས་སོ། །སྟོན་པས་དགེ་སྦྱོང་དག །ལྷ་
པོ་འདི་ནི་མིང་ཙམ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ཉམ་མཁའ་
དང་། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས།
ཐར་བ་བརྗོད་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱང་བར་”བྱའི་^༡ རྩེས་བྲུབ་ཁས་སྐྱང་བར་
མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གང་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པ་བསལ་བ་བཅད་པ་ཞེས་པ་ནས། སྤང་པོ་ཀྱན་སྤངས་པ་སྟེད་པ་བཅད་པ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་འགོག་པ་སྤང་ལས་འདས་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་ལས་ན་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་སྤང་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་མིན་
ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་སྤྱིད་པ་མིན་ཏེ། དངོས་པོ་བདེན་
པར་སྤྲོ་བ་ལྟར་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་དུ་ཡང་མ་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་བདེན་པར་
བྲུབ་པ་གང་དུ་ཉོན་མོངས་དང་སྦྱེ་བ་བཅད་པས་སྤང་ལས་འདས་པར་སྤྱང་པ་སྤང་པོ་
དང་གང་ཟག་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་དེར་བརྟེན་པ་སྤང་འདས་བདེན་བྲུབ་གང་ཞིག་
ཡོད་ཅུང་བཅད་ཀྱང་མེད་པས་ཐར་བ་ཡང་བཏགས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱངས་ཙན་གྱིས་བཏགས་པའི་ཤེས་རིག་གིས་བསྐྱེད་
པའི་ཐར་བ་རྟག་པ་དགག་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྣམས་པས་བསྐྱེད་པའི་ཐར་བ་
རྟག་པ་དགག་པ་དང་། བདག་འཛིན་བཅད་པར་སྤངས་པ་ཐར་པར་རིགས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱངས་ཙན་པ་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཙག་ལྟར་ན་སྤང་ལས་འདས་པ་ནི།

^༡ མ་ཕྱི། ལྔ་པ་བཅུ། བྱའི་ སྤྱི། ལྔ་པ་ཉེན། བྱའི་ རྩ། ལྔ་པ་བཅུ། བྱའི་

རྟེན་མེད་པས་ཐར་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པས་གཙོ་བོ་དང་། སྦྱེས་
བྱ་ཐ་དད་བྱ་ཤེས་པ་ལས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ལོག་
ནས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་གཙོ་བོའི་བག་ལ་ཞ་བའི་ཆེ་ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་ཉག་
གཅིག་གནས་པས་གྲོལ་བའི་བདག་ཡོད་ཅེ་ན། དུལ་ལ་སྟེད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཐར་
པའི་ཆེ། ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྲངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲོས་
ཞེན་པའི་དོན་ལ་སྦྱེས་བྱ་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱེས་བྱའི་
ངོ་བོར་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྟག་པར་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར། གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་
ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྲངས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ།
ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་བྱ་དུལ་ལ་འོངས་སྟོན་བྱེད་བྱ་ཁས་སྦྲངས་པ་གང་ཞིག །འོངས་
སྟེད་བྱ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་བག་ལ་ཞ་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཐར་པའི་ཆེ་སྦྱེས་བྱ་
ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་གནས་སོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་མེད་པའི་གྲོལ་བའི་སྦྱེས་བྱ་ཡོད་
པར་ཁས་སྦྲངས་པ་ཡང་གསལ་བར་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ། མེ་དང་
ཆ་བ་ལྟར་སྦྱེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་བྲལ་མཉམ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་།
དུལ་ཤེས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ།
ཐར་པར་རྟེན་བདག་ཅིག་ཡོད་ན་ནི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ས་བོན་རྒྱས་པ་སྟོན་པ་ཡོད་ན་
ཡང་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་བདག་མེད་ན་ཐར་པ་མེད་
པས་འཁོར་བ་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མི་འདོད་པ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་

ན། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་འདུག་པ་དང་དེའི་རྒྱལ་པ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གྲིས་སྤིང་པ་ལ་སྦྱེས་བྱ་རྣམས་འདུག་གམ་མི་འདུག་སྟེ་པའི་བསམ་བཤང་།
འཐད་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་མིན་པར་ཐལ། རྟེན་བདག་ཡོད་ན་དེ་འཐད་ན་ཡང་གྲོལ་
བའི་བདག་དེ་མེད་ན་ནི་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྟེན་མོངས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སྟོན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མ་
ལུས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པས་སྟུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་པའི་མི་རྣམས་ལ་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པའི་གནས་སྐབས་ན་གཞན་ལས་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱ་མེད་པའི་
བདག་ཉག་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བྱ་
དག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདར་བདག་འཛིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ལེགས་ཞེས་བྱ་
བར་བརྟེན་པར་བྱའི་དགོས་པ་མེད་པའི་གྲོལ་བའི་བདག་ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོལ་བའི་བདག་མེད་ཅིང་།
དོན་མེད་པའི་མིང་ཅན་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་རྣམས་སྤང་མི་འབྱུང་
བས་བདག་འཛིན་ཟད་པ་ཅམ་དུ་སྦྱ་བ་ན། དེ་འདྲ་བའི་དོན་དམ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཅི་
ཞིག་བྱ། བདག་ཉིད་ལེགས་སུ་འདོད་པས་འཛིན་རྟེན་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྷ་
གྲུ་ལ་སོགས་འདི་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་བྱའི་དོན་དམ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་རྟེན་པ་ལ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་མི་དགའི་ལས་དང་བྱིས་
དང་ནགས་ལ་སོགས་པ་རྩེད་ཡོད་ལ་དམ་པའི་དོན་ལ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
དོན་རྩེད་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་ཟེར་རོ། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་

༡ མ་ཕྱེ། གྲུ་ལེན་ན། བྱའི་སྟེ། གྲུ་ལེན་ན། བྱའི་སྟེ། གྲུ་ལེན་ན། བྱའི་སྟེ།
༢ མ་ཕྱེ། གྲུ་ལེན་ན། བྱའི་སྟེ། གྲུ་ལེན་ན། བྱའི་སྟེ། གྲུ་ལེན་ན། བྱའི་སྟེ།

ལེ་འེ་འོག་མས་བདག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྲེལ་
བར་ཚུད་པའི་གཞུང་དུ་མཛད་པས། རང་གཞུང་དུ་ཁས་སྦྱང་བར་མི་བྱའོ། །

འདིར་སྤྲུམ་པ། ཕྱི་དང་ནང་གི་རྟེན་འབྲུང་ཆོས་རྣམས་ནི། །སྟོས་ནས་ཡོད་པ་
དག་ལ་རྟེན་པ་སྟེ། །རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བར་ཤེས་བྱས་ནས། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་
དོན་ལ་མཁས་པར་བྱ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འེའི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དངོས་
པོ་རྟག་པ་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དགུ་པའི་འབྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བརྒྱ་པ་བདག་དགག་པ་བསྟོམ་པ་ བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ༽

གཉིས་པ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ་ལྟ། བདག་དགག་པ་དང་།
དུས་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། བཏྲ་བྱ་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། དབང་སོ་དང་
དོན་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། མཐའ་འཛིན་དགག་པའོ། །

དང་སོ་ལ་གཉིས། ལེ་འེའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འེའི་མཆན་བསྟན་
པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། བདག་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྦྱིར་དགག་པ་དང་། བདག་
མེད་ལ་ཆད་པའི་ཉེས་པ་སྦྱང་བའོ། །དང་སོ་ལ་བཞི། བྱེ་བྲག་པའི་བདག་དགག་པ་
དང་། གངས་ཅན་གྱི་བཏགས་པའི་བདག་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་ཅན་པས་
བཏགས་པའི་བདག་དགག་པ་དང་། བདག་གི་ཡོན་ཏན་སོགས་དགག་པ་གཞན་

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་གི་རོ་བོ་དགག་པ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། གཞན་གྱི་བདག་ལ་
དམིགས་ནས་ཀྱང་རང་སྟུང་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་ན། ལྷ་རན་
ལས་འདས་པའི་དུས་ན་དེ་མ་མཐོང་བས་ཆད་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་
པ་འདི་ཉིད་སྒྲེའི་ཞེས་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་བདག་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་སྒྲེས་པའམ་བྱད་མེད་དམ་མ་ནིང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ན་དེ་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་བདག་གཉིས་ཁས་ལེན་ཏེ། རང་གི་
བདག་དང་ཕྱིའི་བདག་གོ། །

དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཁོང་ན་གནས་ཤིང་དབང་པོའི་ཚོགས་ལུལ་ལ་འཇུག་པར་
བྱེད་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྒྲེས་བྱ་དར་འཇིག་གི་ལུལ་དུ་གྱུར་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དང་དབང་པོ་འདུས་པའི་རོ་བོ་ཅན་ནང་གི་བདག་ལ་མན་
འདོགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ནང་གི་བདག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། དེ་
ལྟར་ན་བྱད་མེད་ཀྱང་སྒྲེ་བ་གཞན་དུའང་བྱད་མེད་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན་འཆོལ་བར་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དུའང་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནང་བྱེད་པའི་སྒྲེས་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གང་
གི་ཆེ་ནང་གི་བདག་བྱད་མེད་མིན་ཞིང་སྒྲེས་པ་ཡང་མིན་ལ་མ་ནིང་ཡང་མིན་པ་དེའི་
ཆེ་མི་ཤེས་པ་གཏི་ལྷག་འབའ་ཞིག་ལས་ཁྱོད་བདག་པོའོ་སྟུང་དུ་རྒྱུ་ཞིང་ཐག་ཁྱ་

ལ་སྦྱལ་འཛིན་ལྟར་སྦྱོང་འདོགས་པའོ། །མདོ་ལས། དོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་དུག་
ལངས་པ། །དུག་དེའི་ཁོང་དུ་སོང་བ་མེད་ཀྱང་རྒྱལ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྦྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་སོགས་ནི། ཕྱིའི་བདག་གི་རྟགས་ཡིན་ལ་
དེ་དང་འབྲེལ་བ་ལས་ནང་གི་བདག་སྦྱེས་པ་སོགས་ཕྱིའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་སྦྱེས་
པ་སོགས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་
སྦྱེས་པ་སོགས་སུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ཁྱད་པར་མེད་པས་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
སྦྱེས་བྱར་འབྱུང་ན་གང་གི་ཆེ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་པོ་མོ་མ་ནིང་ཡོད་པ་མིན་པ་
དེའི་ཆེ་ཅི་སྟེ་ཕྱིའི་བདག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་བདག་པོ་མོ་མ་
ནིང་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ན་ཡང་སྦྱེས་
པ་སོགས་དམིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ལ་ཡང་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
ཁོ་པོ་ཅག་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
གྲུབ་ན་ལྟ་སྦྱིན་གྱིས་བདག་ལ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་དམིགས་པའི་ཆེ་ན་ཡང་དེ་ལ་ངའོ་
སྟུང་པའི་ཆོ་སྦྱེད་གོས་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་ངའི་
བདག་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་བདག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དང་བདག་ཏུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་དུ་
མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་ལ་སུན་མོང་དུ་སྟོན་པའི་ཆོ་སྦྱེད་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་
དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་

ངོ་སྤྲོད་པའི་རྟོག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་བཞེན་ནས་བཏགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་ཏྲག་པ་འཁོར་བར་འཇུག་ཐོག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་
དགག་པ་དང་། ལུས་སྐྱལ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བདག་ཏྲག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་ཏྲག་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་པ་པོ་དང་ཐོག་པ་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། བདག་མེད་ན་སྤྱི་ཞིག་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བ་དང་འཁོར་བ་ལས་
ཐར་བར་འགྱུར། དེས་ན་བདག་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱུ་དེ་ལ་ལུས་ལས་
རྫས་གཞན་ཉིད་དང་ཏྲག་པ་ཉིད་མི་རིགས་སོ་སྟེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷ་དང་མི་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བར་སྐྱེས་བྱུ་ནི་ལུས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་རྣམ་པར་
འགྱུར་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། བདག་ཏྲག་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ན་ལུས་སྐྱལ་བྱེད་མེད་པས་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་
བརྒྱངས་བསྐྱམས་སོགས་སྤྱི་མི་འགྱུར་ན། ཤིང་རྩ་སྐྱལ་བྱེད་ལྟ་སྤྱིན་ལྟར་ལུས་སྐྱལ་
བྱེད་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བྱུ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་
སོག་ནི་སྐྱལ་བར་བྱེད་པ་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་རིག་བྱུ་དང་མི་ལྟན་པའི་
བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤིང་རྩ་ནི་རིག་པ་དང་ལྟན་པ་ཁོ་ནས་སྐྱལ་བར་བྱེད་ཀྱི་མི་ལྟན་
པས་མིན་པ་ལྟར་རིག་པ་དང་མི་ལྟན་པའི་དངོས་པོ་ལས་གཟུགས་ཅན་གནས་གཞན་
དུ་དངོས་སུ་བསྐྱལ་བར་ཞེས་བྱ་བ་མི་སྐྱེ་སྟེ་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་པས་བདག་
གཟུགས་ཅན་དུ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་བྱིའི་རིག་བྱ་སོགས་སྤྱི་ཁས་མ་སྒྲངས་པས་སོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་ནི་ཉག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བ་བྲན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདྲ་བུ་དང་
རྒྱུ་ས་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་པའི་དང་ཅན་ལ་ཆེ་རབས་གཞན་བྲན་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེན།
ཁོ་པོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་མ་ལ་མིར་གྱུར་ཏེ་སྤྲུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བ་བྲན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་བདག་ཉག་གོ་སྤྲུམ་དུ་སེམས་ན་རྒྱུ་བ་ལྷ་མ་ལ་ལུས་ལ་མ་སྟོལ་
གཏོར་བའི་སྟེན་པ་མཐོང་ནས་སྟེན་བྱས་པའི་མ་དང་འདྲ་བའི་སྟེན་པ་མཐོང་བས་རྒྱུ་
བ་ལྷ་མ་ལ་མ་བྱས་པའི་སྟེན་པ་འདི་ཡིན་ཅོ་ཞེས་མཐོང་བའི་བྱིར། ཁྱོད་གྱི་ལུས་གོ་
ཅིས་མི་ཉག་ཉག་པར་ཐལ་ལོ། ཁོ་པོ་ཅག་སྟར་ན། དེའི་སྤྲུམ་པའི་ལུས་ད་དེ་རྒྱུ་བ་ལྷ་
མ་དང་ཆེ་འདིའི་གཉི་གལ་ཐེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅ་མ་དུ་ཐད་
པས་རྒྱུ་བ་བྲན་པ་འཐད་དོ། །དཔེར་ན་ཞོའི་སྟོང་ཁང་པའི་ནང་ན་གནས་པ་ལ་རྩ་ཐོག་
ཆེས་མང་པོས་གཡོགས་པའི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ལུག་རོན་སྐྱུ་པོའི་རྒྱང་ཐེས་དེར་

དམིགས་མོད་ཀྱི། ཀླུ་པ་དེར་ཁྱེད་པ་མིན་པ་སོགས་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་ལྟར་དང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་སྐྱེ་བ་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་མེད་བཅས་
པོར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་སེམས་དཔལ་དང་ལྡན་པས། སྐྱེ་བ་བྱས་པར་ཁས་
ལེན་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྤར་བྱས་མེད་ཡིན་པ་ལ་བྱིས་བྱས་པ་དང་ལྡན་པས་རང་
གི་ངོ་བོ་བཏང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བདག་བཅས་པོ་ཡིན་ཡང་སེམས་
པ་ཅན་དང་ལྡན་པས་བདག་ཉིད་ཀྱང་གཤམ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྤར་སོགས་ཤེས་པ་བོ་ཉིད་ཡིན་
ན་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིས་ཡོན་ཏན་སེམས་པ་ཅན་ཡང་བཅས་པོས་བསྐྱེས་པའི་བདག་དང་
ལྡན་པའི་བྱིར། སེམས་པ་ཅན་མིན་ཞིང་བཅས་པོར་ཐལ་ལོ། །སྐྱེས་བྱུང་རྟག་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། སྤར་མི་བྱས་པ་བྱིས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་བྱས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྫོང་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་སེམས་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར་ན། བདེ་བ་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་སོགས་སྟེ་
བདག་བདེ་སོགས་བཞིན་དུ་སེམས་པར་ལྷོད་བ་དང་། གདུང་བར་ལྷོད་བ་ལ་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་སྤྲོ་ཆོགས་མཐོང་དགོས་པས་དེའི་བྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
བཞིན་དུ་བདག་དེ་རྟག་དུ་འད་མི་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱུ་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་མི་འཐད་
པ་དང་། ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྣམས་སྐྱེས་བྱུ་མ་ཞིག་བར་དུ་མི་འཇིག་པར་ཐལ་བ་དང་།
སྐྱེས་བྱུ་སྤར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྣམས་པ་ངོ་བོར་ཁས་
ལེན་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་ས་ན་རེ། བདག་བཅ་པོར་ཁས་ལེན་ས་ལ་ཉེས་ས་འདྲིར་
འགྱུར་གྱི། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟན་ན་སྐྱེས་བྱ་ཤེས་ས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ས་ས་མི་
འདྲིན་ས་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེ་ན། གངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྡར་ངེས་ལ། ཉེར་བཞི་
བཅ་པོ་དང་། ཉེར་ལྔ་བ་རིག་ས་དང་། སྐྱེས་བྱ་དང་བདག་ཏུ་འདྲིན་ཅིང་སྐྱོས་ཞེན་
སར་བྱས་པའི་དོན་ལ། སྐྱེས་བྱས་ལོངས་སྤྱོད་སར་འདྲིན་དེ་གཞན་དུ་རྒྱས་སར་
བཤད་ཅིག་ཏོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བྱ་ཤེས་ས་ཡོད་ས་རྟག་
སར་ཁས་ལེན་ན་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱེད་ས་མིག་ལ་སོགས་ས་ལོག་སར་
འགྱུར་བ་སྟེ་དོན་མེད་སར་ཐལ། སྐྱེས་བྱ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་རྟག་པའི་དངོས་
པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བྱད་ཤིང་དགོས་ས་ཡིན་ན་མེ་ནི་
རྟག་སར་འགྱུར་ན་བྱད་ཤིང་གིས་དོན་ཡོད་སར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་ས་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བྱ་ནི་ཤེས་ས་ཡོད་པའི་རྒྱས་པའི་ངོ་པོ་ཡུལ་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་ས་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་ས་ཡོད་ས་ནི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ས་ལ་སྐྱོས་ས་ཉེས་ས་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཤིང་ལ་
སོགས་ས་རྒྱང་ལ་སོགས་ས་ས་བསྐྱོད་ས་མེད་སར་གཡོ་བའི་བྱ་བ་མེད་ལ་སྐྱོན་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཞིག་བར་དུ་གཡོ་བ་ལས་མི་འདམ་བས་བྱ་བའི་ཆོས་ནི་རྣམ་
ལ་བརྟེན་ས་དང་གཡོ་བ་ཉིད་དོ། །མི་མ་སྤུན་དཔེ་སྟོན་ས་ནི། རྣམ་ནི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་
རྣམ་ལ་བརྟེན་ས་དང་རྣམ་མ་ཞིག་ས་ཡང་འཛིག་ས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་རང་ཉིད་
སྐྱེས་ནས་འཛིག་པའི་བར་དུ་གཡོ་བ་མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་ས་ཡོད་ས་དང་།
སྐྱེས་བྱ་ངོ་པོ་ཐ་མི་དད་ཀྱི་རྟག་ས་ཡིན་ས་དེས་ན་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སྐྱེས་

བྱ་ཡོད་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྤར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེའི་
རྒྱས་པ་ཡོད་པས་སྦྱེས་བྱ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དུལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་
གཞན་དུ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཁམས་རྒྱས་པ་མཐོང་ཞིང་གཞན་དུ་དུལ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་ཆེ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་ཀྱི་བཞུ་བ་ཉིད་ཕྱིས་ལྷགས་ཀྱི་
གོང་བྱར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སྤར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཤེས་པ་
ཡོད་པ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སྦྱེས་བྱ་ནས་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་
བར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་སྦྱེས་བྱ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་གི་ཕྱོགས་རྩལ་སྤར་ཅམ་ཞིག་གི་ཡིད་དང་ལྡན་
པས་དུལ་ཤེས་པ་དགག་པ་དང་། བདག་ཏྟག་བྱབ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་པ་ཅན་ན་རེ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྦྱེས་བྱ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་
མིན་ཏེ། བདག་གི་ཕྱོགས་རྩལ་སྤར་ཅམ་ཞིག་གི་ཡིད་དང་ལྡན་པས་དུལ་ཤེས་
པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་ལྡན་པ་ཅམ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཡིད་དང་སྤར་ནས་དེ་དང་
དུལ་ཐ་མི་དང་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེས་བྱ་བསྦྱེད་ལ། སྦྱེས་བྱ་ནས་མཁའ་བཞིན་དུ་ཏྟག་པ་
དང་བྱབ་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཏྟག་པ་དང་བྱབ་པའི་བདག་གི་རྩལ་སྤར་
ཅམ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་དེ་ཡི་ངོ་
བོ་ནི། དུལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། རྩལ་སྤར་ཅམ་ཀྱི་ལན་ཚུ་
དང་འབྲེལ་བས་གསྐྱའི་ཚུ་ལན་ཚུ་དང་བཅས་སོ་ཞེས་བརྗོད་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ཤེས་
པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་སྦྱེས་བྱར་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རེ་རེ་ཞིང་བདག་ཆ་ཤས་མེད་པ་ཏྟག་
པ་དང་། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་རང་གི་
བདག་དེ་ལ་ཡང་དེར་ཅིས་མི་རྟོག་ངོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཉིས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ན་རང་གི་བདག་མེད་ན་ནི་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་འགལ་ལོ། །གཞན་གྱི་བདག་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ནས་མི་
མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། བདག་དེ་ཉིད་གྱིས་ནི་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་བ་ཅེས་བྱ་བར་མི་འཐད་
དོ། །“སྐྱེ་བ་”བྱ་སྐྱེ་བ་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། གཙོ་བོ་བེམ་པོ་ཡང་ཡིན་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པོར་ཁས་
ལེན་པ་སྟོན་པ་དང་མཚུངས་པ་དང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་བྱེད་པ་པོར་ཁས་སྦྱངས་
ནས་རྣམ་སྟོན་མི་སྤྱོད་བ་འགལ་བ་དང་། བདག་ཏྟག་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟོན་
ཐ་བ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་ན་རེ། བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་
གཙོ་བོ་བེམ་པོ་ལས་སྟོང་མིང་གི་རྣམ་བྱངས་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ང་
རྒྱལ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། སྟོང་སྟོང་པས་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ལས། སྟོང་དབང་པོ་ལྟ་དང་
ལས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བཅུ་གཅིག་འབྱུང་ངོ། །རྒྱལ་ཅན་
གྱི་ང་རྒྱལ་ལས། དེ་ཅན་ལྟ་དང་། དེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་འབྱུང་ངོ། །སྟན་པ་ཅན་གྱི་ང་
རྒྱལ་ནི། ང་རྒྱལ་གཞན་གཉི་གའི་འབྲུག་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་“ཏྱ” ། བྱངས་ཅན་པ་
གང་གི་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་དེ་རྣམ་འབྱུང་མཐའ་དག་གི་

༡ མ་ཕྱི། ༥༧༣ན། སྐྱེ་བ་ སྟོ། ༡༠བ༥ན། ཟླ། ༡༧༤ན། བསྐྱེད་

༢ མ་ཕྱི། ༡༠ན༧ན། ཏྱ་ སྟོ། ༡༧ན༧ན། རྩ་ ཟླ། ༡༧༤ན། ཏྱ་

བྱེད་པ་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་འགའ་བར་
ཐལ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དེ་དག་དང་ནི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གནས་པའི་སྟོན་པ་
ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་དང་འགའ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་རང་
བཞིན་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་^༡ ཀུན་ཏུ་བྱིས་ལ་སོགས་པ་དག་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་
ལོངས་སྟོང་བྱ་བ་བ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་འདི་ལས་མི་རིགས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད་
རིགས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་ན་རེ། བདག་ཁོ་ན་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་རྣམ་སྟིན་བ་བ་
པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདག་རྟག་པར་མི་རིགས་ཏེ་བདག་བྱེད་པ་
པོ་ཡིན་ན་བྱ་བའི་རྒྱ་ཅན་དུ་ཁས་སྦངས་དགོས་ཏེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་བྱེད་པོར་མི་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་རྟག་པ་མེད་དེ།
སྤར་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཡུལ་དུས་ཀུན་ཏུ་སོང་བ་ལ་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་མེད་དེ། དེས་མ་ཞོན་པའི་
ཡུལ་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས། བྱ་བ་མེད་
པའི་བདག་ནི་མེད་པ་ནམ་མཁའ་མེ་རྟོག་དང་མཚུངས་པས་བདག་མེད་ལ། ཁྱོད་
ཅིས་མི་དགའ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་རྟོགས་པས་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༡ མ་ཕྱི། ༡༠ན་༣ན། སྤྱི། ༡༡ན་༥ན། -བ། ལྟ། ༡༡བ་༦ན། +བ།

གཉིས་པ་སྤྱིར་དགག་པ་ལ་བཞི། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཡིན་པ་དང་། བདག་ཏྟག་པ་ལ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་མི་སྤིང་པ་དང་། ཐར་
པའི་སྐབས་སུ་བདག་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་གྲོལ་བ་ཇུས་
བྱ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ། བདག་ཡོད་ན་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱད་པར་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་པ་དང་། གངས་ཅན་པ་
ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་ལུས་རེ་རེ་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སོང་བའི་མཐོང་ལ།
གཅེར་བྱ་བ་ལ་ལར་སྐྱེས་བྱ་གྲོག་པ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཆེ་ཆུང་དང་
འཆོམ་པའི་ལུས་ཅམ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། གཅེར་བྱ་ལུས་ཀྱི་ཆད་བཞིན་དུ། །སྟོག་གི་
ཁྱུ་དང་རྒྱས་པར་སྤྲོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་མི་བཟོད་པས་ལ་ལར་རྩལ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་
མཐོང་སྟེ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཅན་
ཀྱིས་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་བདག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ཟུ་སྟེགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་ལྟ་བ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོལ་བ་གང་གིས་བདག་ཏྟག་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
མི་རིགས་སོ། །ཏྟག་པ་ལ་འཁོར་བ་ན་ཉར་འཆེ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ག་ལ་ཞིག་
ཡོད་འཁོར་བར་གཞོད་པ་མེད་དེ་ཕྱིས་ལམ་བསྟོམས་པས་ཐར་པ་ག་ལ་ཡོད་མེད་པ་
དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྟུང་པ་དེ་མི་རིགས་ཤིང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བདག་

འཛིན་འཇུག་པའི་རྒྱ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡ་མཚན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བདག་གི་དེ་ཉིད་རིག་པ་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ངེས་པ་ལས་སྤྱངན་ལས་འདུང་
བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའང་རྒྱན་པར་འགྱུར་བས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་
མེད་པ་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། བདག་ཡོད་ན་ཐར་པའི་གནས་སྐབས་ན་བདག་འཛིན་འཇུག་པར་
ཐལ་བས་འཛིགས་ནས། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཀྱང་གྲོལ་བའི་སྐྱེས་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་གྲོལ་བའི་སྐྱེས་བྱ་བདེན་གྲུབ་དེ་ནི་སྤར་ཡང་འཁོར་
བའི་དུས་ན་མེད་པ་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གཞན་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་རྒྱུར་བའི་
རང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་བས་གང་མཐོང་བ་དེ་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲོལ་བའི་ཆེ་བདག་མེད་ན་འཁོར་བའི་ཆེ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་
པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། བདག་མེད་ཀྱང་འདུ་བྱེད་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ཆད་པར་ཐལ་བའི་
སྐྱོན་མེད་པ་དང་། བདག་ཡོད་ན་འང་འཇུག་ལྟོག་གི་རྒྱུར་མི་རིགས་པ་དང་། བསྐྱེད་
བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཐད་པ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་རྟག་ཆད་སྤོང་
ཚུལ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདེན་མེད་དེ་འདུ་བྱེད་སྐྱད་ཅིག་རེ་“རེ”འཛིག་པའི་རང་
ཚུལ་ཅན་རྣམས་སྐྱེས་མ་ཐག་འཛིག་པས་ཆད་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཆད་
པའི་དོན་དུ་རྟགས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་“རྒྱུད་”དེ་འོང་བའི་ད་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༡༦ན། ༢ སྤྱ། ༡༤༡ན། ༣ རྒྱ། ༡༣༩ན། ༤

༥ མ་ཕྱེ། ༡༡༧ན། ༦ རྒྱ། ༡༤༢ན། ༧ རྒྱུད་ རྒྱ། ༡༣༩ན། ༨ རྒྱུད་

དུང་རྩ་ཤིང་སོགས་རྣམས་ཅིས་ཡོད་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་མི་རྟག་ཆད་ན་ནི་སྟེ་མི་
རྟག་པ་ཡིན་ན་ཆད་པའི་སྟོན་ཆགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྩུན་ཆད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་གལ་ཏེ་བདེན་པར་འགྱུར་ན་གང་ཟག་སྟེ་ལའང་གཏི་
ལྷག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དང་འདོད་
ཆགས་སོགས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ནའང་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་འཇུག་པའི་རྒྱར་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁོར་བྱ་མེ་ཤེལ་དང་། ཉི་མ་སྤང་བ་ལས་མེ་དང་། རྩ་ཤེལ་དང་ཆེ་བ་
སྤང་བ་ལས་རྩ་དང་། ས་བོན་ལས་སྤུ་གུ་དང་། མེར་མེར་བོ་ལས་དབང་བོ་སོགས་
གཟུགས་རྒྱ་གཞན་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་སྤང་བར་འགྱུར་ལ་བྱད་ཤིང་ལས་མེ་འབར་
བ་སོགས་གཞན་ལས་གནས་པར་སྤང་བར་འགྱུར་ཞིང་བྱད་ཤིང་མ་ཆང་བ་ལས་མེ་
མི་འབར་བ་ལྟར་གཞན་ལས་རྣམས་པར་འཛིག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། བདག་ཡོད་པར་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཁོ་ནས་འབྲས་བྱ་མཐའ་དག་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཆེ་འཛིག་
རྟེན་ན་ངི་ལྟར་ན་ས་བོན་བྱས་པ་ལས་སྤུ་གུ་བྱས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་མི་
རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རྩུ་མི་རྟག་པ་དག་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་འདུ་བྱེད་སྐྱད་
ཅིག་གིས་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། འདུ་བྱེད་རྣམས་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་དོན་དེའི་ཐོག་རྒྱ་འབྲེལ་བ་འཛོམས་
པ་འབབ་པ་དེ་ཡང་མཁས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རིགས་སྟགས་ཀྱིས་
རྒྱུང་རིང་དུ་བརྒྱུག་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྤུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱའི་

དངོས་པོ་འདྲུག་ཅིང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རྒྱུ་ལྡན་ཆད་པའི་ཉེས་པར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱ་གྲུ་སྐྱེས་ནས་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲིག་པར་འགྱུར་བ་
དེས་ན་རྒྱ་ཉག་པའི་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྩ་ལ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་བྱུང་
བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་པ་ཐ་སྙད་པའི་རྟག་ཆད་
སྒོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྐྱེས་པ། འཁོར་བ་མི་རྟག་སྐྱེ་བ་ལྡན་དང་། །མི་གཙང་བསྐྱོམ་པ་གོམས་
བ་ཡིས། །བྱུ་བ་མཐས་བཏགས་པའི་བདག་དང་ནི། །སྟན་སྐྱེས་བདག་ལྟ་མཐའ་ཡས་
སྤང་། །བསྐྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁྲུའི་མཆོན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
བ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ལས་བདག་
དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

། རབ་བྱེད་བཅུ་གཅིག་པ་དུས་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་ བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ། །

༥ གཉིས་པ་དུས་བདེན་བྱུ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འཁྲུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་།
ལེ་འཁྲུའི་མཆོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་རྩས་བྱུ་བ་ཀྱི་རོ་བོ་དགག་པ་
དང་། རྒྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདས་མ་འོངས་དགག་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་བཏགས་ལ་དགག་པ་དང་། ད་ལྟ་བ་བདེན་བྱུ་བ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། མ་འོངས་པ་རྩས་བྱུ་བ་དགག་པ་དང་། འདས་པ་རྩས་བྱུ་བ་དགག་པ་

དང་། མ་འོངས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མ་འོངས་པ་དངོས་པོར་
ཡོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རྩམ་སྤྱབ་ན་ད་ལྟར་
བར་ཐལ་བ་དང་། དུས་གསུམ་ག་རྩམ་སྤྱའོད་ན་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་གསང་བའི་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོགས་དུས་སྤྱོད་བདག་ན་རེ། མངོན་
སྤམ་དང་རྩམ་དཔག་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པས་བདག་རྟག་པ་མེད་པར་རིགས་སྤྱོད་ལྷག་
ཀྱང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་མིན་ཏེ། དུས་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རྒྱ་
ལུང་དང་ས་བོན་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་གྲུ་དང་མེ་ཏོག་སོགས་སྐབས་འགར་མི་སྤྱོད་
ཡང་རེས་འགའ་སྤྱོད་བར་དམིགས་པས་རྒྱ་གཞན་ཡོད་པ་རྩམ་སྤྱའོད་པོག་ཀུས་ལ། དེ་
ཡང་དུས་ཡིན་ཞིང་དུས་གསུམ་ན་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལས་རྩམ་ཐ་དད་པའི་རྟག་པ་
ཡིན་པ་འོ། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་ཏོ། །དེ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ལས་རྩམ་ཐ་དད་པའི་དུས་ཡོད་ན་དམིགས་
དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་མ་
འོངས་པའི་དུས་མཆོན་པའི་དོན་དུ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་བཀོད་ནས་དགག་པར་བྱ་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་ད་
ལྟར་བའི་བྱམ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་དེའི་ཆེ་ན་འདས་པའི་བྱམ་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ།
དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་འོངས་ན་ཕྱིས་འབྱུང་རྒྱུའི་དངོས་པོ་སྤྱུ་དུས་ན་གནས་པས་དུས་
འཆོལ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཅིག་གི་དུས་ན་ཅིག་ཤོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་
ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འདས་ད་ལྟར་དེ་གཉིས་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པའི་དུས་ན་འོངས་

ན། མ་འོངས་པའི་དུས་སྡུ་ཐལ་བས་དེའི་ཆེ་མ་འོངས་པ་དེའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པའི་མ་
འོངས་པ་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་མ་འོངས་པར་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་
གསུམ་ཆར་མ་འོངས་པར་འགྱུར་དགོས་པས། འདས་ད་ལྟ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་གང་དུ་མ་འོངས་པར་བཞག་མི་ལུས་པས། མ་འོངས་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཅི་སྟེ་འདས་པའི་བྱམ་པ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་
ཡེ་མེད་པ་མིན་གྱི། མ་འོངས་པའི་འོ་བོར་མ་འོངས་ཆ་དེར་ཡོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་
ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་ཞིག་པ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པའི་དུས་དེར་མ་འོངས་པའི་འོ་བོར་
མ་འོངས་པ་ལ་ཡོད་ན་འདས་པའི་བྱམ་པ་དེ། མ་འོངས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་བྱམ་
པའི་དུས་སྡུ་མ་འོངས་པར་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འདས་པ་མིན་པར་
ཐལ་ལོ། །བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཇི་ལྟར་འདས་པར་འགྱུར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདི་དག་ནི། བྱམ་པའི་
འོར་མ་འོངས་པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྐྱབས་ན་ཡང་། མ་འོངས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་ལེན་
དགོས་པས་གཞོད་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དུས་སྡུ་བ་ཁྱོད་ལྟར་ན་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་མ་འོངས་
པའི་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་མ་
འོངས་པའི་རྣམ་གྱི་དངོས་པོ་བདག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་ནའོ། །རྣམ་སྡུ་
གྲུབ་པའི་འོ་བོར་གནས་ན་སྦྱེས་ལ་མ་ཞིག་པས་ད་ལྟར་བར་འགྱུར་དགོས་
སོ། །འདོད་ན། མ་འོངས་པ་ཉིད་དུ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་སོགས་གང་དག་དངོས་པོ་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་མ་འོངས་པའི་དུས་ན་ཡོད་ཅིང་འདས་པའི་དུས་ན་
ཡོད་ལ་ད་ལྟར་བའི་ཆེ་ཡང་ཡོད་ན་དངོས་པོའི་ཆ་ཅི་ཞིག་དུས་ན་མ་གྱི་ཆེ་མེད་ཀྱོལ་
བ་གང་གི་དུས་ཀྱི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཡི་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ལས་དངོས་པོ་མི་
རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དུས་གསུམ་ག་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་སྤྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་སྤྱི་དུས་
དང་སྤྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་དུས་ན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་འོ།^੧

གཉིས་པ་ནི། མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་མ་འོངས་པའི་དུས་ཉིད་མི་སྲིད་པས། མ་
འོངས་པ་རྣམས་སུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འདས་པའི་དུས་དེ་འདས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་
འདས་སམ་འོན་ཏེ་མ་འདས། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདས་པར་
འགྱུར་འདས་པ་མིན་པར་ཐལ། འདས་པའི་དུས་ལས་ནི་འདས་པར་གྱུར་པ་འདས་
པའི་དུས་ལས་ཐལ་བེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདས་
པར་འགྱུར་འདས་པ་མིན་པར་ཐལ། འདས་པའི་རྣམས་ལས་ནི་མ་འདས་པར་གྱུར་པ་
བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩེ་བྲག་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། མདོ་སྤྱི་
པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། མ་འོངས་པ་སྤྱི་མ་སྤྱི་ས་
བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དུས་གཉིས་རྣམས་སུ་བྱུང་ན་མི་རྟག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་བསྟན་པ་དང་། མ་འོངས་
པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་སྤྱི་མ་སྤྱི་བར་ཐལ་བ་དང་། ལྟ་འབྱོར་པ་སྟོན་གནས་
ཤེས་པས་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་

੧ མ་ཕྱི། ༡༣བ༣ན། ཟ། ༡༧བ༣ན། འོ། ། སྤྱི། ༡༭བ༣ན། །

གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་རྩ་སྤྱོད་པ་དག་བྱམ་པ་དང་མ་འོངས་པ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་ཁས་
ལེན་པ་དེ་ལ་གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་སྦྱེས་པ་ཞིག་རྩ་ཡོད་ན་ངེ་ལྟར་ད་ལྟར་
བར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྦྱེས་ལ་མ་འགགས་པའི་བྱིར། ཅི་སྟེ་དེ་ལ་སྦྱེ་བ་
མེད་ན་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་རྟག་པར་འགྱུར་རམ་ཅི་རྟག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་
ཞིག་མ་སྦྱེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་མ་འོངས་པ་མ་སྦྱེས་ཀྱང་རྩ་རྩུ་རྩེན་གྱིས་ད་ལྟར་བ་ཉིད་དུ་
འགྱུར་བར་བྱེད་པས་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་འོངས་པ་སྦྱེ་བ་མེད་ཀྱང་བྱིས་
འཛིག་པ་ལས་གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་མི་རྟག་ན་འདས་པའི་བྱམ་པ་ལ་འཛིག་
པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་རྟག་པར་ཅིས་མི་རྟོག་རྟག་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་མི་
འཛིག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་ཁྱོད་ལྟར་ན། གང་ཞིག་མི་རྟག་པར་འགྱུར་འདས་པ་དང་
ནི་ད་ལྟར་བ་འདི་ནི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བ་མིན་ལ་སྟེ། འདས་པ་ནི་འཛིག་པ་མི་སྲིད་
པའི་བྱིར་དང་། ད་ལྟར་བ་མི་རྟག་པར་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་ན་བྱིས་ཞིག་པ་དང་
འབྲེལ་བས་ཞིག་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདས་ད་ལྟར་དེ་དག་ལས་
གཞན་ནས་པ་ནི་གསུམ་པ་མ་འོངས་པ་འང་མ་འོངས་པ་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་རྟག་པ་མེད་པས་དུས་
ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡོད་དེ། རྩེན་ཡོད་ན་བྱིས་སྦྱེ་བའི་བྱིར།

“སྟོ་ནས་མེད་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཕྱིས་སྟེ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཕྱིས་
སྟེ་བ་དེ་ནི་གལ་ཏེ་སྟེས་པའི་སྤར་ཡང་ཇུས་སུ་ཡོད་ན། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྤ་སྟོ་བ་
དངོས་པོ་རྣམས་སྟེས་བུའི་བྱེད་པས་སྟོང་ཞིང་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་
དངོས་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྟོགས་ནི་ལོག་པར་མི་འགྱུར་བ་
ཞིག་ན། དེ་དག་གི་སྟོ་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་སྟོགས་
ཐམས་ཅད་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གཞན་ཡང་མ་འོངས་པ་ཇུས་སུ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཕྱིས་
འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ། སྟེས་པའི་སྤར་ཇུས་སུ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ། གལ་
ཏེ་སྤར་ཡོད་པ་ཕྱིས་སྟེ་བར་འགྱུར་ན། སྟེས་ཟེན་པ་སྤར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན།
དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རང་ཉིད་མཐའི་བར་དུ་སྟེ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་
སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་རྙེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། མ་འོངས་པ་ཇུས་སུ་ཡོད་ན་གསར་དུ་མི་དགེ་བ་
སྟོམ་པ་སོགས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་སྟེས་པའི་སྤར་
ནས་ཡོད་པ་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། མ་འོངས་པ་ནི་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པའི་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པ་ལུང་བསྟན་པ་
རྣམས་ཕྱིས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་དེ་མི་སྤྱིད་དོ་ཞེ་ན།
སྟེ་བའི་སྤར་ལོ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་མ་འོངས་པ་ཡི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་

སྤྲུལ་དུ་མཐོང་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཅེས་མི་མཐོང་མཐོང་བར་ཐལ། མེད་པ་ལ་མཐོང་
མི་མཐོང་གི་བྱུང་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདས་མ་འོངས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་
ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་དུས་གསུམ་ཉེན་འབྲེལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱལ་བ་བྱེ་བའི་པ་རོལ་དུ་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ད་ལྟ་མངོན་སྤྲུལ་དུ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟིགས་དུས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེའི་དུས་ན་མ་འོངས་ཀྱང་དངོས་
པོ་མེད་པ་དང་། ཉག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་གྲུབ་པའི་དུས་གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱུ་ལ་ད་ལྟར་བ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་འདས་མ་འོངས་
རྟོགས་དགོས་པ་མིན་ཏེ། དུས་དེའི་ཆེ་མེད་ཀྱང་སྤྱིར་མངོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་གཞན་ལ་ཡང་དེའི་ཆེ་
སྟོན་བྱའི་དོན་མེད་ཀྱང་མི་ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྤང་བ་
འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་སྤྱ་གྲུ་མ་བྱུང་བ་ལ་མ་
འོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱ་གྲུ་དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཞེས་མི་བྱའོ། །དུས་གཞན་
གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དུས་གསུམ་
མཐའ་དག་མངོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་པ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་སྤྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ངོ་ཅམ་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁས་སྤྲང་བར་མི་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་རྟོལ་བ་གང་ལ་མ་འོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་
ལ་དུས་རིང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་མད་པའི་ཆོས་མཉན་པའི་སྒོ་
ནས་དབང་པོ་སྟོན་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་མ་འོངས་
པ་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཡོད་ན་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བྱའི་དོན་དུ་འཆལ་
ཚུལ་སོགས་ངེས་པར་སྟོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མ་བྱས་པར་ཡང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་མཐུས་གྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཅུང་ཟད་བྱེད་ན་ཡང་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་
རྩས་སུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་དོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ལྷན་ན་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ན་རི་ལྷན་བྱར་འབྲས་བྱ་སྦྱེས་པའི་སྤར་ཡོད་ཅེས་བྱ་
བར་འགྱུར་མི་རིགས་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་སྦྱེས་པའི་སྤར་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
དངོས་པོ་གང་ལ། གསར་དུ་སྦྱེས་པའི་ཐོག་མ་དང་། རང་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་དུས་
གཉིས་པར་མི་སྟོད་པའི་མཐའ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་མི་རྟག་པར་བརྟེན་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྟེ་པ་སོགས་གང་དག་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པར་སྒྲིབ་པ་དེའི་ལྷན་ན། མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོག་པའི་
ཆེད་དུ་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མ་
འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲོལ་བ་དག་བཅོམ་པ་ལ་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་སོགས་
ཡོད་པ་མིན་པས་དེའི་ཆེད་དུ་སྒྲིམ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་མེད་པ་དེ་
ལྷ་ཡིན་ན་རྟེན་གང་ཟག་དང་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཆགས་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་འདོད་
ཆགས་ཡང་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་འདོད་
ཆགས་སྦྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་གི་སྒྲིམ་ཡང་ན་མ་འོངས་པ་མེད་པ་མིན་

ཞེས་བཤོ། །

གཉིས་པ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། མེད་པ་སྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀླུ་ལ་
འབྲས་བུ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་
ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དང་། རྩེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་ཁ་ཅིག །དུས་གསུམ་ག་ཇས་སུ་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་སོགས་སྐྱེས་པའི་སྤར་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཏུ་གང་འདོད་པ་
དང་མདོ་སྤེལ་སོགས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་མེད་པ་
ཉིད་གང་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འབྲས་བུ་བྱིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ནི་
དོན་མེད་པར་འབྱུང་བར་ཐལ། ཁ་ཅིག་ལྟར་ན། དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཞན་དག་ལྟར་ན་བྱིས་མ་འོངས་པ་མེད་པ་སོགས་ཤིག་གི་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲ་བ་ལ་ཉེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་
པས་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བྱུང་བོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་འབགས་པ་སྒྲོབ་
པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཡོད་པར་གཟིགས་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གཟིགས་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མ་ལེགས་པར་
འཛོག་མ་ཤེས་པས་འཁྲལ་བ་བསྐྱེད་པ་དུ་མ་བྱུང་སྤང་བས་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་
གཉིས་ཆོད་མས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་“འོངས་”མ་འོངས་པ་བཀག་ཀྱང་ད་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡོད་ལ།
དེ་ཡོད་པས་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འབྱུང་ཏེ། གཙོ་བོ་དེའི་མ་འོངས་པའི་གནས་
སྐབས་ལོག་ནས། ད་ལྟར་བའི་ཞོའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་ཡོད་

དོ་ཞེ་ན། གཙོ་པོ་མེས་པོ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འོ་མ་དང་ཞོར་
འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་
བུའི་འགྱུར་བ་དབང་གེས་ལྡན་དམིགས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་གནས་ལ་
འཇུག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ད་ལྟ་བ་དང་དེའི་རྒྱ་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་མ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ད་ལྟར་བ་བདེན་པར་ཡོད་པར་དེ་ཁོ་
ནའི་དོན་ལ་སྒྲོངས་པའི་མི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱས་པར་
གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྦྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས། དུས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་པོ་ཇུས་བྱལ་ཡོད་
པ་དགག་པ་དང་། འདས་པ་བཅས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལྟ། དངོས་པོ་གནས་མི་གནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དུས་ལ་
གནས་པ་ཡོད་མེད་རྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་དང་ཐ་
དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུད་བརྟགས་ལ་
དགག་པ་དང་། དེ་གཉིས་སྟེན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་དང་། གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དོ། །

དང་པོ་ནི། དུས་ཡོད་དེ། དུས་སུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དངོས་པོ་བཟུང་བའི་སྟོན་པ་དུས་ཡོངས་སུ་དབྱེད་ཀྱས་ཀྱིས་རང་ཉིད་མིན་པས་
དུས་བདེན་པར་བྱལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དུས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་པོ་བདེན་བྱལ་བ་ལ་ཞིག་
མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མི་རྟག་པས་ཟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་

གཤམ་ཉེ་དང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ཐ་མར་རྙིངས་པར་མི་
འགྱུར་རོ་རྙིངས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ལྷོག་པ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་དེ་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ནི་རྩི་ལྟར་དོན་སྲ་ཕྱི་གཉིས་རང་འབྲེལ་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏད་
པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་སྲ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ནི་
དོན་གཅིག་དུས་གཅིག་དུ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་སོ་སྟེ། སྐྱད་ཅིག་གིས་སྟེ་འགག་གྲེད་
པའི་ཕྱིར་དོ། །འོ་ན་ཆོས་མཛོད་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལྡ་པོ་
རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
སྐྱད་ཅིག་མར་འཛིག་པར་ཁས་མི་ལེན་ན་སངས་རྒྱས་པ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། ཁས་
ལེན་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དེ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་གྲེད་
པ་མི་སྲིད་དེ། མདོའི་དོན་ནི། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་དེ་གསལ་པོར་དཔྱད་ལ། དེའི་
རྩིས་སུ་སྟེས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་བའི་དུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་“ཅེ” ཅེ་ན། དུས་དང་གནས་པ་ཐ་དད་ཅིང་། “དེ” བདེན་པར་གྲུབ་པས་
འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་དགོས་ལ་གཤམ་ཉེ་དུས་ལ་གནས་པ་དོན་
གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ཡོད་ན་གནས་པ་དུས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་སྟེ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
ཅི་སྟེ་དུས་ལ་གནས་པ་མེད་ན་གནས་པ་མེད་པར་མཐར་འཛིག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་

༡ མ་ཕྱི། ༡༧བཟ། ཅེ སྟེ། ༡༧བཟ། ཟ། ༡༧བཟ། ཞེ

༢ མ་ཕྱི། ༡༧བཟ། སྟེ། ༡༧བཟ། +དེ་ ཟ། ༡༧བཟ། -དེ་

ཡིན་པས་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་པས་གནས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་
མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གནས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་པའི་མི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན།
གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་ན་རྟག་པར་ཐལ་ལོ། །དངོས་པོ་དང་མི་རྟག་པ་གཅིག་ན་
མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དངོས་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་
གྱིས་གལ་གནས་གནས་པ་མི་སྲིད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། མི་རྟག་པ་གནས་པ་ལས་སྟོབས་རྒྱུན་ཕྱིས་གོ་ལོག་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཀུན་ལ་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་
དང་། སྟོབས་ཆེན་སྤར་རྟག་ཅིང་ཕྱིས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གནས་པའི་དུས་ན་གནས་པ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་མི་རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུན་
ལ། སྟོབས་རྒྱུན་དུས་ཆེན་པོ་འཛོམས་མི་བྱས་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཕྱི་ནས་དེ་དག་
མཐར་མི་རྟག་པར་གྱུར་ནས་ངེས་པར་གོ་ལྡོག་པར་ཅི་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར་མཐོང་
བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་པའི་དུས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གང་སྟོབས་རྒྱུན་བ་དེས་
གནས་པ་སྟོབས་རྒྱུན་བ་མ་ཡིན་ན་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་ལྟན་ལ་དེ་ལ་སྤུས་
ཀྱང་གཞོད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་སྟོབས་རྒྱུན་བ་མིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་དུས་
ནས་ཡང་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་

འདོམས་པའི་མི་ཏྲག་པ་དུས་ཀྱང་ཏུ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་
 ཏྲག་པ་མིན་པ་མིན་པར་འགའ་ཞིག་ཏྲག་པར་འཁྱུར་བར་ཐལ། མི་ཏྲག་པ་སྟོབས་
 ཚུང་ཞིང་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་མི་རྟག་པ་མཆན་གཞི་འདུས་བྱས་དང་སྣམ་ཅིག་
འབྱུང་ངམ། དུས་སྤེས་འབྱུང་། གལ་ཏེ་མཆན་གཞི་མཆན་ཉིད་པ་མི་འབྱུང་བས་
རྟག་ཏུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་ན་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ་
སྟོ། །ཡང་ན་སྤར་རྟག་པར་སྐྱུར་བྱས་སྤེན་པ་མི་རྟག་པར་འབྱུར་པོ། །དེ་བཞིན་
དུས་གཉིས་པར་གནས་ན་རྟག་པར་འབྱུར་བས་དངོས་པོ་གཅིག་རྟག་པ་དང་། མི་
རྟག་པ་གཉིས་ཀར་འབྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་པན་རྩོན་མ་འབྲུལ་བས་གཤེད་
 དངོས་པོ་སྔོན་པའི་གནས་པ་ནི་སྔོན་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་ལ་
 བདག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལོག་པར་འགྱུར་
 བཤམ། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་རྩོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །འདུས་
 བྱས་རྩོན་པ་ལ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་རང་གི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ལ་གཞི་
 མཐུན་ཏུ་འདུ་བ་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དུས་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་འདས་པའི་རྟོན་ཅན་འདས་པའི་དུས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མེད་ན་བདག་འདས་པའི་དུས་ན་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་
གྱུར་ཏོ་སྙམ་དུ་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དུས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པའི་
སྐབས་བྱེད་དེ་ལ་ཡང་སྤྱིང་པོ་ཆུང་ཟད་མེད་དོ། །འབྱུང་བ་ནི་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་དོན་ལ་

དམིགས་པ་ཡིན་ལ་སྤར་མཐོང་ཟེན་པའི་དངོས་པོ་སྤར་ཡང་བྱེས་མི་སྤར་ཞིང་སྤར་
ཡང་སྐྱེ་བ་སྤར་མའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་མིན་ཡང་དང་”ལྟར་’པའི་ཡུལ་
ལྟར་མཐོང་དོ་སྦྲུང་དུ་རྫོང་པའི་བྲན་བ་སྐྱེ་བ་དེས་ན་བྲན་བ་ཞེས་བྲ་བ་ཡུལ་མིག་
འཁྲུལ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ཞིང་ལོག་པ་ཡི་དོན་ལ་ཡུལ་ཅན་བྲན་བ་འཁྲུལ་ཞིང་ལོག་པ་ཁོ་ན་
འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྲན་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་སེལ་བ་མིན་ཞིང་། རང་ལུགས་ལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྤྲུམ་པ། ལྷན་དང་སྐྱད་ཅིག་འཛོག་ཚུལ་མ་ཤེས་པས། །རྟག་པའི་དུས་
དང་དུས་གསུམ་རྩེ་ཡོད་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་མིག་འཁྲུལ་ལྟ་བུར་ཤེས་བྱས་ནས། །དུས་
གསུམ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྲ། །བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འཁྲུའི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བྲ་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྡིང་པོ་ཞེས་བྲ་བ་ལས་དུས་
དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བཅུ་གཉིས་པ་ལྟ་བ་དགག་པ་བསྟོམ་པ་ བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ།༽

༺ གསུམ་པ་བལྟ་བར་བྲ་བ་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འཁྲུའི་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། ལེ་འཁྲུའི་མཆན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོས་འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་ཆེར་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་

དང་། ལེགས་བཤད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལེགས་
བཤད་ཆེད་བར་གདམས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། ཉན་”^༡པོའི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དང་།
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། ཟབ་མོ་རྩོད་པ་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་
གསུངས་པ་མིན་པ་དང་། རང་གཞིན་གྱི་བསྟན་པའི་སྤྲ་རགས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་པ་པོའི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་ཉེས་
དམིགས་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་འདི་ཆེས་གསལ་བར་རྒྱས་པར་བསྟན་ལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་འདི་ལྷགས་སུ་རྒྱུད་པ་པོ་དང་། འདོམས་པ་པོ་ཡིན་ན་
ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་ཆེར་མི་འཇུག་ཅེ་ན། ཆོས་འདི་ནི་མཛད་པ་
པོ་དང་། འཆད་པ་པོ་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཉན་པ་
པོའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་ཉིད་དེ་ལྟ་
དང་ལྡན་པ་དགོས་”ཞེ་^༢ན། འདི་ལྟར་རང་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་ཕྱོགས་
ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གཟུ་བོར་གནས་པ་དགོས་ཏེ། དབྱ་མ་སྟོང་པོ་
ལས། ཕྱོགས་སུ་སྟོང་བས་ཡིད་གདུངས་པས། །ཞི་བ་ནམ་ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར།
ཞེས་པ་ལྟར། གཟུ་བོར་མི་གནས་ན་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་འདུས་ཤེས་ཀྱིས་ལེགས་
བཤད་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལེགས་བཤད་ཉེས་བཤད་”ཕྱེད་^༣པའི་རྒྱོད་དང་ལྡན་པ་

༡ མ་ཕྱེ། ༡༥ན་༣། སྟུ། ༤༠ན་༣། -བ་ ཟླ། ༢༡ན་༣། +པ་

༢ མ་ཕྱེ། ༡༥བ་༣། ཞེ་ སྟུ། ༤༠བ་༣། ཤེ་ ཟླ། ༢༡ན་༣། ཞེ་

༣ མ་ཕྱེ། ༡༥ན་༣། སྟུ། ༤༠བ་༣། ཕྱེད་ ཟླ། ༢༡ན་༣། ཕྱེད་

དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ལེགས་བཤད་དོར་ནས་ཉེས་བཤད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་
བཤད་དོན་དུ་གཉེར་བའི་དོན་གཉེར་ཆེ་བ་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་རི་མོའི་མི་ལྟར་མི་
ཚོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུས་བ་དང་ཡིད་གཏོད་བ་ཞེས་བྱ་བ་
མཆན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་ཉན་པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ཅེས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །སྟོན་
མཆན་ཉིད་ཆང་ན་སྤྱོད་པ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཟུར་དོད་པ་དང་གསལ་བ་དང་མ་འཁྲུགས་པ་
དང་། ཉན་སོའི་ལྷག་པའི་བསམ་བ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་བ་དང་། སེམས་ལ་ཟང་ཟིང་མེད་པ་
སོགས་དེ་ལས་རྣམས་བ་གཞན་དུ་སྟོན་དུ་སྤང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཡོན་ཏན་ཁོ་ནར་
སྤང་ལ། ཉན་པ་སོ་ལའང་ཡོན་ཏན་སྟོན་ཀྱི་དོ་བོར་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་སོ་ཆེས་དག་པ་ཡིན་ཡང་ཉན་པ་སོའི་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བ་
རང་གི་ཉེས་པར་མི་ཅི་བར་སྟོན་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་སྟོན་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ།
སྤྱབ་པས་སྲིད་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་སོ་ལྟ་དང་སྲིད་པའི་ཐབས་རྒྱུར་གྱུར་
བ་ཀྱུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། ཞི་བ་ཡི་ཐབས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སོགས་
ཀྱི་ལམ་བདེན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བ་ཐར་བ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་གསུངས་ཏེ།
ཐར་བ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གསུངས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་
བསྒྲུབ་པ་ལ་མི་བཙོན་པའི་འཛིག་ཉེན་པ་རང་ཉིད་སྟོན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བར་མི་
ཤེས་པར་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱབ་པས་
ཞིབ་ཏུ་མ་གསུངས་པའོ་ཞེས་ཉེས་པ་དེ་སྤྱབ་པའི་ལྟ་སྤྱར་མཛོན་པར་བྱེད་དེ། དེ་
ཙམ་གྱིས་སྟོན་པས་ཁོངས་པ་དང་ལྟན་པ་མིན་ཏེ། དཔུས་ཁོང་གིས་མ་མཐོང་བ་ཉི་
མའི་སྟོན་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐུབ་པ་ཀུན་མཁེན་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྟོན་པ་
ལྟར་སྤང་ཏུ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐུག་ཀུན་སུན་འབྲིན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
བསྟན་པ་ལ་དགའ་བར་རིགས་པ་དང་། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་ལ་ཐར་པ་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྲུང་གི་དོན་རྣམས་
ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །

དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་མངོན་མཐོའི་གཏམ་རྣམས་ནི་ཆེས་དོན་གསལ་བ་ཡིན་ན།
ངེས་པར་ལེགས་པའི་གཏམ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་
སུན་འབྲིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་མི་རྟོགས་ཤིང་ཡིད་མགྲུབ་ར་
མི་མཇད་དོ་ཞེ་ན། བདེ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཆགས་པ་བཏང་བས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བར་གྲངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
སོགས་ཐར་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཡ་མཚན་ཅན་ཀུན་འདོད་པ་ཡིན་ལ་གང་ཞིག་རྟོགས་
ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀུན་སུན་འབྲིན་པ་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲབ་
པས་སྟོང་པ་དེ་དག་ནི་བསྟན་ན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་དགའ་བར་
རིགས་སོ། །མདོ་ལས། ཟུང་ན་ལས་འདས་ལ་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཡོད་མིན། །འདི་ན་
གང་མེད་དེ་དག་གཞན་ཡང་མེད། །ཡོད་དང་མེད་ཅེས་རྟོག་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། །དེ་
ལྟར་སྟོད་རྣམས་སྐྱབ་བསྐལ་ཞི་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་སྐྱབ་བ་ནི་ཐུབ་པའི་གསུང་མ་གཏོགས། གངས་ཅན་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
སྐྱབ་པ་མེད་པས་”མཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྤྱང་ན་འདའ་བར་ཡ་མཚན་ཅན་ཀྱན་འདོད་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་དང་སྤྲུལ་སྤྲེགས་ཅན་ལ་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་དག་ནི་གཏོང་བའི་བསམ་པ་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱི་གཏོང་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པས་གཞན་སྡེ་གང་ཞིག་འཁོར་བ་གཏོང་བའི་ཐབས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་བ་མི་ཤེས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་གཏོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར། ཐབས་བྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ཞེན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དེས་པར་སྐྱབ་པ་ཡིས་དགོ་སྦྱོང་དང་པོ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །བཞི་པ་ནི་འདི་ཉིད་དུའོ། །པ་རོལ་པོའི་སྤྱོད་པ་ནི། དགོ་སྦྱོང་དག་གིས་སྦྱོང་ངོ་ཞེས་སོགས་དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས་ཆོས་འདི་ལས་གཞན་དུ་ཞི་བ་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན། རི་གླིང་གི་ཆོད་ལ་སོགས་པ་སློག་གླུར་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་ཤེས་དགོས་ན། དེ་རི་ལྟར་དེས་རྒྱས་ཞེ་ན། རེས་སྤྱད་པག་པ་ལ་བཏྲེན་ནས་དེས་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་གྱིས་ཆོད་པའི་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་ལ་སོགས་པའི་གནས་གྱི་ཆོད་ལུས་དང་། ཆོ་ཆོད་སོགས་དང་དེ་བཞིན་མིའི་སྣོད་གྱི་འཛིག་ཏྲེན་གྱི་ཆོད་སོགས་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་སློག་ཏུ་གྱུར་ལ་གང་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་དུ་ཐེ་ཆོས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིས་ཐེ་ཆོས་བཅད་པའི་བྱིར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པས་སྦྱོང་བ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་གནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་ཞིང་ཉོགས་པར་དཀའ་བ་རྣམས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གནས་

པ་དཔེར་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཁྱུར་གྱི་དོན་བསྟན་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པའི་
སྒོ་ནས་འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉེན་འབྱུང་སྟོན་
པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྦྱབ་བྱེད་ལུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ངེས་
པར་བྱས་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཁྱུར་གྱི་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ནི་ཕྱོགས་སྒྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་
བཤད་པ་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་འདྲ་བར་ཡོད་དོ། །སྐབས་འདིར་ནི་ཆོད་ས་
བཞིའི་རྣམ་གཞག་ལས་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་གང་གིས་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱ་
འབྲས་རགས་པའི་གནས་ཆོད་ཀྱང་མཐོང་དགའ་བ་དེ་ནི་སྤྱི་བའི་གནས་གཞན་ལ་
ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གང་ཟག་གང་དག་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་དག་སྤང་བྱ་ལྟར་
སྦྱེས་དང་། ཀུན་བརྟགས་དུ་མའི་གཞན་དབང་དུ་སྦྱར་པས་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་དུ་
བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་པའི་སྟོན་པ་
སྤངས་ནས་ཡང་དག་པའི་སྟོན་པ་ལ་དད་ཅིང་གུས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྷ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གོགས་
བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་ཉམས་པ་ལ་བག་དང་ལྟན་པར་བྱ་
བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བགྱི་བའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐར་པ་འདོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་གང་ཟག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བྱིས་པ་
རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཐར་པ་འདོད་པ་དེ་དག་ཟུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་ཟུ་འགོ་ཞེ་
ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉན་པ་ལ་འཛིགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་བཟུང་བ་དང་། དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དྲི་མ་དོར་ནས་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པར་རང་ཉིད་དེའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་བྱ་
དགའ་བ་བྱེད་དེ། བྱ་དགའ་བ་མཛད་པ་ཐུགས་ཆེན་མངའ་བ་འབྲེན་པའི་སྤྲད་བཞིན་
དུའང་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་འབྲེན་པ་དེའི་ཕྱི་བཞིན་དུ་ཡིད་འགོ་བར་སློབ་པ་
ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་སྐྱག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྦྱོན་ཡོན་གང་ཡང་མ་མཐོང་
བའི་བ་ཡང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ལན་བརྒྱར་ཉན་ཡང་སྐྱག་པ་མི་ཙམ་སྟེ་སྦྱོན་ཡོན་གང་
ཡང་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པ་དེ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་འཛིགས་པའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་
དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཤེས་པའི་
གང་ཟག་ལ་སྐྱག་པ་འབྱུང་བར་བཛོད་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་གླང་པོ་ཁྱོས་པ་ལ་བསྦྱོན་
པ་ན་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་མི་འཛིགས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྔོངས་པ་ཡང་མི་འཛིགས་ལ་
སྦྱོན་ཡོན་ཅུང་ཟད་ཤེས་པ་འཛིགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྐྱག་པའི་རྒྱ་ཅི་ཞེ་ན། མ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་དོ། །བྱིས་
པ་རྣམས་ངེས་པ་ཁོ་ནར་ནི་འཁོར་བར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བདག་འཛིན་ལྟན་
སྦྱེས་དང་། ཀུན་བརྟགས་^༡ ལ་གོམས་པ་སྟེ་བྱིས་པ་དེ་དག་སྤར་གོམས་པ་མེད་པ་

༡ མ་ཕྱི། ༩༡བཅུ། བརྟགས་ སྒྱ། ༩༢བཅུ། ཟ། ༩༣བཅུ། བརྟགས་

ཡིས་འཁོར་བ་ལས་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱི་ཚུས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་འཛིགས་པར་འགྱུར་བས་དཔལ་
པ་མིན་པའི་ཚུས་ལོག་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཞོ་ཞིང་འཛིགས་པ་
ཆེན་པོས་སྤང་བར་འདོད་པས་དཔལ་པའི་ཚུས་ཀྱི་སྟོང་དུ་གྱུར་པ་ལ་བསྟན་པར་
བྱའོ། །གང་ཞིག་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མི་གྲུས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གཉི་ལྷག་འབའ་
ཞིག་གིས་“སྤྱིབས”ཤིང་། ལྷག་དོག་དང་མེར་སྤྲེལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་དང་མེམས་པ་སོགས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་དེ་ལ་དགོ་ལེགས་
འགྲོ་བ། མཐོ་རིས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་དུང་སྤྱར་གསོད་པ་ལས་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་སྟོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་
བ་སྟོང་བ་སྤྲིག་པ་ཆེ་བས་རང་གིས་རང་ལ་བསྐྱས་མི་བྱེད་ན་གནས་འདི་ལ་གཟབ་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པ་རང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ནི་ཉམས་པ་སྤྲེལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལས་ཅིས་ཀྱང་
ཉམས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་མཐོ་རིས་འགྲོ་ལ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཏུ་
འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ནི་“སྤྱིའི་^༡ ལྟ་བ་ཉམས་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་ཡང་མཁས་པས་སྟོང་ཉི་བར་བརྟགས་ནས་

༡ མ་ཕྱི། ༤༡ནན། སྤྱིབས སྤྱ། ༤༣བན། བསྐྱིབས ཟ། ༤༤ནན། སྤྱིབས

༢ མ་ཕྱི། ༤༡ནན། སྤྱའི སྤྱ། ༤༣བན། སྤྲེལ ཟ། ༤༤ནན། སྤྱའི

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། གནས་ལུགས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དམན་པ་རྒྱག་པ་སྤེལ་ཏེ་
རྒྱ་མཚན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པ་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་
 དགོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་སྤྱང་བའི་རྩ་བ་གཙོད་མི་བྱས་པས་ཞི་བའི་སྐོ་
 གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་མཐར་འཁྱིལ་གྱི་སྟོ་བ་ངན་པ་ནམས་
 འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་ཉན་རང་འཕགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་སོགས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡུར་པ་རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་སྟོང་བ་ནི།
 གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདག་མེད་ཅེས་ནི་བྱ་

བར་བརྗོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་འདི་ནི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཞན་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ།
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཡི་ནི་མིང་ལས་ཀྱང་དམ་པ་མིན་པ་འདིགས་པ་སྤྱོད་སྟེ།
སྟོབས་ཞན་པ་ལ་འདིགས་པ་མི་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞིག་མཐོང་སྟེ།
དཔེར་ན་སྟག་དང་སེངྒེ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རི་དྲགས་སྤྱོད་པོ་འདིགས་
པ་བསྤྱོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་འདི་ཙྏ་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་བན་པ་
མཐོང་དག་བསྟེན་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལམ་གོལ་བར་
ཞུགས་པ་ལ་སྤྱོད་པེ་བྱ་བར་རིགས་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་འདིས་ལྟ་བུ་བན་པ་མཐོང་དག་འདོམས་པར་བྱེད་པས་པས་ཀྱི་
ཚོལ་བ་ཆར་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྟོང་མིན་པ་དག་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེ་ན།
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོལ་བ་གཞན་གྱི་ལ་ཀྱི་
མནན་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཙྏ་པའི་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་
ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་
བན་པ་རྣམས་བསྟེན་པེ་སྟེ། མེ་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ་སྟམས་པ་མེད་ཀྱང་མེ་ཡིས་བྱད་
ཤིང་བསྟེན་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་། རྩ་རྩེའི་རྩ་ཡི་གིས་བ་
རྣམས། ཉི་མའི་འོད་དང་མཇལ་བ་བཞིན། ཚོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཙྏ་དང་སྤྱོད། ཁྱོད་

༡ མ་ཕྱི། ༥༣ནལ།	བསྟེན།	སྤྱོད། ༥༤ནལ།	སྟེན།	ཆེ། ༥༥ནལ།	བསྟེན།
༢ མ་ཕྱི། ༥༣ནལ།	བསྟེན།	སྤྱོད། ༥༤ནལ།	སྟེན།	ཆེ། ༥༥ནལ།	བསྟེན།
༣ མ་ཕྱི། ༥༣ནལ།	བསྟེན།	སྤྱོད། ༥༤ནལ།	བསྟེནས།	ཆེ། ༥༥ནལ།	བསྟེན།

དང་མངལ་ན་འཛིག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱག་པ་མི་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་འདི་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པ་ན་རི་ལྟར་གཞན་གྱི་
སྤྱོ་བ་སྤྲེག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་འདིའི་བདུད་ཅིའི་རོ་གང་གིས་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
ལྟ་བ་གཞན་ལ་མི་དགའ་སྟེ། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་བདག་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་འདི་
ནི་ལྟ་བ་དན་པ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་པའི་སྒོ་ཐབས་དང་འབྲ་བར་སྤང་རོ། །ཡང་ན།
གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོས་ལ་དགོངས་ནས་འཛིག་པའི་སྒོ་དང་འབྲ་བར་སྤང་ཞེས་བཤད་
དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལ་དེ་དང་འབྲ་བར་
སྤང་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱག་པའི་རྒྱ་རྩ་མི་འགྱུར་
ཞེ་ན། བདག་ལ་ཆགས་པའི་ས་བོན་བཅོམས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བདག་མེད་སྟུམ་དུ་དེ་ལྟར་གང་ལ་དགོངས་ཤིང་མངོན་སུམ་དུ་
མཐུན་པས་གནས་པ་དེ་ནི་བདག་ཡོད་པས་ག་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བདག་མེད་
པས་འཛིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར་བདག་ལྟ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་ཅིང་། བདག་
མེད་ལ་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་
ནི་འཛིགས་པའི་རྒྱ་ལོག་པས་འཛིགས་པ་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དོན་མིན་པ་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐལ་སུ་མཐའ་མེད་པའི་ས་བོན་
དུ་གྱུར་པ་ཡི་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་དན་པའི་ཆེར་བའི་ཆང་ཆིང་དུ་

བཅུག་ནས། ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་བའི་སློག་གི་དབང་པོ་བཅད་པའི་སློ་ནས།
 ཉིན་རེ་བཞིན་རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་གསོད་པར་བྱེད་པའི་ཐུ་སྟེགས་ཅན་མང་པོའི་
 སྐྱལ་གདུག་པ་མཐོང་ནས་ནི་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆོས་འདོད་པ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་
 འདིའི་རང་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཅན་སུ་ཞིག་སྟོང་
 བཅེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར། དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་སྐྱལ་གྱིས་
 སློགས་པར་མི་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལམ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མོ་དཔན་པ་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་གྲུས་ཤིང་སྟོན་པའི་
 བསྟན་པ་ལ་མི་གྲུས་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བའི་བསམ་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་པལ་
 ཆེར་ཐུ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ལུགས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་
 དང་མིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྲི་ཞིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཤུག་པ་དང་
 གོས་མེད་གཅེར་བུ་པ་དང་བྲམ་ཟེ་སྟེ་གསུམ་པོ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཡིད་དང་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིས་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྲ་བས་དེ་
 ལ་པལ་ཆེར་མི་འབྱུག་གོ། །ཤུག་པའི་ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་
 བའི་ཉི་མས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤང་བར་གསུངས་ཤིང་། དམ་པ་མིན་པའི་ལྟ་བའི་ཆོང་
 ཆོང་མ་ལུས་པ་^༡བཅོམས་^༢པ། འདུས་བྱས་ཆི་ལམ་དང་འབྲ་བར་མཐོང་བས་སེམས་
 ཀྱི་རྒྱུད་བྲི་མ་མེད་པར་གྱུར་པ་རྣམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་གོ་བར་བྱ་དགོས་པས་
 སྤྲ་ལ། གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ལུས་ཉི་ལྟགས་གྱིས་གཟེར་ཞིང་། གཅོང་སྤྲ་གཅོད་པ་དང་

༡ མ་ཕྱི། ༤༩ནུན། བཅོམས་ སྐྱུ། ༥༧ནུན། སྐྱུ། ༥༩ནུན། བཅོམས་

གསུམ་པ་ནི། ལུས་གཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་དགེ་བའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བཞིན་དུ་ཆོས་སུ་
མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གནས་བརྒྱུད་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་སྟོན་གྱི་
ལས་ཀྱི་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་མཐོ་རིས་བྱེད་གྱི་
ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བྱི་རོལ་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་ལ་མི་གྲུས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཆོས་མིན་ན་ཆོས་གང་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། གཞན་ལ་གཞོད་པའི་བསམ་བློ་དང་། དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་
གི་ལས་ནི། གཞན་ལ་འཆེ་བ་ཡིན་ལ། མི་འཆེ་བ་ནི། དེ་ལས་སོགས་པའི་དགེ་བ་
བརྩེ་ལས་ཀྱི་ལམ་སོ། །དེས་ན་མཐོ་རིས་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཆོས་ནི་མདོར་ན་མི་འཆེ་
བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཐར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱི་ཐུང་འདས་
དང་། རོན་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་དུ་མཐོང་ནས་སྟོ་བྱུར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ། སྟོ་བྱུར་གྱི་བྱི་བྲལ་གྱི་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པ་སྟེ་འདིར་ནི་མི་འཆེ་བ་དང་ཐུང་འདས་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ། །རིགས་
པ་སྤྱག་ཅུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་མཐོང་ཆོས་ཐུང་ན་ལས། །འདས་ཤིང་བྱ་བ་བྱས་པའང་
ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཐུང་འདས་ཅམ་ཞིག་ཐོབ་པར་
བཞག་གི་དེ་ཐོབ་པ་ལ་ཐུང་པོ་ལ་མ་ལུས་པ་འགགས་པ་མི་དགོས་སོ། །སྐབས་
འདིར་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོང་བ་ཉིད་རྟོགས་

དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤུབ་པའི་བསྟན་པ་འདི་མཐོང་བཞིན་དུ་
ཡང་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལ་མི་གྲུས་^༡ཞེ་ན། རང་སྤྱོད་པ་རྣམས་པའི་བྱེ་
འདི་ལྟར་རང་གི་སྤྱོད་པ་ལ་ཆགས་པ་ནི་འདི་ག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་གོམས་པས་རང་གི་སྤྱེ་ས་ཡི་ཡུལ་བཞིན་དུ་སྤྱུག་ཅིང་ཆགས་པས་གཏོང་མི་
འདོད་པར་འགྱུར་ན་རང་སྤྱོད་པ་དེའི་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་དང་འགལ་བ་མི་ཆེ་
བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་བྱེ་རོལ་པ་ཁྱོད་ལ་རྒྱ་གང་གི་སྤྱུག་
པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་
འདི་ལ་མི་འཇུག་གོ། །

གསུམ་པ་ལེགས་བཤད་སྤྱིང་བར་གདམས་པ་ནི། མཁས་པས་རང་གི་སྤྱུ་ས་
རྒྱད་པའི་རྒྱར་མཐོང་ནས་དེ་སྤངས་ནས་འགྱོར་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལྟར།
གང་ཞིག་གོམས་པས་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་གྱི་
གཞུང་ལས་ཀྱང་སློ་ལྡན་ལེགས་པར་འདོད་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་
སྤྱོད་པ་སྤྱང་དང་བྲལ་བས་ས་སྟངས་ན་གནས་པའི་མིག་ལྡན་ལ་སྤང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
པས་ཀྱན་གྱི་སྤྱི་མ་སྤུན་དུ་བྱེད་པ་མིན་ནམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་འདི་གཉིས་
ཀྱང་ཉམས་སུ་སྤངས་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ཐོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གྲུས་པས་
དང་ལྡན་པས་ཆོས་འདི་དག་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

འདིར་སྤྱུས་པ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གི་མཚན་ཉིད་ལྡན་བྱ་སྟེ། །གང་ཞིག་རྟོགས་

^༡ མ་ཕྱི། ༤༥ན་༡། ཞེ སྤྱུ། ༤༥ན་༡། ཡེ ལྷ། ༤༥ན་༡། ཞེ

བས་མཐར་འཛིན་ལ་ཆགས་བྱལ། །སྲིད་གཙོད་ལམ་གྱི་དམིགས་པར་མཐར་ཐུབ་
བ། །རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་ལ་མཁས་པར་བྱ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོག་གས་སྤྱ་བཅད་པའོ། །
གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
བ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལྟ་བ་
དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་ བསྟོམ་པ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ།༽

༥ བཞི་པ་དབང་པོ་དང་དོན་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་
བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
བདེན་པས་སྟོང་པ་སྦྱ་མ་སོགས་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཟུང་བྱ་དབང་དོན་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། འཛིན་བྱེད་
ཡུལ་ཅན་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། བདེན་མེད་མིག་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་འཛིན་གྱི་རྒྱར་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱིར་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དངོས་དང་། རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། རྣམ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པ་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཛོན་སྤྱད་མཚོང་བ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་

གཞན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། གཟུགས་རང་མཆན་མཐོང་བས་གཞན་མཐོང་བར་འདྲི་ག་པ་
ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་རང་མཆན་པ་ཁོ་ན་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། སྦྱབ་བྱེད་བསྦྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་པའི་དོན་ནི་གཞན་ལས་ཀྱང་། ཁྲོ་ལྷན་ལེགས་པ་འདོད་
ལས་ཐོངས། ཞེས་སྦྱས་ན། ལེགས་བཤད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའོ། །དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་མི་
ལུས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་ན་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་བོད་བྱའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་མངོན་
སུམ་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པས་བྱམ་པ་དང་སྟོན་སོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་བྱམ་པའི་གཟུགས་
མཐོང་བའི་སྟོ་དེས་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་དགོས་པ་གང་ཞིག་མིག་ཤེས་^༡ གྱི་བྱམ་
པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཆེ་ན་བྱམ་པའི་ཞི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་མཐོང་བར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བའང་དངོས་སོའི་དེ་ཉིད་རིག་པ་སྦྱ་
ཞིག་སྟུ། འང་གི་སྒྲས་སྟོན་སོ་རང་མཆན་པ་ཡང་ཞེས་པའོ། །བྱམ་པ་ནི་རྩལ་རྩས་
བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་
གཅིག་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལ་སོགས་
པ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་ན། བྱད་ཤིང་ལ་མི་ལྟོས་པས་རྟག་ཏུ་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྟོག་གི་པ་དག་དབང་སོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་མངོན་སུམ་

ཞེས་འདེས་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ནི་
རིགས་པ་དང་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ལ་
མངོན་སུམ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་རྒྱ་བ་ཆེས་པ་སོགས་སྦྱེས་
བྱ་དུ་མས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་གྲགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་མ་
གྲགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབང་བོའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཁས་སྒྲངས་པས།
ཤེས་པ་གཞན་ཆད་མར་རྟོགས་པ་ཡང་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་སྟེ། ཀླས་པར་འབྲེལ་བ་
ལས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་དང་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
ལ་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་
འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོ་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་མཁས་པས་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་གི་བྱི་ལ་སོགས་
བྱི་ཞིམ་པ་དང་རོ་མངར་བ་དང་། རེག་བྱ་འཇམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དབང་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ཡང་སོ་སོར་དགག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཆ་གཅིག་མཐོང་ནས་ཆ་གཞན་མ་མཐོང་
བ་དང་། སྤང་མ་སྤང་ཉི་རིང་གི་བྱེད་པར་སོགས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཉེས་པ་དེ་
དག་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་གཟུགས་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
མཐོང་བས་བྱམ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་བྱམ་པའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ཡིས་བྱམ་པའི་ཆ་དེ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་
འཛོག་བྱས་པར་འགྱུར་ན་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱམ་པའི་བྱི་མ་མཐོང་བ་ཡིས་

གཟུགས་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡང་མཐོང་བ་ཡིན་པར་ཅིས་མི་འགྱུར། བྱེགས་གཅིག་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་འཛོག་ན། ཆ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡང་མཐོང་བར་བཞག་མི་རུས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞན་བྱར་མེད་ཀྱང་བྱམ་པའི་གཟུགས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྒྱད་ནས་བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཁོན་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་ལའང་པ་རོལ་གྱི་ཆ་དང་ཚུལ་རོལ་གྱི་ཆ་དང་དབྱས་གྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པས་ཆ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

ལྔ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆ་དང་ཆར་སྤེ་བ་ན་གཟུགས་དེ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་གནས་ལ་རྒྱལ་ལ་ཆ་ཤས་ཡོད་དམ་མེད་ཅིས་དཔྱད་པ་རྒྱལ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། མདུན་རྒྱབ་སོགས་གྱི་ཆ་ཡོད་ན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཆ་དུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཉམས་ལ། ཆ་ཤས་མེད་ན་གཟུང་དུ་མེད་པས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་སོ་རང་མཚན་པ་མ་གྲུབ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཡིས་བསྐྱུབ་བྱ་བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བར་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་དབང་སོ་གཟུགས་ཅན་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བཏགས་པ་ན་ཀུན་ཀྱང་རང་གི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་ནས་

སྤྲུང་ཡང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། རྩལ་སྤྲུང་ལ་དབྱེད་བ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་མིང་གི་མཐར་གནས་པའི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་དབང་བོས་འཛིན་པ་དགག་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་འཛིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བཟླ་བྱ་བདེན་བྱུབ་དགག་པ་དང་། མཉན་བྱ་བདེན་བྱུབ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡུལ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་སྤྲེ་དགག་པ་དང་། གཞན་སྤྲེ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་རང་མཆན་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཏགས་ལ་དགག་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་གཟུགས་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་འཛིན་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱུང་པའི་གཟུགས་རང་མཆན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བས་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་སུ་བྱུབ་བོ་ཞེས། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་རང་བཞིན་གཞན་ནམ་གཅིག་ །གལ་ཏེ་མདོག་ལས་རིང་ཐུང་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་ན་ངེ་ལྟ་བུར་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་

དབྱེབས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁ་དོག་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་གཞན་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན། ལུས་གྱིས་སྤྲོད་ཁུང་དུ་རིང་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེབས་འཛིན་པ་ལྟར་མ་དོག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་འཛིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཟུགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅི་ན། འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནི་ལྷ་ཞིག་མ་གཏོགས་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མི་སྤང་སྟེ། འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ན། གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་རྒྱ་གཟུགས་དང་འབྲས་བུ་གཟུགས་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ནི་མིག་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་འཛིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་ནི་སྤྱི་ཞིང་བརྟན་བཞེས་བྱ་བར་མཐོང་ལ་དེ་ཡང་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་རེག་པའི་བྱུང་པར་འབའ་ཞིག་ནི་སའོ་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད་པས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ལུས་དང་། འབྱུང་བཞི་ལུས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ལུས་ཡིན་པས་ཐ་དད་བ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྐྱོང་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པས་གཟུགས་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲེ་བྲག་པ་ན་རེ། བུམ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བལྟ་བུ་མིན་པ་ཡང་མ་

ཡིན་ཏེ། བཏྲ་བྱ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ།
ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་བྱམ་པ་རང་རྒྱ་ལས་བཏྲ་བྱར་སྤྱེས་མམ་མ་སྤྱེས། དང་
པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་ནི་འདི་ལ་བཏྲ་བྱ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་བས་མངོན་
སུམ་དུ་གྱུབ་པའི་ཡོན་ཏན་འགར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་བཏྲ་བྱར་
སྤྱེས་པས་སོ། །རྒྱ་མཆན་དེས་ན་བྱམ་པ་ལ་བཏྲ་བྱ་ཉིད་དོན་གཞན་སྤྱི་བ་མ་གྱུབ་པ་
ལྟར་བཏྲ་བྱ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅིང་བཏྲ་བྱར་མ་གྱུར་པའི་བྱམ་པའི་ཡོད་པའི་ངོ་ཐོར་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པས་བྱམ་པ་ཁྲོད་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དངོས་དང་།
“བརྟགས་^༡ བ་བ་གང་དུ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལ། མིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དུ་ངོ་ཐོ་ཉིད་གྱིས་གྱུབ་པ་དགག་པ་
དང་། རྣམ་ཤེས་བྱེད་པ་ཐོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། མིག་བྱེད་པ་ཐོ་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། མིག་དེ་མིག་ལ་ལྟོས་ནས་ལྟ་བུ་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་པ་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དུ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། དུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་པ་དག་ནི་ཡོད་དེ། དེ་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་”ཅེ་^༢ ན། མིག་གི་
དབང་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་མིག་གིས་ཏེ་ཁྲོད་གྱིས་མཐོང་གི་
དབང་པོ་གཞན་གྱིས་མིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཐོ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ།
འགྱུར་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའི་དབང་པོ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཁྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་
ཀྱི་ཆད་མ་སྟོན་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་མི་སྲིད་ན་ལས་ཀྱིས་རྣམ་

^༡ མ་ཕྱེ། ༥༧༥ན། བརྟགས་ སྤྱི། ༡༠༠བཤན། ལྟ། ༡༠༡ན། བརྟགས་

^༢ མ་ཕྱེ། ༥༤ནམ། ཅེ་ སྤྱི། ༡༠༠བཙན། ལྟ། ༡༠༡ནཙན། ཞེ

པར་སྤྲིན་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་ཀྱང་མ་བཀག་གོ། ཅི་འདྲི་ཕྱིར་མ་བཀག་ཅེ་ན། ཁོ་ལོ་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གིས་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ནི་མི་འགོག་པར་མ་ཟད་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇུག་པའི་རིགས་པས་ནི་བསམ་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱུབ་ཀྱང་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ལ་སྒྲུ་མི་ཐོས་པ་ལ་བསྟོན་མི་རྒྱས་པ་དེས་ན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པར་རིག་པར་བྱས་ནས། རིགས་པའི་འཕྱད་པ་མ་བཅུག་པར་ཁས་ལྷན་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེས་པར་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་བྱུབ་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུབ་པར་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་བསམ་ལས་པས། །རྒྱ་ལས་འཛིག་རྟེན་འདི་ཀྱན་འབྱུང་འབྱུང་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་“ཅེ་”ན། མིག་གི་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་”བལྟ་”བའི་ལྔ་རྩ་ཉེ་ལྷོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྔ་རྩ་ཉེ་ལྷོད་པའི་རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིས་ཡོད་ན་གཟུགས་”བལྟ་”བ་ལ་མིག་ཤེས་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ལྔ་རྩ་ཉེ་ལྷོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་རྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟ་བ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་རྟོག་ན། མིག་ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་”ལྟ་”བར་བྱ་བའི་

༡ མ་ཕྱི། ༤༤ན་ན། ཅེ་སྤྱི། ༡༠༡ན་ན། ཟླ། ༡༠༡བ་ན། ཞེ
 ༢ མ་ཕྱི། ༤༤བ་ན། ཟླ། ༡༠༡བ་ན། བལྟ་སྤྱི། ༡༠༡ན་ན། ལྟ་
 ༣ *གོང་མཚུངས།
 ༤ མ་ཕྱི། ༤༤བ་ན། ལྟ་སྤྱི། ༡༠༡ན་ན། ཟླ། ༡༠༡བ་ན། བལྟ་

བྱེད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷོས་མེད་དུ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མིག་གཟུགས་ལ་བཟླ་བའི་འགྲོས་དང་ལྷན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་
བ་དང་། གཟུགས་མཐོང་ནས་བཟླ་བའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་ན་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། མིག་མ་
སོང་བར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་ན་ཡུལ་ཀུན་མཐོང་བར་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མིག་ནི་བཟླ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིག་གིས་
གཟུགས་ལ་བཟླ་ན་ཡུལ་གྱི་བྱུང་དུ་སོང་ནས་བཟླ་ཤ། མ་སོང་བར་བཟླ། དང་པོ་
ལྟར་ན། མིག་དེ་གཟུགས་ལ་བཟླ་བའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་དུ་འགྲོ་བའི་འགྲོས་དང་ལྷན་
པར་གྱུར་ན་ཐག་རིང་གི་ཡུལ། ཡུན་རིང་གིས་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་
འོ། །གལ་ཏེ་མིག་གིས་སྤང་ནས་འཛིན་ན་ཉ་ཅང་ཉེ་བའི་མིག་སྤྲན་དང་སྤར་པ་
སོགས་དང་ཆེས་རིང་དུ་གནས་པའི་གཟུགས་དེ་གསལ་བར་ཅི་སྟེ་མཚུངས་པ་མིན་
མཚུངས་པར་ཐལ། སྤང་ནས་འཛིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་མཐོང་ནས་མིག་གཟུགས་ཀྱི་བྱུང་འགྲོ་ན་སོང་
བས་ཡོན་ཉན་འགའ་ཡང་མེད་དེ། གཟུགས་བཟླ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ན་སྤྲན་མཐོང་
ཟིན་པའི་བྱིར་ཅི་སྟེ་མ་མཐོང་བར་འགྲོ་ན་ཡང་ན་བཟླ་བྱར་འདོད་པའི་གཟུགས་ནི་
ངེས་པར་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྩུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འོང་བ་ལྟར་མ་མཐོང་བར་
བཟླ་བྱའི་བྱུང་དུ་འགྲོ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅི་སྟེ་སྤྲོན་འདི་སྤང་བར་འདོད་ནས་མིག་མ་སོང་བར་གཟུགས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་ན་ནི་འདི་ན་གནས་པའི་མིག་གིས། ཐག་ཉེ་རིང་དང་།

“སྤྲིབས་^༡་མ་”སྤྲིབས་^༢་ཀྱི་འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། མིག་གང་ལ་ཡུལ་
ཀྱི་བྱང་བྱ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལ་ཡུལ་
ཐག་ཉེ་རིང་མེད་ཅིང་མ་”སྤྲིབས་^༣་བ་དང་”སྤྲིབས་^༤་བའང་ཁྱད་པར་མེད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། རི་ལྟར་མེ་ཏོག་ཅུ་མ་བ་ཀ་དང་། ལྷ་རྩ་ལ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་དང་པོར་
རང་གི་རྟེན་ལ་དམིགས་ནས་ཕྱིས་དེ་དང་ཟུང་བ་ལས་ཏིལ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་
ལྟར་དངོས་པོ་ཀྱན་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དང་པོར་བདག་ལ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ལུགས་
ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པས། མིག་ལྟ་བུའདྲེད་ཡིན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། མིག་ལ་
”ལྟོས་”ནས་ཀྱང་རང་བཞིན་དེ་”མདོར་”མི་སྲིད་པས་མིག་ནི་མིག་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན་
པར་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ནི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་
མིག་ལས་སུ་བྱས་པ་ལ་”ལྟོས་”ནས་ཀྱང་ལྟ་བུའདྲེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འདོར་མི་སྲིད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མིག་གིས་མིག་འཛིན་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པས་མིག་ནི་ཆོས་ཅན།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། རང་ལ་མི་”ལྟོས་”པའི་ཕྱིར།
སྟོན་པོ་བཞིན་ནོ། །

༡	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	སྤྲིབས་	སྤྱ།	༡༠༡བ་ཤན།	སྤྲིབ་	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	སྤྲིབས་
༢	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	སྤྲིབས་	སྤྱ།	༡༠༡བ་ཤན།	སྤྲིབ་	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	སྤྲིབས་
༣	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	སྤྲིབས་	སྤྱ།	༡༠༡བ་ཤན།	སྤྲིབ་	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	སྤྲིབས་
༤	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	སྤྲིབས་	སྤྱ།	༡༠༡བ་ཤན།	སྤྲིབ་	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	སྤྲིབས་
༥	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	ལྟོས་	སྤྱ།	༡༠ནན་ཤན།	བལྟོས་	
༦	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	མདོར་	སྤྱ།	༡༠ནན་ཤན།	འདོར་	
༧	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	ལྟོས་	སྤྱ།	༡༠ནན་ཤན།	བལྟོས་	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	ལྟོས་
༨	མ་ཕྱི།	༡༠༠ན་ཤན།	སྤྱ།	༡༠ནན་ཤན།	ལྟོས་	ཟ།	༡༠ནན་ཤན།	བལྟོས་	

ལྷ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་མིག་འགའ་ཞིག་ལ་གཟུགས་་་བལྟ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་བེམ་པོ་ཡིན་པས་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པས་མིན་ཞིང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་ལ་་་བལྟ་བའི་བྱེད་པར་མེད་ལ་་་བལྟ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་དམིགས་རྒྱུ་གཟུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ན་རྒྱུ་གསུམ་ཚོགས་པ་དེ་དག་གིས་གཟུགས་རོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུར་མཐོང་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་གཟུགས་ལ་ཡང་མཐོང་བའི་རྒྱས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱ་སྐྱ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། སྐྱ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་མི་འཛིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། སྐྱའི་ཆ་དང་པོ་མི་འཛིན་པ་ལ་གཞོན་པ་བརྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་གཟུགས་བལྟ་བར་མི་འོས་པ་ལྟར་སྐྱ་མཉན་པར་ཡང་མི་འོས་ཏེ། སྐྱ་ཐོས་ན་ཉན་པའི་ཡུལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཐོས་ཏེ་དང་པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་འགོ་བ་ན་སྐྱ་འཕྱིན་ཅིང་འགོ་འཕྱ། སྐྱ་མེད་པར་འགོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། གཤམ་ཏེ་སྐྱ་ཞིང་སྐྱ་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ཏུ་འགོ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྐྱ་བ་པོར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་སྤྱིན་ལྟར་སྐྱ་སྐྱོག་ཅིང་འགོ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྐྱ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་ཏེ་མི་སྐྱ་བར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ཏུ་འགོ་ན་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྐྱ་དེ་ལ། དམིགས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་སྐྱ་ཅི་ཡང་མི་བྲག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་གཤམ་ཏེ་རྒྱ་བའི་དབང་པོ་དང་སྤང་དེ་སྐྱ་འཛིན་ན་སྤང་

པའི་སྤྱོད་ལ་གྱི་སྤྱི་ཡི་དང་པོ་གང་གིས་འཛིན་འཛིན་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྣ་བའི་
དབང་པོས་ཀྱང་མི་འཛིན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་མིན་
པར་ཐལ། སྤྱི་ནི་རྣམ་དགུའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱང་བར་མི་འོང་ན་སྤྱི་ཅམ་
རེད་བྱ་རྒྱུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དང་ཆོག་པ་པ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱི་ལ་སོགས་
པ་ཡང་འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་སྤྱི་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་
མཛད་གོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་དང་པོ་མ་བཟུང་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱི་ཉིད་ཉམས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཁྱི་སྤྱི་སྤྱི་ཐོས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་ཡི་བར་དུ་སྤྱི་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣ་བའི་ཡུལ་
མིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་ལ་སོགས་པ་བཞིན། ཐོས་པ་ན་སྤྱི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྤྱི་
རོ་བོར་མེད་པ་ཡང་མཐར་སྤྱི་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་བྱི་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་ཐལ་བས།
དངོས་པོ་རྟག་པ་ལ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །མདོ་ལས། དབེར་ན་ཤིང་དང་རྒྱུད་ལ་
བརྟེན་བྱས་ནས། །ལག་པའི་ཚེ་ལ་བ་བྱས་པ་གསུམ་ཆོག་པ་ན། །“སྤྱི་གསུམ་”ལྟེད་པུ་
མང་སྤྱིང་བྱ་ལ་སོགས་པ། །དེ་དག་ལ་སྤྱི་སྤྱི་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེས་ན་
མཁས་པ་ལ་ལས་”བརྟག་^༡ །བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་གང་ནས་འོངས་ལ་གར་སོང་
ཞེས། །སྤྱི་གསུམ་དང་སྤྱི་གསུམ་མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་བཅའ་བྱས་ནས། །སྤྱི་འོངས་པའམ་
འགྲོ་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་གྱིས་ཡུལ་འཛིན་པ་དགག་པ་ནི། སེམས་ཡུལ་གྱི་བྱུང་དུ་སོང་
ནས་འཛིན་ཏེ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། ཉན་པའི་ཤེས་པ་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྟན་ཅིག་

^༡ མ་ཕྱི། ༡༠༡ན་ཇ། སྤྱི་གསུམ་ སྤྱི། ༡༠༣ན་པ། སྤྱི་ག སྤྱི། ༡༠༣ན་པ། སྤྱི་གསུམ

^༢ མ་ཕྱི། ༡༠༡ན་ཇ། བརྟག་ སྤྱི། ༡༠༣ན་པ། བརྟགས་ སྤྱི། ༡༠༣ན་པ། བརྟག

ཡུལ་གྱི་རྒྱང་དུ་མི་འགོ་སྟེ། དབང་པོ་ལུས་ཁོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་
དང་བྲལ་བའི་ཉན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་རྒྱང་དུ་སོང་སྟེ་འདྲ།
ཉན་པ་དང་"བཟླ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར་མོང་བ་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སོག་སྟེ་
བདག་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡིད་མེད་པ་ཅི་སྟེ་མིན་དེ་ལྟར་རིགས་པས་དབྱེད་ན་ཡུལ་དབང་
རྣམ་ཤེས་རྣམས་ལ་ཡུལ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་འཛིན་བྱེད་ཡུལ་ཅན་བདེན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་
པའི་མཆན་ཉིད། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དབང་དོན་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་སྤྱན་མོང་མིན་པར་
ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རིགས་པས་
དབྱེད་པ་ན་དེ་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
སྤར་མཐོང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་
དོ། །དཔེར་ན་སྟོན་རྒྱ་ཆུའི་བག་ཅམ་མེད་ཀྱང་ཆུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་
བ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་སྤྱན་མོང་
མིན་པའི་མཆན་མ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་ལ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་
བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་རང་གིས་ངོ་བོས་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བཞག་མི་རྣམས་སོ་ཞེན། སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ཀྱང་མིག་དང་
གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་སྦྱུ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་གང་
ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྦྱུ་མ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ། །འདིག་
རྟེན་ན་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་བྱད་མེད་ལ་སྦྱུ་མར་མ་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅི་ནས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འདྲིན་པ་མི་སྲིད་ལ། མིག་
དང་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངོ་
མཆར་བ་ཞིག་གོ་ཞེན། དེ་ཁོ་ན་ངོ་མཆར་གྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་དབྱུང་བའི་
ཆོ་ས་བོན་འགགས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ལས་སྦྱ་གུ་འབྱུང་བ་སོགས་གང་གི་ཆོ་
མཁས་པ་ལ་ས་སྟངས་ན། མིག་འཁྲུལ་ལྟ་བུའི་ངོ་མཆར་ཅན་མིན་པ་ཅང་མེད་པ་
དེའི་ཆོ་དབང་ཤེས་བདེན་མེད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པ་དེ་འབྲེལ་དགོས་སྦྱ་ལ་མཆན་
ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱན་གྱི་སྦྱི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་
མེ་དང་བཅས་པའི་ཡོག་པ་སྦྱར་དུ་བསྐྱོར་བའི་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་། ཉིང་རེ་
འདྲིན་གྱི་སྦྱུལ་བའི་བྱད་མེད་དང་མི་ལམ་གྱི་ལུས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བདག་ལ་
ཆགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱུ་མ་མཁན་གྱིས་སྦྱུལ་བའི་སྦྱུ་མའི་ན་
ཚུང་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་སེམས་ཚོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་ཆེད་དང་
ཁྲག་སྦྱ་དང་། རིའི་ཆར་ཆེད་དང་། རི་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྲུག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་གི་གྲག་
ཆ་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་སྤྲུག་རྒྱ་འཁྲུལ་ཤེས་གྱི་
རྒྱ་བྱེད་པ་དང་སྦྱིན་ཐག་རིང་པོ་ནས་རིའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དང་། རྟོད་བརྟན་གྱི་སྲིད་

བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པ་དཔེ་དག་དང་
 མཚུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ལས། རིམ་བུ་སོགས་ཞེས་ཀྱང་མི་ལམ་ན། །བྱ་
 བོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ན། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ན་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །སྐྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྐྱུ་ལ་
 ཉེ། །ཉ་དང་སྐྱང་བོ་ཤིང་ཉ་སྐྱ་ཆོགས་བྱས། །དེ་ལ་རི་ལྷོང་སྐྱང་བ་གང་ཡང་
 མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྷོང་ནམ་མཁའ་བར་
 ལྷང་སྐྱང་ཤིང་ག། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་དང་བའི་མཆོར་སྐྱང་སྟེ། །སྐྱུ་བ་ཚུ་ཡི་ནང་དུ་
 འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་ཀྱན་མཚན་ཉིད་དེ་འདྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །བྲག་ཕུག་རི་རྩོང་
 ཚུ་སྐྱང་དོགས་དག་ཏུ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་བྲག་ཆ་འབྱུང་རི་ལྟར། །དེ་བཞིན་འདུས་
 བྱས་འདི་ཀྱན་ཤེས་པར་གྱིས། །འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་སྟོན་རྒྱུར་མཚུངས། །རི་
 ལྷོང་སོས་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན། །སྐྱེས་བུ་སྟོམས་པས་གདུངས་ཤིང་འགོ་བ་
 ཡིས། །སྟོན་རྒྱུ་དག་ལ་ཚུ་ཡི་སྐྱང་བོར་མཐོང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 ཤེས་པར་བྱིས། །སྟོན་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཚུ་ནི་ཡོད་མེད་ན། །སེམས་ཅན་སྟོངས་པ་དེ་
 ལས་འབྱུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཚུ་ནི་བདུང་བར་ཡོད་མི་རུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྷོང་བར་སྐྱང་ཅུང་ཟད་སྟོན་མེད་པར། །སྐྱང་ཅིག་
 ཏུ་ནི་སྟོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱང་། །ཐོག་མ་གནས་བྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱ། །དེ་བཞིན་
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྷོང་སྟོན་རྒྱུ་བྱི་ཟེའི་གོང་ཁྱེར་དང་། །སྐྱུ་
 མ་རི་བཞིན་མི་ལམ་རི་ལྟ་བུར། །མཚན་མ་བསྟོམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །ཆོས་

རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །

འདིར་སྤྲུལ་བ། སྤིང་གསུམ་རྩུབ་པ་སྤྱི་མའི་གྲོང་ཁྱེར་ན། །ལས་ཀྱི་འབྲུལ་
འཁོར་མཁན་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ཡི། །དྲི་ཟའི་ན་རྩུང་སྤྱི་མའི་གར་བྱེད་ཅིང་། །འདོད་པ་
སྤྲིག་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བསྐྱེག་པ་མཛར། །བསྐྱེད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
སྐྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་བརྩ་གསུམ་པའི་
འབྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བརྩ་བཞི་པ་མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་ བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བ། ༽

༺ ལྷ་པ་མཐར་འཛིན་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་།
ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་སྤྱབ་པ་དང་། དངོས་པོ་
རྟག་པ་དང་བདེན་པར་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་དང་། བདེན་མེད་སྤྱབ་པའི་རིགས་པ་བསྐྱུས་
ཏི་བསྟན་པ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དོ། །

དང་པོ་ནི། འདིར་སྤྲུལ་བ། གལ་ཏེ་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤིང་པ་མགལ་
མའི་འཁོར་ལོ་སོགས་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ན་གང་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ན། རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་དངོས་པོ་
གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ན་གཞན་འགའ་ལ་འང་རག་ལས་པར་ནི་མི་
འགྱུར་ན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དང་། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། རོན་དམ་དཔྱིད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱེད་
པའི་ཆེ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་གང་ནའང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྱིས་བཞག་པ་ཅུང་
མིན་པའི་ཡོད་པ་ལ་རང་དབང་བའི་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། བདེན་པར་ཡོད་པ་ཞེས་
སོགས་གཞི་གཅིག་གི་“སྟེངས་སུ”གང་བཀག་པས་མཆོན་འདྲིན་གྱི་དམིགས་གཏད་
བྱར་མེད་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པའི་སྟོས་པ་
འགོག་པའི་ཆེ་དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་སྐྱར་བ་འགྲེལ་པ་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་
གསུངས་པས། དབྱུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱར་བ་གདབ་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཆོགས་པ་བདེན་གྲུབ་སུ་བཞིར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་།
ཆོགས་པ་ཅན་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་དང་། གཅིག་དང་དུ་མར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་
དང་། མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་ལ་སྐྱར་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཆོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། གཟུགས་དང་བྱམ་པ་རང་བཞིན་གཅིག་
གས་རང་བཞིན་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུགས་ཉིད་བྱམ་པའོ་ཞེས་གཟུགས་དང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༣བཟན། སྟེངས་སུ སྐྱ། ༡༠༥བཟན། སྐྱ། ༡༠༦ནཟན། སྟེང་དུ

བྱམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱམ་པའི་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་གང་ན་གཟུགས་
ཡོད་པ་དེ་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་བྱིར། ལྷ་སྤྱིན་དོན་གཞན་པའི་བ་ཡང་དང་
ལྷན་པ་ལྟར་གཟུགས་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱམ་པ་གཟུགས་དང་ལྷན་པར་རྟོག་ན་
གཟུགས་དང་ལྷན་པའི་བྱམ་པ་གཟུགས་ལས་རང་བཞིན་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན་ལ་
སྟེ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་
རོ། །བྱམ་པ་ལ་གཟུགས་དོན་གཞན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་གཟུགས་
ལ་བྱམ་པ་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤྲག་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྡེ་དགག་པ་དང་། རང་སྡེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང་། མཚན་གཞི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
རྣམ་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡིན་
པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྟེན་གཤམ་པ་ན་རེ། གཟུགས་དང་བྱམ་པ་རྣམས་གཞན་མིན་མོད་གྱི་
ཡོད་པ་དང་རྣམས་གཞན་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ཆེན་
པོ་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་བས་ཡོད་པར་བསྟན་དོ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་དང་བྱམ་པ་
གཉིས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་མ་བྱུན་པ་མཐོང་ནས་ནི། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་
ཡོད་པ་ཉིད་ལས་བྱམ་པ་རྣམས་གཞན་ཡིན་ནམ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་
དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་བྱམ་པ་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་རྒྱ་མཚན་ཅེས་མི་འགྱུར་
འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་མི་བརྟེན་
བ་དང་ཁས་སྦྲངས་འགལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩ་ས་བྱམ་བ་ཡོད་དེ། གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་
གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱིར་རོལ་ཞེས། ཡོན་ཏན་དང་རྩ་ས་ཀྱི་ཆོག་དོན་སོ་སོ་བ་དང་
པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་གི་གངས་བྱམ་བར་མི་འདོད་ན་བྱམ་བའང་གཅིག་ཏུ་
མི་འགྱུར་རོ། །ཆོག་དོན་བ་དང་པའི་བྱིར་གཉིས་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འདོད་
ན་བྱམ་བ་ལ་གཅིག་གི་སྤྱོད་དོན་མ་ཐུན་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །བྱམ་བ་གཅིག་
དང་ལྡན་པས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་གཅིག་བྱམ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས། ལྡན་བ་འདི་
མཚུངས་པ་གཉིས་ལ་ཡིན་གྱི་མི་མཚུངས་པ་ལ་མིན་ཏེ། དུལ་ཅན་བཞིན་ནོ། །བྱམ་
བ་དང་གཅིག་གཉིས་ལ་ལྡན་པ་མཚུངས་པའང་མ་ཡིན་ལ་སྟེ། བྱམ་བ་གཅིག་དང་
ལྡན་གྱི་གཅིག་བྱམ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ཀྱང་བྱམ་བ་གཅིག་ཏུ་མི་
འགྱུར་རོ། །གཅིག་ཉིད་ལས་རྩ་ས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རྩ་ས་ལ་བརྟེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། གང་གི་ཆེ་རྩ་ས་བྱམ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཚུ་ཞེད་གི་བདག་ཉིད་དབྱིབས་ཇི་ཙམ་བ་དེ་ཙམ་གཟུགས་ཀྱི་མཚུ་
ཞེད་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་ཆེ་རྩ་ས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་གཟུགས་
ཆེན་པོ་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་གཟུགས་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་ལས་
ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པ་ཁོ་བོ་
ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་པས་གཟུགས་ལ་སྤྲ་བ་དང་ཆེན་པོ་བརྟེན་པ་མིན་ཞེས།

གལ་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁྱོད་རང་གི་སྡེ་ཆ་ན་ལས་གཞན་མིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་འདིར་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྲུབ་མཐའ་
དེ་སེལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཆན་གཞི་དགག་པ་ནི། གཞན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་
གཞན་བཀག་ཀྱང་། མཆན་གཞི་བྱམ་པ་མ་བཀག་པས་བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་དོན་ཞིན། ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
དང་བྱམ་པ་ནི་ལྡོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དུ་སྦྱས་པ་ན། ལྡོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མཆན་གཞི་བྱམ་པ་ནི། གང་དུ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་
དེར་ནི་གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གང་སོགས་ལས་ཐ་དད་པར་རང་གི་ངོ་བོས་
སྲུབ་པའི་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །མདོར་ན་མཆན་ཉིད་ལས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པའི་མཆན་གཞི་དང་། མཆན་གཞི་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་མཆན་ཉིད་རྟེན་པ་
མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་སྡེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་སྲུབ་པ་
རྒྱས་པར་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་ཅན་དུ་མ་ཡིན་ཡང་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་
པ་བསྟུན་ཏེ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་ལྷ། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་
པན་ཚུན་སྤང་པ་ལས་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་
གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་དང་། བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱ་
ལས་བདེན་པར་སྦྱིས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་པས་བདེན་པར་

སྤྲེལ་བ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་སྤེལ་བ་ན་རེ། བྱམ་བ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་དང་འོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བདེན་
བར་བྱལ་བོ་ཞེ་ན། བྱམ་བ་གཅིག་ཏུ་བདེན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་སྤྲེལ་
ཆོག་མ་བ་ཅན་གྱི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་དང་མོ་མོ་ནི་མིན་པར་འོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
བྱལ་བའི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིད། བྱམ་བ་མང་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏི་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་
རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་རེ་རེ་བ་བྱམ་བར་འགྱུར་དགོས་ན་རེ་རེར་བྱམ་བ་མེད་ན་ནི་སྤེལ་
མེད་པའི་བྱིད། བྱམ་བ་མང་པོ་ཉིད་དུ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་འོ། །

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། དགག་བ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་པན་ཚུན་སྤྲད་བ་ལས་བྱམ་བ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེག་བ་
དང་ལྟན་ལ་འགྱུར་བཞི་དང་རེག་བ་དང་མི་ལྟན་བ་གཟུགས་དེ་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་
རེག་ཅིང་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྲ་བ་མེད་བ་དེའི་བྱིད། གཟུགས་སོགས་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་
པོ་རྣམས་སྦྱོར་བ་ལས་བྱམ་བའི་ཆོག་མ་བ་གཅིག་ཏུ་བདེན་བ་རྣམས་བ་ཀྱར་ཏུ་རེགས་
བ་མིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ནི། བན་ཚུན་རེག་བ་མེད་པར་ཡང་དེ་དག་གི་ཆོག་མ་བ་བྱམ་བར་
བདེན་ནོ་ཞེ་ན། བྱམ་བའི་གཟུགས་ནི། བྱམ་བའི་ཡན་ལག་སྟེ་ཆ་ཤས་ཡིན་བ་དེས་
ན་རེ་ཕྱིག་དེ་བྱམ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་སོགས་བ་བཞིན་ནོ། །ཡན་ལག་ལ་སྟོས་པའི་
ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པས་དེ་བྱམ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་གི་བྱིར་གཟུགས་དེ་སོགས་
རེ་རེ་ལ་བྱམ་བ་མེད་པས་ཡན་ལག་ཅན་བྱམ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱལ་བ་མེད་བ་དེས་

ན་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་གི་ངོ་མོས་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཆ་དང་བཅས་པས་ཁྱད་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བུམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱན་བུམ་པར་
ཐལ་བ་དང་། བུམ་པའི་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཅན་གཅིག་ལ་བུམ་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་གཟུགས་ཅན་
གཞན་དག་ལ་མིན་པ་རྒྱ་ཅི་ཞིག་བུམ་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། འི་རོ་ལ་སོགས་པ་
བུམ་སྣམ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་རྣམས་ཀྱན་ལའང་གཟུགས་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་
རུང་བ་ཅུམ་དུ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འི་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་འི་སོགས་ཐ་དད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དབང་པོ་ཐ་དད་
པའི་བརྩུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འི་རོ་སོགས་དག་ལས་གཟུགས་གཞན་ཡིན་ཞིང་
བུམ་པ་ལས་གཟུགས་གཞན་མིན་ཞེས་ཁྱོད་འདོད་ན་ངེ་ལྟར་གཟུགས་ལས་གཞན་
པའི་རོ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་མེད་པར་བུམ་པ་རང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བུམ་པ་གང་
དེ་གཟུགས་ལས་གཞན་མིན་གཞན་དུ་ཐལ། བུམ་པ་གཟུགས་འི་སོགས་དང་ངོ་མོ་
ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། བུམ་པ་ལ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་
རྒྱུར་ཡོད་པ་མིན་པས་བུམ་པ་རང་ཉིད་ངོ་མོས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུར་མི་འགྱུར་ཏེ།
དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་གང་དུ་གཞན་བུམ་པ་ངོ་མོ་

ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་སོགས་སུ་
བྱམ་པ་མ་དམིགས་པའི་བྱིད། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐད་དང་པའི་བྱམ་པ་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཅི་སྟེ་བྱམ་པ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་གྱོ་མོ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་
དེ་དག་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱམ་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་འབྱུང་ཞིང་རྒྱ་ནི་རྒྱ་
གཞན་ལས་བྱུང་བར་འབྱུང་ན་གང་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་དེ་ཡིས་
འབྲས་བུ་གཞན་སོ་ངེ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བྱེད། དེས་ན་རྒྱ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་རྣམས་ནི་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་མེད་ལ། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་ན་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་
བའི་བྱིར་རོ། །བྱམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་འདི་འབྲས་བུ་
ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་རྣམས་མང་སོ་ཡིན་ཡང་བྱམ་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་ཞེ་ན།
གཟུགས་ངེ་ལ་སོགས་པ་པན་ཚུན་འཕྲོད་པ་འདུས་པར་གྱུར་ཀྱང་གཟུགས་ངེ་ཉིད་
དུ་ནི་མི་འཐད་དེ་ཆོགས་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་མི་
འདོར་བའི་བྱིད། གཟུགས་ངེ་སོགས་པན་ཚུན་འདུས་ཀྱང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མི་
འབྱུང་བ་དེས་ན་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སོ་སོ་ནི་མིན་བྱིར་བྱམ་པ་ལ་གཅིག་མིན་
ཞེས་བྱམ་པ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པ་དགག་པ་བཞིན་དུ་ཆོགས་པ་གཅིག་ཉིད་དུ་ནི་
བདེན་པར་བྱུང་བ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ཆོགས་པ་ཅན་བདེན་པར་བྱུང་བ་དགག་པ་ལ་བཞི། གཟུགས་ངེ་
སོགས་མ་གཏོགས་པར་ཆོགས་པ་བདེན་པར་མེད་པ་བཞིན་འབྱུང་བ་ལ་ལྟོས་མེད་
དུ་འབྱུང་འབྱུང་ཡང་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་བདེན་པར་བྱུང་བ་དགག་པ་

དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། མེད་རྩལ་མེར་བདེན་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་རི་ལྟར་གཟུགས་ཅི་
སོགས་མ་གཏོགས་པར་ཆོགས་པ་བྱམ་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱང་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ནི་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ལག་གཟུགས་
ཀྱང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱང་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པར་གཟུགས་ཅི་སོགས་མི་སྲིད་
པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་མེ་ནི་སླེག་པ་པོ་ཡིན་ལ་འབྱུང་བ་གསུམ་བསླེག་བྱ་ཡིན་
ནོ། །འབྱུང་བ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱད་ཤིང་ཁོ་ན་མེས་”བསླེགས་”པ་ན། བྱད་
ཤིང་ཆ་བ་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་བསླེག་བྱའི་བྱད་ཤིང་མིན་”ན་^༡ ཆ་བ་མིན་པ་རི་ལྟར་
བསླེག་སྟེ། མེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱད་ཤིང་ཞེས་
བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ལ་དེ་མེད་”པས་^༢ བྱད་ཤིང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་མེ་
ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱད་ཤིང་ནི་སྤར་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི་ཆ་བའི་ངོ་བོ་མིན་
ལ། མེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་ན་ཆ་བར་གྱུར་པས་བསླེག་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་
བྱད་ཤིང་མེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཆེ་ཆ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་
མེར་མི་འགྱུར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་ཞིང་བསླེག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དེའི་ཆེ་བྱད་ཤིང་

༡ མ་ཕྱི། ༡༠༦ནལ། བསླེག་ སྟེ། ༡༠༦ནལ། བསླེགས་ གླ། ༡༠༦བལ། བསླེག་

༢ མ་ཕྱི། ༡༠༦ནལ། ལོ་ སྟེ། ༡༠༦ནལ། གླ། ༡༠༦བལ། ལོ་ * ལོ་

༣ མ་ཕྱི། ༡༠༦ནལ། སྟེ། ༡༠༦ནལ། བས་ གླ། ༡༠༦བལ། བ་

མི་ཚ་ན། ཚ་བ་མིན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་མེད་ལ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུང་ལ། དེའི་
ཕྱིར་འབྱུང་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཚ་བ་ཙམ་ཞིག་མེར་འབྱུང་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
རྣམས་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་
པན་ཚུན་འབྲས། །འབྱུང་བཞིན་ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་མའི་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་འབྱུང་བ་གསུམ་མེད་པས་བྱང་
ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མའི་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་བྱང་ཤིང་མེད་ན་
དེས་ན་ཤིང་མེད་པའི་མེ་ཡོད་དོ་སྟེ་ཡོད་པས་རྒྱ་མེད་པའི་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་
འབྱུང་བས་བྱེ་བྲག་བ་ལྟར་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཁས་སྦྱངས་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱ་མེད་དུ་
ཐལ་བས་འཛིགས་ནས་གལ་ཏེ་མེ་རྒྱལ་དེ་ལའང་བྱང་ཤིང་ཡོད་ན་གཅིག་གི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་རེ་རེ་ལ་གནས་གསུམ་ངེས་པར་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། གཅིག་དང་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་
དགག་པ་དང་། ཉིས་པ་དེ་གཞན་སྟེ་ལའང་མཚུངས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དུམ་སྒྲུམ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་བདེན་པར་གྲུབ་མ་
གྲུབ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་དངོས་པོ་དེད་དེ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཉིད་
མེད་དེ་ཆ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་
ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། དུ་མ་གཅིག་
བསགས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་

གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱན་འབྲེན་འདི་རང་གི་སྤྲེ་པ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་
ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ཁས་སྦངས་པ་ལ་འཐད་ཀྱི་སྤྲེ་རིལ་པ་ལ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་
དག་ནི་གང་ན་ས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་དེ་
རྣམས་མེད་པ་དེར་སའི་རྩལ་སྤྲན་ཏྲག་པ་གཅིག་ཡོད་ཅེས་འདོད་ན་དེ་དག་གི་
ལུགས་ལ་ཡང་སའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་རྫས་ཉིད་དང་། གཅིག་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་
"ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་ལ་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་། གཅིག་ཉིད་
དང་། ཡོད་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པས་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ཀུན་ལ་གསུམ་ཉིད་ཡོད་
པ་དེས་ན་ཁྱེ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་ལུགས་དེ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་
དག་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ནའོ། །

བཞི་པ་མཐའ་བཞི་འཕོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱ་དྲུས་ན་འབྲས་
བྱ་ཡོད་པར་སྤྲ་བ་གངས་ཅན་པ་སོགས་དང་། རྒྱ་དྲུས་ན་འབྲས་བྱ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་
བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་། མདོ་སྤྲེ་པ་སོགས་དང་། རང་བཞིན་ཏྲག་ལ་གནས་
སྐབས་མི་ཏྲག་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པ་གཅེར་བྱ་བ་སོགས་དང་། དངོས་པོ་
རྫས་སྤྲ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པས་ཡོད་མེད་"གཉི་ག་^༡མིན་
ཞེས་བྱ་བ་ཁས་ལེན་པ་འཕོག་པའི་རིགས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
རྣམ་པར་སྦྱོད་པ་བཟོ་བའི་མཁས་པས་བདེན་པར་བྱ་བ་པའི་གཅིག་ཉིད་དང་། གཞན་

^༡ མ་ཕྱེ། ༡༠༩བཅུ། ཉད་ སྤྱ། ༡༡༠ན་ཏ། ཉིད་ རྒྱ། ༡༡༠བཅུ། ཉིད་

^༢ མ་ཕྱེ། ༡༠༩ན་ཏ། རྒྱ། ༡༡༡ན་ཏ། གཉི་ག་ སྤྱ། ༡༡༠ན་ཏ། གཉི་ག་

ཉིད་དང་། "གཉི་ག་དང་། "གཉི་ག་མིན་པ་སོགས་འགོག་པ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་སྒྱུར་བར་
བྱའི། སྒྱུར་གོང་དུ་བཤད་པའི། འབྲས་བུ་ཡོད་ཉིད་གང་འདོད་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་དང་། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་
ཆེགས་སོགས་མཐའ་དག་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དངོས་སོ་རྟག་པ་དང་བདེན་པར་
འབྲུལ་བའི་རྒྱ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་སོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
ན་རྟོལ་བ་དེ་དག་འཐད་པ་གང་གིས་རང་སྟེ་དངོས་སོ་ཡོད་པར་རྟོག་ཅེ་ན། འཐད་པ་
འགའ་ཡང་མེད་མོད་གྱི་ཞག་གསུམ་གནས་ན་སྔ་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་དུས་ན་
ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སྟུང་ནས་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་
བཞག་པའི་རི་ལྟར་རྒྱན་ལ་ལྟ་ཉེས་ན་དངོས་སོ་རྟག་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་བ། དེ་
བཞིན་དུ་ཆེགས་པ་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། བདེན་པའི་དངོས་སོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་
རོ། །ཆེགས་རྒྱན་འཛིག་མ་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོད་མ་སྟེ་བདུན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བ་དག་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་རོ། །

གསུམ་པ་བདག་མེད་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་པོ་
ཅག་དངོས་སོར་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན། ཁྱོད་དངོས་སོ་ཁས་མི་ལེན་པས་དངོས་
སོ་མེད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་མི་རིགས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་། མ་མཐོང་བ་དང་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་དངོས་སོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་མིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིབ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་སོ་བདེན་པར་སྒྲིབ་པ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྟེན་
འབྲེལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་བཞིན་

༡ *གོང་དང་མཚུངས་ཤིང་། གཤམ་རྣམས་ལ་རིགས་བསྒྲིག་

དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཅུས་པའི་དོན་རྟོ། །འདི་
ལྟར་སྟོས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་ཡོད་པ་རྟེན་པ་དེ་མི་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་
རྟེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆོས་འདི་ཀུན་རང་དབང་བའི་སྟོད་ལྷགས་སུ་མེད་པ་སྟེ།
དེས་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་
ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅེས་པའོ། །འབྲས་བུ་
རང་དབང་མེད་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་ཁས་ལེན་པས་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཁྱོད་གྱིས་
རྟེན་འབྱུང་བ་སྟོས་ཆོས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ནི་བྱུང་པར་རོ། །བཞི་པ་བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བར་འགྱུར་བའོ། །

དང་པོ་ནི། འགའ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་
བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི་ཀུན་ལ་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཆོགས་ཞིང་།
འདུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཏག་པས་འབྲས་བུ་ལ་སྟོས་པ་
མེད་ལ་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་འདུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་པ་མ་འདུས་པའོ་སྟེ། དངོས་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
ཟད་པ་ལས། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་
རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། སྟོང་པའི་སའོན་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ།

གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ་ཡུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་ནས་ནི་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤྱིད་པའི་ས་བོན་
འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་དང་ས་
བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཐོབ་ལོ། །

འདིར་སྤྲུམ་པ། དལ་འབྱོར་མི་ཡུས་ཐོབ་པའི་སྤྱི་བོད་ག །སྤྱི་སྤྱི་ཡལ་སྤས་
རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །སྤོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་དུ་རྟོགས་བྱ་ཞིང་། །དེ་དོན་
སྤྱི་ལ་བཙུག་འབྲས་སུ་མི་བཙུག་། །བསྐྱུ་བའི་ཆོག་སྤྱི་བཙུག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
མཐར་འཛིན་པ་དགག་པ་བསྟོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་དུ་བྱེད་པ་བཙུ་བཞི་པའི་
འབྲེལ་བའོ། །

༼རབ་བྱེད་བཙུག་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་ བསྟོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་བ། ༽

༺ གསུམ་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་འཛིན་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེ་འུའི་མཚན་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་བ་མེད་པ་སྤྱི་མའི་ཆུ་དུ་
ཀླུ་པར་བསྐྱུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བཀག་པའི་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གྲེ་བཤ། ཉུང་གསལ་པ་དང་། སྐྱེ་
འཇིག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱིར་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ།
ཡོད་མེད་སྐྱེ་བ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རྟོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་བརྟགས་ལ་
དགག་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རིམས་དང་ཅིག་
ཅར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ལ་བཞི། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆོགས་དང་། དེའི་ཚུལ་སྐྱབ་པ་
དང་། སྐྱེ་བའི་དུས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རང་དངོས་དང་། གཞན་དངོས་སུ་
བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་བ་སོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མཆན་ཉིད་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་བསྐྱེད་པར་ཁས་སྦངས་ན། འབྲས་
བྱ་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལྟར་ན། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་སྐྱ་གྱུ་མེད་པས་རྒྱ་རྒྱེན་ཆོགས་པའི་ས་
བོན་གྱི་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་སྐྱ་གྱུ་སྐྱེའོ། །ས་བོན་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཐ་མར་ཉེ་དེའི་
དུས་ན་སྐྱ་གྱུ་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཉེ། བོད་བྱའི་
རྩ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་དུས་ན་མེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་ག་ལ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ། །རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་ག་ལ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། རྒྱ་
དུས་ན་ཡོད་པ་གདོད་ནས་རང་གི་སྤྲ་ལོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ནི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷ་གྲ་ཚུལ་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་
ཡང་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་སྐྱེ་རྒྱུ་དུས་ན་མེད་པ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་བོན་མ་འགྲུར་བར་ལྷ་གྲ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་འབྲས་བུ་ལྷ་གྲ་
སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིས་ནི། རྒྱ་ས་བོན་བཞིག་པ་དེས་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པ་རོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བར་མི་འགྲུར་རོ། ལྷ་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པའི་ལྷ་གྲ་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་
བ་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་འཐད་དེ། རི་བོར་གྱི་རྒྱ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་དུས་ན་གྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་བྱེད་དགོས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་མི་སྐྱེ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་གྲ་རང་ཉིད་ཡོད་པའི་དུས་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་
སྐྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་རང་ཉིད་མེད་པའི་ཆེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ།
བསྐྱེད་མི་ཁུས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེའི་ཆེ་ཡང་མི་སྐྱེ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་མི་སྐྱེ་ན་དུས་
ན་མ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་འགྲུར་སྐྱེ་བའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། འོ་མ་ཞིའི་དངོས་པོར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ།
འོ་མའི་དངོས་པོར་གནས་པ་དེ་ལ་འོ་མ་དེའི་དངོས་པོ་དུ་དགོས་པ་མེད་པས་ངེ་
ལྷར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྷར་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་ཞིའི་དངོས་པོར་ཡང་འོ་མ་དེ་
ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་འདིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། འདི་ལྷར་
ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་དང་། བར་དུ་གནས་པ་དང་། ཐ་མར་འཛིག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་པ་
ཏུ་སྲིད་པ་མིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་འཛིག་གནས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅི་ཉེ་སྐྱེ་

པའི་དུས་ན་སྐྱེ་བ། གནས་པའི་དུས་ན་གནས་པ། འཇིག་པའི་དུས་ན་འཇིག་པ་དུས་
རིམ་ཅན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་དེའི་དུས་ན་གཞན་གཉིས་གཉིས་དག་
ནི་མེད་པ་དུ་རི་ལྟར་རེ་རེ་རྩོམ་པར་འབྱུང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གནས་པ་དང་། འཇིག་པ་
མི་སྲིད་པ་ལྟར་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་རེ་རེ་
མེད་ན་ཡང་འདུས་བྱས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ།
གྲོ་མི་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ནི་རྩ་བུམ་བདག་གི་དངོས་པོ་
འབྱུང་བ་མེད་དེ། གྲོ་མོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲོ་མོ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་བྱལ་སྟེ།
གསེག་མ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་བྱམ་པ་བདག་གཞན་ནི་གཉིས་ཀ་
ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བདག་དང་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བས་སྐྱེ་བ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་སོགས་བྱམ་པའི་
སྟོན་དང་ཕྱིས་དང་ཅིག་ཅར་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཉིད་དུ་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱམ་
པའི་སྐྱེ་བ་དང་བྱམ་པ་ལ་ཅིག་ཅར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟ་ན་ཉེན་དང་བཞེན་པ་དུས་མཉམ་པས་བྱམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཚྭ་གས་པའི་ཆེ་
ཡང་བྱམ་པ་ཡོད་དགོས་པས་སྐྱེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་ན་རྟོང་པ་མི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟོང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། བྱམ་པ་སྐྱར་སྐྱེས་

ལྷ་པ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་
མེད་དོ། །རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པས་ད་ལྟ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ད་ལྟར་བ་དེ་ཉིད་ལས་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་འོངས་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་འདས་པ་ལས་
ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་ཡང་
མེད་པས་སྐྱེ་བ་རྒྱན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །

333

སྲིད་པ་སྦྱ་མ་དང་འབྲ་བ་མ་ཡིན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
མཐོང་བ་ན་སྦྱ་མ་བྱས་པ་ལྟར་འབྱུང་གི་ཚོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟར་འབྱུང་བ་མིན་
ནོ། །སྐྱབས་འདིར་འབྲེལ་བར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡང་བཀག་ན། ཚོ་གཤམ་གྱི་བྱའི་གཞལ་
བྱ་དང་མཚུངས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་བར་གསུངས་པས་སྦྱེ་བ་རང་
ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མི་རྒྱས་བར་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ཞེས་པའི་ཟེར་ལུགས་ཙམ་ལ་རེ་
བ་ནི། དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དེ་འབྲའི་གོ་བ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ངན་
འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་པས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞེན་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་གསུམ་རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་རིམས་དང་ཅིག་
ཅར་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་།
གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་
དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱེས་པ་དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་
རྣམས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའང་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ན་དུས་ནམ་ཞིག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་འབྱུང་།
སྦྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་ཚོས་ཅན། རང་བཞེན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞེན་གྱིས་རིམ་
དང་ཅིག་ཅར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་འཛིག་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ཡང་སྦྱེ་བའི་སྦྱེ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་སྦྱེ་
འབྱུང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འཛིག་པ་ལ་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་འབྲ་བར་འཛིག་པ་གཞན་

ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་གནས་པ་ལ་ཡང་འཛིག་པ་དང་འབྲ་བར་སྤང་ཞིང་། གནས་པ་
དོན་གཞན་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྐྱབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟ་ན་རྩ་བའི་
མཆོན་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་དང་། མཆོན་གཞི་རང་བཞིན་གཅིག་གམ་ཐ་དང་།
མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་ལས་མཆོན་གཞི་འདུས་བྱས་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་
བཞིན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མཆོན་གཞི་འདུས་བྱས་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
གང་ལས་མིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཐ་མི་དད་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་དང་མཆོན་གཞི་བཞི་གའང་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་ཡི་ངོ་བོར་གསལ་བར་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་མཆོན་ཉིད་
མིན་པར་ཐལ། མཆོན་གཞི་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་ཉིད་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་གཞིའང་མཆོན་གཞིར་མི་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་ཁས་སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པས་སྐྱེ་སོགས་བདེན་གྲུབ་
ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་སོགས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གང་དུ་ཡང་བདེན་པར་མ་
གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ལྷ་གྲུའི་དངོས་པོ་གྲུབ་ཟིན་དེ་ཉིད་ས་བོན་གྱི་དངོས་
པོ་གྲུབ་པའི་དུས་ལས་སྤར་ཡང་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ས་བོན་མ་འགྱུར་བར་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
དང་། ལྷ་གྲུ་སྐྱེས་ཟིན་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གྲུའི་དངོས་པོ་ས་བོན་
གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་

མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་རྒྱ་དངོས་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ས་ཐོན་ཆོག་
པས་སྤྱ་གུ་ཆོག་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དངོས་མེད་རྒྱ་དངོས་པོ་ལས་མི་
སྐྱེ་ལོ། །བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ཐོབ་ཏུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
སྐྱེ་བ་མི་སྤྱིད་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་
གཤམ། དངོས་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་རྟོག་། "གཉི་ག་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་
པའི་དངོས་པོ་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་བའི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་བ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་རོ། །མོ་གཤམ་གྱི་བུ་
ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་"གཉི་ག་ལ་སྐྱེ་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་སྤྲར་ཡང་འཇིག་པའི་དངོས་པོ་མེད་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། སྐྱེས་ཟིན་གྱི་དངོས་པོ་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །པན་ཚུན་འགལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀུན་རྣམ་པར་དབེན། །འང་སྲོང་དེ་
དག་རྣམ་རྟོག་མི་མཐའ་སྟེ། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་ཅིང་། །བདག་ཏུ་ལྟ་
བར་གྱུར་པས་རྣམ་པར་དབེན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་ཡང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེའོ་ཞེ་
ན། སྤྱ་གུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་ངོ་ཐོ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་

ཕྱེད་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཞག་དགོས་ལ། སྐྱེས་པའི་ཆ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།
མ་སྐྱེས་པའི་ཆ་མ་སྐྱེས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆ་
ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་སྐྱེ་
བཞིན་པར་རྟོག་ན། འདས་མ་ཁོངས་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞིན་པར་འགྱུར་བས། ཡང་ན་
དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་ནི་ཡིན་པར་ཐམ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་
པོ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། འདས་མ་
ཁོངས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྐྱེས་
པའི་སྤར་ཀྱི་དངོས་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་
པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་
གས། མ་གྱུར་པ་ཞིག་ལ་རྟོག་ན། “གཉི་ག་ལྟར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་བཞིན་པ་བདག་ཉིད་དུ་བྱ་བ་སྟེ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མི་བྱ་བའང་སྐྱེ་བཞིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་
མིན་པ་དེར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡོད་དེ། འདས་མ་ཁོངས་ཀྱི་བར་ན་གནས་པའི་ཕྱིར།
སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གཉིས་པོ་དེ་བཞག་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གྲོལ་བ་གང་གི་
ལྷགས་ལ་འདས་མ་ཁོངས་གཉིས་པོ་བར་མེད་པར་སྤྱད་པ་ཡོད་པ་མིན་པར་ངེས་
པར་བར་ཡོད་པའི་ལྷགས་དེ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མེད་དེ་གང་གི་

ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་དེ་ལ་ཡང་བར་གཞན་ཡོད་དེ་ལ་ཡང་བར་གཞན་ཡོད་པ་སོགས་
ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱེད་སྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། གང་
གི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ས་པོན་ལྟ་བུར་འགགས་པས་སྐྱ་བྱ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཕྱེད་སྐྱེས་ཕྱེད་མ་སྐྱེས་ལས་གཞན་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་སྒྲུང་ངོ་ཞེ་
ན། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་འདི་ལས་དངོས་པོ་འདི་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བསྟན་ཅུས་ན་སྐྱེ་
བཞིན་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྟོགས་ཅུས་
ན་ཡང་གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྲིད་པ་
མེད་དེ། འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བཞིན་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་མ་བྱུང་པོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་
གི་ཆེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་མི་
འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། སྐྱོན་སྟོང་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ན་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་པའི་དོན་འདི་མ་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་
ཡིས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོན་སྐྱེ་བ་ལ་མཛོན་
དུ་ཕྱོགས་པས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བར་གྲག་ན། མ་སྐྱེས་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་
ཆེ་བུས་པ་བྱ་བ་ཕྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པར་ཅིས་མི་རྟོག་ཁས་ལེན་རིགས་

པར་ཐལ། སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བཞིན་པ་
ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟུན་ལ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་
བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། སྐྱེ་བཞིན་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་
བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བས་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པར་ཁས་སྐྱོངས་
མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་
སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། སྐྱེ་བཞིན་པ་སྤར་མ་བྱུང་ཡང་ཕྱིས་ནས་སྐྱེ་
བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གྲག་ན། རྒྱ་མཚན་དེས་ཀྱང་
སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་མ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདག་གི་དངོས་པོ་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མི་འཇུག་པས་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུན་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྟོགས་པ་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་
འགྱུར་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ཅེས་བརྟུན་པ་གང་གི་ཆེ་ན་སྐྱེ་
བའི་བྱ་བ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཆེ་གང་ཞིག་སྐྱེ་
བཞིན་པ་དེར་བརྟུན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་བཀག་པའི་མཐུག་བསྟུན་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་རིགས་པས་ནས་པར་
དབྱད་པ་ན་རྒྱ་ནི་མི་རྟོགས་པར་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཆེ་ན་རྒྱ་འབྲས་བཤེན་

པར་མེད་པས་རྟེན་བདེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་འདུག་པ་དང་རྒྱ་
འགག་པའི་ལྷག་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་འཐད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །མདོ་ལས།
སེམས་ཅན་མི་དང་ཤེས་སྐྱེས་ཀྱང་རུང་སྟེ། །འདིར་སྐྱེས་ཤི་བ་འགའ་ཡང་སྐྱེ་མི་
འགྱུར། །ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྐྱུ་འདྲ་སྟོང་པ་སྟེ། །ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་ཤེས་པར་བྱས་
པ་མིན། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་ར་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་སྐྱུ་མཁན་གྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་
སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་ལས་སྐྱུ་མའི་བསྟན་མོ་བ་རྣམས་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་
མེད་དུ་ཞེན་པས། ཆགས་སྣང་སོགས་སྐྱེ་ལ་སྐྱུ་མ་མཁན་རང་ཉིད་ལ་དེར་སྣང་ཡང་
ཞེན་པ་མེད་ལ། སྤྲགས་གྱི་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་དེར་སྣང་བ་ཅུང་ཡང་མེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱི་སྟོང་པ་ཁོང་དུ་མ་ཟུད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
དང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་
གཟིགས་པའི་ངོས་ནས་དཔེ་དེ་དག་དང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མས་བྱུང་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་དང་། རྟོག་མེད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་སོགས་ནི་
སྟོད་པ་ལ་འདུག་པའི་རྣམ་པ་ཤད་སོགས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་བབ་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

འདིར་སྐྱས་པ། འདུ་བྱེད་སྐྱེ་དང་འཇིག་དང་གནས་པ་རྣམས། །མི་ལམ་ངེ་
བཞིན་སྐྱུ་མ་ངེ་བཞིན་དུ། །བརྟེན་ཅུང་བཏགས་པ་ཅུང་ཏུ་ཟད་པས་ན། །འདུས་མ་བྱས་
ལྷ་བདེན་པར་ག་ལ་གནས། །བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལེ་འུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣལ་འབྱོར་

སྟོང་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་དགག་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཙུ་ལཱ་པའི་
འབྲེལ་པའོ། །

༼རབ་བྱེད་བཏུ་བྱལ་པ་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་རྣམ་པར་གཏན་
ལ་དབབ་པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པའི་འབྲེལ་པ། ༽

༥ གཉིས་པ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་བ་ངན་པའི་
ཐུན་ཀ་ལྷག་མ་སྤང་བའི་སྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལེ་ལུ་འཇུག་པ་བཤད་པ་དང་། ལེ་ལུ་འཇུག་
བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱལ་བ་ངན་པའི་ཐུན་ཀ་ལྷག་མ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ནི། གཤམ་བྱ་འཁོར་བ་ལ་
ཆགས་པ་སྤངས་ནས་ཐར་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མ་བྱས་པར། འགའ་ཡང་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་
ཐར་པ་ཙམ་དང་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་མི་ཁུས་སོ། །ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པ་དེ་ཡང་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཞགས་པས་
བཅིངས་ཤིང་ཐོས་པ་དང་མི་ལྟན་པ་རྣམས་སྐྱག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སྤང་བཤད་
པ་ལྟར། ཀླུ་པའི་བཙུན་མོ་སྤྱག་པ་ཤི་བ་བརྟེན་པའི་ཙམ་དུ་ཐོག་མར་རྒྱུད་སྟོན་

པར་བྱས་ནས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ལག་ལ་
ཞིག་གིས་སྟོང་བ་མིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞིང་ཞེན་པས་སྤར་བཤད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
བཙུ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འདི་ནི་སོ་སོར་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བརྒྱད། སྟོང་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དགག་པ་དང་། མཐར་ལྗུང་
ཕྱོགས་ལ་ཞེན་པ་དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་མཚུངས་པར་
བསྟན་པ་དང་། མེད་པ་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་སྐྱབ་པའི་དཔེ་
རྟགས་ཡོད་པས་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་པ་དགག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་
པ་བཤད་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། མཐའ་
བྲལ་རིགས་པས་དགག་མི་རུས་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྲིན་མི་རུས་པ་དང་། སྟོང་པ་
མིན་པའི་ཕྱོགས་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མགོ་མཚུངས་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དགོས་པ་དེ་དགག་གི་དོན་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཅམས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་མིན་
པར་གྲུབ་སྟེ། གང་གི་ཆེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྤྲོ་བ་པོ་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྗོད་བྱ་
རབ་བྱེད་བཙུ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བཤད་གི་སྤྲོ་བ་ཁྱོད་ཉིད་
ཆོག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྗོད་བྱེད་ཡོད་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
སྟོང་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་ན། ཆོག་དང་བརྗོད་བྱ་དང་སྤྲོ་བ་
པོ་རྣམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་འདོགས་པས་བྱེད་ཀྱི་རང་དབང་ཏུ་གྲུབ་

པ་མིན་ལ་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་ཀླན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ལ།
སྤྱོད་པ་པོ་དང་བརྟོད་བྱ་དང་ཆོག་གསུམ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
གསུམ་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་
བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་དབང་པོ་དང་དོན་
དག་པོར་བྱའི་རྩ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་སྤྱུབས་པའི་ཉེས་པ་ཡིས་ཆོག་ལ་
སོགས་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བར་འབྱུང་ན་ཁྱོད་གྱིས་
དངོས་པོ་མི་སྟོང་བར་སྤྱུབ་པའི་ཉེས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཅི་སྟེ་འབྲུག་པར་འབྲུག་བ་
མ་ཡིན་སྟོང་ཉིད་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྟོན་སྟོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསལ་བ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ཕྱོགས་བྱུང་བར་རིགས་པ་མིན་ནོ། །དངོས་
པོ་བདེན་བྱུང་ཁས་སྤངས་པའི་ཆོལ་བས་ནི་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཕྱོག་པ་
དང་། རང་གི་ཕྱོགས་དངོས་པོ་བདེན་པར་བྱུང་བ་ནི་སྤྱུབ་པ་སྟེ་གཉིས་བྱ་དགོས་པ་
ཡིན་ན། ཁྱོད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྱུབ་པ་སེལ་བ་ཙམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་
ཕྱོགས་སུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་དགའ་ན་རང་ཕྱོགས་སྤྱུབ་པར་
བྱེད་པ་ལ་ཅིས་དགའ་བ་མིན་དགའ་བར་བྱ་དགོས་ན་རང་ཕྱོགས་བསྤྱུབ་པའི་སྤྱུབ་
བྱེད་གང་བཟོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྱུབ་པ་ལ་བསྤྱུབ་བྱ་དང་མཆོངས་པར་མ་

གྲུབ་པས་དངོས་པོ་བདེན་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དོར་ཞིག །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྦྲ་བའི་ཕྱོགས་འདི་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ན་
མི་རིགས་པས་འཐད་པ་མིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་གང་དེ་ལས་ཁས་སྦྲང་བར་བྱའི་
ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྦྲ་བའི་ཕྱོགས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་
དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་གང་ཡང་མི་འཐད་པ་དེས་ན་ཆོལ་
བ་གང་གིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དང་། བརྗོད་དུ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་ཀུན་ཀྱང་རིགས་པས་ཁོགས་པས་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདེན་གྲུབ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁས་སྦྲང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱིས་བདེན་སྟོང་ཁེགས་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
སྟོང་ཉིད་གྲུབ་པས་ལོག་ཕྱོགས་བདེན་གྲུབ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རུན་པ་བདེན་པས་སྟོང་བར་བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་དོན་མེད་
ཅིང་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞི་གང་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་དེར་ཏེ། ཁོ་པོ་ཅག་ལྟར་ན་བྱམ་པ་བདེན་གྲུབ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཅེ་
ན། བདེན་སྟོང་རིགས་པས་གྲུབ་པར་སྦྲ་བའི་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོལ་བ་བཞན་གྱི་གཞུང་
ལུགས་ལས་རྒྱང་བའི་གཏན་ཆིགས་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་སེལ་བ་ལ་
ལུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀུན་ལུགས་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་ངམ་
ཞེ་ན། གཞན་དུ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་སྦྲུབ་མཐའ་མཚུངས་པ་དེར་ཡོད་པས་འགལ་བ་
མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྦྲ་བ་བྱེད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཁས་སྦྲངས་

ཤིང་། སྟོང་བ་མིན་བ་ལ་མ་སྟོས་པའི་སྟོང་བ་ཡང་མི་འཐད་པས་དངོས་པོ་བདེན་
པར་གྲུབ་ཅེ་ན། སྟོང་ཉིད་ཡོད་པས་ལོག་ཕྱོགས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་
ཐལ། སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཡོད་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་འཐད་ན་ཡང་
བདེན་པས་མི་སྟོང་བ། མེད་པས་དེ་མེད་པར་སྟོང་བ་ནི་བདེན་གྲུབ་གང་ལས་འབྱུང་
བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གཞི་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་
རི་ལྷ་བྱར་ན་ཅིག་ཤོས་གཞི་ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་ནི་མེད་པར་དེ་ལོག་གཉིས་ཀྱི་
གཉེན་པོ་བདེན་གྲུབ་འབྱུང་པར་འགྱུར། སྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་མི་སྟོང་ཅུང་
ཟད་ཡོད། །སྟོང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས།
དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ནི་བཀག་མེད་གསལ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མཐར་ལྷུང་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་བ་དགག་བ་ལ་གཉིས། དགག་བ་དངོས་
དང་། རྒྱུན་སྟོང་དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་མེད་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་
དགག་བ་དང་། བདེན་དངོས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་བ་དང་། མཐའ་བྲལ་ཀུན་ལ་
མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་མི་
འགྱུར་མོད་དེ་ལྷ་ན་ཡང་། རང་ལུགས་མེད་པ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྐྱངས་པས་
ཕྱོགས་པས་ཁས་སྐྱངས་པར་འགྱུར་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་སྟོས་པར་ཕྱོགས་
མེད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ལ་རང་

གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ཕྱོགས་མེད་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་སྤིད་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་གོང་དུ་བསལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་མེད་པ་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཉིད་མེད་ན་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་སུ་
འགྱུར་མ་སྤུན་ཕྱོགས་དང་མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཚམ་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ལྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་རང་ལུགས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་
ལུགས་མེད་པ་བསྟན་པར་བཤད་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་བྱད་པར་བདེན་པར་གྲུབ་པས་བདེན་པར་
གྲུབ་མི་འཐད་པ་དང་། མཐའ་བཞི་ག་རིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་
པ་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་ཚམ་ཡང་མ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་
ཡོད་དེ། མེ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་མེ་ནི་
རི་ལྟར་ཆ་བར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ན་སྟེ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆ་བའི་མེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མིན་ཞེས་གོང་ཉིད་དུ་ནི། ཆ་བ་མེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། །ཆ་བ་མིན་པ་རི་ལྟར་
བསྟེན། དེས་ན་བྱད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ། །ཡོད་མིན་དེས་ན་མེ་ཡོད་མིན། ཞེས་པ་དེར་
ལྟོག་པར་བྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་མའི་དངོས་པོ་མཐོང་ནས་མའི་དངོས་པོ་ནི།
བདེན་པར་མེད་པ། ཞེས་བྱ་བར་ལྟོག་རིགས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ལ་

སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་དང་ཡོད་མེད་སོགས་
ཕྱོགས་ནི་བཞི་ཆར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་སྤངས་པ་གང་ཞིག་མཐོང་
ཕྱོགས་བཞི་ཆར་ལ་སྐྱོན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ཡང་ཁས་
སྤང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་འདིས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ།
རྒྱལ་ལ་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་ཅེས། །དབྱེད་པ་དེར་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། དངོས་པོ་གིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་
པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པས་གང་དུ་མེད་པ་དེ་
རི་ལྟར་སྐྱེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐུགས་
སུ་ཚུད་པའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མ་རིག་པའི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་བསལ་བའི་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་རོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་འཐད་
པའི་ཕྱོགས་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གྲུབ་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཀུན་ལ་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པས་སྤོང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་སོགས་གཞན་
གང་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་བདེན་གྲུབ་མཐའ་དག་ཞིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་བྱིད་ལའང་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་བཤད་པའི་འཐད་པ་ཁོ་རྣམས་མཐའ་
གཉིས་སྤངས་པའི་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་རིགས་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ནས་

ཁོ་པོ་ཅག་ལ་བཞུལ་བ་གཞན་པོ་ཅི་སྟེ་བྱེད། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་གང་གིས་བདེན་སྟོང་གི་ཕྱོགས་འདི་མི་འགྲུབ་པ་སྤྱིང་
ན། ཁོ་པོ་ཅག་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་མི་
ལུས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱངས་པར་བྱའོ། །ཕྱི་དང་ནང་གི་
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་མི་སྟོས་
པར་འགྱུར་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གྱི་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཀག་པ་ཅམ་གྱིས་ནས་
མཁའ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དང་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམས་ཀུན་ལ་བདེན་སྟོང་གི་རང་བཞིན་
གང་མཐོང་བ་དེ་ནི། དངོས་པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་
བཤད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཅས་བཤད་པ་
དང་། མདོ་ལས། གང་གི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་དངོས་མེད་ཤེས་སྒྱུར་པ། དེ་ནི་དངོས་
པོ་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་མེད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་རྣམ་དབྱེར་མི་འགྱུར་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེན་སྟོང་གི་ཕྱོགས་ཁས་སྦྱང་རིགས་ཤིང་དེ་ཁས་མི་
ལེན་ན་ལན་གདབ་རིགས་པ་ལ་དེ་མི་ལུས་པ་དང་། བདེན་སྟོང་སྟུན་འབྲེན་པའི་
ཕྱོགས་སྟངས་དཀའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་བདེན་སྟོང་
ཁས་སྦྱང་བར་བ་བའམ་ཡང་ན་དེ་ལ་ལན་གདབ་པར་བྱའོ། །རྩེད་ཐད་ཅིག་ཡོད་པས་
ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ལན་གདབ་རིགས་ཀྱི་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མེས་པས་རི་ལྟར་

ལེན་གདབ་པར་བྲ། དེས་ན་ལན་མ་སྤྲུལ་བ་ཉིད་དོ་སྤྲུལ་ན། གཤམ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མེད་
པའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་ལ་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ལན་བརྗོད་བ་མེན་པར་གྲགས་ན་ནི་སྟོང་
ཉིད་སྤྲུལ་པའི་གཏན་ཆིགས་གྱིས་ལྡོག་པའི་ཁྱོད་རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་ན་
བསྤྲུལ་པར་རིགས་པར་མི་འགྱུར་རང་ཕྱོགས་མི་བསྤྲུལ་ན་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཉིད་མེད་པ་པར་གྱུར་རོ། །

གཉིས་བ་ནི། རང་ཕྱགས་བསྤྲུལ་མི་རུས་ཀྱང་། གཞན་ཕྱོགས་སུན་འབྲེན་པར་
བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་པར་སྤྲུལ་ཞེས་འདི་གཉིད་ན་བརྗོད་ཅིང་གྲགས་སོ་ཞེ་ན་
དེ་ལྟ་ན་སུན་འབྲེན་བྱེད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་སྤྲུལ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། ཁྱོད་
གྱིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་དབྱ་མ་བ་ལ་སྟོན་བརྗོད་བ་ཉིད་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རུས་
དེས་ན་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྟོན་བརྗོད་མི་རུས་པས་སྟོང་ཉིད་སུན་འབྲེན་
པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་མི་སྤོ། །

གསུམ་བ་ཡོད་མེད་བདེན་གྲུབ་རིགས་བ་མཚུངས་པར་བསྟན་བ་ལ་གསུམ།
བདེན་སྟོང་དང་བདེན་གྲུབ་གཉིས་ཆིག་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་མི་འགྲུབ་མཚུངས་བ་དང་།
བདེན་ཡོད་ཏུ་མིང་བཏགས་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་འགྲུབ་བ་དང་། འདི་གཉིད་པས་
བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པས་བདེན་པར་ཡོད་ན་འདི་གཉིད་ན་ཡོད་པ་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིགས་བ་མེད་པར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཆིག་ཙམ་ཞིག་གིས་གཤམ་
ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཁོ་པོ་ཅག་གི་བདེན་པར་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆིག་
ཙམ་ཆིག་གིས་བདེན་པར་མེད་པར་ཡང་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅེས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱུ་བྱ་ཅག་གཉི་གས་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བསམ་ལ་ནས་གཉིས་མེད་པར་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གཞུང་བཙུགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་སྤྱོད་པ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་ན་དངོས་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་མིང་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་མིང་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་ཅིང་བདོག་ཅེས་མིང་བཏགས་པ་དེའི་ཕྱིར། བདེན་པར་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་གང་གི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་མིང་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །མིག་ལེགས་པ་ལ་ཞར་བཞེས་པ་དང་། ཆེ་མུང་བ་ལ་ཆེ་རིང་ཞེས་པས་དོན་མི་འགྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོག་ཙམ་གྱིས་དོན་འགྱུར་ན་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་ཏོག་པ་ལྟར་བདེན་པར་མེད་པར་ཡང་ཁས་ལེན་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱོད་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྟོན་ན་མེ་ཞེས་སྤྱོད་ན་ཁ་ཆོག་པར་འགྱུར་ལ། བྱམ་པ་ཞེས་སྤྱོད་ན་ཁེངས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རེག་པའི་རྫོད་བྱེད་དང་། བརྫོད་བྱའི་བརྟ་འཛིག་ཉེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ལ་མི་རེག་པའི་སྤྱོད་རྣམས་གྱིས་འཛིག་ཉེན་པས་བརྫོད་པས་འཛིག་ཉེན་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་གང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ནི་འཛིག་ཉེན་པར་ཅིས་འགྱུར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་མེད་པ་སྤྱོད་སུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་ལ་

གཉིས། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ས་དངོས་པོ་ཡེ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དགག་པ་དང་།
དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་ས་དངོས་མེད་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བསལ་བས་དངོས་པོ་རྣམས་
མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་ཀུན་བདེན་པར་མེད་པ་འི་ཕྱིར་
དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དབྱ་མ་པ་འི་ཕྱོགས་
རྣམས་ཀུན་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྤར་ཡོད་གསར་དུ་བཀག་པ་འི་དངོས་པོ་མེད་པ་
མི་རིགས་སོ། །བདེན་གྲུབ་སྤར་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བ་འི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་འི་ཕྱིར་དེ་བཀག་པ་འི་
དངོས་མེད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སྤིང་བ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ན་
དངོས་པོ་ཞིག་པ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ལྟར། ལུས་པ་ཡོད་མ་སྟོང་ན་ལུས་པ་
ཞིག་པ་མི་འཐད་པས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་དངོས་པོ་ནི་མེད་པ་བདེན་གྲུབ་
གང་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། བལྟོས་པ་མེད་པར་བལྟོས་ཆོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་འི་
ཕྱིར། ལྷ་པ་སྟོང་ཉིད་སྤྲུབ་པ་འི་དཔེ་རྟགས་ཡོད་པས་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་བ་དགག་པ་
ལ་གཉིས། གཏན་ཆིགས་ཡོད་པས་བདེན་གྲུབ་ཡོད་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འི་གཞོད་པ་
བསྟན་པ་དང་། དཔེ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འི་གཞོད་པ་
བསྟན་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྤྲུབ་པ་ལ་གཏན་ཆིགས་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་
ལ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཆིགས་ཡོད་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མིན་ཏེ། གཏན་
ཆིགས་སྟར་སྤང་གཞན་ཡང་བདེན་པར་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་པས་སྟོང་པ་

གཏན་ཆོག་ལས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པར་མི་འགྱུར་ན་དམ་བཅའ་
དང་གཏན་ཆོག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་གཞན་ཡིན་ན། འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་
ལ་དམ་བཅའ་གཏན་ཆོག་ལས་གཞན་ནི་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་
གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་གཏན་ཆོག་ལས་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་མི་
ལུས་པ་དེས་ན་གཏན་ཆོག་ལས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་
བྱུང་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཏན་ཆོག་ལས་མེད་པའི་ཉེས་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་དཔེ། གཟུགས་
བརྟན་སོགས་ཡོད་པ་དེས་ན་དཔེ་དང་འབྲེལ་བར་གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པར་
མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་དཔེ་དེ་ཡང་གཏན་ཆོག་གི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་གས། མ་
འབྲེལ་བ་ཞིག་དང་པོ་ལྟར་ན། གཏན་ཆོག་ལས་བདེན་བྱུང་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཉིད་
གྱིས་བསལ་བྲེན་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཏན་ཆོག་ལས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་དཔེ་ཙམ་
ལས་དོན་འགྲུབ་ན། དངོས་པོར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་བོ། །བྱ་རོག་ནག་པ་རྩི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་ནག་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ལུས་སམ་ལུས་དགོས་ན། དཔེ་ཡོད་
པ་ཙམ་གྱིས་བདེན་བྱུང་གི་དཔེར་མི་རིགས་སོ། །

དུག་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེ་དང་གཏན་
ཆོག་ལས་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་ན་ཁྱོད་གྱི་བསྟན་བཅས་བྱེད་པའི་
ཆོག་ལས་པ་ཉིད་དགོས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་དོན་རྟོགས་ནས་
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་མཐོང་སྤྱི་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་ཡོན་
ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་བདེན་པར་ཞེན་པ་
ཡོད་ན་དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྤྲགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལས་སྤིང་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་བདེན་པར་ཞེན་
པའི་རྟོག་པས་བདེན་པར་མཐོང་བ་ན་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་སྟེ། དེས་ན་བདེན་འཛིན་
གྱི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་དང་སྤང་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདི་དུ་
རིགས་པའི་ཆོག་སྤྱི་ཆེན་པོ་ནས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ལྷགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་འགལ་
བར་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ཡོད་མེད་གྱི་མཐར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། རང་གི་སྤྱེ་
པ་རྣམ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་
རྟོགས་པས་ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་
ཁས་ལེན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་། དོན་
དམ་པར་གཉིས་ཀ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་ཡོད་ལ་ཅིག་མོས་མེད་
ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མིན་ཏེ། “གཉི་ག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའང་མིན་ཏེ། “གཉི་ག་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་
བོ་ལྟ་ཆར་ཡོད་ཅིང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེས་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་འདི་བདེན་

བར་ཡོད་ལ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་རྒྱས་པ་
མིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་འཛིག་ཉེན་ན་གྲགས་པ་ལྟར་
དབྱེ་མ་ལས་ཀྱང་ཁས་སྐྱེས་པར་བྱའོ། །བརྒྱད་དང་མཐའ་བྲལ་རིགས་པས་དགག་
མི་རྒྱས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནས་དངོས་པོ་བདེན་པར་སྦྲེལ་
སོགས། ལེགས་པར་བཀག་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྦྲེལ་པ་ལ་སྤྱན་འབྱིན་བརྗོད་མི་རྒྱས་
པར་འདི་སྐད་ཅེས། དེ་ལྟ་ཁོ་བོས་ཁྱོད་ལ་ལན་གདབ་པར་མི་རྒྱས་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་
ཁྱོད་ལ་ལན་འདེབས་པར་འགྱུར་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མངོན་
པར་བཅོཅ་པ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཁྱོད་ཀྱི་རེ་བ་འདི་ནི་རྩལ་པ་ཞིག་སྟེ།
འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྦྱོར་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་དེ་
ཀླུ་པ་གཞན་དུ་བསྐྱབས་པ་ལས་སྤྱན་འབྱིན་རྒྱས་པ་སྤིད་ཀྱང་། དབྱེ་མ་པ་གང་ལ་
དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་དངོས་པོ་
མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བས་ཡོད་མེད་"གཉི་ག་དང་། "གཉི་ག་མིན་པའོ། ཞེས་
གང་ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་དུས་ལྟར་རིང་པོ་
ནའང་ཁྲུག་ཀ་བརྗོད་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་སྟོང་ཉིད་སྦྲེལ་པ་ལ་སྤྱན་འབྱིན་
པ་ནི། ཀླུ་པ་མཁས་པ་རེ་མོ་འདྲི་མི་རྒྱས་པ་དང་། ལྷགས་གྱིས་བཞུས་པས་གཟེར་
བར་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་འབངས་ཀྱིས་རབ་
བྱེད་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི། ཆོགས་བཅད་རེ་རེ་ལ་དཔེ་རེ་སྤྱར་བ་ནི། ཆོག་མངས་སུ་
དོགས་པས་མདོ་ཙམ་མ་གཏོགས་ཞིབ་དུ་མ་སྦྱོས་སོ། །

འདིར་སྦྲེལ་བ། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་སྤྱན་པ་ཀྱུན་སེལ་ཞིང་། །སྤྱན་པ་ཉི་འོད་

འཛོམས་པའི་རྒྱས་མེད་ལྟར། །ཡང་དག་ལྟ་བུ་མཐར་འཛིན་ཀྱང་འཛོམས་
ཤིང་། །དེ་ལ་ཐུན་ཀའི་གོ་སྐབས་རིང་དུ་སྤངས། །བསྐྱེད་ཆོག་སྤྱོད་པའོ། །
གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་
པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སློབ་
དཔོན་དང་སློབ་མ་རྣམས་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསློམ་པ་བསྟན་པ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་
བཅུ་དྲུག་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་གང་གིས་མཛད་པ་དང་།
བསྐྱེད་བྱེད་གང་གིས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞལ་སྤྱོད་མཛད་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ། དེའ་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་གྲགས་པས་མཛད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་རྩོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔལ་ཁ་ཆེའི་ཁྱོད་ཁྱེད་དཔེ་མེད་ཀྱི་དཔྱད་རིན་ཆེན་སྤྱོད་པའི་
ཀྱན་དགའ་ར་བར། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བླ་མ་ཐེ་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེའི་དཔོན་པོ་བླ་མ་ཐེས་
རྩའི་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་ལྟར་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་མ་ལུས་པ་ཐུགས་
སྤྱོད་པའི་པ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས། བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱེད་
ཉི་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །

ཀླུ་བས་ལུང་བསྟན་གོ་འཕང་མཆོག་བརྟེན་ཤིང་། །ཁྱུ་སྤྱོད་ལུགས་བཟང་
ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་པ། །འཕགས་པ་ལྟ་དང་དཔལ་ལྷན་ཆེན་པོ་གྲགས། །བདག་
སོགས་ཀྱང་གྱི་གཙུག་ན་ཀླུ་ཡུར་ཅིག །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཡལ་བར་

འདོད། ཁྲི་མེད་རིགས་པའི་མིག་དང་མི་ལྡན་པར། གཟུ་ལུས་རང་དགར་འཇུག་
པའི་རན་རྟོག་གིས། རྟུགས་འདི་ལོག་པར་འཆད་པ་མ་བཟོད་ནས། རེག་མཆོག་
རིགས་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་པོ་རྣམས། རང་རྒྱུད་སྤྱིན་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་
ལམ། གསལ་ལ་མ་འདྲེས་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡི། གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་གོ་
སྤྲིའི་ངག་གིས་བཤད། འཕམགས་པའི་བཞེད་པ་ལིན་ཏུ་རྟེན་པ་དཀའ། བདག་སྒོ་
དམན་ཁིང་སྤངས་པའི་སྟོབས་ཞན་པས། གཤམ་ཏེ་འདི་ན་ནོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་
རྣམས། གླེ་མ་ལྟར་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་མཛད་རིགས། མཐའ་བྲལ་དབྱ་མའི་
ལམ་བཟང་གསལ་བྱེད་པ། འདིར་འབད་རབ་དཀར་དགེ་བ་ཅི་བསགས་དེས། མིན་
པའི་བཙོན་རར་བཅིངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། ཐར་པའི་བདེ་བ་སྒྲ་མེད་ཐོབ་གྲུར་
ཅིག བདག་གྲང་དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། རེག་མཆོག་བཤེས་དང་ནམ་
ཡང་མི་འབྲལ་ཁིང་། ལམ་འདིར་ཐོས་བསམ་བསྟོམས་པས་རབ་ཞུགས་ཏེ། གུན་
མཁུན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །

བསྟན་བཙུགས་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྣམ་པ་ཤད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི། བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གཅེས་སྤྲུམ་སྤྱུ་མཛད་ཅིང་། སྒྲོམ་པ་གསུམ་
དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་མ་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་བ་དང་། རྒྱད་པར་དུ་སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་
རྒྱས་པའི་ཁུར་གྱིས་མི་ངལ་བའི་སྒྲ་མ་གྲགས་མེད་བས་འབྲལ་བ་མེ་རྟོག་གི་རིམ་པ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པས་མདོ་ཁམས་སྟོད་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱལ་ཁིང་། མདོ་
སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྤྱེ་སྟོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ། ཅེ་ཐར་པ་གུན་དགའ་
སེལྟེ་ལ་སོགས་པ། སྤྱེ་སྟོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་བའི་

རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་ཁྱད་པར་དུ་བྱིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཚུ་ནང་གི་རྩི་བའི་
གཟུགས་བརྟན་ལྟར་བྱགས་སུ་ཚུད་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་
མདའ་པ་གཞོན་ལྷ་སྟོན་གྱི་ཞལ་སྤྲོས་དང་། ཀླུ་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་
འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ། སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་
པོ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲོས་དང་། ཡབ་
སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་ཡུན་རིང་དུ་གྲུས་པས་བསྟེན་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་
ལེགས་པར་བཤད་པའི་བཀའ་བློན་ལས། རིགས་པ་སྤྱོད་དག་སྟོང་དར་མ་རིན་ཆེན་
ཀྱིས། འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དག་ལྷན་རྒྱལ་པར་ཀླུ་པའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་
སྟོམ་བཙོན་སྡེ་སྟོད་འཛིན་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་ཀླུ་ལོ། །འདིས་ཀྱང་ཀླུ་པའི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་ཀླུ་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
གནས་པར་གྱུར་ཅིག །

ཨོ་སྤྱི་སྟེ། བན་བདེའི་འབྲུང་གནས་ཀླུ་པ་བསྟན་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན། །རབ་ཀླུ་ས་
འགོ་ཀྱན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། །སྟོན་བྱིར་བཀའ་ཁྱིམ་ལྷན་གྲུབ་ཆོས་གྲ་
ཆེད། །ཆོས་སྦྱིན་འཛད་མེད་དལ་འགྲོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། །

སཏྲ་མདྲ་ལོ།

པར་བྱང་སྒོན་ཆིག

རྣམ་གྲོལ་གི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཡུང་།
 ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཡུང་དུག་གསུམ་གྱི།
 ཁྱི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
 དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་སྒྲག་བརྒྱ།
 གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
 དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཞོག།

ཅེས་འདུག་གྱིང་ཡངས་པའི་ཁྱོད་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ཀླུ་མ་འཕྲུག་གྲུ་སེལྟའི་པིང་
ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱ་ས་བ་སོགས་འཕྲུག་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བང་
བརྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བརྟུན་དང་བརྟུན་བརྟུང་གང་ལའང་ལྷུང་
ཆོག་པའི་དགེ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་གྲུ་ཀྱའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྲ་བ་དག་དཔར་མོ་བཟང་བརྟུན་འཛིན་
རྒྱ་མཆོས་སྤྲ་བའོ།

༡༡། ཀམ་མཁུ་བུ་དུ་བྱེད། ཡའི་ཀུ་དུ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ཡི་ཀུ་དུ་བྱེད།

ཡིག་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་པོའི་དཔེ་ཆ་འཛིན་དུ་བཞུགས་ཆེ་མོས་ཡུག་གི་ཉིས་པ་མི་འབྱུང་
བར་འཇམ་དཔལ་ཅུ་ཆུད་ལས་གསུངས་སོ། །